

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta stavební

Katedra urbanismu a územního plánování

Optimalizace územně plánovací dokumentace na regionální úrovni

Optimization of spatial planning documentation at the regional level

DISERTAČNÍ PRÁCE

Ing. Jan Cihlář

Doktorský studijní program: Stavební inženýrství

Studijní obor: Inženýrství životního prostředí

Školitel: doc. Ing. arch. Ivan Horký, DrSc.

Školitel specialista: Ing. Václav Jetel, Ph.D.

Praha, 2024

PROHLÁŠENÍ

Jméno doktoranda: Ing. Jan Cihlář

Název disertační práce: Optimalizace územně plánovací dokumentace na regionální úrovni

Prohlašuji, že jsem uvedenou disertační práci vypracoval/a samostatně pod vedením školitele doc. Ing. arch. Ivana Horkého, DrSc. a školitele specialisty Ing. Václava Jetela, Ph.D..

Použitou literaturu a další materiály uvádím v seznamu použité literatury.

V Praze dne 30. 5. 2024

.....
podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji svému školiteli doc. Ing. arch. Ivanu Horkému, DrSc. a školiteli specialistovi Ing. Václavu Jetelovi, Ph.D. za odborné vedení při zpracování disertační práce, vedoucímu katedry urbanismu a územního plánování prof. Ing. arch. ThLic. Jiřímu Kupkovi, Ph.D. za metodickou podporu a kolegyním Ing. Pavle Hofmanové, Ing. arch. Evě Hamrlové a Ing. arch. Simoně Vondráčkové, Ph.D. za odborné konzultace. Poděkování též patří všem zaměstnancům krajských úřadů, kteří se věnují pořizování zásad územního rozvoje a s nimiž jsem měl možnost během své projekční praxe spolupracovat a získávat cenné zkušenosti, které jsem nyní mohl využít při psaní této práce. V neposlední řadě děkuji svým nejbližším za morální podporu (nejen) při studiu, zejména své partnerce Karolíně, sestře Janě a svým rodičům.

ABSTRAKT

Územně plánovací dokumentace na regionální úrovni je v kontextu samosprávného členění České republiky reprezentována zásadami územního rozvoje, které se pořizují pro území kraje. Jedná se o jeden z nevýznamnějších dokumentů veřejné správy, který je závazný pro rozhodování v území a stanovuje referenční rámec pro navazující územně plánovací činnosti na úrovni obcí. Na zásady územního rozvoje lze nahlížet ze dvou hledisek: věcného a procesního. Zatímco věcné hledisko řeší obsahové náležitosti včetně způsobu vyhotovení jednotlivých částí dokumentace a uspořádání prostorových dat, procesní hledisko sleduje tzv. proces pořízení, který *de facto* představuje soubor pravidel a aktů stanovených příslušnými právními předpisy, jež je potřeba splnit, aby tato územně plánovací dokumentace mohla být schválena a stát se právně závaznou (účinnou). Právě tato procesní problematika je tématem disertační práce a hlavní pozornost je věnována aktualizacím zásad územního rozvoje, které jsou v praxi, kdy již všechny kraje mají pořízené, vydané a účinné své zásady územního rozvoje, nejběžnějším procesem. V období mezi lety 2006–2023, tedy v době účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo v České republice pořízeno 69 aktualizací zásad územního rozvoje, přičemž rozptyl v době pořízení byl značný: od 7 do 90 měsíců. Výchozím předpokladem je, že existují nějaké faktory, které dobu pořízení aktualizace zásad územního rozvoje ovlivňují. Disertační práce na základě analýzy a vyhodnocení statistických dat zmíněných 69 aktualizací tyto faktory identifikuje, stanovuje míru jejich významnosti a v návaznosti na tato zjištění navrhuje rámcová doporučení, kterými by teoreticky bylo možné proces pořízení optimalizovat.

KLÍČOVÁ SLOVA

Nástroje územního plánování, územně plánovací dokumentace, zásady územního rozvoje, aktualizace zásad územního rozvoje, proces pořízení, stavební zákon, správní řád

ABSTRACT

Spatial planning documentation at the regional level in the context of the self-governing division of the Czech Republic is represented by the documentation named „principles of territorial development“, which are drawn up for the territory of the region. It is one of the most important documents of public administration, which is binding for decision-making in the territory and establishes the reference framework for subsequent spatial planning activities at the municipal level. The principles of territorial development can be viewed in two ways: substantive and procedural. While the substantive aspect deals with the content requirements, including the method of preparation of individual parts of the documentation and the structure of spatial data, the procedural aspect monitors the processing procedure (acquisition process), which represents a set of rules and acts established by the legal regulations, which need to be fulfilled in order for this spatial planning documentation to be approved and become legally binding. It is this procedural issue that is the main subject of the dissertation. The main attention is paid to the changes of territorial development principles, which are the most common process in practice, when all regions already have their territorial development principles. In the period between 2006–2023, i. e. during the effective period of Act No. 183/2006 Coll., on spatial planning and building code (Building Act), 69 changes of all principles of territorial development were made in the Czech Republic, while the range at the time of acquisition was considerable: from 7 to 90 months. The initial assumption is that there are some factors that affect the time of acquisition of the change of the territorial development principles. Based on the analysis and evaluation of the statistical data of the mentioned 69 changes, the dissertation identifies these factors, determines the degree of their significance and, based on these findings, proposes framework recommendations by which the acquisition process could theoretically be optimized.

KEY WORDS

Spatial planning tools, spatial planning documentation, principles of territorial development, change of the principles of territorial development, processing procedure, Building Act, Act on Administrative Procedure

OBSAH

1. ÚVOD	13
2. CÍLE DISERTAČNÍ PRÁCE	18
3. METODIKA	20
4. POUŽITÉ POJMY	27
5. TEORETICKÁ VÝCHODISKA ÚZEMNÍ ROZVOJ A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ	29
5.1. Územní rozvoj	29
5.2. Územní plánování	30
5.3. Výchozí právní rámec.....	31
5.4. Stavební zákon.....	33
5.5. Nástroje územního plánování	34
5.6. Zásady územního rozvoje	44
5.7. Regionální územní plánování v mezinárodním kontextu	49
6. TEORETICKÁ VÝCHODISKA POŘÍZENÍ ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE	54
6.1. Správní řád	54
6.2. Hlavní subjekty v procesu pořízení	56
6.3. Rozhodnutí o pořízení	59
6.4. Postup pořízení	60
6.5. Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území	62
6.6. Společné jednání.....	66
6.7. Veřejné projednání	69
6.8. Vydání	71
6.9. Nabytí účinnosti.....	72
6.10. Variantní řešení	73
6.11. Rozpor	74
6.12. Stanoviska, námítky, připomínky.....	74
7. NÁVRH FAKTORŮ OVLIVŇUJÍCÍCH DOBU POŘÍZENÍ AKTUALIZACE ZÚR	80
8. VÝSLEDKY	93
8.1. Vyhodnocení faktorů	94
8.2. Souhrn	110
9. ZÁVĚR	114
10. DISKUSE	121
ZDROJE	129
SEZNAM ZKRATEK	147
SEZNAM GRAFŮ	149

SEZNAM OBRÁZKŮ	150
SEZNAM TABULEK	151
PŘÍLOHY	153
Příloha č. 1 Zdrojová tabulka s daty k aktualizacím ZÚR	154
Příloha č. 2 Dotazníkové šetření	157
Příloha č. 3 Seznam prací autora vztahujících se k tématu disertační práce	182

1. ÚVOD

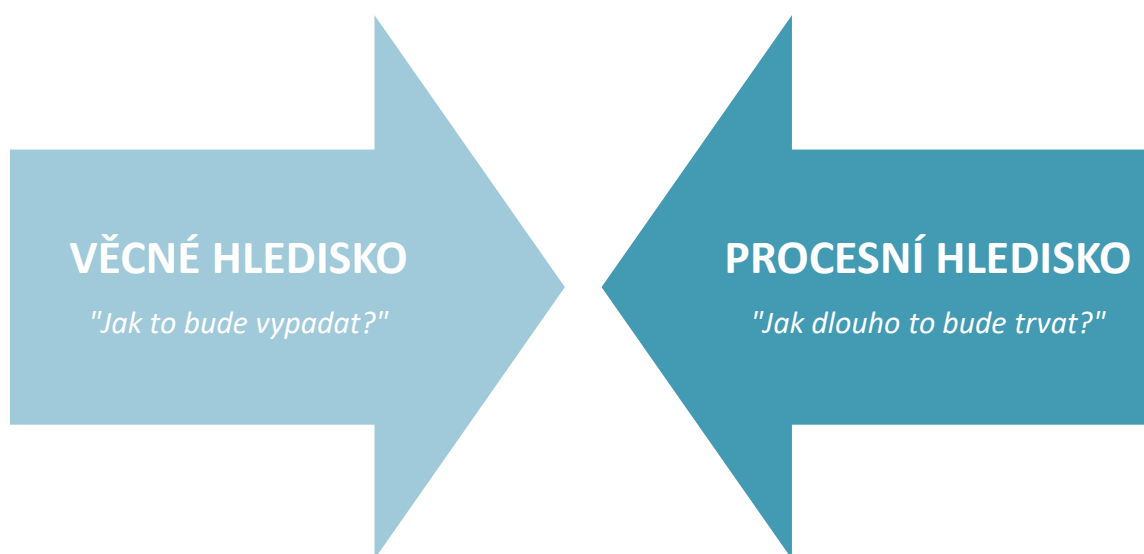
Disertační práce je zaměřena na oblast územního plánování, konkrétně problematiku zásad územního rozvoje (dále též „ZÚR“) a jejich aktualizací, jakožto druhu územně plánovací dokumentace, který se pořizuje pro celé území kraje a v kontextu samosprávného členění České republiky (dále též „ČR“) tak odpovídá regionální úrovni, jelikož navazující druh územně plánovací dokumentace – územní plán – již řeší území jednotlivých obcí v lokální úrovni. ZÚR představují jeden z nevýznamnějších dokumentů veřejné správy, jelikož jsou ze zákona závazné pro rozhodování v území a pořizování navazujících územně plánovacích dokumentací (tj. územních plánů a regulačních plánů), čímž stanovují výchozí rámec územního rozvoje pro základní územní samosprávné celky – obce.

Územní plánování jako multioborová disciplína spojuje dohromady mnoho subjektů ať již z veřejného či soukromého sektoru, které se při sledování svých zájmů podílejí na územním rozvoji. V důsledku nových strategií, koncepcí a požadavků na změny využití území je nezbytné neustále vytvářet tzv. územní podmínky pro jeho kontinuitu, přičemž jednou z hlavních platform pro vytváření územních podmínek jsou v ČR územně plánovací dokumentace. Ty se musí v průběhu času měnit (aktualizovat) s vyšší i nižší měrou pravidelnosti. Ve své podstatě se však jedná o nikdy nekončící proces, který se stále dokola opakuje. Základním předpokladem efektivního fungování tohoto procesu je existence funkčního legislativního prostředí, které zajistí, že ZÚR je možno rychle a efektivně aktualizovat a tento základní nástroj pro rozhodování v území je tak schopen flexibilně reagovat na všechny nové, aktuální potřeby společnosti na využívání území.

Struktura územně plánovacích dokumentací v ČR je dle platných právních předpisů založena v hierarchii územní rozvojový plán (úroveň státu) – zásady územního rozvoje (úroveň kraje) – územní plán, regulační plán (úroveň obce). Stát tak *de iure* disponuje vlastním druhem územně plánovací dokumentace, jehož prostřednictvím může prosazovat a vytvářet územní podmínky pro své zájmy, u kterých lze pro jejich zpravidla mezinárodní a republikový charakter spatřovat významný (převažující) veřejný zájem. Jedná se zejména o záměry veřejné dopravní a technické infrastruktury (např. vysokorychlostní tratě, dálnice, vedení přenosové soustavy, plynovody přepravní soustavy). V době zpracování disertační práce však nebyl územní rozvojový plán pořízen a vydán. I po vydání prvního územního rozvojového plánu však tento nebude dle přechodných ustanovení stanovených v § 319 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, závazný pro rozhodování v území a další změny v území ani pro obsah navazující územně plánovací dokumentace, a to do doby vydání změny, která jej uvede do souladu s požadavky podle tohoto zákona. Pozornost státu při vytváření územních podmínek pro záměry mezinárodního a republikového charakteru tak dlouhodobě směřuje do ZÚR. Politika územního rozvoje jako základní celorepublikový nástroj územního plánování je sice dle zákona rovněž závazná pro rozhodování v území, avšak její obecnost a schematičnost vede spíše k nepřímé závaznosti a ani zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování

a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, nikterak neřeší, zda by bylo možné umístit záměr pouze na základě politiky územního rozvoje. Význam ZÚR na poli územního plánování je tak zřejmý, kdy tento nástroj, primárně určený pro koordinovaný rozvoj krajů, je dlouhodobě realizačním nástrojem i pro záměry mezinárodního a republikového významu. (Důvodová zpráva, 2019)

Pro vymezení hlavního tématu disertační práce je základním východiskem způsob, kterým lze nahlížet na ZÚR a jejich aktualizace, resp. na jakýkoliv druh územně plánovací dokumentace. V principu lze rozlišit dvě hlediska: **věcné** a **procesní**. (Nadin et al., 2018)

Obrázek 1: Schéma možného nahlížení na problematiku ZÚR a jejich aktualizace (vlastní zpracování, 2024)

Věcné hledisko řeší obsahové náležitosti ZÚR včetně způsobu vyhotovení jednotlivých částí dokumentace a uspořádání prostorových dat. Touto problematikou se již dlouhodobě zabývá Ministerstvo pro místní rozvoj, jakožto ústřední orgán státní správy na úseku územního plánování, v souvislosti s připravovanou standardizací ZÚR, tzn. zavedením jednotného standardu i pro tento druh územně plánovací dokumentace. Jednotný standard byl od 1. 1. 2023 zaveden jako povinný zatím pouze pro územní plány, avšak ministerstvo plánuje do budoucna standardizovat všechny územně plánovací dokumentace. (MMR, 2024a)

Procesní hledisko řeší tzv. proces pořízení ZÚR, resp. jejich aktualizací (změn). Jedná se o poměrně specifickou problematiku, které zpravidla nebývá věnována vyšší míra pozornosti a dosud na ni nebyla zaměřena prakticky žádná výzkumná činnost, avšak která zcela zásadním (často negativním) způsobem ovlivňuje dynamiku územního rozvoje a např. rychlost výstavby. Není totiž výjimkou, kdy proces pořízení aktualizace ZÚR, tedy vytvoření příslušných územních podmínek, trvá i několik let (např. Aktualizace č. 3 ZÚR Středočeského kraje – 90 měsíců, Aktualizace č. 1 ZÚR Libereckého kraje – 87 měsíců, Aktualizace č. 1 ZÚR Moravskoslezského kraje – 76 měsíců, Aktualizace č. 1 ZÚR Karlovarského kraje – 71 měsíců, Aktualizace č. 2 ZÚR Ústeckého kraje – 57 měsíců, Aktualizace č. 4 ZÚR Kraje Vysočina – 53 měsíců). To může být

problematické z mnoha důvodů; např. řada infrastrukturálních staveb a jejich financování z veřejných rozpočtů je na vymezení (plochy či koridoru pro předmětnou veřejně prospěšnou stavbu) v územně plánovací dokumentaci často závislá a může být nepřekročitelnou podmínkou pro udělení dotace v rámci časově omezeného programového období. V této souvislosti je též nezanedbatelný vliv dlouhodobého růstu inflace, kterým fakticky v průběhu času neustále dochází k prodražování staveb, o to více, pokud územní příprava zahrnující též pořízení aktualizace (změny) územně plánovací dokumentace je doprovázena různými průtahy. Přitom jedním z úkolů územního plánování dle stavebního zákona je prověřovat a vytvářet v území podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území. Naplňování tohoto úkolu je však teoreticky ohroženo, pokud proces pořízení trvá nepřiměřeně dlouho.

Územní plánování prošlo v posledních dekádách řadou výrazných změn, které celkově změnilo jeho pojetí. Lze předpokládat, že tento trend bude do budoucna pokračovat a obor územního plánování se bude nadále dynamicky rozvíjet a budou na něj kladeny vysoké nároky, zejména na reflektování aktuálních celospolečenských požadavků na výstavbu, účelné využití území a soustavné vytváření předpokladů pro udržitelný rozvoj území. Plánovací systémy přitom nelze chápat jako statické a nehybné soubory formálních regulací pro plánovací činnosti, ale jsou spíše sociálně vyjednanými, adaptivními a dynamickými konstrukty. (Reimer, Getimis a Blotevogel, 2014) Z daného důvodu je nezbytné věnovat pozornost nejen věcné úrovni ZÚR, ale právě též procesní úrovni. Bez optimálně zvládnutého procesu jejich pořízení (resp. jakékoliv územně plánovací dokumentace) hrozí, že územní plánování začne stagnovat a ČR, resp. jednotlivé kraje, přestanou postupně být konkurenceschopné. Přitom právě územně plánovací dokumentace by s ohledem na jejich význam v povolovacím procesu měly být nástroji, které dokáží v maximální možné míře flexibilně reagovat na aktuální celospolečenské požadavky a jimi vyvolané potřeby změny ve využití území.

Změny v území jsou většinou pomalé. Území se postupně rozvíjí podle toho, jak se vyvíjí trh a chování spotřebitelů. Rozvoj se přirozeně přizpůsobuje tempu ekonomických změn, které plynou v tandemu s ekonomickými cykly. Občas se však vyskytnou určité události, které působí jako šoky pro systém, mění tempo a resetují trhy a chování spotřebitelů do nového normálu (Ratcliffe, Stubbs a Keeping, 2021) a vyvolávají tak akutní požadavky na nové využití území. Jedním z takových nejexaktnějších soudobých příkladů je požadavek na rozvoj výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, který byl výrazně akcelеровán akutními problémy na trhu s energiemi ve vazbě na geopolitickou situaci ve východní Evropě spojenou s válkou na Ukrajině. V důsledku toho se jedním z klíčových témat naší společnosti náhle stala tzv. energetická soběstačnost, často spojovaná s pojmem významný (převažující) veřejný zájem, operativně podpořena řadou opatření přijatých na evropské úrovni; např. *Nařízení EU 2022/2577 ze dne 22. 12. 2022, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů*, následně aktualizováno *Nařízením Rady (EU) 2024/223 ze dne 22. prosince 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů, Směrnice Evropského parlamentu a Rady*

(EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (tzv. směrnice RED III) či Doporučení Komise (EU) 2022/822 ze dne 18. května 2022 o urychlení postupů udělování povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a usnadnění smluv o nákupu elektřiny, dle kterého by členské státy mj. měly zajistit, aby plánování, výstavba a provoz zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů podléhaly nejrychlejšímu možnému plánovacímu a povolovacímu procesu a byly považovány za projekty převažujícího veřejného zájmu a v zájmu veřejné bezpečnosti. Cílem přijetí těchto opatření je obecně snížení závislosti Evropské unie (dále též „EU“) na fosilních palivech z bezpečnostních, geopolitických a klimatických důvodů. Nejen v důsledku přijetí těchto opatření v ČR začala v posledních letech rapidním způsobem růst poptávka po plochách zejména pro velké větrné elektrárny a solární parky, které ze své podstaty představují tzv. záměry nadmístního významu, a vytvoření územních podmínek pro jejich rozvoj odpovídá zásadám územního rozvoje (např. od února 2023 probíhá pořízení Aktualizace č. 8 ZÚR Ústeckého kraje, jejímž předmětem řešení je vymezení ploch pro fotovoltaické elektrárny o výměře cca 2 000 ha). Je navíc vysoce pravděpodobné, mj. s ohledem na potřebu snižování závislosti na dovozu fosilních paliv z Ruska deklarovanou ve výše uvedených nařízeních a směrnici RED III, celkově plánovaný odklon od fosilních paliv (v kontextu ČR se jedná především o odklon od výroby elektřiny z uhlí, které má v českém energetickém mixu stále dominantní zastoupení) a dosažení stanovených cílů v oblasti klimatické neutrality, že tento trend bude i nadále pokračovat. I v tomto kontextu se potvrzuje důležitost ZÚR a potřeby zajištění optimálního procesu pořízení, abychom jako společnost byli schopni (nejen) tyto změny reflektovat.

Disertační práce se věnuje problematice ZÚR z procesního hlediska, a to konkrétně procesu pořízení jejich aktualizace, jeho zákonným náležitostem, faktorům, které ovlivňují jeho dobu trvání, zhodnocení míry vlivu těchto faktorů na dobu trvání a možnostem jeho optimalizace. Ve vazbě na toto vymezení tématu byly v kapitole 2. formulovány cíle disertační práce. **Věcnému hledisku ZÚR se disertační práce nevěnuje.**

Jelikož procesní hledisko (aktualizace) ZÚR je primárně upraveno stavebním zákonem, je nezbytné hned v úvodu práce poukázat na skutečnost, že disertační práce vzniká v období, kdy český právní řád prochází významnou transformací na úseku stavebního práva. Dne 1. 1. 2024 nabyl účinnosti zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, v té době již opakovaně novelizovaný, který nahradil zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k obecné povaze předmětného právního předpisu se jedná o významný milník, který má celospolečenský dosah. Ve věcech týkajících se územního plánování se však dle § 334a odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů v tzv. přechodném období postupuje podle dosavadních právních předpisů, tj. zejména dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti,

ve znění pozdějších předpisů, přičemž přechodným obdobím se v daném případě dle § 334 odst. 1 cit. zákona rozumí období od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024.

Jelikož základ výzkumu tvoří datová sada všech aktualizací ZÚR, které byly pořízeny a vydány v letech 2006–2023 (celkem 69), tedy v době účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, tvoří právní rámec disertační práce, resp. její teoretické zázemí, právě tato právní úprava stavebního zákona, která je navíc v době jejího zpracování stále závazná pro územní plánování (viz předchozí odstavec). Stavět teoretickou část práce zaměřenou na aktualizace ZÚR, které byly pořízeny dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, na „nové“ právní úpravě stavebního zákona (tj. zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů) by bylo nelogické. **Disertační práce se rovněž nevěnuje srovnání legislativního ukotvení procesu pořízení aktualizací ZÚR v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákoně č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů.**

Význam procesu pořízení (aktualizace) ZÚR tak roste i v kontextu popsané stávající transformace veřejného stavebního práva, jejímž hlavním leitmotivem je zjednodušení povolovacích procesů a zrychlení výstavby staveb. V praxi se často hovoří o tzv. zrychlení stavebního řízení, avšak vlastní řízení o povolení záměru je vždy jen jednou z fází zamýšlené výstavby. Tou další, neméně důležitou, je právě fáze územně plánovací, která jí předchází. Obecně totiž soulad s územně plánovací dokumentací je neodmyslitelnou podmínkou pro realizaci jakéhokoli záměru. Na tomto principu stojí veřejné stavební právo v ČR. I tento aspekt opět podporuje motivaci k výběru tématu disertační práce.

Disertační práce tak paradoxně vzniká v nejlepší možné době, kdy na konci jedné velké etapy územního plánování může přinést jakési ohlédnutí za procesem pořizování aktualizací ZÚR dle „staré“ právní úpravy stavebního zákona a shrnout základní poznatky o tomto tématu, na které bude teoreticky možné navázat při uplatňování „nové“ právní úpravy stavebního zákona, která podle její důvodové zprávy na tu dosavadní navazuje. (Důvodová zpráva, 2020) Teoreticky se též nabízí možnost na provedený výzkum v budoucnu navázat obdobným výzkumem, který se bude procesu pořizování aktualizací ZÚR věnovat ve vztahu k zákonu č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, a který bude moci zhodnotit, zda a případně jakou měrou přispěly legislativní změny provedené na úseku územního plánování k optimalizaci a zkrácení doby pořízení (aktualizaci) ZÚR.

2. CÍLE DISERTAČNÍ PRÁCE

Disertační práce se věnuje problematice ZÚR a jejich aktualizací z procesního hlediska, které představuje vedle věcného (obsahového) hlediska oblast, které zpravidla nebývá věnována vyšší míra pozornosti a dosud na ni nebyla zaměřena prakticky žádná výzkumná činnost. Procesní hledisko je často přehlíženo právě na úkor věcného hlediska, zejména pak v souvislosti s postupným zaváděním tzv. jednotného standardu územně plánovací dokumentace, který ve smyslu § 20a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje její standardizované části a požadavky na strukturu standardizovaných částí územně plánovací dokumentace, grafické vyjádření standardizovaných částí územně plánovací dokumentace, výměnný formát dat a metadata. Tímto způsobem se zákonodárce snaží věcně optimalizovat územně plánovací dokumentace, s cílem zvýšení jejich srozumitelnosti, standardů v organizaci předávání, prezentaci a využitelnosti dat a vytvoření základního předpokladu pro digitalizaci stavebního řízení a územního plánování. Procesní optimalizace však zůstává poněkud stranou zájmu, ačkoliv při územním plánování hraje rovněž velice důležitou roli. Přesto lze i v tomto ohledu v minulých letech zaznamenat snahy o dílčí optimalizaci procesu pořízení, a to např. umožněním využití tzv. zkráceného postupu pořizování (mj. i pro aktualizace ZÚR), který byl zaveden zákonem č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Výchozím podnětem pro stanovení cílů disertační práce je skutečnost, že všechny kraje mají pořízené, vydané a účinné své ZÚR, které se neustále mění tzv. aktualizacemi. Ve vybraných případech proces pořízení aktualizace ZÚR trvá **několik měsíců** (např. Aktualizace č. 7 ZÚR Moravskoslezského kraje – 7 měsíců, Aktualizace č. 5 ZÚR Kraje Vysočina – 8 měsíců, Aktualizace č. 2 ZÚR Jihomoravského kraje – 8 měsíců), ale ve vybraných případech **i několik let** (např.. Aktualizace č. 3 ZÚR Středočeského kraje – 90 měsíců, Aktualizace č. 1 ZÚR Libereckého kraje – 87 měsíců, Aktualizace č. 1 ZÚR Moravskoslezského kraje – 76 měsíců). S ohledem na značný časový rozptyl doby pořízení jednotlivých aktualizací, které se přitom procesně řídí týmiž právními předpisy, výchozím předpokladem je, že existují nějaké skutečnosti a okolnosti (faktory), které dobu pořízení ovlivňují. **Disertační práce si klade za cíl pokusit se tyto faktory identifikovat, zhodnotit míru jejich významnosti a případně navrhnout, jakými způsoby by časový rozptyl bylo možno snížit, tzn. optimalizovat proces pořízení.** V návaznosti na to byly formulovány a stanoveny tyto tři cíle (C) disertační práce:

- C1** Definovat faktory, které ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR.
- C2** Zhodnotit vliv jednotlivých faktorů na dobu pořízení aktualizace ZÚR.
- C3** Navrhnout doporučení, která by vedla k možné optimalizaci procesu pořízení aktualizace ZÚR.

V obecné rovině si práce také klade za cíl zvýšit rámcové povědomí o procesních náležitostech pořizování aktualizací ZÚR a přispět k možnému otevření odborné diskuse o této problematice, resp. o možnostech její optimalizace.

3. METODIKA

Disertační práce a její struktura je koncipována takovým způsobem, aby bylo možno logicky a systematicky dosáhnout stanovených cílů a přehlednou formou interpretovat dosažené výzkumné výsledky. Pro dosažení stanovených cílů je jako první provedena rešerše, která shrnuje hlavní teoretická východiska současného stavu problematiky pořizování (aktualizací) ZÚR. Jako zdrojové podklady pro rešerši jsou primárně využity právní předpisy a související judikatura, zejména Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu. Právě soudy a jejich nálezy a rozhodnutí mají na poli územního plánování dlouhodobě zásadní význam, a to v tom smyslu, že napomáhají ke správnému výkladu právních předpisů a vymezují pomyslné „mantinely“ územního plánování, a to i na úrovni procesní, které se disertační práce věnuje. Na rozdíl od metodických návodů, které mají obecně doporučující charakter, představuje judikatura nezpochybnitelný rámec, který upevňuje a zpřesňuje právní jistotu primárně založenou právními předpisy. Pro účely rešerše jsou využity též odborné dokumenty věnující se řešené problematice. Je však potřeba podotknout, že s ohledem na specifickou zvoleného tématu práce je okruh relevantní odborné literatury poměrně úzký, což platí i pro zahraniční publikace, a jedná se zpravidla o „komentářovou“ literaturu k právním předpisům. Nad rámec procesních náležitostí při pořizování (aktualizací) ZÚR se rešerše též obecně věnuje systému nástrojů územního plánování, zejména pak územně plánovacím dokumentacím, jejich vývoji, vazbě na územně samosprávné členění ČR a soudobému pojetí, včetně rámcového srovnání se zahraničím.

Na hlavní teoretická východiska současného stavu řešené problematiky navazuje vlastní výzkum vycházející z komplexní rešerše všech aktualizací ZÚR, které byly pořizeny a vydány v letech 2006–2023, tedy v době účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Jedná se celkem o 69 aktualizací, které tak *de facto* představují maximální možný reprezentativní vzorek za zvolený časový úsek. V rámci této rešerše jsou o jednotlivých aktualizacích ZÚR zaznamenávána (veřejně dostupná) data, která by teoreticky mohla sloužit jako podklad pro následnou identifikaci a zhodnocení faktorů, jež ovlivňují jejich dobu pořízení. Výběr a struktura zaznamenávaných dat vychází z autorových zkušeností z projekční praxe, kdy jako spoluautor a člen zpracovatelského týmu se mezi lety 2015–2023 podílel na zpracování 21 aktualizací ZÚR, což představuje 30 % z celého zkoumaného vzorku. Tyto aktualizace ZÚR jsou současně využity jako práce autora vztahující se k tématu disertační práce a jsou přiloženy k disertační práci v **Příloze č. 3**. Vzhledem k množství a rozsahu jednotlivých dokumentací jsou tyto práce přiloženy k disertační práci na DVD, které je její nedílnou součástí. Právě autorovy přímé zkušenosti s procesem pořízení (aktualizací) ZÚR jsou cenným přínosem k řešené problematice. Ty kromě vlastního projektování vychází z časté komunikace a spolupráce¹ se

¹ Dle § 159 odst. 1 stavebního zákona je projektant mj. povinen působit v součinnosti s příslušnými orgány územního plánování a dotčenými orgány.

zástupci příslušných krajských úřadů, které v přenesené působnosti (aktualizace) ZÚR pořizují (tzv. pořizovatelé), projednávání návrhů (aktualizací) ZÚR s dotčenými orgány, oprávněnými investory, zástupci samospráv či veřejností.

Údaje o jednotlivých aktualizacích ZÚR jsou zaznamenány do tabulky, která představuje hlavní datový zdroj pro vlastní výzkum. Tato zdrojová tabulka tvoří **Přílohu č. 1** disertační práce. U jednotlivých aktualizací ZÚR jsou v tabulce údaje zaznamenány v níže uvedené struktuře, označení písmenem označuje název sloupce v tabulce. V návaznosti na vybraná zaznamenaná data jsou provedeny dopočty pro jejich případnou lepší porovnatelnost.

- A. pořadové číslo řádku (má výhradně význam pro lepší práci s daty v programu MS Excel),
- B. kraj,
- C. název aktualizace ZÚR,
- D. datum rozhodnutí o pořízení,
- E. datum uzavření smlouvy o dílo s projektantem,
- F. délka přípravných prací,

= (zaokrouhlený) počet měsíců získaný rozdílem dat ve sloupcích E – D

- G. datum konání společného jednání,
- H. datum konání společného jednání o novém návrhu,
- I. datum konání veřejného projednání,
- J. datum konání opakovaného veřejného projednání,
- K. datum vydání,
- L. datum nabytí účinnosti,
- M. doba pořízení,

= (zaokrouhlený) počet měsíců získaný rozdílem dat ve sloupcích L – D

- N. zvolený postup pořízení,
- O. informace, zda byla aktualizace pořizována na základě zprávy o uplatňování,
- P. informace, zda návrh aktualizace obsahoval varianty řešení,
- Q. informace, zda v rámci aktualizace vyvstala potřeba řešení rozporu,
- R. informace, zda v rámci aktualizace vyvstala potřeba mezistátní konzultace,
- S. informace, zda spolu s aktualizací bylo zpracováno vyhodnocení vlivů na životní prostředí (SEA),

Pozn.: Je-li spolu s aktualizací ZÚR zpracováno vyhodnocení vlivů na životní prostředí

(SEA), automaticky se má za to, že spolu s aktualizací ZÚR je zpracováno vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (viz podrobně v kapitole 6.5.).

- T. informace, zda spolu s aktualizací bylo zpracováno posouzení vlivů na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (NATURA 2000),
- U. informace, zda v rámci aktualizace vyvstala potřeba stanovení kompenzačních opatření ve smyslu § 37 odst. 7 stavebního zákona,
- V. datum vydání stanoviska Ministerstva životního prostředí dle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (tzv. stanovisko SEA),
- W. doba vydání stanoviska SEA,

*= (zaokrouhlený) počet měsíců získaný rozdílem dat ve sloupcích V – G / H / I
(v závislosti na zvoleném způsobu pořízení)*

- X. náročnost aktualizace ZÚR

Pozn.: Zaznamenává se pouze u aktualizací ZÚR, na kterých se autor disertační práce podílel jako spoluautor a člen zpracovatelského týmu (viz Příloha č. 3). U ostatních aktualizací ZÚR nelze bez konkrétní znalosti obsahových náležitostí a všech souvislostí, které proces pořízení doprovázely, relevantně odhadnout náročnost zpracování.

- Y. počet uplatněných připomínek,

Pozn.: Zaznamenává se počet jednotlivých podání.

- Z. počet uplatněných námitek,

Pozn.: Zaznamenává se počet jednotlivých podání.

- AA. počet uplatněných námitek a připomínek,

= dopočet získaný součtem dat ve sloupcích Y + Z

- AB. zodpovědný projektant,

- AC. zodpovědný projektant (doba zpracování),

= (zaokrouhlený) počet měsíců získaný rozdílem dat ve sloupcích M – F

- AD. četnost zasedání zastupitelstva kraje za rok,

- AE. zdroj.

Hlavním zdrojem zaznamenaných dat jsou přímo jednotlivé aktualizace ZÚR, resp. jednotlivá opatření obecné povahy, kterými se aktualizace ZÚR vydávají a které musí v souladu s § 173 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, správní orgán oznámit veřejnou vyhláškou. V souladu s § 26 odst. 1 cit. zákona se obsah úřední desky se

zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup. Ve vybraných případech je správnost údajů ověřena v evidenci územně plánovací činnosti (ÚÚR, 2024c) vedené Ministerstvem pro místní rozvoj, resp. Ústavem územního rozvoje jako pověřenou organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem pro místní rozvoj, která mj. průběžně shromažďuje a aktualizuje data o územně plánovacích dokumentacích a průběhu jejich pořizování.

Data uzavření smlouvy o dílo na zpracování aktualizace ZÚR, jsou získána z registru smluv (DIA, 2024), jsou-li v tomto registru zveřejněna. V opačném případě byl o poskytnutí této informace autorem požádán příslušný pořizovatel. Informace týkající se posouzení vlivů na životní prostředí (SEA) a posouzení vlivů na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti jsou získány z informačního systému SEA (ČIAŽP, 2024).

Veškeré zdroje, z nichž byly zaznamenávány údaje do zdrojové tabulky, jsou veřejně přístupné.

Na základě zaznamenaných dat aktualizací ZÚR jsou v dalším kroku navrženy faktory, které teoreticky (v obecné rovině) ovlivňují dobu pořízení aktualizací ZÚR. Výběr faktorů v této fázi výzkumu je založen na vlastním expertním odhadu, který vychází z autorových zkušeností a poznatků z projekční praxe. Pro účely ověření relevantnosti a správnosti navržených faktorů je provedeno dotazníkové šetření, jehož cílem je zmapovat názory a postoje cílové skupiny respondentů, kterými byli zejména zástupci krajských úřadů (pořizovatelů), projektantů, Ministerstva pro místní rozvoj a oprávněných investorů. V rámci dotazníku jsou respondenti mj. přímo tázáni, zda každý navržený faktor má podle jejich názoru vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Výsledky dotazníkového šetření v této fázi výzkumu představují významnou zpětnou vazbu, která potvrzuje či vyvrací relevantnost a správnost navržených faktorů k dalšímu sledování. Vzor dotazníku a výstupy šetření jsou uvedeny v **Příloze č. 2**.

V návaznosti na návrh faktorů je provedeno jejich zhodnocení na základě zaznamenaných statistických dat a vhodných statistických nástrojů v závislosti na charakteru jednotlivých faktorů (viz následující odstavec). Cílem tohoto hodnocení je s využitím statistických dat jednak ověřit, zda každý jednotlivý faktor má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR (**dosažení cíle C1**), jednak stanovit, jak významný tento vliv případně je (**dosažení cíle C2**).

Hodnocení faktorů

Faktory, které nabývají pouze dvou hodnot (ANO x NE), jsou tzv. kategorické faktory. Ověření vlivu těchto faktorů na dobu pořízení aktualizace ZÚR a případné stanovení míry jeho významnosti je hodnoceno statistickým t-testem a určením p-hodnoty a následně výpočtem Cohenovo *d*.

- **P-hodnota** je statistický ukazatel, který udává, jak pravděpodobné je, že by dosažený výsledek (např. rozdíl pozorovaný mezi dvěma skupinami) mohl vzniknout náhodou. P-hodnota je číslo mezi 0 a 1, přičemž platí, že menší hodnota znamená větší pravděpodobnost vyvrácení tzv. nulové hypotézy, tj. tvrzení, že mezi dvěma skupinami není žádný rozdíl (vliv). Jako hranice se obvykle používá (dohodnutá) hodnota 0,05

(5 %) (např. IBALFMUNI, 2024; Mcleod, 2023; Hynek a Zvárová, 2016), přičemž, pokud je p-hodnota menší než 0,05, vědecký výsledek se považuje za statisticky významný (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$) a nulová hypotéza se zamítá. Čím menší p-hodnota je, tím spolehlivější je vědecký výsledek. (IBALFMUNI, 2024) Pomocí P-hodnoty je tedy ověřeno, zda hodnocený faktor má vliv na dobu pořízení, avšak neurčuje jeho velikost.

P-hodnota je vypočtena s využitím programu MS Excel a statistické funkce T.TEST.

Cohenovo d je statistický ukazatel, který určuje velikost vlivu. Jedná se o reálné číslo v intervalu od $-\infty$ do $+\infty$, běžně však nabývá hodnot v řádu jednotek. Je založen na rozdílu průměrů hodnocených skupin, který je současně standardizován, tj. vydělen směrodatnou odchylkou průměrů. Výsledkem je bezrozměrná veličina nabývající zpravidla hodnot v řádu jednotek. Míra vlivu se následně hodnotí slovně pomocí stanovených intervalů – viz níže. (Soukup, 2013) Ukazatel je použit jako nástroj pro potvrzení stanovených hypotéz u kategorických faktorů. Pro účely disertační práce je pracováno s touto obvyklou hodnotící stupnicí (Cohen, 1988):

Cohenovo d	Míra vlivu faktoru
0,8 a vyšší	Významný vliv (závislost)
<0,5 – 0,8)	Středně významný vliv
<0,2 – 0,5)	Mírně významný vliv
nižší než 0,2	Zanedbatelný až nulový vliv (nezávislost)

Cohenovo d je vypočteno dle výše popsaného vzorce s využitím programu MS Excel a statistických funkcí PRŮMĚR, SMODCH.VÝBĚR.S, POČET.

Faktory, které nabývají různých (číselných) hodnot, jsou porovnány s dobou pořízení (též číselná hodnota), a z toho důvodu je jejich vliv hodnocen obecně vhodnějším statistickým nástrojem pro tento typ datových souborů – lineární regresí s využitím hodnoty spolehlivosti R^2 .

- **Hodnota spolehlivosti R^2** určuje, jak přesná je predikce hodnot podle regresní rovnice využívané při regresní analýze. Regresní analýza je statistická metoda, která umožňuje zkoumat vztah mezi dvěma proměnnými (tzv. nezávisle proměnnou X a tzv. závisle proměnnou Y) (Hendl, 2006). Cílem regrese je proložit zaznamenanými body přímkou, která nejlépe vystihuje vztah mezi proměnnými (tj. faktory). Pokud zkoumaná data budou rozložena daleko od regresní přímky, chyba predikce bude velká a R^2 bude nabývat nízkých hodnot. Pokud data budou těsně přimykát k regresní přímce, chyba predikce bude malá a R^2 bude nabývat vysokých hodnot. Hodnota R^2 tak *de facto* indikuje, jak silný je regresní vztah mezi dvěma proměnnými.

R^2 je bezrozměrná veličina nabývající hodnot od 0 do 1. Hodnota 0 přitom znamená, že mezi sledovanými hodnotami (faktory) závislost neexistuje a jejich vztah je nahodilý, hodnota 1 znamená, že mezi sledovanými hodnotami (faktory) závislost existuje. Tedy platí, že čím vyšší hodnota R^2 , tím lepší kvalita modelu (Soukup, 2013). Pro účely disertační práce je pracováno s touto hodnotící stupnicí, která byla adjustována autorem takovým způsobem, aby byla významově rovnoměrně pokryta celá stupnice 0 až 1. Z toho důvodu se jednotlivé intervaly mírně liší od intervalů sledovaných u *Cohenovo d*, které však můžou (na rozdíl od R^2) nabývat i hodnot vyšších než 1. Nastavené stupnice byly voleny takovým způsobem, aby si vzájemně co nejvíce odpovídaly.

Pomocí hodnoty spolehlivosti R^2 je tedy současně ověřeno, zda hodnocený faktor má vliv na dobu pořízení (tj. pokud $R^2 > 0,1$), a následně jeho zařazením do příslušného intervalu je určena míra jeho vlivu.

R^2	Míra vlivu faktoru
<0,7 – 1,0>	Významný vliv (závislost)
<0,4 – 0,7)	Středně významný vliv
<0,1 – 0,4)	Mírně významný vliv
nižší než 0,1	Zanedbatelný až nulový vliv (nezávislost)

Hodnota spolehlivosti R^2 je vypočtena s využitím programu MS Excel a spojnice trendu (lineární regrese).

Ostatní faktory, u kterých nelze aplikovat žádný z výše popsaných přístupů z důvodu jejich specifčnosti, jsou hodnoceny zjednodušenou formou (expertním odhadem):

- ▶ **Expertní odhad.** Případně popsáno a odůvodněno níže v kapitole 8. u konkrétních faktorů.

Posledním krokem je na základě zhodnocení dosažených výsledků a zjištění vyplývajících z dotazníkového šetření návrh několika rámcových doporučení, kterými by teoreticky bylo možné proces pořízení optimalizovat (**dosažení cíle 3**).

Metodický postup | SHRNUÍ

Metodika práce je založena na vymezení konkrétního tématu a rešerši relevantních zdrojů k řešené problematice, které představují východiska pro předmětný výzkum. Jeho základ představuje empirická metoda pozorování (sběr dat, vlastní projekční činnosti) a obecně teoretická metoda analýza – syntéza doplněna dalšími vědeckými metodami (např. dotazníkové šetření), s jejichž využitím lze dosáhnout stanovených cílů. Celkový postup má následující

strukturu:

1. Vymezení tématu disertační práce.
2. Stanovení cílů disertační práce.
3. Rešerše současného stavu řešené problematiky.
4. Pozorování (sběr dat, projekční činnost).
5. Návrh faktorů teoreticky ovlivňujících dobu pořízení aktualizací ZÚR (expertní odhad).
6. Ověření relevance navržených faktorů (dotazníkové šetření).
7. Analýza (prověření jednotlivých faktorů ve vztahu ke skutečné době pořízení analyzovaných aktualizací ZÚR).
8. Syntéza (shrnutí výsledků a formulace závěrů).

Metodická východiska a zvolené postupy jsou případně podrobněji dále popsány v úvodu jednotlivých kapitol. Práce je strukturována do kapitol a podkapitol. Důležité pasáže či pojmy jsou zvýrazněny **tučně**.

4. POUŽITÉ POJMY

Pro zvýšení vypovídací schopnosti a jednoznačnosti následujícího textu je již na tomto místě uveden přehled v textu často používaných pojmů společně se stručným vysvětlením, jak jsou tyto pojmy uvažovány pro účely disertační práce. V závorce za vysvětlením je případně doplněn odkaz na výchozí zdroj. Jednotlivé pojmy jsou blíže popsány a komentovány v kapitolách 5. a 6.

Dotčené orgány

Správní orgány, kterým byla zvláštním právním předpisem svěřena ochrana veřejných zájmů a jsou oprávněny vydávat stanoviska (mj. k územně plánovací dokumentaci). (§ 136 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů)

Opatření obecné povahy

Správní akt smíšené povahy s konkrétně určeným předmětem regulace a obecně vymezeným okruhem adresátů zavedený zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Opatření obecné povahy není právním předpisem ani rozhodnutím, ale je závazné. (§ 171–174 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů)

Oprávněný investor

Vlastník, správce nebo provozovatel veřejné dopravní nebo veřejné technické infrastruktury, který je mj. oprávněn podat návrh na pořízení aktualizace ZÚR či uplatňovat námitky proti návrhu (aktualizace) ZÚR. (§ 23a, 39 a 42a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů)

Požizovatel

Příslušný obecní úřad, krajský úřad, Ministerstvo pro místní rozvoj nebo Ministerstvo obrany, který pořizuje územně plánovací podklady, územně plánovací dokumentaci, vymezení zastavěného území nebo politiku územního rozvoje. (§ 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů)

Politika územního rozvoje

Základní nástroj územního plánování ČR, který ve stanoveném období určuje požadavky a rámce pro konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů. (§ 31 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů)

Projektant

Držitel autorizace dle § 4 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, dle které je oprávněn vypracovávat územně plánovací dokumentaci.

Správní orgány

Hlavní vykonavatelé správního práva zastupující stát při výkonu veřejné správy. Jedná se o orgány moci výkonné, orgány územních samosprávných celků a jiné orgány, právnické a fyzické osoby, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy. Jsou též označovány jako „orgány státní správy“. (§ 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů)

Správní řád

Základní právní předpis upravující postup správních orgánů. (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů)

Stavební zákon

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Základní právní předpis upravující problematiku územního plánování, který je v době vzniku disertační práce závazný ve věcech týkajících se územního plánování.

Stavební zákon (nový)

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů. Základní právní předpis upravující problematiku územního plánování, který v době vzniku disertační práce není závazný ve věcech týkajících se územního plánování.

Územně plánovací dokumentace

Nástroj územního plánování sloužící primárně pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování v území. Druhy územně plánovací dokumentace jsou územní rozvojový plán, zásady územního rozvoje, územní plán a regulační plán. (§ 35a–74 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů)

Zásady územního rozvoje

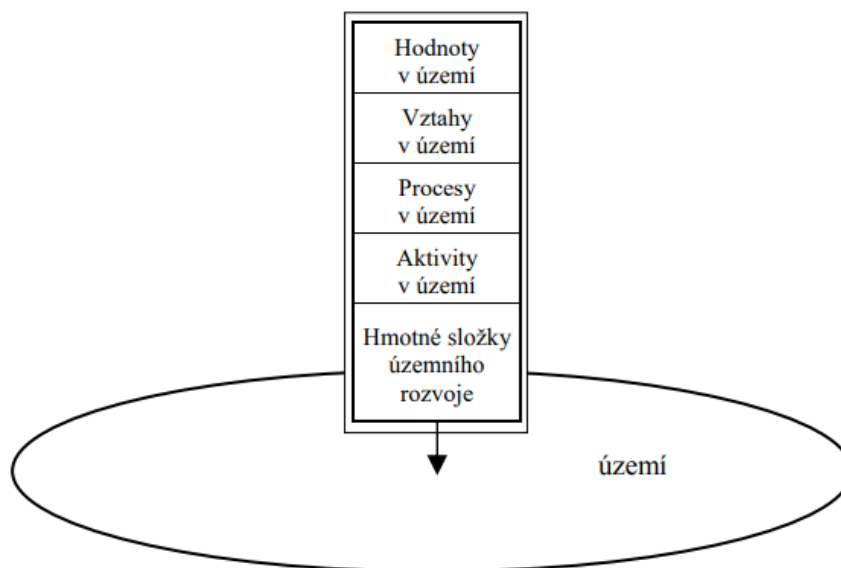
Druh územně plánovací dokumentace zpracováváný pro celé území kraje v měřítku 1 : 100 000. O jejich pořízení rozhoduje v samostatné působnosti zastupitelstvo kraje, následně je pořizuje v přenesené působnosti krajský úřad. (§ 36–42b zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů)

5. TEORETICKÁ VÝCHODISKA | ÚZEMNÍ ROZVOJ A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

Teoretická východiska jsou zaměřena na problematiku územního plánování v regionálním měřítku, zejména územně plánovací dokumentace a jejich proces pořízení. Region je v kontextu disertační práce vnímán s ohledem na samosprávné členění ČR a zákonem stanovenou kategorizaci územně plánovacích dokumentací (viz kapitola 5.5.3.) jako území kraje.

5.1. Územní rozvoj

Jedním ze stěžejních pojmů prolínajícím se prakticky celou disertační prací je *územní rozvoj*. Tento pojem lze v obecné rovině vykládat v různých významech. Často bývá chápán jako ekonomický rozvoj území ve smyslu zvýšení užitku z území. (ÚÚR, 2024a) V tomto smyslu lze územní rozvoj vnímat jako cílevědomé zhodnocování území, kdy dochází záměrnou změnou využívání území a staveb v něm, příp. změnou intenzity jeho využívání, ke zvýšení užitku (výnosu). (Maier a Čtyroký, 2000) Ekonomické pojetí územního rozvoje je však silně jednostranné a teoreticky může vést až k negativním důsledkům, zejména pokud by mělo být jediným kritériem pro hodnocení udržitelného rozvoje území. Z toho důvodu je tento pojem potřeba vnímat podstatně komplexněji a zahrnout do něj veškeré územní a společenské aspekty. Územní rozvoj nelze chápat pouze jako umisťování staveb v území. Jde o velice složitý komplex interakcí všech hmotných složek, hodnot, aktivit a procesů vztahujících se k území a jejich vzájemných vztahů. Jedná se o trvalý, nikdy nekončící proces vývoje území a změn ve využití ploch, pozemků, staveb (urbanistických struktur) a krajiny (přírodních struktur), jehož cílem je dosažení jeho udržitelnosti spočívající ve vyváženém rozvoji všech těchto složek v území. (ÚÚR, 2024a)

Obrázek 2: Složky územního rozvoje (ÚÚR, 2024a)

Z daného důvodu je územní plánování, které je vedle strategického plánování či regionální politiky jedním z hlavních nástrojů pro usměrňování územního rozvoje, obecně považováno a například soudy často označováno za proces dynamický. (NSS, 3 As 35/2015-32; NSS, 1 Ao 5/2010-169)

Při územním rozvoji permanentně dochází ke vzájemné interakci mezi skupinovými a individuálními zájmy ekonomického i neekonomického zaměření, občanskými zájmy prosazovanými v rámci jednotlivých samosprávných orgánů a celospolečenskými (veřejnými) zájmy hájenými orgány státní správy, nebo dílčím způsobem v rámci přenesené pravomoci samosprávami. Pro ochranu celospolečenských (veřejných) zájmů je vytvořeno legislativní prostředí, v němž jsou zahrnuta práva a postavení jednotlivých účastníků územního rozvoje. Pasivním účastníkem územního rozvoje je *de facto* každý občan, který žije v konkrétním území. Míra jeho aktivity je (obdobně jako u dalších účastníků územního rozvoje) koordinována postavením, které v něm zastává. (Jirásek, 2014)

Velmi zjednodušeným pohledem na proces územního rozvoje je za návrhy rozvoje odpovědný soukromý sektor, zatímco veřejný sektor je odpovědný za jejich regulaci. (Caves a Cullingworth, 2023) Iniciátorem územního rozvoje však může být vedle soukromého sektoru i veřejný sektor (např. orgány státní správy, samosprávy), který může podávat impulzy ke změnám. Koordinátorem dlouhodobého územního rozvoje jsou pak jednotlivé samosprávy, které v rámci svých zákonem svěřených pravomocí mají hlavní zodpovědnost za komplexnost a vyváženost územního rozvoje. (Jirásek, 2014)

Při úvahách o roli veřejného sektoru v regionálním rozvoji je nezbytné si uvědomit, že stát není homogenní skupina institucí a organizací. Zájmy na úrovni státu se mohou významně lišit např. od zájmů na úrovni samospráv. Naopak často tyto skupiny sledují rozdílné cíle a spíše si vzájemně z pohledu svých zdrojů a kompetencí konkurují. (Ježek et al., 2014)

5.2. Územní plánování

Územní plánování je jeden ze základních institutů veřejného stavebního práva v ČR. V právním řádu je zakotven přibližně od poloviny 20. století, kdy byl přijat zákon č. 280/1949 Sb., o územním plánování a výstavbě obcí (účinný od 1. 6. 1950), který stanovil, že územní plánování obcí je součástí jednotného hospodářského plánu a musí tedy vyhovovat veřejným potřebám a zájmům. Předmětný zákon obsahoval první myšlenky o potřebě komplexního řešení regulace rozvoje a výstavby prostřednictvím koncepčních dokumentů s obecnou závazností, avšak pouze v úrovni obcí. Regionální úroveň dosud nebyla řešena.

Na tento zákon č. 280/1949 Sb. navázal zákon č. 84/1958 Sb., o územním plánování (účinný od 1. 1. 1959), který již definoval poslání územního plánování v komplexní podobě jako soustavnou činnost, která v souladu s úkoly a záměry národohospodářského plánování a na základě průzkumů přírodních, demografických, kulturních, ekonomických a technických podmínek řeší uspořádání daného území tak, aby byl vytvořen organický a dalšího rozvoje

schopný celek, zabezpečen vzájemný soulad všech územních prvků a společenských zájmů a tím i předpoklady pro harmonické uspokojování požadavků obyvatel na práci, bydlení, kulturu a zotavení. Zákon dále stanovil, že územní plánování musí zajišťovat, aby provádění změn v uspořádání území, především investiční činností, bylo dlouhodobě a plánovitě usměřováno podle předem stanovených zásad. V části II zákon definoval první druhy územních plánů, které se měly podle povahy řešených úkolů vypracovávat, způsob jejich pořizování, schvalování a řízení o nich. Úroveň regionální byla v zákoně již částečně podchycena zavedením územního plánu rajónu (historický vývoj územně plánovací dokumentace je blíže popsán v kapitole 5.5.3.).

Na zákon č. 84/1958 Sb. navázal zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (účinný od 1. 10. 1976), který územní plánování definoval jako součást systému řízení rozvoje společnosti a soustavnou činnost, která v souladu se základními cíli a úkoly národohospodářských plánů komplexně řeší funkční využití území, stanovuje zásady jeho organizace, věcně i časově koordinuje výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území, vytváří předpoklady k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot v území, zejména se zřetelem na péči o životní prostředí a ochranu jeho hlavních složek - půdy, vody a ovzduší. V oddíle 3 zákon konečně zavedl pojem *územně plánovací dokumentace* a dále způsob jejího pořizování (oddíl 4), způsob jejího schvalování (oddíl 5) a její závaznost (oddíl 6). Úroveň regionální byla v zákoně již podchycena zavedením územního plánu velkého územního celku, který lze považovat za předchůdce dnešních zásad územního rozvoje.

Na zákon č. 50/1976 Sb. navázal zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (účinný od 1. 1. 2007), který již územní plánování exaktně definuje pouze prostřednictvím cílů územního plánování stanovených v § 18 a úkolů pro územní plánování stanovených v § 19. Důraz je obecně kladen na udržitelný rozvoj území, vyváženost pilířů udržitelného rozvoje území (životní prostředí, hospodářský rozvoj, soudržnost společenství obyvatel území), ochranu a rozvoj přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území a ochranu krajiny. Zákon též stanovuje komplexní systém nástrojů územního plánování, a to včetně územně plánovacích dokumentací, kdy regionální úroveň je řešena prostřednictvím zásad územního rozvoje (dále též „ZÚR“). Tímto aktem byl do právního řádu ČR zaveden institut, kterému je (z procesního hlediska) věnována tato disertační práce a který (na rozdíl od předchozích transformačních změn na úseku územního plánování symbolizovaných přijímáním nových „stavebních zákonů“) zůstává zachován i v nově přijatém zákonu č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, který po (úplném) nabytí účinnosti nahradí zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

5.3. Výchozí právní rámec

Jak již bylo řečeno v úvodu, disertační práce vzniká v turbulentním období, kdy český právní řád prochází v souvislosti s přijetím nového stavebního zákona významnou transformací na úseku

veřejného stavebního práva. Vzhledem k obecné povaze předmětného právního předpisu se jedná o významný milník, který má celospolečenský dosah. Dne 1. 1. 2024 nabyl účinnosti zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, v té době již opakovaně novelizovaný, který nahradil zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Ve věcech týkajících se územního plánování se však dle § 334a odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů v tzv. přechodném období postupuje podle dosavadních právních předpisů, tj. zejména dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, přičemž přechodným obdobím se v daném případě dle § 334 odst. 1 cit. zákona rozumí období od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024.

Základ výzkumu provedeného v další části práce tvoří datová sada 69 aktualizací ZÚR, které byly pořízeny a vydány v letech 2006–2023, tedy v době účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí vyhlášky č. 500/2006 Sb. Z daného důvodu tvoří právní rámec disertační práce právě tato právní úprava stavebního zákona, která je navíc v době jejího zpracování stále závazná pro územní plánování (viz předchozí odstavec – přechodné období). Stavět teoretickou část práce zaměřenou na aktualizace ZÚR, které byly pořízeny dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, na „nové“ právní úpravě stavebního zákona (tj. zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů) by bylo nelogické.

Nelze však zcela odhlédnout od skutečnosti, že pořizování aktualizací ZÚR se v budoucnu bude pravděpodobně² řídit zákonem č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (**dále též „nový stavební zákon“ nebo „zákon č. 283/2021 Sb.“**). V daném kontextu je nezbytné zdůraznit, co mj. konstatuje důvodová zpráva k novému stavebnímu zákonu: *„Úprava zásad územního rozvoje, jakožto povinné územně plánovací dokumentace na úrovni krajů, v zásadě navazuje na dosavadní právní úpravu.“* (Důvodová zpráva, 2020) S ohledem na tuto informaci je z pohledu autora smysluplné se problematikou procesu pořízení aktualizací ZÚR ve vztahu k zákonu č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vůbec zabývat a do budoucna se teoreticky nabízí možnost na provedený výzkum navázat obdobným výzkumem, který se bude procesu pořízení aktualizací ZÚR věnovat ve vztahu k zákonu č. 283/2021 Sb., a který bude moci zhodnotit, jakou měrou přispěly legislativní změny provedené na úseku územního plánování k optimalizaci procesu pořízení aktualizací ZÚR.

Jelikož všechny územně plánovací dokumentace se vydávají formou opatření obecné povahy, je spolu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),

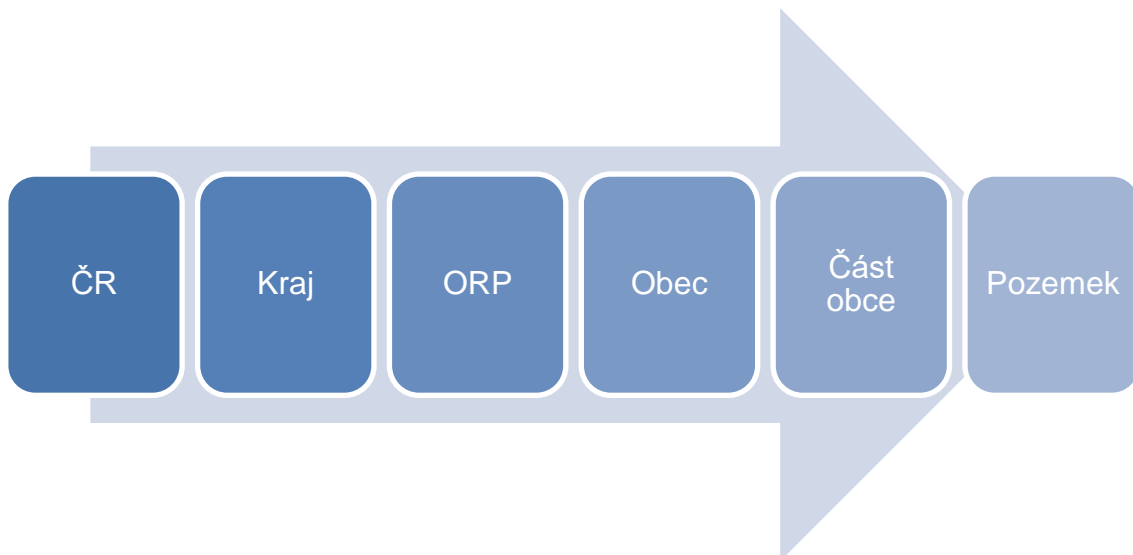
² Pozn.: Účinnost nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb. se opakovaně odkládala.

ve znění pozdějších předpisů, dalším významným právním předpisem zapadajícím do rámce řešené problematiky i zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

5.4. Stavební zákon

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (**dále též „stavební zákon“ nebo „zákon č. 183/2006 Sb.“**), představuje základní legislativní rámec územního plánování a územního rozvoje. Do oblasti územního plánování patří zejména cíle a úkoly územního plánování, vymezení soustavy orgánů územního plánování, určení jednotlivých nástrojů územního plánování, stanovení postupů při jejich projednání a schvalování, stanovení požadavků a postupů při vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území či definice pojmů směřujících do oblasti územního plánování. (Machačková et al., 2018)

Územní plánování je nezastupitelné v koordinaci záměrů a zájmů v prostoru i čase a svým komplexním pojetím a kontinuitou představuje pro veřejnou správu jedinečný instrument pro vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj území. Úspěšnost koordinační role orgánů územního plánování při hledání souladu a vyváženosti mezi jednotlivými veřejnými zájmy není možná bez dosažení širokého společenského konsensu o oprávněnosti, prospěšnosti a posloupnosti změn v území a způsobu ochrany hodnot území mezi jednotlivými správními úřady, v jejichž gesci je zajišťování ochrany zvláštních veřejných zájmů, a samospráv, které nesou odpovědnost za rozvoj území. (Důvodová zpráva, 2005) Právě zmíněný veřejný zájem je významným spojovacím prvkem územního plánování prolínajícím se prakticky celým stavebním zákonem. Stavební zákon je založen na tezi, že těžiště uplatňování veřejných zájmů je zakotveno v rámci nástrojů územního plánování, které řeší kontinuálně a komplexně uspořádání území a koordinují veřejné a soukromé zájmy v tomto území. (Mareček et al., 2018) Jednotlivé nástroje územního plánování, které jsou definované v hlavě III stavebního zákona (více viz kapitola 5.3.), se od sebe liší svým pojetím, závazností, využitelností a zejména pak úrovněmi, pro které se pořizují.

Obrázek 3: Úrovně řešené prostřednictvím nástrojů územního plánování (vlastní zpracování, 2024)

5.5. Nástroje územního plánování

Nástroje územního plánování definuje stavební zákon v hlavě III následovně:

- ▶ Územně plánovací podklady (díl 1)
 - Územně analytické podklady
 - Územní studie
- ▶ Politika územního rozvoje (díl 2)
- ▶ Územně plánovací dokumentace (díl 3)
 - Územní rozvojový plán
 - Zásady územního rozvoje
 - Územní plán
 - Regulační plán
- ▶ Územní rozhodnutí (díl 4)
- ▶ Územní řízení (díl 5)
- ▶ Územní opatření o stavební uzávěře a územní opatření o asanaci území (díl 6)
- ▶ Úprava vztahů v území (díl 7)

Z pohledu územně plánovací činnosti jsou hlavními nástroji první tři uvedené, tj. územně plánovací podklady, politika územního rozvoje a územně plánovací dokumentace. S přihlédnutím k tematickému zaměření disertační práce je v následujících kapitolách věnována pozornost pouze těmto třem nástrojům.

Tabulka 1: Postavení zásad územního rozvoje v systému nástrojů územního plánování (vlastní zpracování, 2024, podle stavebního zákona)

	Územně plánovací podklady	Politika územního rozvoje	Územně plánovací dokumentace
Stát	Územní studie	Politika územního rozvoje	Územní rozvojový plán
Kraj	Územně analytické podklady	-	Zásady územního rozvoje
	Územní studie		Regulační plán
Obec s rozšířenou působností	Územně analytické podklady	-	-
	Územní studie		
Obec	Územní studie	-	Územní plán
			Regulační plán

5.5.1. Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady tvoří územně analytické podklady, jejichž úkolem je zjišťovat a vyhodnocovat stav a vývoj území, a územní studie, které mají za úkol ověřovat možnosti a podmínky změn v území. Územně plánovací podklady jsou (na rozdíl od územně plánovací dokumentace) právně nezávazné, ale jedná se o neopominutelný podklad k pořizování politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace (vč. jejich změn) a pro rozhodování v území. (Machačková et al., 2018)

Klíčovou rolí při pořizování politiky územního rozvoje či územně plánovací dokumentace hrají zejména územně analytické podklady, které mapují a vyhodnocují vývoj a aktuální stav území zejména z hlediska jeho hodnot, limitů využití území, záměrů na provedení změn v území či problémů, které by měly být řešeny v územně plánovací dokumentaci. Z § 28 odst. 1 stavebního zákona vyplývá povinnost pořizovateli tento podklad průběžně aktualizovat, a to vždy nejpozději v intervalu 4 let. Obsahové náležitosti územně analytických podkladů stanovuje vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, která mj. v příloze č. 1 definuje soubor tzv. sledovaných jevů v území.

Územně analytické podklady se pořizují pro území kraje v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování ZÚR, popř. pro další územně plánovací činnost kraje, a pro správní obvod obce s rozšířenou působností (dále též „ORP“) v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování územních plánů a regulačních plánů. Současně též Ministerstvo pro místní rozvoj pořizuje územně analytické podklady v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů, konkrétní územní

celek však není v tomto případě stanoven.

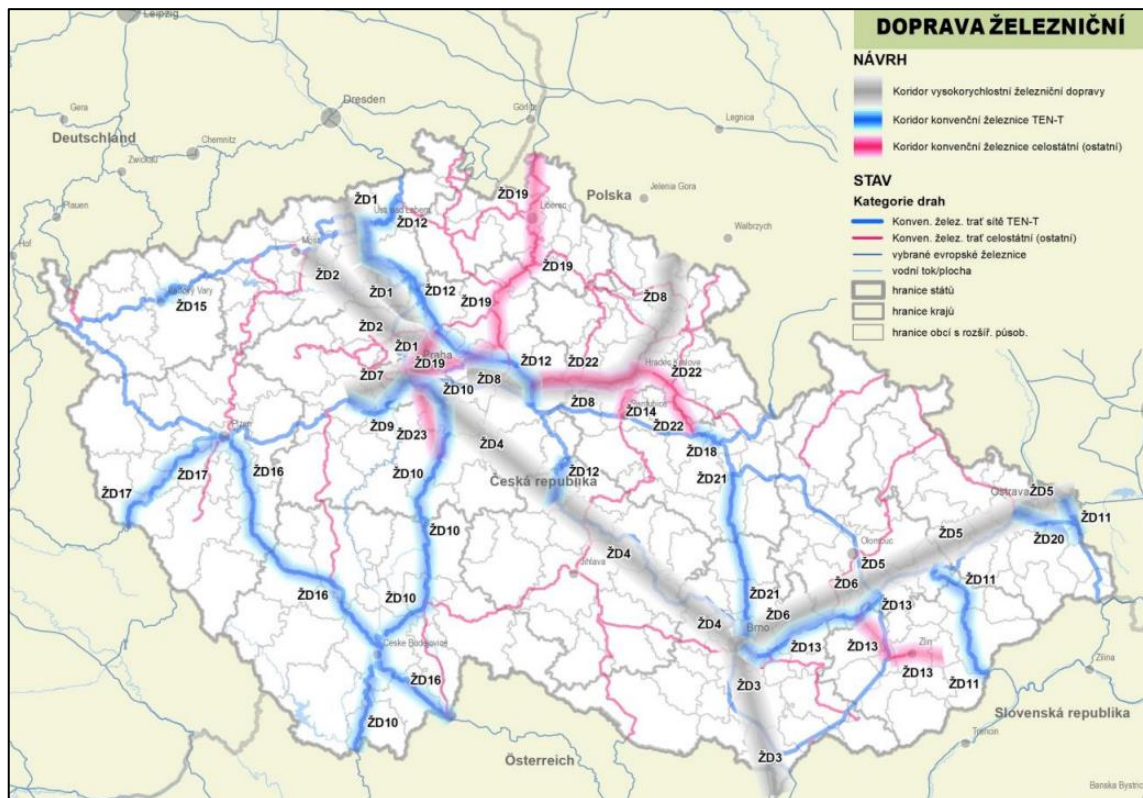
Role územních studií při pořizování politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace je ve srovnání s územně analytickými podklady odlišná. Územní studie není dle stavebního zákona povinně pořizovaným územně plánovacím podkladem. Dle § 30 odst. 2 stavebního zákona pořizovatel pořizuje územní studii v případech, kdy je to uloženo územně plánovací dokumentací, z vlastního podnětu nebo jiného podnětu. Rozhodnutí o jejím pořízení tedy záleží na pořizovateli jakožto orgánu územního plánování s výjimkou případu, kdy mu její pořízení ukládá územně plánovací dokumentace. (NSS, 6 As 319/2021-111) Přesto však nelze odhlédnout od významu a potenciálního přínosu územních studií při územně plánovací činnosti jak v regionální, tak lokální úrovni, přičemž oborové zaměření územních studií není nijak omezeno. Tento územně plánovací podklad tak skýtá relativně pružný způsob pro ověřování možností využívání a uspořádání území v různých měřítcích. (Plos, 2013)

Z pohledu územně plánovacích dokumentací v regionálním měřítku lze jako významné příklady podkladů pro jejich pořízení uvést územní studie krajiny (zpracovávané jak v úrovni krajů, tak v úrovni ORP), územní studie rozvojových či specifických oblastí, územní studie silniční sítě, územní studie konkrétních dopravních staveb (zejména obchvaty obcí), územní studie protipovodňových opatření, územní studie využitelnosti území pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie ad. Vzhledem k obecnosti a možné heterogenitě územních studií nejsou stavebním zákonem stanoveny jejich obsahové náležitosti.

5.5.2. Politika územního rozvoje

Politika územního rozvoje (dále též „PÚR“) je základním nástrojem územního plánování na úrovni státu a zpracovává se pro celé území ČR. Jedná se o nástroj, jehož prostřednictvím stát vyjadřuje své záměry a budoucí směr vývoje ve středoevropském, resp. evropském, kontextu při zohlednění mezinárodních závazků ČR vyplývajících zejména z členství v EU. Je základním podkladem pro regionální politiku a územně plánovací činnost, který obsahuje informace o očekávaném a předpokládaném rozvoji území, zejména základních infrastrukturních systémů (dopravní a technické infrastruktura). (Plos, 2013)

Své uplatnění má zejména při koordinaci nástrojů veřejné správy, které ovlivňují rozvoj území (např. program rozvoje kraje, program rozvoje obce), územně plánovací činnosti krajů a obcí i přípravě resortních multioborových koncepcí, které mají vliv na využití území. Při této koordinaci vychází PÚR mj. z dokumentů, které jsou určené k podpoře regionálního rozvoje, a dalších podkladů a dokumentů veřejné správy, které mají vliv na využívání území státu i v mezinárodních a republikových souvislostech (např. politiky, strategie, koncepce, plány či programy zaměřené na ochranu životní prostředí). PÚR rovněž vytváří podmínky pro územní ochranu vhodných území před změnami, které by mohly znemožnit další prověřování rozvojových záměrů a které by podstatně ztížily budoucí rozhodnutí o nezbytnosti jejich realizace (např. území chráněná pro akumulaci povrchových vod). (Machačková et al., 2018)

Obrázek 4: Ukázka PÚR – schéma rozvoje železniční dopravy (MMR, 2024b)

PÚR má v systému nástrojů územního plánování jedinečné a relativně specifické postavení. Nepatří dle systematiky nastavené stavebním zákonem ani mezi územně plánovací podklady, jež jsou svým postavením a povahou nejobecnějším nástrojem územního plánování, ani mezi územně plánovací dokumentace, jakožto soustavu konkretizujících nástrojů územního plánování. PÚR je ze své podstaty, která vychází zejména z její obecnosti a míry podrobnosti, koncepčním (nikoli realizačním) nástrojem územního plánování a stanovuje tak základní referenční rámec, který je závazný potud, že je potřeba se v tomto rámci pohybovat a vycházet z něj při pořizování a vydávání územně plánovací dokumentace. (NSS, 9 Ao 3/2009-59)

Např. vymezení jednotlivých koridorů v PÚR (obdobně jako i stanovení priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje) je pouze jakýmsi rámcovým úkolem pro navazující územně plánovací činnost. Jednotlivé záměry jsou (vládou) stanoveny za účelem jejich dalšího prověření a zajištění územní ochrany do doby prověření jejich realizovatelnosti, nikoli však za účelem jejich realizace. Toto již náleží územně plánovacím dokumentacím, aby tyto záměry v jim odpovídající míře podrobnosti náležitě konkretizovaly. Z PÚR rozhodně nelze dovodit, v jaké konkrétní trase má např. dálnice či železnice vést. (KSBR, 65 A 3/2017-931)

Pořízení PÚR je povinné ze zákona, procesní náležitosti aktualizace PÚR jsou stanoveny v § 35 stavebního zákona. Obdobně jako u dalších povinně pořizovaných nástrojů územního plánování (např. ZÚR) je stavebním zákonem uložena povinnost její aktualizace. Ministerstvo pro místní rozvoj každé 4 roky zpracovává zprávu o uplatňování PÚR a následně vláda rozhodne o její aktualizaci či o zpracování nového návrhu PÚR. V případě naléhavého

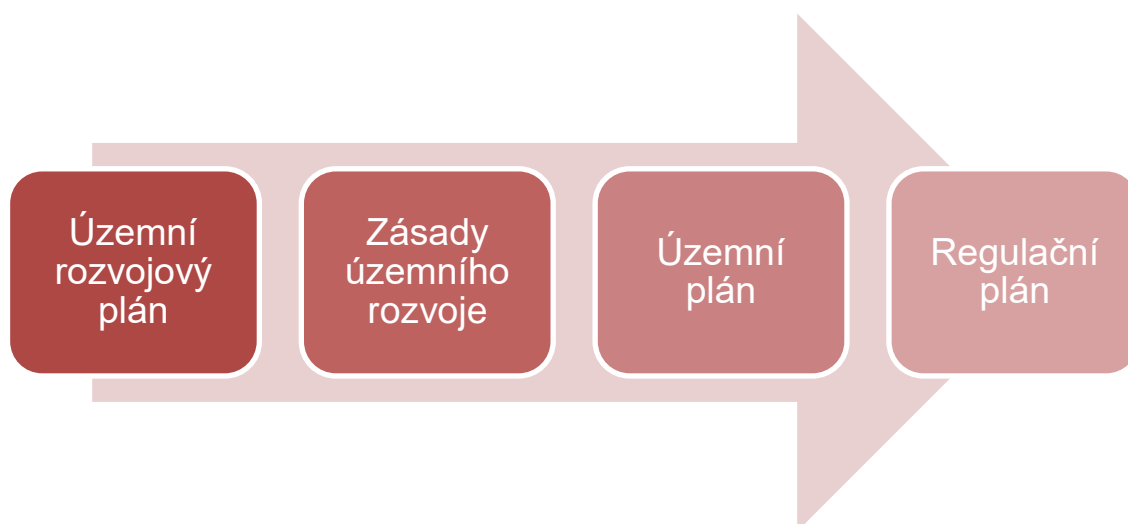
veřejného zájmu může vláda (z vlastního podnětu) rozhodnout o aktualizaci PÚR.

Pořizovatelem PÚR je dle § 11 odst. 1 písm. b) stavebního zákona Ministerstvo pro místní rozvoj, schvalujícím orgánem je dle § 31 odst. 3 stavebního zákona vláda. Proces pořízení PÚR je odlišný od základní linie pořizovatelské činnosti územně plánovacích dokumentací, přestože je dle § 31 odst. 4 stavebního zákona pro jejich pořizování a vydávání závazná. Tato skutečnost je dána určitým vybočením ze schvalovacího procesu, neboť PÚR neschvaluje moc zákonodárná (obdobně jako v případě krajských a obecních samospráv vrcholná reprezentace politická), ale právě nejvyšší orgán exekutivní – vláda. (Plos, 2013)

PÚR není vydávána formou opatření obecné povahy a nevztahuje se na ni tedy přezkum podle správního řádu, ani přezkum podle soudního řádu správního. Vzhledem k povaze PÚR jako politicko-právního strategického dokumentu, jehož závaznost je nezbytné chápat ve smyslu závaznosti stanovených požadavků na konkretizaci úkolů (prověření záměrů) směřujících k veřejné správě a nikoli jednotlivcům. V jejím případě nelze uvažovat o jakémkoli přímém dotčení subjektivních práv. (KsBR, 65 A 3/2017-931)

5.5.3. Územně plánovací dokumentace

Územně plánovací dokumentace (dále též „ÚPD“) je stěžejním tématem disertační práce a z daného důvodu bude její problematice v rámci teoretické části věnována vyšší míra pozornosti. ÚPD je základním realizačním nástrojem územního plánování, u kterého je její využitelnost pro rozhodování v území nezpochybnitelná (na rozdíl od PÚR – viz např. rozsudek NSS, 9 Ao 3/2009-59). Stavební zákon v hlavě III, dílu 3 definuje čtyři druhy územně plánovací dokumentace (územní rozvojový plán, zásady územního rozvoje, územní plán, regulační plán), které se zpracovávají pro různé územní celky v různé míře podrobnosti stanovené zákonem.

Obrázek 5: Stávající systém územně plánovacích dokumentací (vlastní zpracování, 2024)

Historický vývoj ÚPD

Pojem *územně plánovací dokumentace* byl do právního řádu ČR zaveden od 1. 10. 1976, kdy nabyt účinnosti zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Předchozí právní předpis zaměřený na územní plánování, tj. zákon č. 84/1958 Sb., o územním plánování, který nabyt účinnosti 1. 1. 1959, definoval první druhy územních plánů, které teoreticky lze považovat za předchůdce ÚPD tak, jak je chápána v dnešním pojetí. Zákon č. 84/1958 Sb., o územním plánování, v § 4 definoval podle povahy řešených úkolů tyto tři druhy územních plánů: územní plány rajónů, územní plány sídlišť a zastavovací plány. Současně bylo stanoveno, že územní plány rajónů se zpracovávají pro předem určená hospodářsky a kulturně významná zájmová území (rajóny), pro která je třeba k uskutečnění důležitých investic nebo jiných plánovaných opatření stanovit dlouhodobé zásady a podmínky jejich soustavné výstavby nebo přestavby, územní plány sídlišť se zpracovávají pro výstavbu nových a pro celkovou rekonstrukci nebo dostavbu existujících sídlišť, která v důsledku výhledově plánovaného rozvoje výrobních sil vyžadují podstatného přebudování, rozšíření nebo asanace, a zastavovací plány se zpracovávají u vybraných staveb. Konkrétně vymezené územní celky pro jednotlivé druhy územních plánů nebyly stanoveny.

Tabulka 2: Druhy územních plánů v letech 1959 – 1976 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 84/1958 Sb.)

ÚZEMÍ	Druh územního plánu ÚPD		
	Územní plán rajónu (ÚPR)	Územní plán sídliště (ÚPS)	Zastavovací plán (ZP)
Hospodářsky a kulturně významná zájmová území	ÚPR	-	-
Existující sídliště	-	ÚPS	-
Stavby	-	-	ZP

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) zavedl pojem územně plánovací dokumentace. Podle právní úpravy platné do 30. 6. 1998 byly dle § 8 stanoveny tři kategorie ÚPD: územní prognóza, územní plán, územní projekt. Zároveň byly dle § 12 stanoveny tzv. stupně ÚPD, pro které se ÚPD zpracovávala: velký územní celek, sídelní útvar, zóna. ÚPD velkého územního celku se zpracovávala pro území, na kterém bylo umístěno více sídelních útvarů, nebo pro velké území, ve kterém se uplatňovaly speciální zájmy (těžba, průmysl, zemědělství, rekreace apod.). ÚPD sídelního útvaru se zpracovávala pro celé území sídelního útvaru, včetně jeho zájmového území, pro seskupení sídelních útvarů a pro území střediska cestovního ruchu a rekreace. Sídelním útvarem byla každá jednotka osídlení, která tvořila uzavřený, od jiných jednotek osídlení prostorově oddělený útvar. ÚPD zóny se zpracovávala pro ucelené části sídelního útvaru, zejména pro jeho část průmyslovou, obytnou, centrální a historickou, a pro část rekreačního nebo krajinného celku, popřípadě pro celé území

malého sídelního útvaru.

Tabulka 3: Struktura územně plánovacích dokumentací v letech 1976 – 1998 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 50/1976 Sb.)

STUPNĚ ÚPD	MĚŘÍTKO	Kategorie ÚPD		
		Územní prognóza (ÚPA)	Územní plán (ÚP)	Územní projekt (ÚPT)
Velký územní celek (VÚC)	1 : 100 000 1 : 50 000 1 : 25 000	ÚPA-VÚC	ÚP-VÚC	ÚPT-VÚC
Sídelní útvar (SÚ)	1 : 10 000 1 : 5 000	ÚPA-SÚ	ÚP-SÚ	ÚPT-SÚ
Zóna (Z)	1 : 2 000 1 : 1 000	ÚPA-Z	ÚP-Z	ÚPT-Z

Po roce 1989 nastaly změny v územním plánování i v jeho legislativě, jednak aby odpovídala novým společenským podmínkám a změnám v postavení nového systému samospráv, jednak aby odrážela postupné začleňování země do společného evropského prostoru. Stavební zákon z roku 1976 postupně doznal téměř dvacet novel a změn, které se týkaly mj. změn v hierarchizaci a počtu druhů ÚPD, přičemž za zmínku stojí zejména jejich redukce, kdy z devíti druhů se postupem času staly pouze tři. (Jirásek, 2014)

Po novele stavebního zákona³, která nabyla účinnosti 1. 7. 1998, došlo ke zmíněné redukci počtu druhů ÚPD z devíti na tři. Nově byly druhy ÚPD v této kategorizaci: územní plán velkého územního celku, územní plán obce, regulační plán. Současně bylo novelou stanoveno, že územní plán velkého územního celku se zpracovává pro vymezené území více obcí, popřípadě okresů, územní plán obce se zpracovává pro celé území obce nebo po dohodě schvalujících orgánů společně pro území více obcí (mohl být též zpracován pro vymezenou část území hlavního města Prahy a územně členěných statutárních měst) a regulační plán se zpracovává pro část území obce nebo pro celé území obce s jednoznačnými územně technickými a urbanistickými podmínkami.

³ Zákon č. 83/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a o změně a doplnění některých dalších zákonů

Tabulka 4: Struktura územně plánovacích dokumentací v letech 1998 – 2006 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 50/1976 Sb.)

ÚZEMÍ	MĚŘÍTKO	KATEGORIE ÚPD		
		Územní plán velkého územního celku (ÚPVÚC)	Územní plán obce (ÚPO)	Regulační plán (RP)
Území více obcí, popřípadě okresů	1 : 50 000 1 : 25 000 1 : 10 000	ÚPVÚC	-	-
Celé území obce nebo území více obcí	1 : 10 000 1 : 5 000	-	ÚPO	-
Část území obce nebo celé území obce	1 : 1 000 1 : 500	-	-	RP

V souvislosti se zrušením zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), který byl od 1. 1. 2007 nahrazen zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), došlo k další změně v systému ÚPD, byť jejich počet zůstal zachován. Nový stavební zákon definoval tyto druhy ÚPD: zásady územního rozvoje, územní plán, regulační plán. Současně bylo stanoveno, že zásady územního rozvoje se zpracovávají pro celé území kraje, územní plán se zpracovává pro celé území obce a regulační plán se zpracovává v ploše nebo koridoru vymezeném zásadami územního rozvoje nebo v ploše nebo koridoru řešeném územním plánem, ev. v zastavěném území nebo v nezastavěném území v případě, že obec nemá vydaný územní plán, či v ploše, která je součástí vojenského újezdu.

Tabulka 5: Struktura územně plánovacích dokumentací v letech 2007 – 2020 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 183/2006 Sb.)

ÚZEMÍ	MĚŘÍTKO	KATEGORIE ÚPD		
		Zásady územního rozvoje (ZÚR)	Územní plán (ÚP)	Regulační plán (RP)
Celé území kraje	1 : 200 000	ZÚR	-	-
	1 : 100 000			
	1 : 50 000			
Celé území obce	1 : 10 000	-	ÚP	-
	1 : 5 000			
Část území obce	1 : 1 000	-	-	RP
	1 : 500			

Poslední a zcela zásadní změny doznal systém ÚPD po novele stavebního zákona⁴, která nabyla účinnosti 1. 1. 2021 a která zavedla nový druh ÚPD pro celorepublikovou úroveň – územní rozvojový plán.

Tabulka 6: Struktura územně plánovacích dokumentací od roku 2021 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 183/2006 Sb.)

ÚZEMÍ	MĚŘÍTKO	Kategorie ÚPD			
		Územní rozvojový plán (ÚRP)	Zásady územního rozvoje (ZÚR)	Územní plán (ÚP)	Regulační plán (RP)
Celé území republiky	1 : 100 000	ÚRP	-	-	-
Celé území kraje	1 : 200 000	-	ZÚR	-	-
	1 : 100 000				
	1 : 50 000				
Celé území obce	1 : 10 000	-	-	ÚP	-
	1 : 5 000				
Část území obce	1 : 1 000	-	-	-	RP
	1 : 500				

⁴ Zákon č. 403/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací a další související zákony

Hierarchie a závaznost ÚPD

Právní úprava územního plánování staví na jasně definované hierarchii ÚPD a závaznosti jednotlivých druhů ÚPD:

- ▶ Dle § 35a odst. 2 stavebního zákona je územní rozvojový plán závazný pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.
- ▶ Dle § 36 odst. 5 jsou zásady územního rozvoje závazné pro pořizování a vydávání územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.
- ▶ Dle § 43 odst. 5 je územní plán závazný pro pořizování a vydání regulačního plánu zastupitelstvem obce a pro rozhodování v území.
- ▶ Rovněž platí dle § 61 odst. 2 stavebního zákona, že regulační plán vydaný krajem je závazný pro územní plány a regulační plány vydávané obcemi. Tento konkrétní případ, kdy je regulační plán *de facto* nadřazen územnímu plánu, vychází z hierarchie odvozené od samosprávného členění ČR, kdy kraj je dle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, vyšší územně samosprávný celek.

Princip hierarchie jednotlivých úrovní územně plánovací dokumentace je úhelným kamenem územního plánování, bez něž o jakékoliv koncepčnosti nelze hovořit. (NSS, 6 Ao 2/2011-27) Případné porušení hierarchického principu může mít zásadní dopady do procesu přijímání i na obsah opatření obecné povahy, kterým se ÚPD vydává. (NSS, 1 Ao 2/2010-185) Při územním plánování je tak vždy potřeba vycházet z premisy, že závaznost ÚPD vůči sobě je stanovena „směrem dolů“ a nikoli naopak. (NSS, 7 Ao 7/2010-133).

Současně platí, že jednotlivé ÚPD nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem nižším stupňům ÚPD (výjimku představuje pouze vztah ÚRP – ZÚR, kde tato podmínka pro ÚRP vůči ZÚR v § 35a odst. 4 stavebního zákona stanovena není). V souladu s touto podmínkou tak např. kraje prostřednictvím ZÚR nesmí zasahovat do působnosti obcí a řešit náležitosti místního (lokálního) významu, jelikož by tím došlo k narušení principu subsidiarity. Tento princip zjednodušeně přepokládá, že vyšší správa rozhoduje ve věcech republikového či nadmístního (vyššího) významu, jelikož nižší správa k tomuto není funkčně kompetentní, a naopak. Obdobnou podmínku ukládá stavební zákon i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. (Machačková et al., 2018) Rozdílná míra podrobnosti druhů ÚPD vychází již z rozdílu mezi velikostí jednotlivých (územně samosprávných) celků. (NSS, 1 Ao 7/2011-526) Toto tvrzení v předmětném rozsudku sice poukazuje na vztah mezi PÚR a ZÚR, nicméně obdobně ji lze aplikovat i na vztah mezi všemi druhy ÚPD; jedná se o základní vztah a jeho obecnou interpretační zásadu.

Společným charakteristickým znakem všech ÚPD je jejich závaznost pro rozhodování v území. Všeobecně platí, že český systém závaznosti ÚPD založený na principu „nadřazených“

a „navazujících“ ÚPD odpovídá praxi ve většině evropských států (neplést s pojetím dokumentací ve vztahu k rozhodování v území). Rozhodovací praxe v ČR je postavena na územních plánech. Využívání územních plánů jako závazných dokumentací pro rozhodování v území a povolování staveb není v Evropě výjimečné, těžiště pro tyto účely však jednoznačně leží v regulačních plánech. Český model regulačních plánů pro rozhodování v území a povolování staveb je velmi blízký většinovým trendům, avšak praktické využití těchto plánů je v ČR např. ve srovnání s Německem, Polskem či Švýcarskem mnohonásobně menší. (Hartmann et al., 2020)

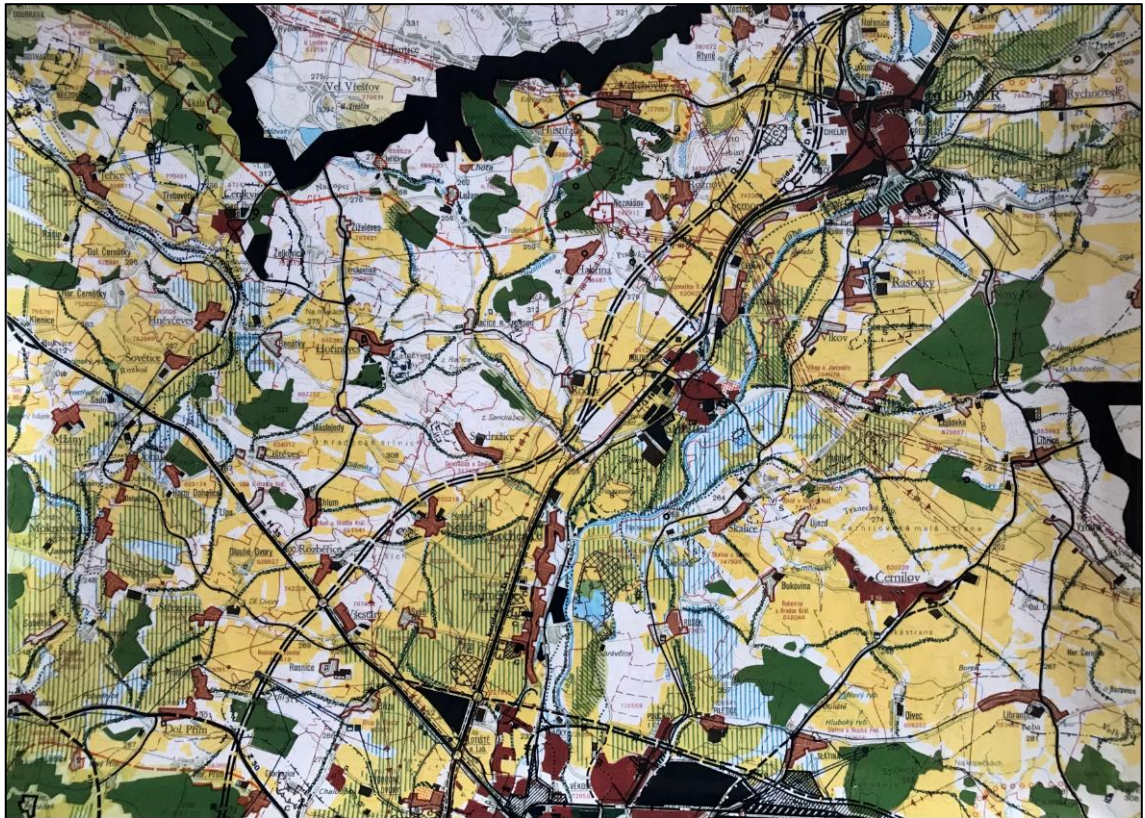
Vzhledem k tematickému zaměření disertační práce, kdy není blíže sledováno věcné ani procesní hledisko územního rozvojového plánu, územního plánu ani regulačního plánu, je v následujících kapitolách věnována pozornost již pouze sledovanému druhu ÚPD – zásadám územního rozvoje. Teoretické pojednání o ostatních druzích ÚPD by nemělo pro navazující výzkum prakticky žádný přínos. V případě územního rozvojového plánu by takové pojednání navíc pouze kopírovalo jednotlivá ustanovení stavebního zákona (§ 35a–35h), jelikož tento nebyl ke dni zpracování disertační práce pořízen a vydán a dosud k němu prakticky neexistuje žádná odborná literatura či judikatura.

5.6. Zásady územního rozvoje

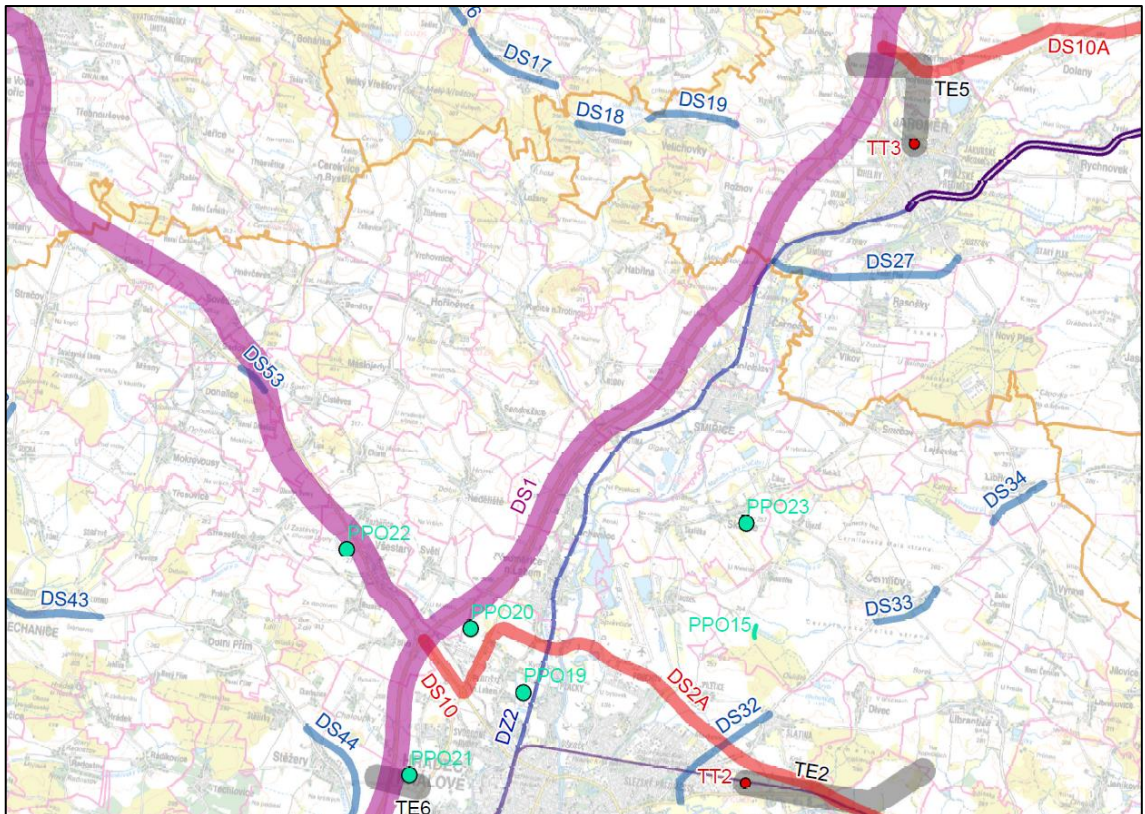
ZÚR jsou „územním plánem“ pro správní území kraje. (Plos, 2013) Jedná se o základní celokrajový plánovací dokument, který v souladu s územním rozvojovým plánem a politikou územního rozvoje stanovuje koncepci rozvoje kraje založenou na určení základních požadavků na účelné a hospodárné využívání jeho území s přihlédnutím k jeho specifickým podmínkám, charakteru, stavu, vývoji, sídelní struktuře, charakteru krajiny, možnostem jeho území či územním vazbám mezi jednotlivými obcemi. (Machačková et al., 2018) Zastupitelstvo kraje při vydávání ZÚR určuje jejich obsah podle specifických podmínek svého území. V každém kraji tak bude harmonického využití území vždy dosaženo jinými způsoby a nástroji, které se odvíjejí od místních podmínek a zvláštností území. (Průcha et al., 2017) Obdobně se v povaze ZÚR vyjádřil i Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“), dle kterého se jedná o koncepční dokument územního plánování, který se vždy vztahuje k uspořádání konkrétního správního obvodu kraje, a to s ohledem na jeho konkrétní podmínky. (NSS, 4 Ao 6/2010-37)

ZÚR plní významnou funkci jak ve vztahu k celostátní úrovni, tak k obecní úrovni. Na jedné straně musí zohledňovat a zpřesňovat požadavky rámcově stanovené na celostátní úrovni v PÚR, na druhé straně musí v nadmístních souvislostech řešit a koordinovat vazby územního rozvoje mezi jednotlivými obcemi. Přitom platí, že kraj prostřednictvím ZÚR nesmí na úseku územního plánování zasahovat do pravomocí obcí. (Důvodová zpráva, 2005).

Pomyslným předchůdcem ZÚR byl územní plán velkého územního celku zavedený zákonem č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), který měřítkově, obsahově i rozsahem nejlépe naplňoval rámcový koncept ZÚR.

Obrázek 6: Ukázka hlavního výkresu ÚPVÚC Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace, Terplan, 1988 (vlastní archiv, 2024)

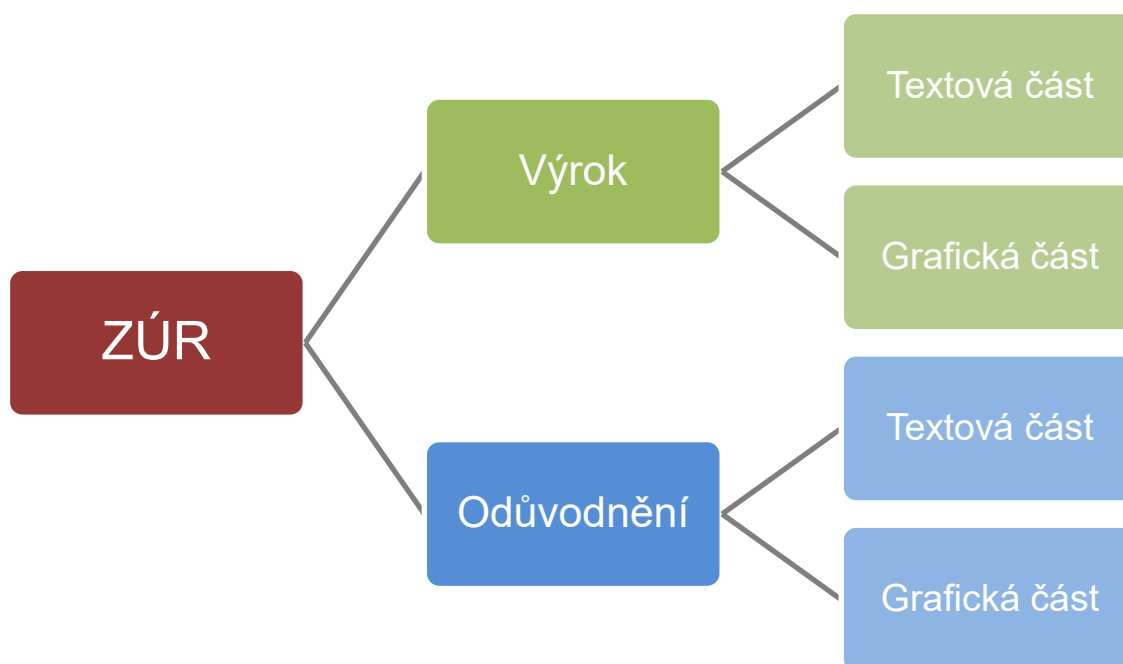
Obrázek 7: Ukázka výkresu ploch a koridorů ZÚR Královéhradeckého kraje (Svoboda et al., 2023d)

Tuto skutečnost potvrzuje i koncept prvních ZÚR, když ve vazbě na § 187 odst. 2 stavebního zákona se do prvních ZÚR (po prověření aktuálnosti a splnění kritéria nadmístního významu) bez věcné změny převzaly záměry z územních plánů velkých územních celků. Zároveň bylo předmětným ustanovením stavebního zákona stanoveno, že územní plán velkého územního celku pozbývá platnosti dnem nabytí účinnosti zásad územního rozvoje pro území těmito zásadami řešené.

5.6.1.Věcné (obsahové) náležitosti

ZÚR jsou definovány v části třetí, hlavě III, dílu 3, oddílu 2 stavebního zákona v § 36–42b. Toto právní zakotvení zejména vymezuje, jakým oblastem zájmu se ZÚR věnují v rámci určení strategie rozvoje území kraje. (Průcha et al., 2020) Obsahové náležitosti ZÚR dále konkretizuje vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů. Náležitosti obsahu ZÚR jsou stanoveny v příloze č. 4 k této vyhlášce.

Po formální stránce se ZÚR člení na tzv. výrok a odůvodnění, přičemž každá z těchto částí sestává z textové a grafické části. Pojem „výrok“ sice není legislativně ukotven, je však obecně vžitý a běžně užívaný pro označení závazné části ZÚR, resp. ÚPD obecně.

Obrázek 8: Struktura dokumentace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Textová část výroku: Obsah textové části výroku vyjádřený strukturou jednotlivých kapitol je stanoven v části I., odst. 1 přílohy č. 4 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. Textová část výroku obsahuje koncepci rozvoje území kraje, která určuje základní požadavky na jeho účelné a hospodárné uspořádání, vyjádřenou zejména ve stanovení priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území, vymezení rozvojových oblastí, rozvojových os a specifických

oblastí, vymezení ploch a koridorů (primárně pro záměry dopravní a technické infrastruktury), územního systému ekologické stability a územních rezerv, upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje, vymezení krajín a stanovení jejich cílových kvalit, vymezení veřejně prospěšných staveb, veřejně prospěšných opatření, staveb a opatření k zajišťování obrany a bezpečnosti státu či stanovení etapizace.

Grafická část výroku: Obsah grafické části výroku vyjádřený strukturou jednotlivých výkresů je stanoven v části I., odst. 2 přílohy č. 4 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. Grafická část výroku obsahuje pět základních výkresů:

- ▶ výkres uspořádání území kraje obsahující zejména rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti,
- ▶ výkres ploch a koridorů, včetně územního systému ekologické stability,
- ▶ výkres krajín, pro které se stanovují cílové kvality,
- ▶ výkres veřejně prospěšných staveb, opatření a asanací.

V případě potřeby může být grafická část výroku doplněna i o výkres etapizace a v případě potřeby ji lze doplnit o schémata. Smyslem grafické části je graficky znázornit textově vymezené záměry.

Textová a grafická část výroku představují závaznou část ZÚR, která slouží pro rozhodování v území. Je nezbytné, aby tyto dvě části byly ve vzájemném souladu. Případný rozpor mezi těmito dvěma částmi ZÚR, resp. ÚPD obecně, zakládá nejistotu pro budoucí rozvoj území a je tedy důvodem pro zrušení příslušné ÚPD nebo její části. (NSS, 2 Ao 1/2009-74)

Textová část odůvodnění: Obsah textové části odůvodnění vyjádřený strukturou jednotlivých kapitol je stanoven v části II., odst. 1 přílohy č. 4 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. Textová část odůvodnění obsahuje zejména vyhodnocení koordinace využívání území z hlediska širších vztahů, vyhodnocení splnění podmínek vyplývajících z případných vyjádření příslušných orgánů sousedních států a výsledků konzultací s nimi, vyhodnocení splnění požadavků a podmínek pro zpracování návrhu aktualizace zásad územního rozvoje (obsažených např. ve zprávě o uplatňování), výčet záležitostí týkajících se rozvoje území státu, které nejsou obsaženy v politice územního rozvoje, kvalifikovaný odhad záborů půdního fondu a text s vyznačením změn. Dále obsahuje náležitosti vyplývající ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a náležitosti uvedené v § 40 odst. 1 a 2 stavebního zákona zahrnující mj. komplexní zdůvodnění přijatého řešení. Textová část odůvodnění obsahuje důvody pro stanovení výroku, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu jednotlivých právních předpisů. Případný nedostatek rozhodovacích důvodů uvedených v odůvodnění způsobuje jeho nepřezkoumatelnost. (NSS, 1 Ao 3/2008-136)

Grafická část odůvodnění: Obsah grafické části odůvodnění vyjádřený strukturou jednotlivých výkresů je stanoven v části II., odst. 2 přílohy č. 4 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. Grafická část

odůvodnění obsahuje dva základní výkresy:

- ▶ koordinační výkres,
- ▶ výkres širších vztahů, dokumentující vazby na území sousedních krajů, popřípadě sousedních států.

Dle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 500/2006 Sb., se jednotlivé výkresy zpracovávají v měřítku 1 : 100 000 nebo v odůvodněných případech 1 : 50 000, popř. 1 : 200 000. Výkres širších vztahů se zpracovává v měřítku 1 : 500 000. Výkresy musí obsahovat pouze jevy zobrazitelné v daném měřítku.

Vzhledem k tematickému zaměření disertační práce, kdy není blíže sledováno věcné hledisko zásad územního rozvoje, není této oblasti nad rámec výše uvedeného více věnována pozornost.

5.6.2. Procesní náležitosti

Stavební zákon nejenom zavádí ZÚR jako územně plánovací dokumentaci na úrovni kraje a stanovuje požadavky na jejich obsah a zaměření, ale rovněž upravuje postupy a procesy při jejich pořízení, resp. při pořízení jejich následných aktualizací. Tyto postupy a procesy lze souhrnně a výstižně charakterizovat citací pasáže z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2018, čj. 1 As 161/2018 – 44: „(...) *V procesu územního plánování dochází k vážení řady zájmů soukromých i veřejných a výsledkem toho musí být rozhodnutí o upřednostnění některých zájmů před jinými při zachování právem předvídané proporcionality a ochrany základních práv před svévolnými a excesivními zásahy. Rozhodnutí o distribuci zátěže v rámci určitého území při zachování výše zmíněných zásad je politickou diskrecí konkrétního zastupitelského orgánu územní samosprávy a vyjadřuje realizaci práva na samosprávu daného územního celku. (...)*“.

V obecné rovině se procesními náležitostmi v územním plánování zabýval Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 28. 3. 2008, čj. 2 Ao 1/2008-51 a byť se ve svém obsahu přímo nezabýval zásadami územního rozvoje, nýbrž územním plánem, lze z právní analogie interpretovat jeho závěry souhrnně ke všem druhům ÚPD. Soud konstatoval, že výstupy rozhodování v procesu územního plánování vyjádřené schválenou ÚPD představují konkrétní podobu veřejného zájmu na prostorovém a funkčním využití území a na jeho dalším rozvoji. ÚPD je výsledkem konsensu, na němž se usnesli jednotliví zastupitelé příslušné samosprávy reprezentující různé skupinové i individuální zájmy obyvatel. Soud k tomuto v rozsudku dále výslovně uvádí: „*Nelze jistě rozumně předpokládat, že tento konsensus představuje optimální (maximálně racionální) řešení, s nímž jsou srozuměny všechny osoby, kterých se dotýká. V praxi může jít i o rozhodnutí, která jsou výsledkem pouhé snahy jednotlivých zastupitelů o maximalizaci jejich vlastních (politických) funkcí (viz teorie veřejné volby) a dokonce i o rozhodnutí nesprávná, iracionální. Z tohoto důvodu je celý proces pořizování územně plánovací dokumentace podroben právní reglementaci, a to zejména stavebním zákonem*“.

a jeho prováděcími předpisy.“

Procesní hledisko ZÚR je podrobně rozvedeno a popsáno v kapitole 6.

5.7. Regionální územní plánování v mezinárodním kontextu

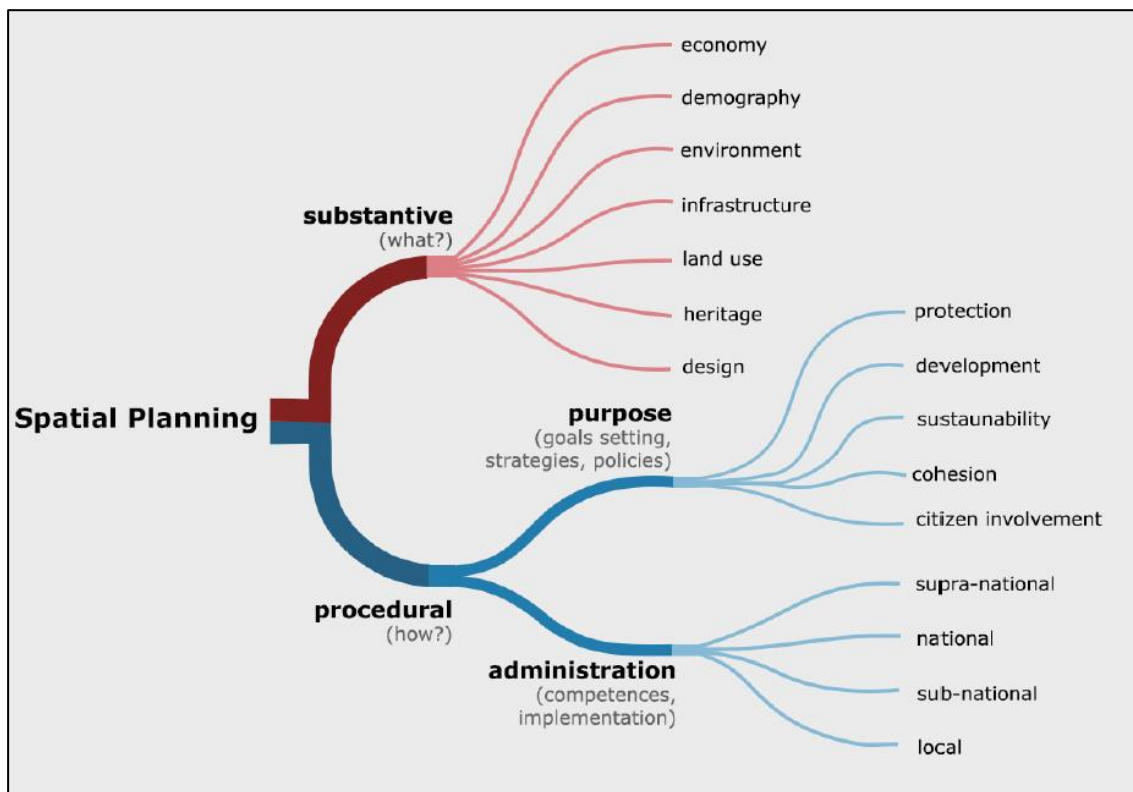
Pojetí územního plánování a jeho očekávané výsledky se v jednotlivých státech liší. Je to způsobeno mnoha faktory, ale ty nejvýznamnější souvisí s převládajícími národními hodnotami ve vztahu k důležitosti nějaké kolektivní akce (aktivity), kterou má být dosaženo společných cílů územního rozvoje. (Noble et al., 1998)

Jedno z nejkompexnějších srovnání systémů územního plánování v evropských zemích bylo provedeno v rámci projektu *COMPASS – Comparative Analysis of Territorial Governance and Spatial Planning Systems in Europe* zpracovaného v rámci programu *ESPON 2020 Cooperation Programme*. Cílem projektu bylo analyzovat systémy územního plánování ve vybraných evropských státech (celkem 32 vč. ČR) a jejich změny mezi lety 2000 a 2016, a to v úrovni celostátní (national level), regionální (sub-national level) a lokální (local level). Projekt se věnoval jak formě závaznosti jednotlivých nástrojů územního plánování, tak jejich věcnému a procesnímu pojetí. Výchozí body projektu COMPASS k problematice územního plánování byly formulovány následovně:

- ▶ Územní plánování je obecně chápáno jako opatření k řízení rozvoje nebo udržitelného rozvoje, k ochraně půdy a zapojení občanů do rozhodování o územním rozvoji.
- ▶ Mnoho zemí decentralizuje nebo centralizuje kompetence pro plánování na subnárodní (regionální) a místní úrovni.
- ▶ Existuje velká rozmanitost typů plánovacích nástrojů. Mnohé plní více funkcí, které zahrnují kombinaci vizionářského, strategického politického rámce a regulace. Strategie jsou častější na vyšších úrovních, regulace na nižších, ale není tomu tak vždy. Méně obvyklé jsou nástroje stanovující pouze vizi.
- ▶ V letech 2000 až 2016 došlo k mnoha reformám postupů plánování a povolení s cílem zjednodušit a/nebo zefektivnit struktury a postupy.
- ▶ Současně byly provedeny reformy ke zvýšení transparentnosti a zapojení občanů do procesu plánování, zlepšení koordinace odvětvových politik, posílení možnosti usměrňovat a (závazně) regulovat rozvoj, usnadnění získávání vývojových hodnot a adaptaci na digitální technologie.

Rozsah a cíle územního plánování jsou v každém ze sledovaných států stanoveny zákonem, politikou a praxí. V řadě států však zákonná exaktní definice pojmu územní plánování neexistuje a význam tohoto pojmu je začleněn do celého právního aktu nebo aktů. (Nadin et al., 2018)

Důležitým východiskem, které je zároveň stěžejní pro disertační práci, je zjištění o formálním rozsahu územního plánování, které bylo rozděleno do dvou úrovní: věcná úroveň (substantive) a procesní úroveň (procedural) – viz obrázek níže.

Obrázek 9: Formální kategorizace územního plánování (Nadin et al., 2018)

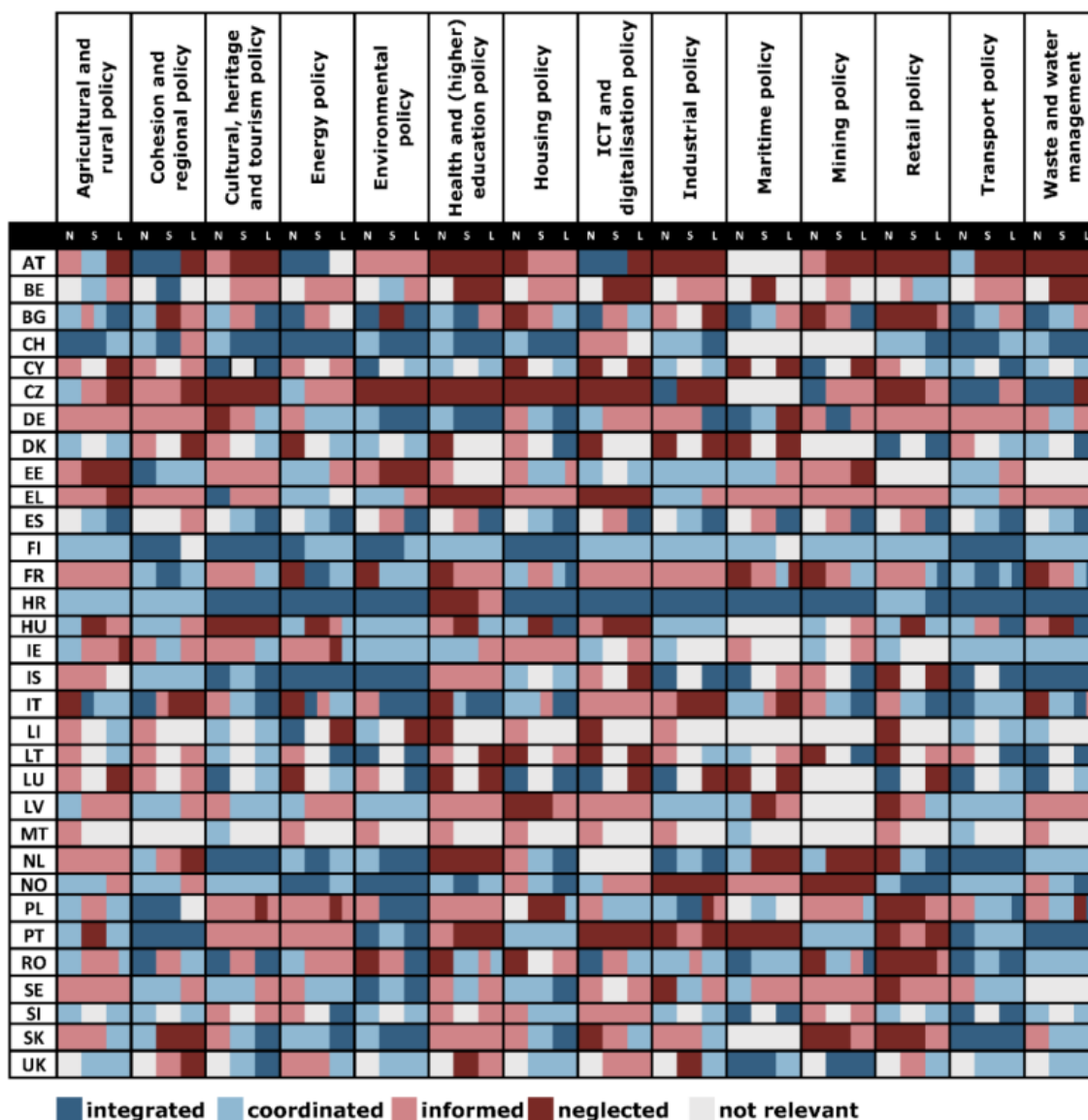
Regionální úroveň

Provedeným výzkumem v projektu COMPASS bylo na regionální úrovni ve sledovaných státech identifikováno celkem 72 nástrojů územního plánování. Šest států přitom nemá žádné plánovací nástroje na nižší než celostátní úrovni (Kypr, Dánsko, Řecko, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Malta). Některé státy naopak mají dvě úrovně, které lze označit jako regionální, resp. subnárodní (Belgie, Německo, Itálie, Portugalsko, Rumunsko, Velká Británie). Nástroje územního plánování na regionální úrovni se v některých státech používají pouze pro region hlavního města (např. Chorvatsko, Island). Počet nástrojů na regionální úrovni se mezi zeměmi liší (hlavně mezi jedním a třemi), ale ne tak výrazně jako na národní úrovni. Na regionální úrovni často existuje více než jeden nástroj, což znamená, že se nástroje mohou vzájemně doplňovat, pokud jde o charakter a obsah. Nejvýraznější jsou dva typy nástrojů dle jejich povahy: „strategické“, stanovující pouze strategický rámec a „regulativní“, které by se daly označit jako závazné pro rozhodování. Kromě toho existuje relativně vysoký podíl nástrojů územního plánování na nižší než celostátní úrovni, které stanovují jakýsi „vizionářský strategický rámec“ či „regulativní strategický rámec“. Obecně platí, že většina nástrojů územního plánování na nižší než celostátní úrovni je daná zákonem (84 %) a většina z nich je spíše strategické než regulativní povahy. (Nadin et al., 2018)

Z pohledu procesního je zajímavé zejména zjištění, že všechny sledované země (celkem 32 vč. ČR) mají zavedené a jasné postupy pro tvorbu plánovacích nástrojů nebo plánů a rozhodnutí o rozvoji. Postupy jsou relativně podobné a zahrnují minimálně rozhodnutí nebo oznámení o záměru připravit plán, následné zpracování návrhu plánu, který je zveřejněn pro konzultaci s ostatními subjekty státní správy, stakeholdery a širokou veřejností, posouzení obdržených námitek a připomínek, často uplatněných prostřednictvím veřejného projednání (slyšení) a přípravu a schválení konečného plánu. Ve všech státech tak existuje otevřená možnost vyjádřit se k plánu, a to buď ve fázi návrhu, nebo ke konečnému návrhu. Plánovací orgány mohou udělat více, než vyžaduje formální postup, a existují i případy neformálních dialogů. Ve všech případech se také formálně vyhodnocují dopady plánů, zejména strategické posouzení vlivů na životní prostředí (SEA). (Nadin et al., 2018)

V čem se však nástroje územního plánování zásadně liší kromě jejich právní formy (strategické X regulativní) je jejich obsahové pojetí. Obecně je při územním plánování potřeba rozlišovat mezi prostorovými a institucionálními požadavky. Z hlediska prostorových požadavků je možné identifikovat řadu významných hospodářských, sociálních a ekologických témat, která mají stejný význam pro všechny evropské země, i když se k nim pak v jednotlivých zemích přistupuje velmi odlišně. (Reimer, Getimis a Blotevogel, 2014)

Níže na obrázku je uvedeno srovnání převzaté z projektu *COMPASS*, které demonstruje heterogenitu územního plánování v jednotlivých státech z pohledu jeho role v rámci různých sektorových politik (viz horní řádek – zemědělství a venkov, kohezní a regionální politika, kulturní dědictví a cestovní ruch, energetika, životní prostředí, zdravotnictví a vzdělávání, bydlení, Informační a komunikační technologie a digitalizace, průmysl, námořnictví, těžba, maloobchod, doprava, odpady a vodní hospodářství). (Nadin et al., 2018)

Obrázek 10: Role územního plánování v rámci různých sektorových politik na národní (N), regionální (S) a místní (L) úrovni (Nadin et al., 2018)

Je patrné, že míra integrace jednotlivých sektorových politik do nástrojů územního plánování ve sledovaných úrovních je značně heterogenní. Přestože postupy pro tvorbu plánovacích nástrojů, jak již bylo uvedeno výše, jsou napříč jednotlivými státy podobné, s přihlédnutím k jejich **rozdílné právní formě, rozdílnému obsahovému pojetí a odlišnému legislativnímu zázemí** jednotlivých států by jejich případné podrobnější srovnávání s procesem pořízení (aktualizace) ZÚR bylo velice složité, resp. irelevantní.

Optimalizace

Mezi lety 2000 a 2016 došlo v systémech územního plánování ve vybraných evropských státech k řadě reforem, z nichž mnohé se týkaly optimalizace (zjednodušení, zrychlení) postupů při jejich přijímání. Jako příklad lze uvést následující:

- ▶ snížení počtu plánovacích nástrojů nebo požadavků na proces (např. Nizozemsko, Norsko), zvýšení požadavků na soulad hierarchie plánů (např. Belgie, Lotyšsko) nebo zavedení zvláštních postupů pro projekty národního zájmu (např. Slovensko, Maďarsko);
- ▶ sjednocení regulace spojující plánovací a povolovací proces (např. Belgie) nebo sjednocení plánů pro jednotlivé odvětvové politiky (např. Nizozemsko);
- ▶ stanovení zákonných lhůt v procesu přijímání;
- ▶ omezení příležitostí pro zapojení občanů do procesu přijímání (např. Irsko, Maďarsko);
- ▶ udělení výjimek určitým formám rozvoje, které mají formu „deregulace“ územního rozvoje (např. Francie, Maďarsko, Polsko). (Nadin et al., 2018; Hartmann et al., 2020)

6. TEORETICKÁ VÝCHODISKA | POŘÍZENÍ ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE

V současné době mají všechny kraje platné a účinné ZÚR, přičemž ve všech krajích již proběhla minimálně jedna jejich aktualizace, ve vybraných případech i více (např. Jihočeský kraj – 9 aktualizací ZÚR). Jelikož územní plánování je soustavnou a v podstatě nikdy nekončící činností, je jisté, že aktualizace ZÚR se budou pořizovat i nadále a kromě obsahových náležitostí je žádoucí sledovat i proces jejich pořízení.

Níže uvedené kapitoly se komplexně věnují procesu pořízení ZÚR a popisují hlavní východiska, milníky, které tento proces provází, a další související procesní náležitosti. **Není-li níže uvedeno jinak, vztahují se tato východiska, milníky a náležitosti i k procesu pořízení aktualizace ZÚR. Stavební zákon se sice v § 42, 42a, 42b samostatně věnuje aktualizacím ZÚR, ale z pohledu procesního zpravidla odkazuje do paragrafů předchozích týkajících se procesu pořízení ZÚR.**

Úvodem je potřeba vymezit tři základní subjekty vstupující do procesu pořízení, přestože jim je ještě věnována pozornost i dále:

- ▶ **Pořizovatel ZÚR:** ZÚR a jejich aktualizace pořizuje dle § 7 odst. 1 písm. a) stavebního zákona v přenesené působnosti krajský úřad.
- ▶ **Zadavatel ZÚR:** O pořízení a vydání ZÚR a jejich aktualizace rozhoduje ve smyslu § 7 odst. 2 stavebního zákona v samostatné působnosti zastupitelstvo kraje. V procesu pořízení se zadavatelem rozumí kraj jako samostatná územní správní jednotka spravována dle § 1 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, reprezentovaný zastupitelstvem kraje.
- ▶ **Projektant ZÚR:** ZÚR a jejich aktualizace je oprávněn zpracovávat autorizovaný architekt dle podmínek stanovených zákonem č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6.1. Správní řád

Nad rámec stavebního zákona a jeho prováděcí vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, je pro oblast ZÚR zcela zásadním právním předpisem též zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“). Správní řád představuje obecná procesní pravidla dopadající na veškerý výkon veřejné správy, tedy i problematiku pořizování ÚPD. Tento zákon, který nahradil předchozí právní úpravu z roku 1967, nabyl účinnosti 1. 1. 2006 a od té doby byl několikrát novelizován. Jeho obsah je členěn do osmi částí, přičemž první dvě části stanovují rozsah působnosti

a základní pravidla a zásady činnosti správních orgánů, které je třeba dodržovat i v procesech pořizování ÚPD, neboť se nevztahují pouze na „klasická“ správní řízení. Správní řád není pouze obecným předpisem pro správní řízení, ale ve svých vybraných částech je obecným předpisem pro další úkony ve veřejné správě. (Jemelka, Pondělíčková a Bohadlo, 2008) Mezi tyto základní zásady činnosti správních orgánů patří zásada legality, ochrany dobré víry a oprávněných zájmů, rychlosti a hospodárnosti nebo rovnosti a nestrannosti.

Správní řád počítá s existencí zvláštních zákonů obsahujících zvláštnosti procesních postupů v jednotlivých oblastech veřejné správy. (Vedral, 2006) Procesní postupy v oblasti územního plánování jsou dány stavebním zákonem a vztah stavebního zákona ke správnímu řádu je obecně zakotven v § 192 odst. 1 stavebního zákona, který stanovuje, že na postupy a řízení se použijí ustanovení správního řádu, pokud stavební zákon nestanoví jinak.

Ve vztahu k ZÚR je vedle druhé části správního řádu významná dále jeho část šestá, zavádějící institut tzv. opatření obecné povahy, jelikož dle § 36 odst. 4 stavebního zákona se (aktualizace) ZÚR vydávají právě formou opatření obecné povahy podle správního řádu. Jedná se o druh úkonu správního orgánu vůči neurčitému počtu dotčených osob, ležící na pomezí mezi rozhodnutím a právním předpisem. Výklad pojmu lze nejlépe demonstrovat citací nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/07 ze dne 19. 11. 2008: *„Opatření obecné povahy představuje určité překlenutí dvou, v činnosti veřejné správy, tradičních základních forem jednostranných správních aktů, a sice normativních (abstraktních) právních aktů na jedné straně a individuálních (konkrétních) právních aktů na straně druhé. V určitých situacích si však činnost veřejné správy vyžaduje přijímat i takové správní akty, které nejsou výlučně jen akty normativními či individuálními, ale jsou jejich určitou kombinací; jsou tak správními akty smíšené povahy s konkrétně určeným předmětem regulace a obecně vymezeným okruhem adresátů.“*

Ačkoliv není opatření obecné povahy, kterým se vydávají (aktualizace) ZÚR, rozhodnutím, jeho odůvodnění musí dle § 174 odst. 1 správního řádu a rovněž dle ustálené judikatury (např. rozsudek NSS ze dne 24. 11. 2010, čj. 1 Ao 5/2010-169) splňovat náležitosti odůvodnění rozhodnutí uvedené v druhé části, konkrétně v § 68 odst. 3 správního řádu. Druhá část správního řádu rovněž obsahuje právní úpravu přezkumného řízení, v rámci kterého je dle § 174 odst. 2 správního řádu možné přezkoumat soulad opatření obecné povahy s právními předpisy. Vzhledem k tomu, že zákonnost opatření obecné povahy lze přezkoumat nejenom nadřízeným orgánem v rámci přezkumného řízení dle správního řádu, ale i prostřednictvím žaloby podané u příslušného krajského soudu, je třeba pro úplnost informací zmínit i zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů. V obou případech však vždy teoreticky hrozí možnost zrušení příslušného opatření obecné povahy nebo jeho části.

Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího právního soudu ze dne 13. 9. 2016, čj. 5 As 194/2014 – 36, soudní řád správní rozlišuje dva typy návrhu na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části: *„Prvním typem návrhu je návrh na soudní přezkum opatření obecné povahy, který může podat každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech opatřením obecné povahy zkrácen, a to ve lhůtě stanovené v § 101b odst. 1 s. ř. s. Druhým typem je návrh na incidenční přezkum*

opatření obecné povahy dle § 101a odst. 1 věty druhé s. ř. s., který je oprávněn podat jen ten, kdo je současně oprávněn podat ve správním soudnictví žalobu nebo jiný návrh ve věci, ve které bylo opatření obecné povahy užito; tento návrh je třeba podat společně se žalobou proti rozhodnutí, nečinnosti nebo zásahu, tj. ve lhůtě pro společně podávanou žalobu, a to bez ohledu na lhůtu uvedenou v § 101b odst. 1 s. ř. s.“ V praxi se již několikrát stalo, že opatření obecné povahy, kterými byly ZÚR nebo jejich aktualizace vydány, byla zrušena. Nejznámějším případem z praxe je zrušení prakticky celých ZÚR Jihomoravského kraje z roku 2012 (rozsudek NSS ze dne 21. 6. 2012, čj. 1 Ao 7/2011-526), dále byly např. částečně zrušeny ZÚR Ústeckého kraje v rozsahu stanovené regulace umístování velkých větrných elektráren (rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2014 čj. 9 Ao 6/2011-261) či ZÚR Moravskoslezského kraje rovněž v rozsahu stanovené regulace umístování velkých větrných elektráren (rozsudek NSS ze dne 16. 6. 2011, čj. 7 Ao 2/2011-127).

Judikatura v oblasti opatření obecné povahy má pro územní plánování zásadní význam, a to v tom smyslu, že napomáhá ke správnému výkladu právních předpisů v této oblasti. Správný řád, který je v oblasti územního plánování společně se stavebním zákonem základním kamenem pro proces pořízení a projednání ZÚR, resp. ÚPD obecně, dále rovněž stanovuje např. základní požadavky na obsah a formu stanovisek dotčených orgánů uplatňujících v procesech územního plánování svá stanoviska, požadavky na zveřejňování písemností na úředních deskách správních orgánů nebo na doručování veřejnými vyhláškami. Upravuje též povinnosti týkající se vedení spisu a nahlížení do spisu nebo postupy při řešení rozporů.

6.2. Hlavní subjekty v procesu pořízení

Proces pořízení ZÚR, včetně jejich aktualizace, je upraven primárně stavebním zákonem, v části třetí, zejména v § 36 až § 42b stavebního zákona a dále správním řádem. Tyto dva právní předpisy stanovují nejenom povinné procesní úkony, ale i procesní lhůty, upravují kompetence na úseku přenesené a samostatné působnosti a v neposlední řadě stanovují povinnosti pořizovatele a projektanta a kompetence zadavatele (zastupitelstva kraje).

6.2.1. Pořizovatel

Pořizovatelem (aktualizace) ZÚR je vždy dle § 7 odst. 1 stavebního zákona krajský úřad, a to konkrétně jeho zaměstnanec splňující kvalifikační požadavky stanovené dle § 24 stavebního zákona, které jsou pro vykonávání této činnosti nezbytné. Výkon pořizovatelské činnosti klade vysoké nároky na odbornost úředníků, zejména v kontextu možného přezkumu ZÚR soudy. Pořizovatelé by měli mj. soustavně sledovat a aplikovat rozhodovací činnost správních soudů, která probíhá od roku 2006. Zároveň je nezbytné, aby tyto osoby byly kvalifikovanými partnery projektantů. (Průcha et al., 2017)

Dle § 5 odst. 2 stavebního zákona, vyjma zákonem stanovených procesních aktů samosprávného charakteru (např. vydání ZÚR), vykonávají kraje působnost ve věcech

územního plánování jako působnost přenesenou. Orgány kraje na úseku územního plánování dle § 5 odst. 4 stavebního zákona zajišťují ochranu a rozvoj hodnot území kraje, a do činnosti orgánů obcí mohou zasahovat jen v zákonem stanovených případech, a to pouze v záležitostech nadmístního význam, přitom postupují v součinnosti s orgány obcí. Ve správním soudnictví je pak pořizovatel chápán tak, že ačkoliv je jeho činnost vykonávána v přenesené působnosti prostřednictvím zaměstnanců krajských úřadů a jakkoli je jeho úkolem jakožto orgánu státní správy sloužit veřejnosti (a zde především samosprávnému celku), nelze jeho činnost chápat jako pouhý „servisní nástroj“ samosprávy. Naopak, v rámci pořizování lze jeho činnost charakterizovat jako koordinační a exekutivní. Pořizovatel musí vycházet ze skutečnosti, že je právem samosprávy (zastupitelstva) rozhodnout o pořizení ÚPD, jejím obsahovém řešení stanoveném v jejím zadání, zprávě o uplatňování nebo rozhodnutí o obsahu, výběru varianty řešení a o vydání. Proto pořizovatel musí postupovat takovým způsobem, aby jím připravené řešení bylo v mezích stanovených právními předpisy a maximálně v souladu s názorem zastupitelstva. Koordinační roli pořizovatele odpovídá i to, že pokud zastupitelstvo prosazuje určitý záměr, který není v souladu s právními předpisy, pořizovatel by měl zastupitelstvu vysvětlit možnosti připadající v úvahu a ve spolupráci se zastupitelstvem najít řešení, které bude v souladu s právem. (NSS, 4 As 118/2020-52)

6.2.2. Projektant

Projektantem neboli zpracovatelem ZÚR je dle § 22 odst. 4 stavebního zákona fyzická osoba oprávněná k projektové činnosti ve výstavbě podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dle § 159 odst. 1 stavebního zákona projektant odpovídá za správnost, celistvost a úplnost jím zpracované ÚPD, zejména za respektování požadavků z hlediska ochrany veřejných zájmů a za jejich koordinaci. Formulovaným požadavkem na celistvost ÚPD je zdůrazněna odpovědnost projektanta na skloubení urbanistických, architektonických, funkčních a technických požadavků a náležitostí takovým způsobem, aby vzniklo komplexní dílo. (Machačková et al., 2018)

Projektant je dále dle § 159 odst. 1 stavebního zákona povinen dbát právních předpisů a působit v součinnosti s příslušnými orgány územního plánování a dotčenými orgány. Přes zdánlivou nadbytečnost této povinnosti lze konstatovat, že zákon zcela jednoznačně přikládá splnění této povinnosti důraz právě u výkonu projektových činností spojených s územním plánováním. Zákon klade na projektanta poměrně těžké břímě, jehož neunesení může znamenat zásadní dopad na budoucí realizaci záměru, který je předmětem řešení dané ÚPD. Aby byl projektant schopen obstát a zajistil ochranu jednotlivých veřejných zájmů, musí mít zcela nezbytně přehled o zvláštních právních předpisech, které se zaměřují na různé oblasti veřejného zájmu. (Průcha et al., 2017)

6.2.3.Zastupitelstvo kraje

O pořízení a vydání ZÚR a jejich aktualizace rozhoduje ve smyslu § 7 odst. 2 stavebního zákona v samostatné působnosti zastupitelstvo kraje. Akt vydání (aktualizace) ZÚR probíhá v rámci zasedání zastupitelstva kraje, které se dle § 40 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. V rámci jednotlivých krajů je četnost zasedání zastupitelstva různorodá, ve vybraných případech zastupitelstvo kraje dlouhodobě plní nezbytné minimum stanovené zákonem a zasedá 4x za rok (např. Moravskoslezský kraj), v jiných případech zastupitelstvo zasedá 11x za rok (např. Liberecký kraj).

Stavební zákon tak v procesu pořizování (aktualizace) ZÚR rozlišuje působnost územních samosprávných celků v rámci jejich odborného pořizování (přenesená působnost) a vydávání (samostatná působnost) a dále činnost projektanta při jejich zpracování. Krajský úřad v rámci přenesené působnosti vykonává zejména odbornou a administrativní činnost pořizovatele. K tomu disponuje kvalifikovaným personálem, který splňuje odborné požadavky pro výkon územně plánovací činnosti. Zastupitelstvo kraje oproti tomu schvalováním (aktualizace) ZÚR v samostatné působnosti vykonává prostřednictvím této působnosti svou politickou vůli. (Hegenbart et al., 2008)

Aby byl proces pořizování (aktualizace) ZÚR zdárný, je nezbytné, aby krajský úřad, jakožto orgán garantující profesionalitu celkového procesu, a zastupitelstvo kraje, reprezentující politickou vůli občanů kraje, při pořizování (aktualizace) ZÚR vzájemně spolupracovali. Na druhou stranu je však nutné, aby ani jeden z těchto orgánů nepřekračoval zákonem vymezené mantinely svěřené působnosti a nezasahoval do činnosti uložené zákonem orgánu druhému. (NSS, 1 Ao 7/2011-526).

6.2.4.Dotčené orgány

Procesu pořízení (aktualizace) ZÚR se kromě pořizovatele, projektanta a zadavatele účastní řada dalších subjektů, z nichž významnou roli mají dotčené orgány, které definuje § 136 správního řádu. Úkolem dotčených orgánů je v rámci procesu pořízení ÚPD či jejich změn střežit veřejný zájem, k jehož ochraně jsou zmocněny (např. ochrana přírody a krajiny, ochrana vod, ochrana dopravní a technické infrastruktury). Tyto orgány ve svých stanoviscích neposuzují, zda je navrhované řešení obsažené v ÚPD ve veřejném zájmu, ale zda s veřejným zájmem, který mají chránit, není v rozporu. (NSS, 1 As 232/2018-38)

Pořizovatel a projektant ve spolupráci s dotčenými orgány spoluodpovídají za to, že proces pořízení (aktualizace) ZÚR, ale i jeho výsledek je v souladu s právními předpisy, které do tohoto procesu vstupují a mohou mít na výsledné podobě (aktualizace) ZÚR vliv. Pro představu o množství těchto právních předpisů lze například uvést, že spolu s přijetím nového stavebního zákona (zákon č. 283/2021 Sb.), který je obecně základním právním předpisem v oblasti

územního plánování, došlo k novelizaci⁵ více než padesáti dalších zákonů, které bylo třeba v souvislosti s touto rekodifikací stavebního práva realizovat.

6.2.5. Veřejnost

Dalším významným účastníkem procesu pořízení (aktualizace) ZÚR je veřejnost. Zapojení veřejnosti do územně plánovacího procesu (tzv. participativní plánování) je v podstatě přehodnocením a odmítnutím tradičního přístupu k rozvoji území shora dolů. Podstatou participativního plánování je zmocnění veřejnosti k účasti na procesu rozvojových intervencí a spolupodílení se na rozvoji území. Participativní plánování pomáhá dosáhnout rovnováhy mezi spravedlností a efektivitou rozvoje a přispívá k udržitelnému rozvoji komunity. (Yang, Yang a Ma, 2022)

V širším kontextu je účast veřejnosti v procesu pořízení (aktualizace) ZÚR dána zejména tzv. Aarhuskou úmluvou (UNECE, 1998), která byla v roce 2004 ratifikována prezidentem ČR a zveřejněna ve Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 124/2004 Sb. m. s., o Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí. Úmluva je obecným souhrnem pravidel pro zapojování veřejnosti do procesu rozhodování. Jejím prostřednictvím byl do právního řádu zaveden pojem „dotčená veřejnost“ s tím, že každý má právo účastnit se rozhodování, ale pouze dotčená veřejnost se může účinně domáhat spravedlnosti, pokud bylo dotčeno její právo účastnit se rozhodování, popř. pokud nesouhlasí s úředním postupem nebo s konečným rozhodnutím. Povinnost zapojit veřejnost do zpracování plánů, programů a koncepcí, které se více či méně týkají životního prostředí, vyplývá z čl. 7 úmluvy. (ÚÚR, 2024a) Stavební zákon a správní řád pak stanovuje postupy a standardy pro informování veřejnosti a její zapojení do jednotlivých etap v průběhu celého procesu pořízení.

6.3. Rozhodnutí o pořízení

Rozhodnutí o pořízení (aktualizace) ZÚR je ve výlučné kompetenci dle § 7 odst. 2, § 42 odst. 3 a § 42a odst. 2 stavebního zákona zastupitelstva kraje, přičemž to o pořízení rozhoduje v samostatné působnosti (viz předchozí kapitola). Na pořízení (aktualizace) ZÚR není právní nárok, a záleží tak výhradně na rozhodnutí příslušného zastupitelstva. Tuto skutečnost dokládá i četná judikatura správních soudů (viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 5. 2010, čj. 8 Ao 1/2007-94, rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2017, čj. 9 As 302/2016-68, rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2019, čj. 1 As 224/2018-62).

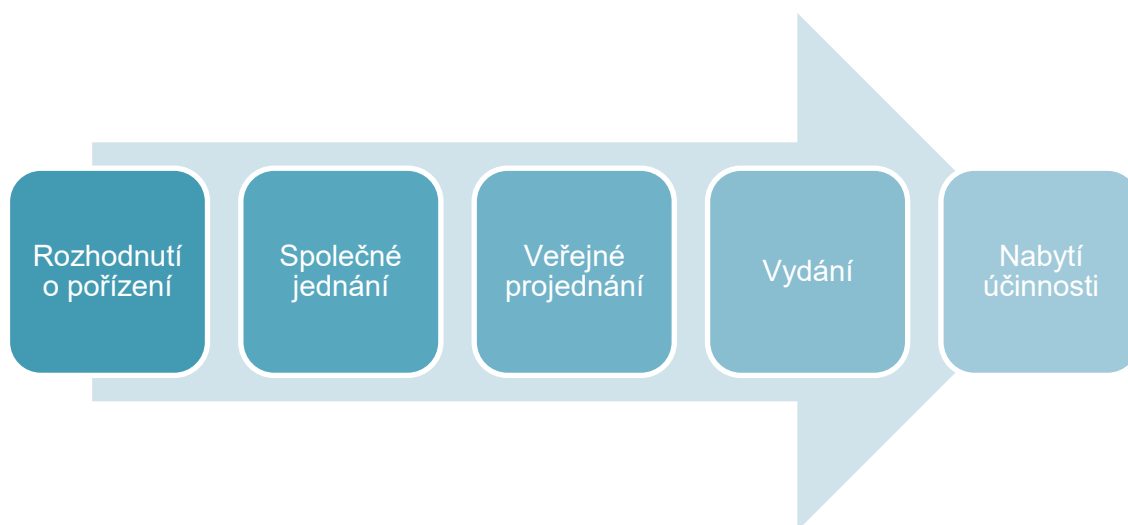
⁵ Zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona

6.4. Postup pořízení

Vlastní podstatu postupu pořízení v obecné rovině velmi výstižně charakterizoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18. 11. 2009, čj. 9 Ao 2/2009-54 následovně: „Pro pořízení nového územního plánu stavební zákon stanoví zcela konkrétní postup, který je pro pořizovatele nového územního plánu velice náročný, a to právě proto, aby bylo zajištěno, že zamýšlený záměr úpravy poměrů v území obce bude prověřen dotčenými orgány státní správy a dále veřejností, která jej může modifikovat svými námitkami a připomínkami. Výsledek tohoto procesu, tj. nový územní plán obce, vyjadřuje kompromis mezi zájmy obce, stanovisky dotčených orgánů, sousedních obcí, krajského úřadu a vlastníků pozemků a staveb v upravovaném území. Jednotlivé fáze tvorby a schvalování územního plánu jsou stavebním zákonem upraveny tak, aby bylo dosaženo obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území.“. Přestože se jedná o charakteristiku tvorby územního plánu, jsou tyto závěry použitelné i pro ZÚR. (NSS, 9 Ao 6/2011-147)

Postup pořízení (aktualizace) ZÚR je stanoven stavebním zákonem a příslušnou částí správního řádu, a to ve vazbě na opatření obecné povahy, kterým se vydávají. Jednotlivé procesní bloky, resp. etapy, následující po rozhodnutí o pořízení (a s ním spojeným schválením zadání, zprávy o uplatňování nebo „samotného“ obsahu) tvoří společné jednání, veřejné projednání a vydání (aktualizace) ZÚR.

Procesní postup společného jednání je upraven v § 37–38 stavebního zákona, veřejného projednání v § 39 stavebního zákona a vydání v § 41 stavebního zákona. Celý proces pořízení a vydání ZÚR a jejich aktualizace je zakončen nabytím účinnosti pořizovaného dokumentu. **Žádné ustanovení stavebního zákona nečiní kvalitativní rozdíl mezi postupem přijímání, vydávání ani obsahem ZÚR oproti aktualizaci ZÚR.** Aktualizace ZÚR vytváří s „původními“ ZÚR funkční celek a v rámci hierarchie ÚPD se jedná o správní akty totožné úrovně. (NSS, 5 As 49/2016-198)

Obrázek 11: Základní schéma postupu pořízení ZÚR a jejich aktualizace (vlastní zpracování, 2024)

6.4.1. „Klasický“ postup pořízení

Samotné rozhodnutí o pořízení může mít více podob. Základní formu tvoří samostatné pořízení ZÚR, kdy dle § 37 odst. 1 stavebního zákona krajský úřad pořídí návrh (aktualizace) ZÚR na základě zadání nebo zprávy o uplatňování ZÚR. Rozhodnutí o pořízení (aktualizace) ZÚR může být spojeno se schválením zprávy o uplatňování zásad územního rozvoje v uplynulém období dle § 42 odst. 3 stavebního zákona. Tato zpráva o uplatňování se dle § 42 stavebního zákona povinně předkládá zastupitelstvu nejpozději do 4 let po vydání ZÚR nebo jejich poslední aktualizace. Výsledkem projednání návrhu zprávy o uplatňování pak může být závěr, že je potřeba pořídít aktualizaci ZÚR nebo nové ZÚR. V tomto případě zpráva o uplatňování (v části f) obsahuje dle § 9 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, požadavky na zpracování aktualizace ZÚR a na vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, je-li vyžadováno, nebo požadavky na zpracování nových ZÚR a na vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území.

Další případy, kdy může zastupitelstvo kraje rozhodnout o pořízení (nyní již pouze) aktualizace ZÚR, jsou stanoveny v § 42 odst. 6 stavebního zákona. Jedná se o případy, kdy dojde ke zrušení části ZÚR nebo nelze-li podle nich rozhodovat na základě § 41 odst. 4 (zrušení rozhodnutí o námitkách) nebo § 41 odst. 5 (rozpor se schválenou PÚR nebo ÚRP) stavebního zákona. Dalším, v praxi jedním z nejčastějších, je případ, kdy je kraji podán návrh na aktualizaci ZÚR oprávněným investorem z důvodu rozvoje veřejné dopravní nebo technické infrastruktury. V každém takovém případě zastupitelstvo kraje musí bezodkladně rozhodnout o aktualizaci ZÚR a jejím obsahu. Zpráva o uplatňování ZÚR se v tomto případě nepořizuje. Při aktualizaci ZÚR se postupuje obdobně dle § 36, § 37 odst. 2 až 9, § 38 až 41 stavebního zákona (s výjimkou aktualizací ZÚR nevyžadujících zpracování variant řešení, při kterých se postupuje obdobně dle § 42a a 42b stavebního zákona). Zákon tedy v § 42 odst. 6 stavebního zákona, který řeší problematiku aktualizací ZÚR, odkazuje do předchozích paragrafů, které upravují proces pořízení ZÚR.

Aktualizace ZÚR, které vycházejí z rozhodnutí zastupitelstva kraje dle § 42 odst. 6 stavebního zákona, se v běžné praxi označují jako aktualizace ZÚR pořizované „**klasickým**“ **postupem** zahrnující odděleně konané společné jednání a veřejné projednání. Analogicky se označují i aktualizace ZÚR, které vycházejí ze zprávy o uplatňování ve vazbě na zmíněný § 42 odst. 3 stavebního zákona, pakliže zastupitelstvo kraje při jejím schválení výslovně neuvede, že má být pořízena zkráceným postupem dle § 42a–42b stavebního zákona.

6.4.2. Zkrácený postup pořízení

Stavební zákon ve znění účinném od 1. 1. 2018 umožňuje v případě aktualizace ZÚR využít při jejím pořizování zkrácený postup, který je upraven v § 42a–42b stavebního zákona. Zákonodárce byl od přijetí stavebního zákona z roku 2005 postupně veden snahou zkracovat

procesy přípravy ÚPD u záměrů, které jsou ve veřejném zájmu. Novela stavebního zákona č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, umožnila časově zkrátit změnové procesy územního plánování, v případě ZÚR jejich aktualizace, jejichž úkolem nebylo prověřovat varianty řešení. Zkrácený postup pořizování aktualizace ZÚR umožňoval „vypustit“ etapu projednávání zprávy o uplatňování a etapu rozhodování zastupitelstva kraje o výběru nejvhodnější varianty, a také umožňoval sloučit společné jednání a veřejné projednání. (Průcha et al., 2020)

V rámci další novely stavebního zákona č. 403/2020 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, následně došlo ke změně podmínek, za kterých je možné zvolit zkrácený postup při projednávání změny ÚPD, v případě ZÚR jejich aktualizace, a to konkrétně vypuštěním podmínky vyžadující invariantní řešení.

6.5. Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

Významnou roli v postupu pořizení hraje posuzování vlivů na udržitelný rozvoj území, které je jako jeden z úkolů územního plánování definováno v § 19 odst. 2 stavebního zákona a svou vazbu má i na cíle územního plánování, kdy dle § 18 odst. 1 stavebního zákona je cílem územního plánování vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

Posuzování vlivů v kontextu ÚPD je zajišťováno paralelním zpracováním dokumentu vyhodnocení jejich (předpokládaných) vlivů na udržitelný rozvoj území (dále též „VVURÚ“), jehož obsah a struktura je stanovena v příloze č. 5 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, následovně:

- A. Vyhodnocení vlivů posuzované ÚPD na životní prostředí, zpracované podle přílohy stavebního zákona. (Tzv. SEA)
- B. Posouzení vlivu posuzované ÚPD na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, pokud orgán ochrany přírody nevyhloučil významný vliv na jejich předmět ochrany nebo celistvost.
- C. Vyhodnocení vlivů posuzované ÚPD na hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území.
- D. Vyhodnocení vlivů posuzované ÚPD na udržitelný rozvoj území, které spočívá v posouzení vztahu a zlepšování územních podmínek pro příznivé životní prostředí,

hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území.

- E. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska zajištění územních podmínek udržitelného rozvoje území.

VVURÚ není součástí (aktualizace) ZÚR, ale je samostatným dokumentem. Ve VVURÚ se hodnotí vlivy, které lze u posuzované ÚPD rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře konkrétnosti, jakou má pořizovaná ÚPD. Vlivy se stanovují odborným odhadem. (NSS, 7 As 88/2021-88)

Zatímco u pořízení ZÚR je zpracování VVURÚ dle § 36 odst. 1 stavebního zákona jejich povinnou součástí, u jejich aktualizace tato povinnost vzniká tehdy, uplatní-li požadavek na jeho zpracování Ministerstvo životního prostředí. To tento požadavek uplatňuje ve svém stanovisku vydávaném dle § 10i zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a to na základě posouzení dle kritérií uvedených v příloze č. 8 cit. zákona, a dále na základě stanoviska příslušného orgánu ochrany přírody dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, to vše ve vazbě na § 42 odst. 1 a § 42a odst. 2 písm. e) stavebního zákona. Jedná se o jakýsi úvodní screening (obdobu zjišťovacího řízení v klasickém procesu posuzování koncepcí) předpokládaného obsahu (aktualizace) ZÚR, na jehož základě je buď stanoven, nebo nestanoven požadavek na zpracování VVURÚ. Vyloučí-li orgán ochrany přírody § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve svém stanovisku vliv na lokality soustavy NATURA 2000 a ztotožní-li se s jeho závěrem Ministerstvo životního prostředí ve svém stanovisku, lze VVURÚ zpracovat bez části B (viz např. Aktualizace č. 4 ZÚR Plzeňského kraje, Aktualizace č. 6 ZÚR Středočeského kraje, Aktualizace č. 7 ZÚR Kraje Vysočina).

VVURÚ zahrnuje vyhodnocení vlivů na životní prostředí ve smyslu *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí a posouzení vlivů na území NATURA 2000* (dále též „směrnice SEA“), ve smyslu *Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin* (tzv. směrnice o stanovištích) a *Směrnice 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků* (tzv. směrnice o ptácích), které je doplněno o posouzení vlivů na hospodářský a sociální pilíř udržitelného rozvoje a o hodnocení vyváženosti vztahu těchto pilířů. Cílem územního plánování totiž je koordinovat veškeré záměry v území s ohledem na jeho udržitelný rozvoj. Jednostranné zaměření na environmentální pilíř ve smyslu směrnice SEA by bylo v rozporu s tímto cílem. I z toho důvodu je právní úprava VVURÚ svěřena stavebnímu zákonu, přestože obecná úprava posuzování vlivů na životní prostředí je obsažena v zákoně č. 100/2001 Sb., č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.

Smyslem VVURÚ je chránit životní prostředí a zdraví lidí při současném rozvoji sociálního a ekonomického potenciálu území. Nejedná se o pouhé formální provedení vyhodnocení, ale

toto vyhodnocení musí nahlížet na návrh (aktualizace) ZÚR ze všech stran a hodnotit zde vzájemné souvislosti. O tom, že se jedná o vysoce náročnou a odbornou činnost, která je minimálně v rozsahu částí A a B VVURÚ zajišťována autorizovanými osobami podle zvláštních právních předpisů⁶, svědčí i obsah rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2012 čj. 1 Ao 7/2011-526, ze kterého jsou odvozovány a následně v praxi aplikovány požadavky na rozsah a kvalitu tohoto vyhodnocení, a to především na hodnocení CEA (Cumulative Environmental Assessment), tedy na posuzování kumulativních a synergických vlivů na životní prostředí. Nedostatečně zpracované VVURÚ může být příčinou zrušení části (aktualizace) ZÚR soudem (viz původní ZÚR Jihomoravského kraje, 2012).

Dokumentace VVURÚ, je-li zpracována, vstupuje do procesu projednání společně s návrhem (aktualizace) ZÚR. Právní úprava stavebního zákona účinná od 1. 1. 2013 umožňuje veřejnosti seznámit se s návrhem (aktualizace) ZÚR a s VVURÚ již ve fázi společného jednání. Ústní jednání se pro veřejnost sice nekoná, ale přesto je veřejnost již v této fázi informována o přípravě dokumentu, k němuž může každý uplatnit písemnou připomínku. Krajský úřad současně ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí zašle projednávaný návrh (aktualizace) ZÚR sousedním státům, jejichž území může být jejich uplatňováním přímo ovlivněno a nabídne jim konzultace. (Průcha et al., 2017) Analogicky v případě následného veřejného projednání může každý uplatnit připomínku k návrhu (aktualizace) ZÚR a VVURÚ.

Dalším z procesních nároků při pořízení (aktualizace) ZÚR vyplývající z požadavku na zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území je získání stanoviska Ministerstva životního prostředí dle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, vydávaného na základě § 37 odst. 6 stavebního zákona, resp. § 42b odst. 6 stavebního zákona, tzv. stanovisko SEA. Vydání stanoviska SEA k návrhu aktualizace ZÚR je významným milníkem v procesu pořízení. Jeho vydání v praxi zpravidla předchází kontrola dokumentace SEA vyžadovaná nad rámec zákona ministerstvem, která má převážně za cíl upřesnění či doplnění zpracovaného vyhodnocení ze strany zpracovatele (autorizované osoby); viz např.:

- ▶ stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 26. 11. 2021, čj. MZP/2021/710/5296 vydané dle § 37 odst. 2 stavebního zákona v rámci společného jednání návrhu Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje: *„Dále Vám sdělujeme, že dle § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí požadujeme Vyhodnocení SEA dopracovat ve smyslu výše uvedeném a takto opravené nejprve předložit MŽP ke kontrole a až poté požádat společně s dalšími podklady dle § 37 odst. 6 stavebního zákona o vydání stanoviska dle § 10g zákona o posuzování vlivů na*

⁶ Část A VVURÚ: Osvědčení dle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

Část B VVURÚ: Osvědčení dle § 45j zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

životní prostředí.“,

- ▶ stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 13. 4. 2022, čj. MZP/2022/710/966 vydané dle § 42b odst. 4 stavebního zákona v rámci veřejného projednání návrhu Aktualizace č. 2b Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje: *„Požadujeme, aby bylo vyhodnocení vlivů návrhu A2b ZÚR MSK na udržitelný rozvoj území, resp. vyhodnocení SEA dopracováno a spolu s návrhem A2b ZÚR MSK předloženo MŽP ke kontrole z hlediska způsobu naplnění požadavků uplatněných v tomto vyjádření. Teprve poté bude možné společně s dalšími podklady dle ustanovení § 42b odst. 6 stavebního zákona požádat MŽP o vydání stanoviska dle ustanovení § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.*“,
- ▶ stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 16. 8. 2022, čj. MZP/2022/710/2743 vydané dle § 42b odst. 4 stavebního zákona v rámci veřejného projednání návrhu Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje: *„Požadujeme, aby bylo vyhodnocení vlivů návrhu A5ZÚR KHK na udržitelný rozvoj území, resp. vyhodnocení SEA dopracováno a spolu s návrhem A5ZÚR KHK předloženo MŽP ke kontrole z hlediska způsobu naplnění požadavků uplatněných v tomto stanovisku a vyjádření. Teprve poté bude možné společně s dalšími podklady dle ustanovení § 42b odst. 6 stavebního zákona požádat MŽP o vydání stanoviska dle ustanovení § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.*“.

V posledních letech jsou tyto kontroly běžnou praxí, která však nemá zákonnou oporu a vychází pouze z iniciativy Ministerstva životního prostředí. Vycházejí z autorovy projekční praxe lze doplnit, že tyto kontroly jsou v rámci jednoho projektu často opakované a nezdírkou pozdrží proces pořízení i v řádu jednotek měsíců.

Stanovisko SEA je v procesu VVURÚ závěrečný úkon prováděný Ministerstvem životního prostředí. Stanovisko SEA má právní formu tzv. jiného správního úkonu podle části čtvrté správního řádu a nejedná se tak o závazné stanovisko, jako je tomu např. u stanoviska EIA. Ve smyslu § 1 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, je stanovisko SEA objektivním odborným podkladem pro schválení koncepce (přestože v tomto ustanovení je uvedeno pouze jako podklad v oblasti EIA, tj. pro vydání rozhodnutí). (Dvořák, 2018)

Požadavek na zpracování VVURÚ (uvedený ve výše popsaném stanovisku Ministerstva životního prostředí dle § 10i zákona č. 100/2001 Sb.) tedy hraje významnou roli v celém procesu pořízení, a to nejenom z pohledu procesních nároků, ale zejména též z pohledu časových nároků na jeho zpracování. Jak se opakovaně vyjádřil NSS, za určitých okolností může být proces pořízení aktualizace ZÚR „jednodušší“ v tom, že se nezpracovává VVURÚ, resp. že se nevydává tzv. stanovisko SEA. (NSS, 5 As 49/2016-198)

6.6. Společné jednání

Po rozhodnutí o pořízení (aktualizace) ZÚR a výběru projektanta, který zpravidla vzejde z výběrového řízení, zajistí pořizovatel ve vazbě na § 37 odst. 1 stavebního zákona zpracování návrhu (aktualizace) ZÚR projektantem a zpracování VVURÚ, pokud se zpracovává, a následuje společné jednání, které není veřejné, resp. zákon pro tuto fázi nestanovuje projednání s veřejností. Hlavním smyslem společného jednání je ověřit přijatelnost návrhu (aktualizace) ZÚR z hledisek ochrany jednotlivých veřejných zájmů. (Průcha et al., 2017) V rámci společného jednání uplatňují k projednávanému návrhu (aktualizace) ZÚR zejména dotčené orgány svá stanoviska nebo vyjádření na základě zákonem jim svěřených kompetencí. Pro dotčené orgány se v této fázi povinně dle § 37 odst. 2 stavebního zákona koná ústní jednání. Stavební zákon dále stanovuje mezní lhůtu pro uplatnění stanovisek dotčených orgánů, která jsou poté závazným podkladem pro celé opatřené obecné povahy. Tato stanoviska jsou samostatně soudně nepřezkoumatelná. Stanoviskům dotčených orgánů se dále věnuje samostatná kapitola 6.12.

Celý proces společného jednání je upraven v § 37–38 stavebního zákona. Místo a dobu konání společného jednání pořizovatel oznamuje jednotlivě dotčeným orgánům, Ministerstvu pro místní rozvoj, oprávněným investorům (uvedeným v seznamu dle § 23a odst. 2 stavebního zákona), a sousedním krajům nejméně 15 dnů předem. Do 30 dnů od společného jednání mohou dotčené orgány uplatňovat svá stanoviska a sousední kraje připomínky. K později uplatněným stanoviskům a připomínkám se nepřihlíží.

Pořizovatel zároveň doručí návrh (aktualizace) ZÚR a VVURÚ, pokud se zpracovává, veřejnou vyhláškou. Do 30 dnů ode dne doručení veřejné vyhlášky může každý k návrhu a k vyhodnocení uplatnit písemné připomínky. Na doručování veřejnou vyhláškou se použije úprava doručování upravená správním řádem s tím, že musí být zohledněna speciální úprava zveřejňování písemností dle § 20 stavebního zákona. Doručení je poté zajištěno tím, že se (aktualizace) ZÚR a VVURÚ, pokud se zpracovává, zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup a na úředních deskách krajského úřadu a obecních úřadů obcí, jejichž správních obvodů se řešení dotýká, se zveřejní alespoň základní údaje o projednávaném návrhu a údaje o tom, kde a v jaké lhůtě se s ním lze seznámit. (Machačková et al., 2018)

Stavební zákon rovněž upravuje proces projednání VVURÚ v rámci společného jednání. VVURÚ musí být projednáno s vybranými ministerstvy a s krajskou hygienickou stanicí. Místo a dobu společného jednání jim pořizovatel oznámí jednotlivě nejméně 15 dnů před konáním společného jednání. Stejně jako tomu je u dotčených orgánů, i zde je stanovena lhůta pro jejich vyjádření, a to nejpozději do 30 dnů ode dne společného jednání. K později uplatněným vyjádřením se nepřihlíží. Rámcový obsah těchto vyjádření tvoří připomínky k zajištění vyváženého vztahu územních podmínek udržitelného rozvoje území a případně k výběru varianty řešení.

Mezistátní konzultace

V rámci VVURÚ může dojít mj. k identifikaci „přesahujícího vlivu“ (transboundary impact). Jedná se o vliv v území náležejícím do jurisdikce jednoho státu, který je způsoben navrhovanou činností, jejíž fyzický původ se nachází na území druhého státu. Pro předcházení takovýchto situací a přijímání vhodných a účinných opatření k prevenci, snížení a kontrole významných negativních vlivů byla v roce 1991 přijata tzv. Espoo úmluva (UNECE, 1991), která byla Českou republikou ratifikována 26. 2. 1991 a vstoupila pro ni v platnost 27. 5. 2001. Hlavní myšlenky úmluvy byly do českého právního řádu následně promítnuty zejména transpozicí směrnice SEA.

Pro případ, kdy může být návrhem (aktualizace) ZÚR významně ovlivněno území sousedního státu, tak v § 37 odst. 4 stavební zákon zavádí ve vazbě na zmíněnou směrnici SEA postup, jak má pořizovatel ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí a Ministerstvem životního prostředí postupovat. Směrnice SEA v článku 7. zejména stanovuje povinnost členskému státu informovat jiný členský stát, existuje-li možnost, že uplatnění připravovaného plánu (např. i aktualizace ZÚR) může mít významný vliv (significant effects) na jeho životní prostředí. V takovém případě členský stát, na jehož území se plán připravuje, zašle jeho kopii před jeho schválením druhému členskému státu spolu se zprávou o vlivech na životní prostředí. V návaznosti na tento akt potenciálně dotčený členský stát oznámí, zda si přeje zahájit konzultace před schválením plánu. V případě uplatnění požadavku na konzultace zahájí členské státy tyto konzultace, jejichž cílem je nalezení vhodných opatření ke snížení nebo vyloučení možných významných negativních přeshraničních vlivů na životní prostředí. Jsou-li konzultace zahájeny, členské státy se rovněž dohodnou, jakým způsobem budou informovány příslušné státní orgány a jaká jim bude stanovena lhůta pro uplatnění vyjádření. Celkově je nezbytné, aby se členské státy na začátku konzultací dohodly na přiměřeném časovém rámci pro jejich trvání. (Směrnice SEA, 2001)

V praxi se bohužel ukazuje, že úskalí mezistátních konzultací spočívá již v náležitém oslovení kompetentních orgánů v dotčených členských státech. Systém pro oslovování zastupitelských úřadů využívaný Ministerstvem zahraničních věcí se v oblastech pokrytých tzv. Espoo úmluvou ukazuje jako neúplný. (Machačková et al., 2018)

Stanovisko SEA

Samostatnými procesními kroky jsou dále vydání stanoviska Ministerstva pro místní rozvoj, jako příslušného orgánu územního plánování, a již výše popsaného stanoviska SEA. Lhůta pro vydání stanoviska SEA činí 30 dnů a ze závažných důvodů, které Ministerstvo životního prostředí sdělí krajskému úřadu nejpozději do 30 dnů od obdržení podkladů, se lhůta pro uplatnění stanoviska prodlužuje, nejdéle však o 30 dnů. Pokud Ministerstvo životního prostředí stanovisko neuplatní ve lhůtě ani v prodloužené lhůtě, je možné (aktualizaci) ZÚR vydat i bez jeho stanoviska. V takovém případě má krajský úřad jako pořizovatel, a tím i předkladatel koncepce, dle § 38 odst. 1 stavebního zákona přesto povinnost zohlednit výsledky VVURÚ.

Dle § 10g odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, je předkladatel je povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popřípadě pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze zčásti, je předkladatel povinen svůj postup odůvodnit. Ve vazbě na tento požadavek je dle § 40 odst. 2 písm. d) stavebního zákona nedílnou součástí odůvodnění (aktualizace) ZÚR i kapitola obsahující sdělení, jak bylo stanovisko SEA zohledněno, s uvedením závažných důvodů, pokud některé požadavky nebo podmínky zohledněny nebyly.

Do VVURÚ je včleněno i posouzení vlivu na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (dále též „naturové posouzení“). Pokud naturové posouzení prokáže významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvosti evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti a neexistuje-li variantní řešení bez významného negativního vlivu, lze dle § 45i odst. 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, schválit jen variantu s nejmenším možným významným negativním vlivem, a to pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a až po uložení kompenzačních opatření nezbytných pro zajištění celkové soudržnosti soustavy ptačích oblastí a evropsky významných lokalit. Kompenzační opatření dle § 37 odst. 7 stavebního zákona uvede ve stanovisku Ministerstvo životního prostředí.

Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj

Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj dle § 37 odst. 8 stavebního zákona je vydáváno rovněž na základě žádosti pořizovatele (příslušného krajského úřadu) a zákonem stanovených podkladů a jeho obsahem je výsledek posouzení projednávaného návrhu z hledisek zajištění koordinace využívání území, zejména s ohledem na širší územní vztahy a mezinárodní závazky, a souladu s PÚR a ÚRP. Lhůta pro vydání stanoviska je stanovena do 30 dnů od obdržení zákonem stanovených podkladů. Pokud není stanovisko vydáno ve stanovené lhůtě, je možné zásady územního rozvoje nebo jejich aktualizaci vydat i bez tohoto stanoviska. Pokud ministerstvo upozorní ve svém stanovisku krajský úřad na nedostatky, lze zahájit řízení o (aktualizaci) ZÚR až na základě potvrzení ministerstva o odstranění nedostatků.

Vyhodnocení společného jednání

Pořizovatel poté vyhodnotí výsledky celého společného jednání, řeší případné rozpory mezi stanovisky dotčených orgánů a vyhodnocuje připomínky. Rozpory mezi dotčenými orgány nebo mezi dotčeným orgánem a pořizovatelem je nezbytné řešit ještě před fází veřejného projednání. (Machačková et al., 2018) Praxí ověřeným a běžným přístupem je písemné vyhodnocení každého stanoviska dotčeného orgánu, včetně dohody jeho vyhodnocení, je-li potřeba, kterou lze předejít následným sporům, připomínkám či úpravám návrhu. Písemnou dohodou si pořizovatel ověří potřebnost případných úprav a konkretizuje jejich podobu. Praxí ověřeným

a běžným přístupem je i písemné vyhodnocení každé připomínky uplatněné veřejností či sousedním krajem. Součástí těchto vyhodnocení jsou zpravidla i pokyny pro projektanta na případné úpravy návrhu. (Průcha et al., 2017)

V závěru fáze společného jednání, obsahuje-li návrh (aktualizace) ZÚR varianty řešení, navrhne pořizovatel na základě výsledků společného jednání zastupitelstvu kraje ke schválení výběr nejvhodnější varianty. Zastupitelstvo kraje je při schvalování nejvhodnější varianty vázáno stanovisky dotčených orgánů nebo výsledkem řešení rozporů a zároveň musí respektovat stanovené cíle a úkoly územního plánování, zejména směřovat k udržitelnému rozvoji území spočívajícímu ve vyváženém vztahu jeho tří základních pilířů. (NSS, 1 Ao 7/2011-526)

Na základě výsledků společného jednání, VVURÚ a schválení nejvhodnější varianty pořizovatel zajistí upravení návrhu (aktualizace) ZÚR tak, aby mohlo být přistoupeno k fázi veřejného projednání (tzv. řízení o zásadách územního rozvoje).

Společné jednání o novém návrhu (aktualizace) ZÚR

Ve smyslu § 38 odst. 3 stavebního zákona dojde-li pořizovatel na základě výsledků společného jednání k závěru, že s ohledem na ochranu veřejných zájmů je nezbytné pořídit nový návrh (aktualizace) ZÚR, navrhne pokyny pro jeho zpracování. K návrhu pokynů si následně vyžádá stanovisko Ministerstva životního prostředí a stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody z hlediska vlivů na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality a ptačí oblasti (NATURA 2000). Ve svém stanovisku Ministerstvo životního prostředí uvede, zda má být nový návrh (aktualizace) ZÚR posuzován z hlediska vlivů na životní prostředí, případně stanoví podrobnější požadavky na jeho obsah. Návrh pokynů poté pořizovatel předloží spolu s odůvodněním zastupitelstvu kraje ke schválení. Nový návrh (aktualizace) ZÚR zpracuje projektant a projedná se znovu výše popsaným postupem dle § 37–38 stavebního zákona.

6.7. Veřejné projednání

Veřejné projednání neboli řízení o návrhu opatření obecné povahy je obecně upraveno v § 172 správního řádu a pro všechny druhy ÚPD v § 22 stavebního zákona. Jednotlivé procesní kroky a lhůty veřejného projednání (aktualizace) ZÚR upravuje § 39 stavebního zákona, v případě zkráceného postupu pak § 42b stavebního zákona. Pořizovatel oznámí dobu a místo konání veřejného projednání na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obcí, jejichž obvodů se návrh týká, a to nejméně 15 dnů předem. V případě (aktualizace) ZÚR se veřejné projednání návrhu koná nejdříve 15 dnů ode dne doručení návrhu a VVURÚ, pokud se zpracovává, veřejnou vyhláškou. Dotčené orgány, dotčené obce, Ministerstvo pro místní rozvoj, oprávněné investory (uvedené v seznamu dle § 23a odst. 2 stavebního zákona), újezdní úřady dotčených vojenských újezdů a sousední kraje musí být pořizovatelem přizvány jednotlivě, a to nejméně 30 dnů před konáním veřejného projednání.

V případě „klasického“ postupu pořizování dle § 42 stavebního zákona mohou dle § 39 odst.

2 stavebního zákona dotčené obce, oprávněný investor a zástupce veřejnosti podat námítky proti návrhu (aktualizace) ZÚR do 7 dnů ode dne veřejného projednání. Dotčené orgány a Ministerstvo pro místní rozvoj uplatní ve stejné lhůtě stanoviska k částem řešení, které byly od společného jednání změněny. Ve stejné lhůtě může každý uplatnit připomínky k návrhu (aktualizace) ZÚR a VVURÚ.

V případě zkráceného postupu pořízení (§ 42a–42b stavebního zákona) mohou dle § 42b odst. 4 stavebního zákona dotčené orgány uplatnit do 7 dnů ode dne veřejného projednání svá stanoviska k návrhu (aktualizace) ZÚR a vyjádření k VVURÚ. Pro uplatňování námitek a připomínek se použije obdobně § 39 odst. 2 a 3 (viz předchozí odstavec).

Obsah veřejného projednání lze rozdělit do dvou částí. První část by mělo tvořit odborné informování veřejnosti o připravovaném návrhu (aktualizace) ZÚR za účasti projektanta, druhou část by pak měla představovat veřejná diskuse spojená s ústním přednesem písemně podaných připomínek a námitek, která by měla být doplněna reakcemi přítomných zástupců dotčených orgánů a dalších odborníků, kteří se na zpracování (aktualizace) ZÚR podíleli. Obě části veřejného projednání jsou stejně důležité, a proto by jim měl být vždy věnován srovnatelný časový prostor. Výsledek veřejného projednání by pak měl pořizovateli poskytnout cenné podněty a odlišné náhledy na řešenou problematiku, příp. pomoci identifikovat sporné otázky, jimž bude nezbytné věnovat více pozornosti při koncipování výsledného návrhu (aktualizace) ZÚR. (NSS, 1 Ao 7/2011-526)

Dle § 22 odst. 1 a 2 stavebního zákona může pořizovatel ve vybraných případech nařídit více veřejných projednání na jím určených místech. Pro počítání lhůt stanovených zákonem je rozhodný den konání posledního veřejného projednání. O průběhu veřejného projednání musí vést pořizovatel písemný záznam.

Podstatná úprava a opakované veřejné projednání

Na základě výsledků veřejného projednání může dojít k situaci, že je potřeba část návrhu (aktualizace) ZÚR přepracovat nebo upravit. Zásadní otázkou, kterou v takové situaci musí pořizovatel zodpovědět, je, zda toto přepracování nebo úprava bude představovat tzv. podstatnou úpravu. Podstatná úprava je právně neurčitý pojem.⁷ S ohledem na dosavadní praxi lze však dovodit, že se jedná o takovou úpravu, jejímž provedením budou nově ovlivněny veřejné zájmy, přičemž se nejedná o vlivy jednoznačně pozitivní. V takovém případě je

⁷ Přestože právní rámec disertační práce tvoří zákon č. 183/2006 Sb., je vhodné na tomto místě poznamenat, že nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. v § 103 již zavádí pojem „podstatná úprava“. Jedná se o takové upravení návrhu územně plánovací dokumentace, při němž jsou nově negativně dotčeny veřejné zájmy nebo v případě územního plánu nebo regulačního plánu negativně dotčeno vlastnictví pozemků a staveb a dotčený orgán ani vlastník neměli možnost k upravené dokumentaci uplatnit stanovisko nebo připomínku (*Pozn.: Dle § 97 nového stavebního zákona proti návrhu územně plánovací dokumentace nelze podat námítky podle části šesté správního řádu.*). Za podstatnou úpravu se nepovažuje zúžení návrhu na nejhodnější variantu ani jiný způsob grafického vyjádření nebo vnitřního uspořádání prostorových dat.

nezbytné umožnit příslušnému dotčenému orgánu, který takový nově ovlivněný veřejný zájem hájí, uplatnit stanovisko. Podstatnou úpravu lze také interpretovat jako úpravu, jejímž provedením jsou významným způsobem dotčena práva subjektů, které mohou uplatňovat námítky, přičemž tato úprava není jednoznačně v jejich prospěch. (Machačková et al., 2018)

V případě podstatné úpravy návrhu (aktualizace) ZÚR si pořizovatel musí dle požadavku § 39 odst. 5 stavebního zákona zajistit stanovisko Ministerstva životního prostředí a příslušného orgánu ochrany přírody z hlediska vlivů na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality a ptačí oblasti (NATURA 2000). V tomto stanovisku Ministerstvo životního prostředí uvede, zda tato úprava vyvolá požadavky na posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí, případně stanoví podrobnější požadavky na jeho obsah.

Upravený návrh (aktualizace) ZÚR a případně upravené VVURÚ se v rozsahu těchto úprav projedná na opakovaném veřejném projednání.

Po skončení veřejného projednání, resp. opakovaného veřejného projednání, pořizovatel přezkoumá soulad návrhu (aktualizace) ZÚR dle požadavků uvedených v § 40 stavebního zákona. Tento přezkum se *de facto* prolíná celým procesem pořízení dokumentace a jedná se o významnou činnost pořizovatele s cílem ověřit, zda lze přistoupit k závěrečné fázi pořizování, tj. k předložení návrhu (aktualizace) ZÚR zastupitelstvu kraje ke schválení. Dojde-li pořizovatel na základě tohoto vyhodnocení k závěru, že je návrh návrhu (aktualizace) ZÚR v rozporu se zákonem nebo s požadavky uvedenými v § 40 stavebního zákona, předloží zastupitelstvu návrh na jeho zamítnutí.

6.8. Vydání

Poté co je návrh (aktualizace) ZÚR projednán s dotčenými orgány, veřejností a výsledky tohoto projednání jsou promítnuty do finálního návrhu, resp. do jeho odůvodnění, je takový návrh připraven ke schválení, resp. k vydání výsledného opatření obecné povahy. (Hejč a Bahýřová, 2017) ZÚR a jejich aktualizace se dle § 36 odst. 4 stavebního zákona vydávají formou opatření obecné povahy podle správního řádu (viz podrobně v kapitole 6.1.). K vydání je dle § 7 odst. 2 písm. a) stavebního zákona příslušné zastupitelstvo kraje. Proces vydávání opatření obecné povahy není veden v režimu správního řízení, jelikož jeho výsledkem není vydání správního rozhodnutí. Správním řádem není upraven samotný proces schvalování návrhu opatření obecné povahy. Tento návrh je zastupitelstvem kraje buď schválen, nebo neschválen. (Fiala et al., 2020) Případné neschválení lze interpretovat ve vazbě na § 41 odst. 3 stavebního zákona dvěma způsoby: zastupitelstvo buď předložený návrh (aktualizace) ZÚR vrátí pořizovateli s pokyny k jeho úpravě a novému projednání nebo návrh (aktualizace) ZÚR zamítne, což *de facto* znamená ukončení procesu pořízení.

(Aktualizace) ZÚR vydávané formou opatření obecné povahy podle správního řádu představují zvláštní správní akt smíšené povahy, který má poměrně abstraktní charakter. Jedná se o akt, který je dílem právní, odborné a ve výsledku též politické povahy. Při jejich pořízení se uplatňují

postupy právní a odborné (např. postupy a principy pořizování a vydávání, uplatňování odborných stanovisek, odborné posouzení vlivů na udržitelný rozvoj území), avšak konečnou fází lze označit za politickou, jelikož jejich vydání je v kompetenci zastupitelstva kraje. Zastupitelstvo kraje tak jako samosprávný orgán při schvalování (aktualizace) ZÚR projevem své politické vůle předurčuje budoucí podobu kraje. (NSS, 2 As 81/2016-157)

Nejvyšší správní soud již dříve také konstatoval (sice ve vztahu k územním plánům, ale s ohledem na právní analogii lze obdobně interpretovat i ve vztahu k ZÚR), že volba konkrétní podoby využití určitého území není výsledkem ničeho jiného, než určité politické procedury v podobě schvalování územního plánu (obdobně platí u ZÚR), v níž je vůle politické jednotky, která o něm rozhoduje (tj. zastupitelstvo), omezena. Toto omezení není nikterak nevýznamné a je dáno zejména požadavkem na nevybočení z určitých věcných mantinelů daných zákonnými pravidly územního plánování (urbanistických, ekonomických, ekologických ad.). Současně však platí, že uvnitř těchto mantinelů zůstává celkem široký prostor pro autonomní rozhodování zastupitelstva. (NSS, 2 Ao 3/2011-150)

6.9. Nabytí účinnosti

Poté, co je zastupitelstvem kraje schváleno vydání opatření obecné povahy, je toto opatření dle § 173 odst. 1 správního řádu oznámeno na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů v obcích, jejichž správních obvodech se opatření obecné povahy týká. Okamžik zveřejnění, resp. vyvěšení, je důležitý z pohledu nabytí účinnosti celého opatření obecné povahy, která nastává patnáctým dnem po dni vyvěšení. Smyslem a účelem oznámení schváleného opatření obecné povahy je poskytnutí informace, že opatření obecné povahy bylo přijato a že bude mít po nabytí účinnosti právní účinky a dále umožňuje veřejnosti seznámit se s jeho obsahem. Dle § 173 odst. 1 správního řádu musí opatření obecné povahy obsahovat odůvodnění, které musí pak dále dle § 172 odst. 4 a 5 správního řádu obsahovat vyhodnocení připomínek uplatněných k návrhu opatření obecné povahy a rozhodnutí o námitkách, uplatněných k návrhu opatření obecné povahy, které musí obsahovat vlastní odůvodnění.

Stavební zákon jako podmínku pro nabytí účinnosti aktualizace ZÚR v § 42 odst. 10 stanovuje, že spolu s opatřením obecné povahy, kterým se aktualizace vydává, musí být zároveň doručeno i úplné znění ZÚR po této aktualizaci. Dnem doručení aktualizace ZÚR a úplného znění nabývá tato aktualizace účinnosti.

Výklad pojmu nabytí účinnosti lze nejlépe demonstrovat citací z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, čj. 2 Ao 2/2007-73, v němž soud konstatoval: „(...) *Je možno opatření obecné povahy považovat za účinné – a tedy i soudem přezkoumatelné – teprve poté, co bylo platně vyhlášeno. Pojem účinnost pak je nutno vykládat tak, že před jejím nabytím předmětné opatření obecné povahy není způsobilé vyvolat žádné právní účinky.*“ Účinky vydaného opatření obecné povahy přitom nelze spojovat s § 20 stavebního zákona, nýbrž je nutno aplikovat výhradně § 173 odst. 1 a § 25 odst. 3 správního řádu. Opatření obecné povahy

nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky, kterou se oznamuje jeho vydání, na úřední desce správního orgánu, který toto opatření obecné povahy vydal. (NSS, 9 Ao 7/2011-489)

Lze shrnout, že vydání, doručení a nabytí účinnosti opatření obecné povahy představují klíčové okamžiky procesu pořízení (aktualizace) ZÚR. Opatření obecné povahy obdobně jako právní předpis obsahuje závazné právní normy, a tak je v jeho případě zcela nezbytné brát velmi vážně požadavky na jeho řádné formální publikace. I v případě opatření obecné povahy se tak musí striktně uplatnit pravidlo, že platnou právní normou je jen taková, která byla přijata a vyhlášena zákonným způsobem. Je to z toho důvodu, aby neurčité množství adresátů opatření obecné povahy mělo právní jistotu v tom, jaká konkrétní regulace je aktuálně platná a pro ně závazná. Z toho důvodu je tedy nezbytné, aby se účinnou stala pouze taková norma, která byla jejím adresátům zveřejněna dle zákonem jasně stanovených pravidel, s nimiž se mohl každý seznámit a na jejichž respektování se mohl spolehnout. Procesní postup musí být výhradně objektivně daný a předem předvídaný. (NSS, 9 Ao 7/2011-489)

6.10. Variantní řešení

Návrh (aktualizace) ZÚR může být zpracován variantně. Dle § 45i odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, se varianty řešení zpracovávají v případě, jestliže orgán ochrany ve svém stanovisku zkonstatuje, že předmět řešení (aktualizace) ZÚR může mít významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. V takovém případě musí být zpracovány varianty řešení, jejichž cílem je významný negativní vliv vyloučit, nebo v případě, že vyloučení není možné, alespoň zmírnit. Zastupitelstvo kraje může rovněž v odůvodněných případech při rozhodnutí o pořízení (aktualizace) ZÚR uložit podmínku zpracování variantního řešení.

Pokud návrh (aktualizace) ZÚR obsahuje varianty řešení, dotčené orgány uplatňují dle § 4 odst. 3 stavebního zákona svá stanoviska ke každé variantě samostatně. Dotčeným orgánům však nepřísluší nevhodnější variantu vybírat. Tato kompetence náleží dle § 38 odst. 2 nebo § 42b odst. 8 stavebního zákona pouze zastupitelstvu kraje, a to na základě pořizovatelem zpracovaného návrhu zohledňujícího výsledky společného jednání, resp. veřejného projednání v případě zkráceného postupu, popř. výsledky projednání rozporů.

Návrh výběru nejvhodnější varianty musí být proveden s ohledem na cíle a úkoly územního plánování a stejně tak při výběru výsledné varianty musí zastupitelstvo respektovat cíle a úkoly územního plánování, zejména směřovat k udržitelnému rozvoji území spočívajícímu ve vyváženém vztahu jeho tří základních pilířů. Zastupitelstvo kraje je při schvalování nejvhodnější varianty rovněž vázáno stanovisky dotčených orgánů nebo výsledkem řešení rozporů. (NSS, 1 Ao 7/2011-526)

Výsledná vybraná varianta může být následně ještě upravena oproti předloženému návrhu na základě podmínek k její úpravě, které zastupitelstvo kraje schvaluje současně s výběrem

nejvhodnější varianty, pokud tyto úpravy nejsou v rozporu s ochranou veřejných zájmů vyjádřenou zejména ve stanoviscích dotčených orgánů. Tímto způsobem se uplatňuje jeden z hlavních principů územního plánování – postupné nalézání optimálního řešení. (Machačková et al., 2018)

6.11. Rozpor

V procesu pořizování (aktualizace) ZÚR může v některých případech dojít k potřebě řešení rozdílných názorových pohledů a postojů různě zainteresovaných orgánů a jejich potřeb. Dle § 4 odst. 8 stavebního zákona orgány územního plánování projednávají protichůdná stanoviska dotčených orgánů. Dojde-li k rozporu mezi příslušnými (správními) orgány podle stavebního zákona a dotčenými orgány, jakož i mezi dotčenými orgány navzájem, stavební zákon ukládá postupovat při řešení takových situací podle správního řádu.

Stavební zákon i správní řád primárně upřednostňují smírné řešení rozporů a postup v součinnosti s dotčenými orgány. Dle § 5 správního řádu se musí správní orgán pokusit o smírné odstranění rozporů, které brání řádnému projednání a rozhodnutí dané věci. Pokud toto není možné, krajním prostředkem pro řešení rozporů v průběhu pořizování (aktualizace) ZÚR je postup upravený v § 136 odst. 6 správního řádu. Ten stanovuje, že při řešení rozporů mezi správním orgánem, který vede řízení (tj. pořizovatel), a správními orgány, které jsou dotčenými orgány (např. jednotlivá ministerstva), jakož i mezi dotčenými orgány navzájem, týkajících se řešení otázky, jež je předmětem rozhodování (tj. předmětem řešení ZÚR), se postupuje přiměřeně podle ustanovení o řešení sporů o příslušnost (§ 133 správního řádu).

Ve smyslu § 133 odst. 2 správního řádu jsou správní orgány povinny bezodkladně oznámit rozpor nejbližše společně nadřízenému správnímu orgánu, který o něm rozhodne. Nemají-li správní orgány společně nadřízený správní orgán, projednají rozpor ústřední správní úřady, které jsou nadřízeny těmto správním orgánům. Teprve v případě bezvýslednosti dohodovacího řízení mezi ústředními správními úřady musí být zpráva o jeho průběhu spolu s návrhy jednotlivých ústředních správních úřadů ústředním správním úřadem, na jehož návrh bylo dohodovací řízení zahájeno, bez zbytečného odkladu předložena k řešení vládě.

6.12. Stanoviska, námítky, připomínky

Stanoviska, námítky a připomínky k projednávanému návrhu (aktualizace) ZÚR se dle § 22 odst. 3 stavebního zákona uplatňují písemně. Možnosti a lhůty pro jejich uplatnění jsou stanoveny stavebním zákonem v rámci jednotlivých fází procesu pořizování (viz kapitoly 6.6. a 6.7.). Při jejich uplatňování platí *koncentrační zásada*, tedy po stanoveném termínu se k uplatněným stanoviskům, námítkám, připomínkám nepřihlíží.

Stanoviska

Podle § 136 odst. 1 správního řádu jsou dotčenými orgány ty orgány, o kterých to stanoví zvláštní zákon, a správní orgány a jiné orgány veřejné moci příslušné k vydání závazného stanoviska (§ 149 odst. 1 správního řádu) nebo vyjádření, které je podkladem rozhodnutí správního orgánu. V procesech územního plánování se jedná o orgány, kterým je zvláštními právními předpisy a stavebním zákonem svěřena ochrana veřejných zájmů, a to v oblastech uvedených v tabulce níže.

Tabulka 7: Dotčené orgány v procesu územního plánování pro ZÚR a jejich aktualizace (vlastní zpracování, 2024, podle ÚÚR, 2024b)

Oblast veřejného zájmu		Dotčený orgán (dle příslušného právního předpisu)
1.	Ochrana životního prostředí	Ministerstvo životního prostředí
2.	Ochrana přírody a krajiny	Ministerstvo životního prostředí, krajský úřad, správy národních parků, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Ministerstvo obrany, újezdní úřad
3.	Ochrana vod	Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, krajský úřad, újezdní úřad
4.	Ochrana ovzduší	Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo obrany
5.	Ochrana zemědělského půdního fondu	Ministerstvo životního prostředí, správa národního parku, újezdní úřad
6.	Ochrana lesa	Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí
7.	Ochrana ložisek nerostných surovin	Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Český báňský úřad
8.	Odpadové hospodářství	Krajský úřad, újezdní úřad
9.	Ochrana veřejného zdraví	Krajská hygienická stanice, Ministerstvo zdravotnictví
10.	Veterinární péče	Krajská veterinární správa
11.	Památková péče	Ministerstvo kultury, krajský úřad
12.	Doprava na pozemních komunikacích	Ministerstvo dopravy, krajský úřad
13.	Doprava drážní	Ministerstvo dopravy

Oblast veřejného zájmu		Dotčený orgán (dle příslušného právního předpisu)
14.	Doprava letecká	Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany
15.	Doprava vodní	Ministerstvo dopravy
16.	Energetika	Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Státní energetická inspekce
17.	Využívání jaderné energie a ionizujícího záření	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
18.	Obrana státu	Ministerstvo obrany, újezdni úřad
19.	Civilní ochrana	Hasičský záchranný sbor
20.	Požární ochrana	<i>Nestanoven.</i>
21.	Pozemkové úpravy	Státní pozemkový úřad
22.	Elektronické komunikace	<i>Nestanoven.</i>
23.	Bezpečnost státu	Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra
24.	Prevence závažných havárií	Krajský úřad

Počet dotčených orgánů v procesu pořizování (aktualizace) ZÚR je konečný a pevně daný příslušnými právními předpisy, tedy i maximální počet případně uplatněných stanovisek je konečný.

Dle § 4 odst. 2 stavebního zákona orgány územního plánování postupují ve vzájemné součinnosti s dotčenými orgány chránícími veřejné zájmy podle zvláštních právních předpisů nebo dle tohoto zákona. Dotčené orgány v procesu pořízení, resp. v jednotlivých fázích projednání, (aktualizace) ZÚR vydávají stanoviska, která nejsou samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jejichž obsah je pro ně, resp. pro opatření obecné povahy, kterým se vydávají, závazný. Pro obsah těchto stanovisek se obdobně použije § 149 odst. 2 správního řádu, dle kterého každé stanovisko obsahuje závaznou část a odůvodnění. V závazné části je dotčený orgán povinen uvést řešení otázky, která je předmětem stanoviska, ustanovení zákona, které zmocňuje k jeho vydání a další ustanovení právních předpisů, na kterých je obsah závazné části založen. V odůvodnění je poté povinen uvést důvody, o které se opírá obsah závazné části, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, na kterých je obsah závazné části založen.

Povaha stanovisek vydávaných dotčenými orgány v průběhu jejich pořizování (aktualizace)

ZÚR by měla odpovídat jejich povaze, jakožto strategického dokumentu. Zároveň platí, že spolu s VVURÚ je ochrana veřejných zájmů zajišťována prostřednictvím stanovisek dotčených orgánů. (Průcha et al., 2017)

Základním principem při uplatňování stanovisek dotčených orgánů je také *princip continuity* ve smyslu § 4 odst. 4 stavebního zákona, dle kterého je dotčený orgán vázán svým předchozím stanoviskem. Navazující stanoviska mohou v téže věci uplatňovat pouze na základě nově zjištěných a doložených skutečností, které nemohly být uplatněny dříve a kterými se podstatně změnila podmínky, za kterých bylo původní stanovisko vydáno, nebo na základě skutečností vyplývajících z větší podrobnosti ÚPD nebo podkladů pro rozhodnutí nebo jiný úkon orgánu územního plánování nebo stavebního úřadu podle stavebního zákona. V opačném případě se k těmto stanoviskům nepřihlíží.

Námítky a připomínky

K návrhu (aktualizace) ZÚR a VVURÚ, pokud se zpracovává, stavební zákon, ale i správní řád, umožňuje uplatnit námítky a připomínky.

Možnost podat **námítky** proti návrhu (aktualizace) ZÚR lze stanovit § 39 odst. 2 stavebního zákona (ve spojení s § 42b odst. 4 stavebního zákona) a § 172 odst. 5 správního řádu; námítky tak lze podat až ve fázi veřejného projednání. Námítky mohou podávat tři okruhy subjektů:

- ▶ dotčené obce,
- ▶ oprávněný investor,
- ▶ zástupce veřejnosti.

Do okruhu osob oprávněných podat námítky nejsou zahrnuti vlastníci nemovitostí. Vzhledem k relativně obecnému pojetí řešení v (aktualizaci) ZÚR, jejich zaměření na nadmístní záležitosti a měřítko (zpravidla 1 : 100 000), nelze určit konkrétní pozemky a stavby, které by mohly být jejich uplatněním přímo dotčeny. (Machačková et al., 2018)

Počet subjektů, které mohou v procesu pořizování (aktualizace) ZÚR uplatňovat námítky, není omezen (počet zástupců veřejnosti není zákonem limitován) a na rozdíl od počtu dotčených orgánů tedy není konečný. Počet uplatněných námitek tak může být značný (teoreticky nekonečný). Náležitosti námítky, včetně požadavku na její odůvodnění, jsou stanoveny správním řádem. V jednom podání námítky může být obsaženo vícero bodů (věcných námitek).

Možnost podat **připomínky** k návrhu (aktualizace) ZÚR stanovuje § 37 odst. 2 a 3 stavebního zákona a § 39 odst. 2 stavebního zákona (ve spojení s § 42b odst. 4 stavebního zákona) a § 172 odst. 4 správního řádu; připomínky tak lze podat ve fázi společného jednání i ve fázi veřejného projednání. Připomínky mohou podávat dva okruhy subjektů:

- ▶ sousední kraje (v rámci společného jednání),
- ▶ každý.

Počet subjektů, které mohou v procesu pořizování (aktualizace) ZÚR uplatňovat připomínky, není omezen a na rozdíl od počtu dotčených orgánů tedy není konečný. Počet uplatněných připomínek tak může být značný (teoreticky nekonečný). V jednom podání připomínky může být obsaženo vícero bodů (věcných připomínek).

Rozdíl mezi námitkami a připomínkami a jejich vypořádání

Rozdíl mezi námitkou a připomínkou je zásadní. Z hlediska práv podatele představují připomínky slabší nástroj ochrany oproti námitkám, o nichž je orgán vydávající opatření obecné povahy (tj. zastupitelstvo kraje) povinen rozhodnout. Z toho nelze dovozovat, že by se pořizovatel měl připomínkami zabývat toliko formálně a vypořádat se s nimi pouze obecnými frázemi, aniž by byla zohledněna jejich podstata. (NSS, 4 Ao 5/2010-48) Rozhodujícím kritériem pro posouzení, zda určité podání bude kvalifikováno jako námitka či pouze jako připomínka není kvalita či obsahové náležitosti takového podání, ale to, kdo toto podání učinil. (NSS, 2 Ao 1/2008-51)

V případě **námitek** dle § 172 odst. 5 správního řádu o každé námitce rozhoduje správní orgán, který opatření obecné povahy vydává (tj. zastupitelstvo kraje). Rozhodnutí o námitkách musí vždy obsahovat vlastní odůvodnění a uvede se jako součást odůvodnění opatření obecné povahy. Za tímto účelem pořizovatel zpracovává s ohledem na veřejné zájmy návrh rozhodnutí o námitkách (§ 39 odst. 4 stavebního zákona, § 42b odst. 8 stavebního zákona). Proti rozhodnutí o námitce se nelze odvolat ani podat rozklad, námitky mají významnější procesní postavení oproti připomínkám.

Proti rozhodnutí o námitce lze podat podnět k zahájení přezkumného řízení podle § 94 a násl. správního řádu nebo správní žalobu podle § 65 odst. 1 nebo 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů. Na odůvodnění rozhodnutí o námitkách, resp. na pořizovatele, jsou tak dlouhodobě kladeny vysoké nároky což dokládá velmi bohatá a ustálená judikatura na toto téma (např. rozsudek NSS čj. 8 As 89/2016-48 ze dne 9. 12. 2016, rozsudek NSS čj. 8 As 47/2015-44 ze dne 30. 7. 2015). Nároky na podrobnost a důkladnost odůvodnění rozhodnutí o námitkách se zabýval i Ústavní soud, a to například v nálezu ze dne 8. 11. 2018, sp. zn. I. ÚS 178/15 nebo nálezu ze dne 27. 5. 2013, sp. zn. III. ÚS 1669/11, v němž ale současně konstatoval, že požadavky na detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami nesmí být přemrštěné a že případné přehnané požadavky jsou výrazem přepjatého formalismu, který ohrožuje funkčnost územního plánování a přispívá k narušení stability systému územního plánování.

O námitkách je tak ve výsledku vždy potřeba rozhodnout přezkoumatelným způsobem. Z odůvodnění rozhodnutí o námitkách musí být seznatelné, jaká zjištění byla pro jejich vypořádání vzata v potaz a z jakého důvodu považuje kraj tyto námitky za liché, mylné nebo vyvrácené, nebo proč považuje předestírané skutečnosti za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené. Námitkami se nelze zabývat pouze po formální stránce a vypořádat je jen obecnými frázemi, aniž by se zohlednila jejich vlastní podstata.

(Průcha et al., 2017; NSS, 7 As 104/2013-21)

Odůvodnění rozhodnutí o námitkách je nezbytné zpracovat tak, aby byly odůvodněny jednotlivé body námitek, odůvodnění bylo přehledné, srozumitelné a umožňovalo snadnou orientaci v textu. Vyhodnocení výsledků projednání a zpracování návrhu rozhodnutí o námitkách s ohledem na veřejné zájmy tak v celém procesu pořízení (aktualizace) ZÚR představuje pro pořizovatele významnou a časově náročnou administrativní činnost. Na odůvodnění rozhodnutí o námitkách jsou kladeny stejné obsahové nároky jako na odůvodnění rozhodnutí dle § 68 správního řádu.

V případě **připomínek** je pořizovatel dle § 172 odst. 4 správního řádu povinen se jimi zabývat jako podkladem pro opatření obecné povahy a vypořádat se s nimi v jeho odůvodnění. Za tímto účelem pořizovatel zpracovává s ohledem na veřejné zájmy návrh vyhodnocení připomínek (§ 39 odst. 4 stavebního zákona, § 42b odst. 8 stavebního zákona). K vyhodnocování připomínek by měl pořizovatel přistupovat obdobným způsobem jako k návrhu rozhodnutí o námitkách. Z vyhodnocení připomínek musí být zřejmé, že jim pořizovatel věnoval náležitou pozornost, seznámil se s jejich obsahem a učinil z něj pro opatření obecné povahy nějaký závěr. Podrobnost vypořádání připomínek závisí na jejich relevanci, rozsahu a detailnosti. (NSS, 4 Ao 5/2010-48)

Poté, co pořizovatel zpracuje návrh rozhodnutí o námitkách a návrh vyhodnocení připomínek, doručí je dle § 39 odst. 4 nebo § 42b odst. 8 stavebního zákona dotčeným orgánům a Ministerstvu pro místní rozvoj a vyzve je, aby k nim do 30 dnů od obdržení uplatnily svá stanoviska. Pokud tyto orgány ve stanovené lhůtě neuplatní svá stanoviska, má se za to, že s návrhy pořizovatele souhlasí.

7. NÁVRH FAKTORŮ OVLIVŇUJÍCÍCH DOBU POŘÍZENÍ AKTUALIZACE ZÚR

Stěžejní částí disertační práce je vlastní výzkum zabývající se otázkou doby pořízení aktualizace ZÚR. Metodika výzkumu je v základní formě popsána v kapitole 3., níže jsou některé kroky dále rozvedeny.

Výzkum je proveden na vzorku 69 aktualizací, které byly pořízeny a vydány v letech 2006–2023. O těchto aktualizacích byla průběžně zaznamenávána data do zdrojové tabulky, která tvoří **Přílohu č. 1** disertační práce. Ze zaznamenaných dat byl dopočítán základní referenční údaj pro každou aktualizaci – **doba pořízení** –, která je uvažována jako časové období od rozhodnutí zastupitelstva o pořízení aktualizace ZÚR do doby nabytí účinnosti aktualizace ZÚR. Pro účely disertační práce jsou tyto časové úseky zaokrouhlovány na celé měsíce. Celkový rozptyl doby pořízení u zkoumaného vzorku činí 7 až 90 měsíců (viz tabulka níže).

Tabulka 8: Doba pořízení aktualizací ZÚR (vlastní zpracování, 2024, podle dat uvedených v Příloze č. 1)

Kraj	Název aktualizace	Doba pořízení
Hl. m. Praha	Aktualizace č. 1	35
Hl. m. Praha	Aktualizace č. 2	21
Hl. m. Praha	Aktualizace č. 3	26
Hl. m. Praha	Aktualizace č. 4	17
Hl. m. Praha	Aktualizace č. 6	25
Hl. m. Praha	Aktualizace č. 7	25
Hl. m. Praha	Aktualizace č. 9	20
Hl. m. Praha	Aktualizace č. 11	22
Jihočeský	Aktualizace č. 1	32
Jihočeský	Aktualizace č. 2	21
Jihočeský	Aktualizace č. 3	11
Jihočeský	Aktualizace č. 5	16
Jihočeský	Aktualizace č. 6	13
Jihočeský	Aktualizace č. 7	19
Jihočeský	Aktualizace č. 8	61
Jihočeský	Aktualizace č. 9	70

Kraj	Název aktualizace	Doba pořízení
Jihočeský	Aktualizace č. 11	8
Jihomoravský	Aktualizace č. 1	19
Jihomoravský	Aktualizace č. 2*	8
Karlovarský	Aktualizace č. 1	71
Královéhradecký	Aktualizace č. 1*	52
Královéhradecký	Aktualizace č. 2*	30
Královéhradecký	Aktualizace č. 3*	34
Královéhradecký	Aktualizace č. 4*	16
Královéhradecký	Aktualizace č. 5*	20
Liberecký	Aktualizace č. 1	87
Liberecký	Aktualizace č. 2	21
Moravskoslezský	Aktualizace č. 1	76
Moravskoslezský	Aktualizace č. 2a	45
Moravskoslezský	Aktualizace č. 2b*	19
Moravskoslezský	Aktualizace č. 3*	41
Moravskoslezský	Aktualizace č. 4*	29
Moravskoslezský	Aktualizace č. 5*	8
Moravskoslezský	Aktualizace č. 7*	7
Olomoucký	Aktualizace č. 1	25
Olomoucký	Aktualizace č. 2a	63
Olomoucký	Aktualizace č. 2b	32
Olomoucký	Aktualizace č. 3	11
Olomoucký	Aktualizace č. 4	36
Olomoucký	Aktualizace č. 5*	10
Pardubický	Aktualizace č. 1	49
Pardubický	Aktualizace č. 2*	34
Pardubický	Aktualizace č. 3*	27
Plzeňský	Aktualizace č. 1	43

Kraj	Název aktualizace	Doba pořízení
Píseňský	Aktualizace č. 2*	25
Píseňský	Aktualizace č. 3*	68
Píseňský	Aktualizace č. 4*	23
Středočeský	Aktualizace č. 1	21
Středočeský	Aktualizace č. 2	51
Středočeský	Aktualizace č. 3	90
Středočeský	Aktualizace č. 6	43
Středočeský	Aktualizace č. 7	33
Středočeský	Aktualizace č. 10	21
Středočeský	Aktualizace č. 11	22
Ústecký	Aktualizace č. 1	33
Ústecký	Aktualizace č. 2*	57
Ústecký	Aktualizace č. 3*	8
Ústecký	Aktualizace č. 4	20
Vysočina Kraj	Aktualizace č. 1	28
Vysočina Kraj	Aktualizace č. 2*	16
Vysočina Kraj	Aktualizace č. 3*	16
Vysočina Kraj	Aktualizace č. 4	53
Vysočina Kraj	Aktualizace č. 5	8
Vysočina Kraj	Aktualizace č. 6	15
Vysočina Kraj	Aktualizace č. 7	29
Vysočina Kraj	Aktualizace č. 8	14
Zlínský	Aktualizace č. 1	25
Zlínský	Aktualizace č. 2	29
Zlínský	Aktualizace č. 4	18

* Aktualizace ZÚR, na kterých se mezi lety 2015–2023 autor disertační práce podílel jako spoluautor a člen zpracovatelského týmu (viz Příloha č. 3).

Rozdíly v době pořízení aktualizace ZÚR jsou ovlivněny řadou okolností, které budou vždy do jisté míry velmi individuální, avšak některé jsou zcela jistě společné pro všechny. V návaznosti na shrnutá teoretická východiska a zaznamenaná data tak byly navrženy faktory, které teoreticky (v obecné rovině) ovlivňují dobu pořízení aktualizací ZÚR. Návrh faktorů v této fázi výzkumu je založen na expertním odhadu, který vychází z autorových zkušeností a poznatků z projekční praxe, kdy jako spoluautor a člen zpracovatelského týmu se mezi lety 2015–2023 podílel na zpracování 21 aktualizací ZÚR, což představuje 30 % ze zkoumaného vzorku. Celkem bylo navrženo 15 faktorů označených F1–F15 (viz Tabulka 10 níže).

Pro účely ověření relevantnosti a správnosti navržených faktorů bylo provedeno dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zmapovat názory a postoje aktérů zapojených do procesu pořizování aktualizací ZÚR, zejména zástupců krajských úřadů (pořizovatelů), projektantů, Ministerstva pro místní rozvoj či oprávněných investorů. V rámci dotazníku byli respondenti mj. přímo tázáni, zda každý autorem navržený faktor má podle jejich názoru vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Shoda byla zaznamenána u 14 z 15 navržených faktorů (viz Tabulka 10 níže). Kompletní výsledky dotazníkového šetření jsou uvedeny v Příloze č. 2. Výsledky dotazníkového šetření v této fázi výzkumu představovaly významnou zpětnou vazbu, přičemž v maximální míře potvrdily relevantnost a správnost navržených faktorů k dalšímu sledování.

Níže v tabulce 10 je tak uvedený přehled navržených faktorů se stručným komentářem shrnující základní úvahy, kterými se autor při jejich výběru řídil. V dalších sloupcích je poté uveden výsledek dotazníkového šetření (DŠ), zda má podle názoru respondentů předmětný faktor vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR (tedy zda je relevantní k dalšímu sledování); v závorce za údajem ANO x NE je uveden procentuální počet (shoda) respondentů výsledného verdiktu. Jelikož další fáze výzkumu směřuje ke zhodnocení míry vlivu faktorů na dobu pořízení aktualizace ZÚR, je v posledním sloupci autorem proveden odhad předpokládaného vlivu faktoru na dobu pořízení aktualizace ZÚR s využitím vlastní hodnotící škály uvedené níže v tabulce 9. Tato hodnotící škála byla využita pouze pro provedení zmíněného odhadu.

Tabulka 9: Hodnotící škála pro odhad předpokládaných vlivů faktorů na dobu pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Míra vlivu faktoru	Popis
Významný vliv	Faktor zcela určujícím způsobem ovlivňuje dobu pořízení aktualizace ZÚR. V případě jeho uplatnění se tato doba může prodloužit až o desítky měsíců.
Středně významný vliv	Faktor relativně významným způsobem ovlivňuje dobu pořízení aktualizace ZÚR. V případě jeho uplatnění se tato doba může prodloužit až o vyšší jednotky měsíců.
Mírně významný vliv	Faktor relativně nevýznamným způsobem ovlivňuje dobu pořízení aktualizace ZÚR. V případě jeho uplatnění se tato doba může prodloužit pouze o nižší jednotky měsíců.
Zanedbatelný až nulový vliv	Faktor neovlivňuje dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Tabulka 10: Návrh faktorů ovlivňujících dobu pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Kód	Faktor	Komentář	Relevantnost faktoru (% shoda respondentů DŠ)	Předpokládaný vliv – odhad autora
F1	Postup pořízení	Pořízení aktualizace může probíhat „klasickým“ postupem dle § 42 stavebního zákona zahrnujícím odděleně konané společné jednání a veřejné projednání nebo zkráceným postupem dle § 42a–42b stavebního zákona zahrnujícím pouze veřejné projednání, který je teoreticky kratší.	ANO (84,2 %)	Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
F2	Zpráva o uplatňování	Aktualizace ZÚR pořizované na základě zprávy o uplatňování, která se povinně pořizuje a předkládá zastupitelstvu kraje nejpozději do 4 let po vydání ZÚR nebo jejich poslední aktualizace, jsou zpravidla velice komplexní, obsahově rozsáhlé a řeší průřezově celé ZÚR, tedy jsou teoreticky časově náročnější.	ANO (87,9 %)	Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
F3	Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání	Společné jednání o novém návrhu aktualizace ZÚR či opakované veřejné projednání jsou etapy v rámci procesu pořízení, které nelze předem předvídat a potřeba jejich uskutečnění může vyplynout až na základě výsledků projednání návrhu aktualizace ZÚR.	ANO (100 %)	Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.

Kód	Faktor	Komentář	Relevantnost faktoru (% shoda respondentů DŠ)	Předpokládaný vliv – odhad autora
F4	Variantní návrh	Návrh aktualizace ZÚR může obsahovat varianty řešení, přičemž výběr a schválení nejvhodnější varianty přísluší zastupitelstvu kraje. Již tento proces teoreticky zvyšuje administrativní zátěž pořizovatele. Variantní návrh aktualizace ZÚR rovněž zpravidla zvyšuje pracnost, neboť se musí odůvodnit každá z navrhovaných variant a klade i vyšší nároky na zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, neboť se musí posoudit každá z navrhovaných variant.	ANO (81,8 %)	Předpokládá se středně významný vliv na dobu pořízení.
F5	Rozpor	Zajištění řešení případných rozporů ve smyslu § 4 odst. 8 stavebního zákona teoreticky zvyšuje administrativní zátěž pořizovatele, zároveň se zpravidla jedná o relativně zdoluhavý proces. Bez výsledku řešení rozporu zároveň nelze pokračovat v procesu pořízení aktualizace ZÚR.	ANO (96,6 %)	Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
F6	Mezistátní konzultace	Zajištění mezistátní konzultace dle § 37 odst. 4 stavebního zákona teoreticky zvyšuje administrativní zátěž pořizovatele, zároveň se může jednat o relativně zdoluhavý proces. Bez této konzultace, je-li vyžadována, zároveň nelze pokračovat v procesu pořízení aktualizace ZÚR.	ANO (91,4 %)	Předpokládá se středně významný vliv na dobu pořízení.

Kód	Faktor	Komentář	Relevantnost faktoru (% shoda respondentů DŠ)	Předpokládaný vliv – odhad autora
F7	Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území	Vyhodnocení vlivů aktualizace ZÚR na udržitelný rozvoj území se zpracovává, jen pokud Ministerstvo životního prostředí ve svém stanovisku zpracovaném podle kritérií přílohy č. 8 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, uvede, že má být tato aktualizace posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí. Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území tak nemusí být ve vybraných případech po splnění zákonných podmínek součástí návrhu aktualizace ZÚR, tedy ani předmětem následného projednání. Aktualizace ZÚR, u nichž zpracování tohoto vyhodnocení není vyžadováno, jsou teoreticky méně časově náročnější. Jednak není potřeba toto vyhodnocení zpracovat, jednak není potřeba ho projednat, tedy nejsou k němu uplatňovány stanoviska, připomínky a vyjádření, a není potřeba vydání tzv. stanoviska SEA Ministerstvem životního prostředí.	ANO (93,1 %)	Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.

Kód	Faktor	Komentář	Relevantnost faktoru (% shoda respondentů DŠ)	Předpokládaný vliv – odhad autora
F8	Stanovisko SEA	Vydání stanoviska Ministerstva životního prostředí dle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, k návrhu aktualizace ZÚR je významným milníkem v procesu pořízení. Jeho vydání v praxi zpravidla předchází (opakované) kontroly vyžadované nad rámec zákona ministerstvem, jež mají převážně za cíl upřesnění či doplnění zpracovaného vyhodnocení ze strany zpracovatele.	ANO (87,9 %)	Předpokládá se středně významný vliv na dobu pořízení.
F9	Náročnost	Náročnost zpracování aktualizace ZÚR se odvíjí od rozsahu požadavků na její obsah, který vychází z rozhodnutí zastupitelstva kraje o jejím pořízení, a následně od průběhu a výsledků jejího projednání. Obsahově náročnější aktualizace ZÚR, včetně např. vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, jsou teoreticky časově náročnější. Jelikož tento faktor lze hodnotit pouze subjektivně bez možnosti využití konkrétních srovnatelných dat, budou v rámci tohoto faktoru hodnoceny pouze aktualizace ZÚR, na jejichž zpracování se autor osobně podílel (viz Příloha č. 3)	ANO (93,1 %)	Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.

Kód	Faktor	Komentář	Relevantnost faktoru (% shoda respondentů DŠ)	Předpokládaný vliv – odhad autora
F10	Připomínky	K návrhu aktualizace lze v rámci projednání mj. uplatňovat připomínky, přičemž jejich počet může být značný; okruh subjektů, které mohou uplatnit připomínky, není omezen. Všechny uplatněné připomínky musí pořizovatel zaevidovat a následně s ohledem na veřejné zájmy zpracovat návrh vyhodnocení připomínek. Jedná se o proces, který v závislosti na počtu uplatněných připomínek teoreticky zvyšuje administrativní zátěž pořizovatele. Pro účely výzkumu se pro zjednodušení jednou připomínkou rozumí jedno podání, byť v praxi může být v jednom podání vícero věcných připomínek, což značně zvyšuje pracnost při zpracování návrhu vyhodnocení připomínek.	ANO (84,5 %)	Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.

Kód	Faktor	Komentář	Relevantnost faktoru (% shoda respondentů DŠ)	Předpokládaný vliv – odhad autora
F11	Námítky	Proti návrhu aktualizace lze v rámci projednání mj. uplatňovat námítky, přičemž jejich počet může být značný; okruh subjektů, které mohou uplatnit připomínky, není omezen. Všechny uplatněné námítky musí pořizovatel zaevidovat a následně s ohledem na veřejné zájmy zpracovat návrh rozhodnutí o námítkách. Jedná se o proces, který v závislosti na počtu uplatněných námitek teoreticky zvyšuje administrativní zátěž pořizovatele. Pro účely výzkumu se pro zjednodušení jednou námítkou rozumí jedno podání, byť v praxi může být v jednom podání vícero věcných námitek, což značně zvyšuje pracnost při zpracování návrhu rozhodnutí o námítkách.	ANO (86,2 %)	Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
F12	Četnost zasedání zastupitelstva	Zastupitelstvo kraje se dle § 40 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Současně platí dle § 7 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, že zastupitelstvo kraje vydává v samostatné působnosti ZÚR. Ve vybraných případech zastupitelstvo kraje zasedá pouze 4x za rok (např. Moravskoslezský kraj), v jiných případech i 11x za rok (např. Liberecký kraj). Teoreticky tak lze předpokládat, že v případě vyšší četnosti zasedání může být doba pořízení aktualizace ZÚR mírně kratší.	NE (62,1 %)	Předpokládá se mírně významný vliv na dobu pořízení.

Kód	Faktor	Komentář	Relevantnost faktoru (% shoda respondentů DŠ)	Předpokládaný vliv – odhad autora
F13	Délka přípravných prací	Jedná se o období mezi rozhodnutím zastupitelstva kraje o pořízení aktualizace a nabytím účinnosti smlouvy o dílo s projektantem. V tomto období zpravidla dochází k přípravě veřejné zakázky, výběrovému řízení na zhotovitele předmětné aktualizace, přípravě smlouvy o dílo. Jedná se o administrativně poměrně složitý proces, který je plně v gesci samosprávy.	ANO (82,8 %)	Předpokládá se středně významný vliv na dobu pořízení.
F14	Zodpovědný projektant	Dle § 159 stavebního zákona projektant mj. odpovídá za správnost, celistvost a úplnost jím zpracované územně plánovací dokumentace, zejména za respektování požadavků z hlediska ochrany veřejných zájmů a za jejich koordinaci. Je povinen dbát právních předpisů a působit v součinnosti s příslušnými orgány územního plánování a dotčenými orgány. Přestože projektant je na rozdíl od pořizovatele vázán smluvními termíny a fakticky existuje pouze několik situací, jak může dobu pořízení ovlivnit (např. zkrácení či nedodržení termínu plnění, spolupráce s pořizovatelem při vyhodnocování výsledků projednání, participace na dohodovacích řízeních), je této otázce věnována pozornost.	ANO (67,2 %)	Předpokládá se mírně významný vliv na dobu pořízení.

Kód	Faktor	Komentář	Relevantnost faktoru (% shoda respondentů DŠ)	Předpokládaný vliv – odhad autora
F15	Kompenzační opatření	Pokud z posouzení vlivu na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti vyplývá, že aktualizace ZÚR má významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, vyvstává potřeba uložení tzv. kompenzačních opatření. Jejich návrh a výsledná podoba podléhá relativně široké shodě zejména příslušných orgánů ochrany přírody. Kompenzační opatření dle § 37 odst. 7 stavebního zákona uvede ve stanovisku Ministerstvo životního prostředí. Potřeba kompenzačních opatření teoreticky zvyšuje administrativní zátěž pořizovatele. Bez jejich uložení, jsou-li vyžadována, zároveň nelze pokračovat v procesu pořízení aktualizace ZÚR.	ANO (74,1 %)	Předpokládá se mírně významný vliv na dobu pořízení.

Pro další část výzkumu je ve sledovaných faktorech ponechán i faktor F12, přestože u něj dle výsledků dotazníkového šetření není nalezena většinová shoda a tento faktor se jeví jako nerelevantní. Stanovenou metodikou s využitím statistických dat a nástrojů bude ověřeno, zda má tento faktor skutečně vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Pro faktory F1–F15 je stanovena hypotéza, že tyto faktory ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR.

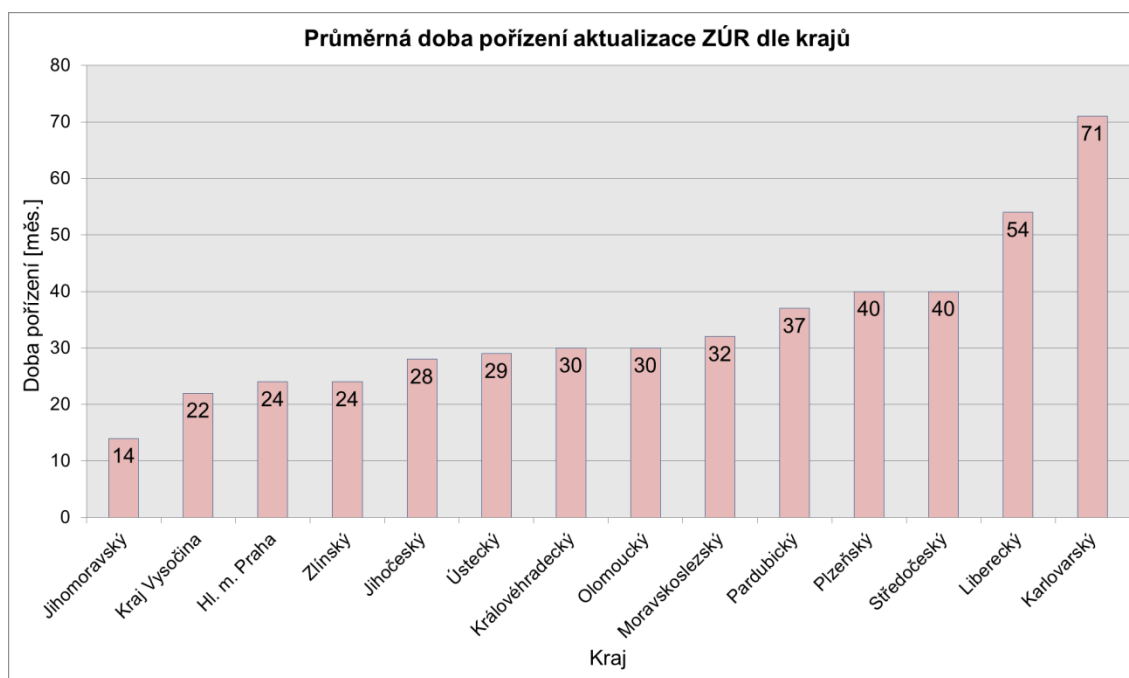
8. VÝSLEDKY

Pro navržené faktory F1–F15 jsou níže uvedeny výsledky provedení porovnání doby pořízení aktualizace ZÚR, jakožto základního referenčního údaje, ve vztahu ke zvoleným faktorům. U každého faktoru je posléze v souladu s metodikou popsanou v kapitole 3. stanovena míra jeho vlivu na dobu pořízení aktualizace ZÚR. U každého faktoru je pro přehlednost v úvodu uveden odkaz na vstupní hodnoty, tj. data (sloupce) ve zdrojové tabulce (viz Příloha č. 1), z nichž byly výsledky určeny. Pro přehlednost je u každého faktoru výsledek vyhodnocení zaznamenán formou komentáře a následných jednoznačných odpovědí na tyto otázky:

- ▶ **Má faktor vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR?**
- ▶ **Jak (statisticky) významný tento vliv je?**

Základní porovnání krajů

Vstupní hodnoty: *doba pořízení (sloupec M), kraj (sloupec B)*

Graf 1: Průměrná doba pořízení aktualizace ZÚR dle krajů

Za sledované období 2006–2023 bylo v ČR pořízeno a vydáno celkem 69 aktualizací. Průměrná doba pořízení jedné aktualizace činí **31 měsíců**.

Napříč jednotlivými kraji je průměrná doba pořízení aktualizace ZÚR značně rozdílná; v případě Karlovarského kraje lze výslednou hodnotu považovat za anomálii (statistickou chybu), jelikož na území tohoto kraje byla za sledované období pořízena pouze jedna aktualizace ZÚR. Z tohoto grafu není dovozován žádný trend ve vztahu k době pořízení aktualizace ZÚR a jeho uvedení zde má pouze informativní charakter.

8.1. Vyhodnocení faktorů

F1 Postup pořízení

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), postup pořízení (sloupec N)

Tabulka 11: Základní statistické porovnání faktoru F1 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Postup pořízení	Počet aktualizací ZÚR	Průměrná doba pořízení
Klasický	41x	37,7 měsíců
Zkrácený	28x	20,5 měsíců

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že pořízení aktualizace ZÚR zkráceným postupem dle § 42a–42b stavebního zákona trvalo v průměru **o cca 17 měsíců méně** než pořízení „klasickým“ postupem dle § 42 stavebního zákona.

► **p-hodnota (F1) = 0,0000401**

Výsledná p-hodnota (F1) je menší než 0,05 a výsledek porovnání lze označit za statisticky významný. Mezi zvoleným postupem pořízení a dobou pořízení aktualizace ZÚR existuje vztah, a faktor F1 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

► **Cohenovo d (F1) = 0,96**

Hodnota Cohenovo d je vyšší než 0,8, a faktor F1 tedy má statisticky **významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F2 Zpráva o uplatňování

Vstupní hodnoty: *doba pořízení (sloupec M), zpráva o uplatňování (sloupec O)*

Tabulka 12: Základní statistické porovnání faktoru F2 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Zpráva o uplatňování	Počet aktualizací ZÚR	Průměrná doba pořízení
ANO	25x	46,8 měsíce
NE	44x	21,6 měsíce

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že pořízení aktualizace ZÚR na základě zprávy o uplatňování trvalo v průměru **o cca 25 měsíců déle** než aktualizace ZÚR, u kterých byly požadavky na obsah stanoveny jiným způsobem.

► **p-hodnota (F2) = 0,0000065**

Výsledná p-hodnota (F2) je menší než 0,05 a výsledek porovnání lze označit za statisticky významný. Mezi skutečností, že aktualizace ZÚR byla pořizována na základě zprávy o uplatňování, a dobou pořízení aktualizace ZÚR existuje vztah, a faktor F2 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

► **Cohenovo d (F2) = 1,62**

Hodnota Cohenovo *d* je vyšší než 0,8, a faktor F2 tedy má statisticky **významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F3 Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání

Vstupní hodnoty: *doba pořízení (sloupec M), společné jednání o novém návrhu (sloupec H), opakované veřejné projednání (sloupec J)*

Tabulka 13: Základní statistické porovnání faktoru F3 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání	Počet aktualizací ZÚR	Průměrná doba pořízení
ANO	10x	46,0 měsíců
NE	59x	28,2 měsíců

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že pořízení aktualizace ZÚR, v jejímž průběhu vyvstala potřeba společného jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání trvala v průměru **o cca 18 měsíců déle**, než pokud tyto etapy, resp. žádná z těchto etap, nebyly potřeba.

► **p-hodnota (F3) = 0,0423434**

Výsledná p-hodnota (F3) je menší než 0,05 a výsledek porovnání lze označit za statisticky významný. Mezi skutečností, že v průběhu pořízení aktualizace ZÚR vyvstala potřeba společného jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání, a dobou pořízení aktualizace ZÚR existuje vztah, a faktor F3 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

► **Cohenovo d (F3) = 0,95**

Hodnota Cohenovo d je vyšší než 0,8, a faktor F3 tedy má statisticky **významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F4 Variantní návrh

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), variantní návrh (sloupec P)

Tabulka 14: Základní statistické porovnání faktoru F4 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Variantní návrh	Počet aktualizací ZÚR	Průměrná doba pořízení
ANO	12x	42,5 měsíců
NE	57x	28,3 měsíců

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že pořízení aktualizace ZÚR, jejíž návrh obsahoval varianty řešení, trvalo v průměru o cca 14 měsíců déle, než pokud byl návrh invariantní.

► **p-hodnota (F4) = 0,0355757**

Výsledná p-hodnota (F4) je menší než 0,05 a výsledek porovnání lze označit za statisticky významný. Mezi skutečností, že návrh aktualizace ZÚR obsahoval varianty řešení, a dobou pořízení aktualizace ZÚR existuje vztah, a faktor F4 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

► **Cohenovo d (F4) = 0,75**

Hodnota Cohenovo d je v intervalu <0,5 – 0,8), a faktor F4 tedy má statisticky **středně významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F5 Rozpor

Vstupní hodnoty: *doba pořízení (sloupec M), rozpor (sloupec Q)*

Tabulka 15: Základní statistické porovnání faktoru F5 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Rozpor	Počet aktualizací ZÚR	Průměrná doba pořízení
ANO	6x	54,2 měsíců
NE	63x	28,5 měsíců

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že pořízení aktualizace ZÚR, v jejímž průběhu vyvstala potřeba řešení rozporu ve smyslu § 4 odst. 8 stavebního zákona, trvala v průměru **o cca 26 měsíců déle**, než pokud rozpor nebylo potřeba řešit.

► **p-hodnota (F5) = 0,0257808**

Výsledná p-hodnota (F5) je menší než 0,05 a výsledek porovnání lze označit za statisticky významný. Mezi skutečností, že v průběhu pořízení aktualizace ZÚR vyvstala potřeba řešení rozporu ve smyslu § 4 odst. 8 stavebního zákona, a dobou pořízení aktualizace ZÚR existuje vztah, a faktor F5 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

► **Cohenovo d (F5) = 1,39**

Hodnota Cohenovo *d* je vyšší než 0,8, a faktor F5 tedy má statisticky **významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F6 Mezistátní konzultace

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), mezistátní konzultace (sloupec R)

Tabulka 16: Základní statistické porovnání faktoru F6 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Mezistátní konzultace	Počet aktualizací ZÚR*	Průměrná doba pořízení
ANO	3x	67,7 měsíců
NE	66x	29,1 měsíců

* V případě faktoru F6 je potřeba upozornit na velmi nízký počet aktualizací v kategorii ANO, kterým může být statistický výsledek teoreticky ovlivněn, resp. zkreslen. Pro účely disertační práce je však tento aspekt zanedbán a počet tří aktualizací je uvažován jako ještě dostačující pro statistické zhodnocení míry vlivu faktoru.

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že pořízení aktualizace ZÚR, v jejímž průběhu byla sousedním státem využita možnost konzultace návrhu aktualizace ZÚR ve smyslu § 37 odst. 4 stavebního zákona, trvala v průměru o cca 39 měsíců déle, než pokud o konzultaci sousední stát neprojevil zájem.

► **p-hodnota (F6) = 0,0115458**

Výsledná p-hodnota (F5) je menší než 0,05 a výsledek porovnání lze označit za statisticky významný. Mezi skutečností, že v průběhu pořízení aktualizace ZÚR byla sousedním státem využita možnost konzultace návrhu aktualizace ZÚR ve smyslu § 37 odst. 4 stavebního zákona, a dobou pořízení aktualizace ZÚR existuje vztah, a faktor F6 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

► **Cohenovo d (F6) = 2,12**

Hodnota Cohenovo d je vyšší než 0,8 a faktor F6 tedy má statisticky **významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F7 Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

Vstupní hodnoty: *doba pořízení (sloupec M)*, *SEA (sloupec S)*, *NATURA 2000 (sloupec T)*

Tabulka 17: Základní statistické porovnání faktoru F7 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území	Počet aktualizací ZÚR	Průměrná doba pořízení
ANO	43x	38,6 měsíců
NE	26x	17,8 měsíců

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že pořízení aktualizace ZÚR, která musela být posouzena z hlediska vlivů na udržitelný rozvoj území v rozsahu dle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, trvalo **o cca 21 měsíců déle**, než pokud jeho zpracování nebylo ze strany Ministerstva životního prostředí požadováno.⁸

► **p-hodnota (F7) = 0,0000002**

Výsledná p-hodnota (F7) je menší než 0,05 a výsledek porovnání lze označit za statisticky významný. Mezi skutečnostmi, že aktualizace ZÚR musela být posouzena z hlediska vlivů na udržitelný rozvoj území, a dobou pořízení aktualizace ZÚR existuje vztah, a faktor F7 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

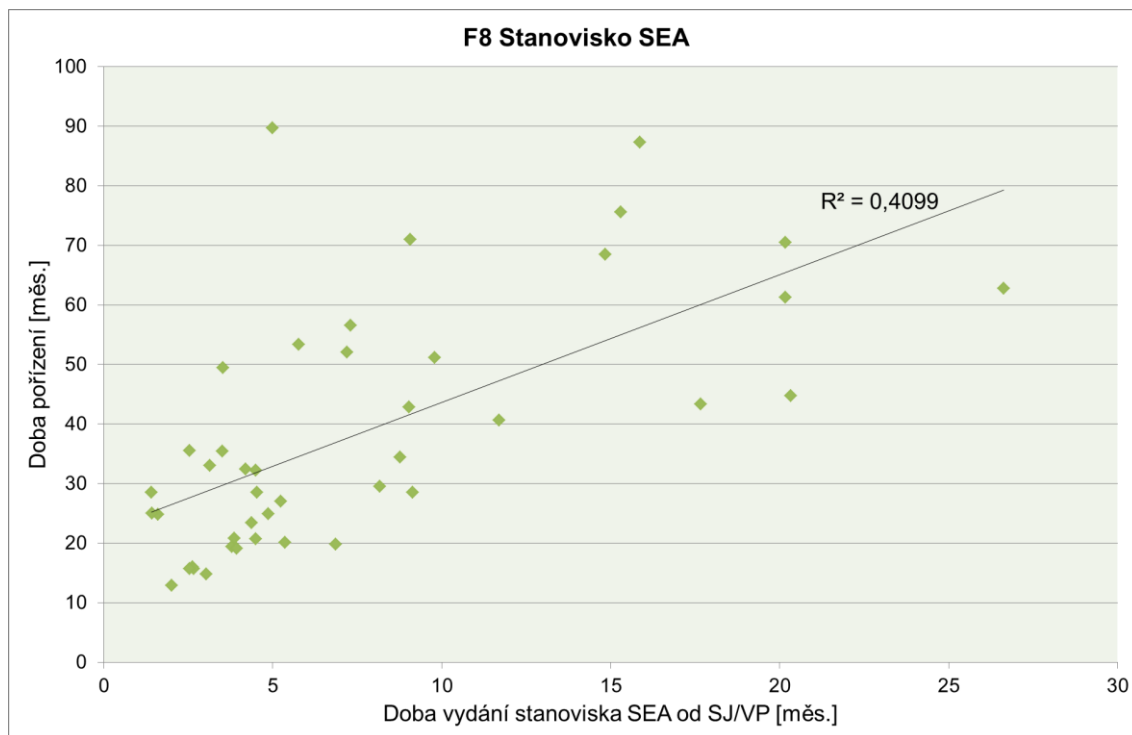
► **Cohenovo d (F7) = 1,22**

Hodnota Cohenovo *d* je vyšší než 0,8 a faktor F7 tedy má statisticky **významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

⁸ Pokud příslušné orgány ochrany přírody nepožadovaly posouzení aktualizace ZÚR z hlediska vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (část B VVURÚ), k čemuž došlo v 9 případech, a vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území tak bylo zpracováno bez této části, trvalo její pořízení „pouze“ **o 16 měsíců déle**.

F8 Stanovisko SEA

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), stanovisko SEA - doba od SJ/VP (sloupec W)

Graf 2: Základní statistické porovnání faktoru F8 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že existuje regresní vztah mezi dobou pořízení aktualizace ZÚR a dobou vydání stanoviska SEA Ministerstvem životního prostředí. Průměrná doba vydání stanoviska SEA k návrhu aktualizace ZÚR byla **7,6 měsíce** od společného jednání/veřejného projednání.

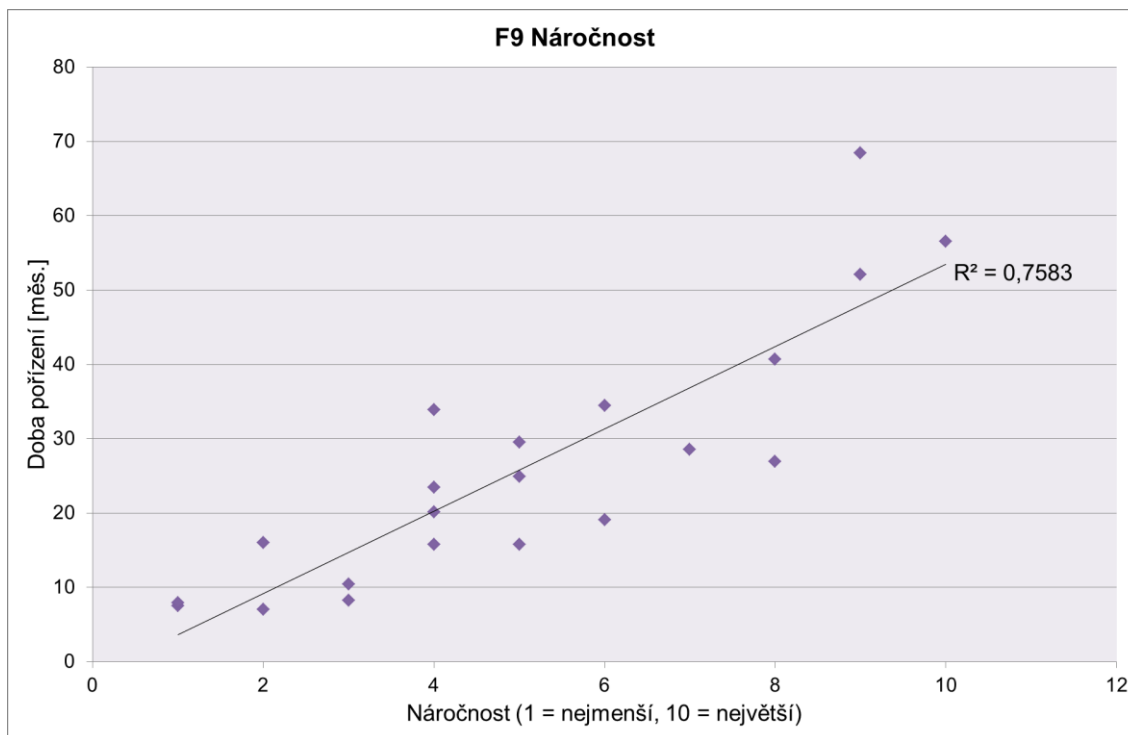
► **R^2 (F8) = 0,4099**

Hodnota spolehlivosti R^2 je větší než 0,1, a faktor F8 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Hodnota spolehlivosti R^2 je v intervalu <0,4 – 0,7) a faktor F8 tedy má statisticky **středně významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F9 Náročnost

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), náročnost (sloupec X)

Graf 3: Základní statistické porovnání faktoru F9 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že existuje regresní vztah mezi dobou pořízení aktualizace ZÚR a náročností aktualizace ZÚR (z hlediska obsahových náležitostí).

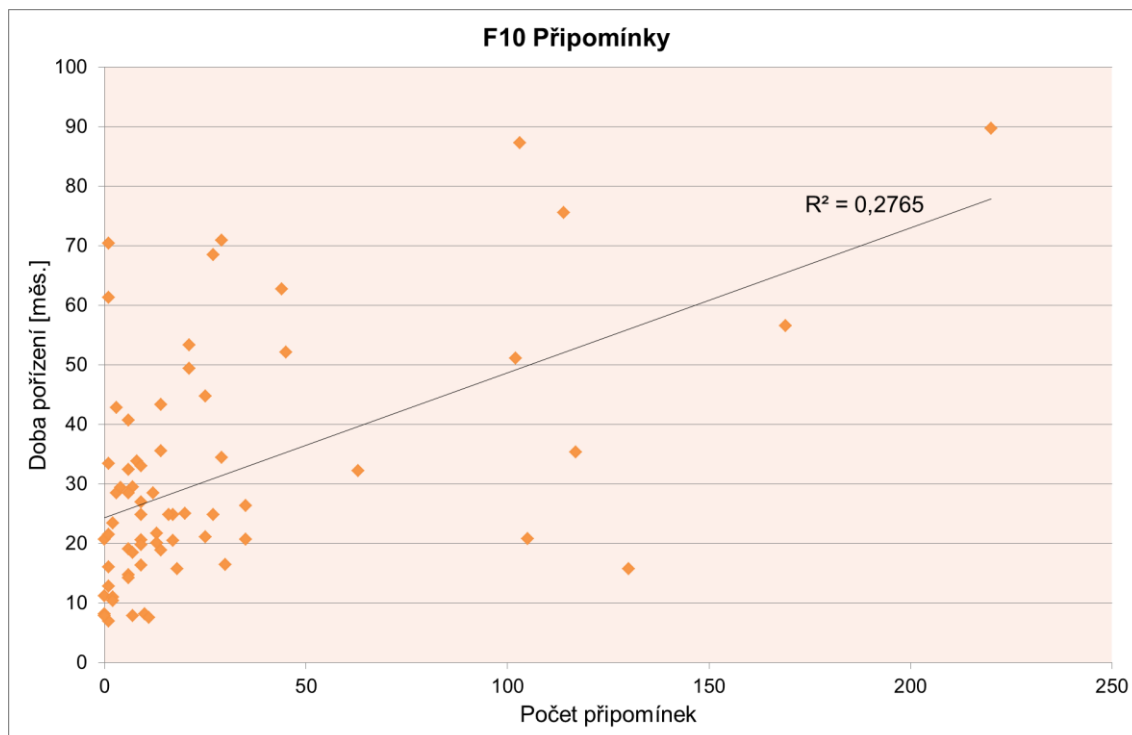
► R^2 (F9) = 0,7583

Hodnota spolehlivosti R^2 je větší než 0,1, a faktor F9 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Hodnota spolehlivosti R^2 je v intervalu <0,7 – 1,0) a faktor F9 tedy má statisticky **významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F10 Připomínky

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), počet připomínek (sloupec Y)*

Graf 4: Základní statistické porovnání faktoru F10 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

* Z datového zdroje pro uvedený graf byla vyjmuta data k Aktualizaci č. 1 ZÚR Jihomoravského kraje. V rámci této aktualizace bylo uplatněno 27 458 připomínek. Jedná se o anomálii (statistickou chybu), která by zcela zásadním způsobem zkreslila výsledek.

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že existuje regresní vztah mezi dobou pořízení aktualizace ZÚR a počtem uplatněných připomínek. Průměrně bylo uplatněno **27,2 připomínek** k aktualizaci ZÚR, přičemž v případě „klasického“ postupu pořízení bylo průměrně uplatněno **39,9 připomínek**, v případě zkráceného postupu pořízení bylo průměrně uplatněno **9,0 připomínek**.

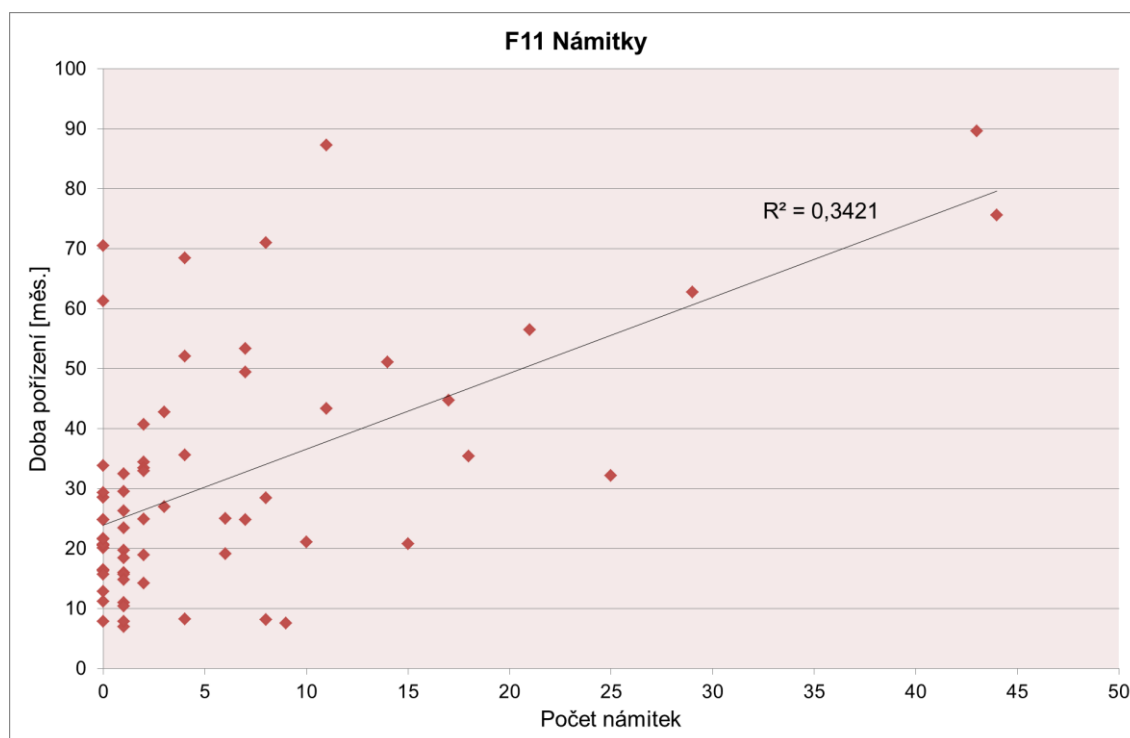
► $R^2 (F10) = 0,2765$

Hodnota spolehlivosti R^2 je větší než 0,1, a faktor F10 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Hodnota spolehlivosti R^2 je v intervalu $<0,1 - 0,4$) a faktor F10 tedy má statisticky **mírně významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F11 Námitky

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), počet námitek (sloupec Z)*

Graf 5: Základní statistické porovnání faktoru F11 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

* Z datového zdroje pro uvedený graf byla vyjmuta data k Aktualizaci č. 1 ZÚR Jihomoravského kraje. V rámci této aktualizace bylo uplatněno 343 námitek. Jedná se o anomálii (statistickou chybu), která by zcela zásadním způsobem zkreslila výsledek.

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že existuje regresní vztah mezi dobou pořízení aktualizace ZÚR a počtem uplatněných námitek. Průměrně bylo uplatněno **5,5 námitek** k aktualizaci ZÚR, přičemž v případě „klasického“ postupu pořízení bylo průměrně uplatněno **7,4 námitek**, v případě zkráceného postupu pořízení bylo průměrně uplatněno **2,8 námitek**.

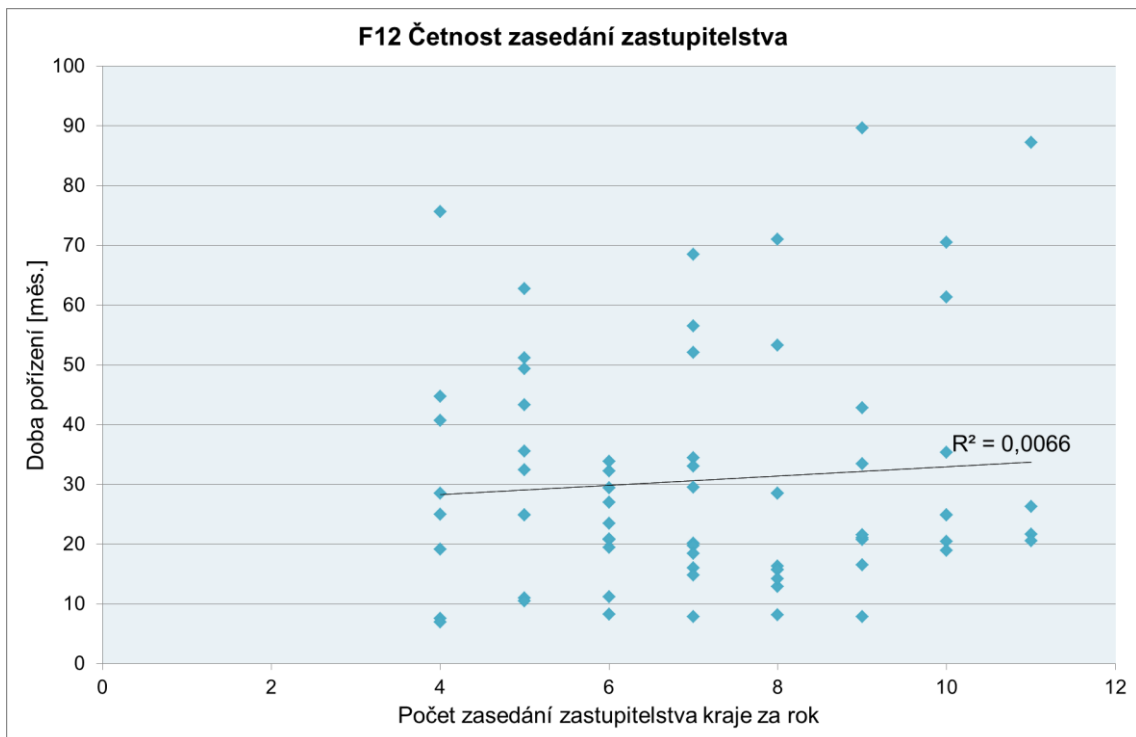
► R^2 (F11) = 0,3421

Hodnota spolehlivosti R^2 je větší než 0,1, a faktor F11 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Hodnota spolehlivosti R^2 je v intervalu <0,1 – 0,4) a faktor F11 tedy má statisticky **mírně významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F12 Četnost zasedání zastupitelstva

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), počet zasedání zastupitelstva kraje za rok (sloupec AD)

Graf 6: Základní statistické porovnání faktoru F12 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

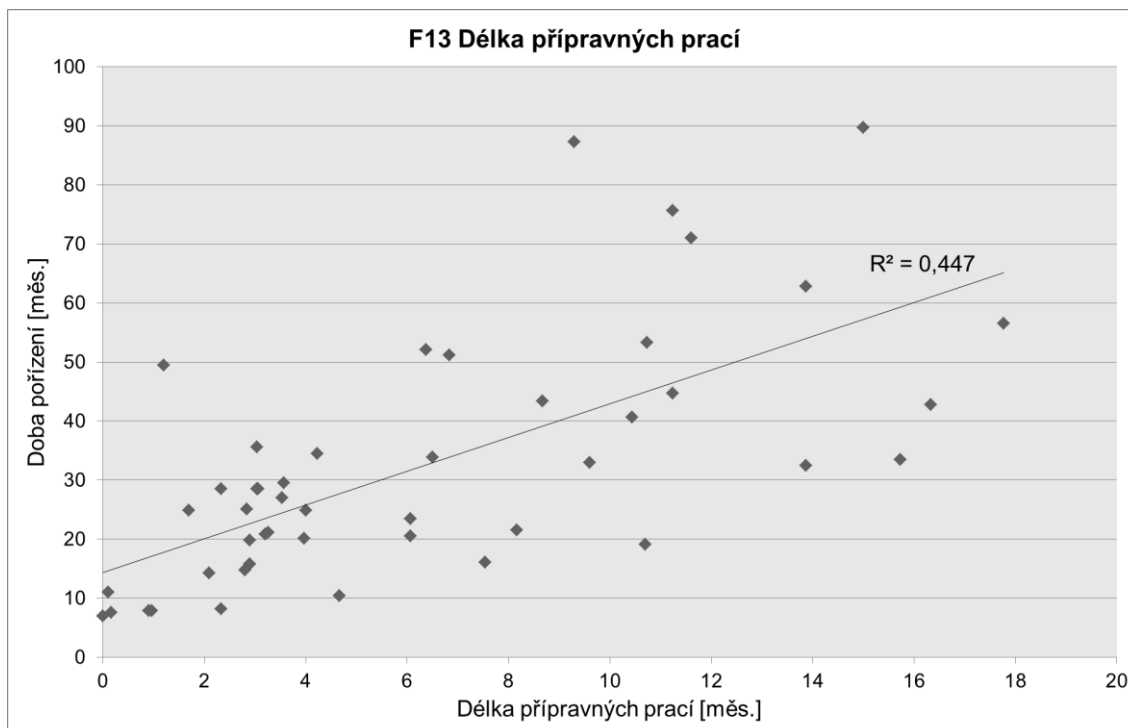
Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že neexistuje regresní vztah mezi dobou pořízení aktualizace ZÚR a četností zasedání zastupitelstva kraje.

► R^2 (F12) = 0,0066

Hodnota spolehlivosti R^2 je nižší než 0,1, a faktor F12 tedy **nemá vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F13 Délka přípravných prací

Vstupní hodnoty: doba pořízení (sloupec M), délka přípravných prací (sloupec F)*

Graf 7: Základní statistické porovnání faktoru F13 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

* Z datového zdroje byla vyjmuta data k Aktualizaci č. 3 ZÚR Plzeňského kraje. V rámci této aktualizace došlo v průběhu zpracování návrhu pro společné jednání k předčasnému ukončení smlouvy s projektantem a byly zahájeny přípravné práce na novém výběrovém řízení. Z datového zdroje byla dále vyjmuta data k Aktualizaci č. 1 ZÚR Jihomoravského kraje, jejímž pořízením předcházelo zpracování Územní studie nadřazené dálniční a silniční sítě v jádrovém území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno stejným projektantem jako předmětné aktualizace, přičemž smlouvy na zpracování studie i aktualizace byly uzavřeny současně (2017). O pořízení aktualizace, která měla za úkol zohlednit výsledky studie, však rozhodlo zastupitelstvo kraje až v roce 2019. V obou případech se jedná o anomálie (statistické chyby), které by zásadním způsobem zkreslily výsledek. V datovém zdroji také nejsou vybrané aktualizace, které si kraje pořizovaly a zpracovávaly svépomocí, tzn., že fakticky nedošlo k uzavření smlouvy o dílo; týká se Hl. m. Prahy, Jihočeského kraje, částečně Zlínského kraje.

Základním statistickým porovnáním bylo zjištěno, že existuje regresní vztah mezi dobou pořízení aktualizace ZÚR a délkou přípravných prací. Průměrná délka přípravných prací byla **6,2 měsíce**.

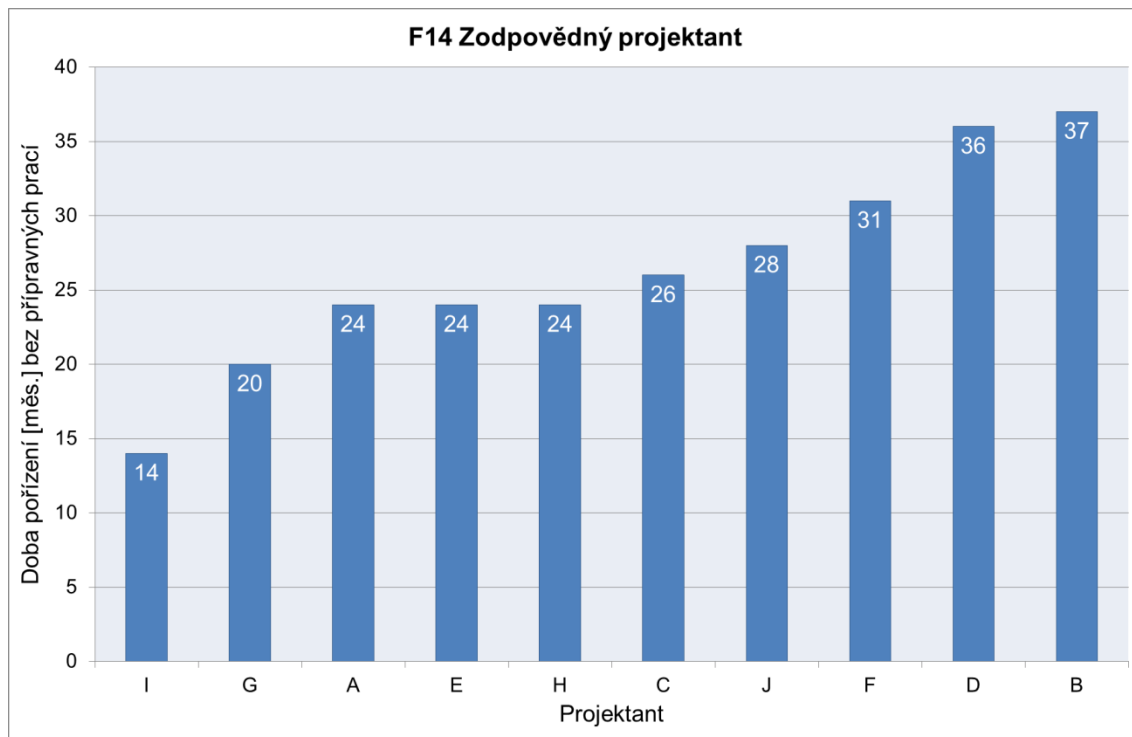
► $R^2 (F13) = 0,4470$

Hodnota spolehlivosti R^2 je větší než 0,1, a faktor F13 tedy **má vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Hodnota spolehlivosti R^2 je v intervalu $<0,4 - 0,7$), a faktor F13 tedy má statisticky **středně významný vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

F14 Zodpovědný projektant

Vstupní hodnoty: *doba pořízení (sloupec M)*, *zodpovědný projektant: doba zpracování (sloupec AB)**

Graf 8: Základní statistické porovnání faktoru F14 a doby pořízení aktualizace ZÚR (bez přípravných prací) (vlastní zpracování, 2024)

* Do datového zdroje byli zahrnuti pouze projektanti (označení v anonymní podobě písmeny A až J), kteří vedli zpracování alespoň dvou aktualizací ZÚR. V případě hodnocení tohoto faktoru bylo potřeba vzít v potaz, že proces pořízení zahrnuje i přípravné práce, tj. období mezi rozhodnutím zastupitelstva kraje o pořízení aktualizace ZÚR a nabytím účinnosti smlouvy o dílo s projektantem. Jedná se o časový úsek, který je sice nedílnou součástí procesu pořízení aktualizace ZÚR, avšak jeho délku nemůže projektant objektivně ovlivnit. V případě tří krajů (Hl. m. Praha, Jihočeský kraj, částečně Zlínský kraj) však zároveň probíhá zpracování aktualizací svépomocí, tzn., že se značným způsobem zkracuje délka přípravných prací (např. není potřeba výběrového řízení na projektanta). U těchto aktualizací, resp. příslušných projektantů, je pro zjednodušení proveden výpočet průměru trvání v časovém období od rozhodnutí o pořízení aktualizace ZÚR až do nabytí účinnosti aktualizace ZÚR. U ostatních je výpočet proveden v časovém období od podpisu smlouvy o dílo až do nabytí účinnosti aktualizace ZÚR.

Hodnocení faktoru F14 je s ohledem na jeho charakter provedeno zjednodušenou formou bez využití statistických ukazatelů jako v předchozích případech. Z grafu je patrné, že u jednotlivých

projektantů je průměrná doba pořízení aktualizace ZÚR odlišná, přičemž rozptyl 14 až 37 měsíců lze považovat za relativně vysoký. Je ale potřeba vzít v potaz, že proces pořízení je ovlivněn řadou vnějších vlivů, které mohou v průběhu pořízení aktualizace ZÚR nastat a prodloužit dobu pořízení, a které není projektant schopen objektivně ovlivnit. Přesto lze na základě autorových projekčních zkušeností a poznatků konstatovat, že projektant má nepochybně vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR, přičemž tento vliv lze expertním odhadem označit za **mírně významný**.

F15 Kompenzační opatření

Vstupní hodnoty: *dobu pořízení (sloupec M), kompenzační opatření (sloupec U)*

Potřeba uložení kompenzačních opatření dle § 37 odst. 7 stavebního zákona byla řešena pouze v jedné aktualizaci ZÚR ze zkoumaného vzorku (Aktualizace č. 4 ZÚR Moravskoslezského kraje). Na základě této skutečnosti nebylo provedeno porovnání s ostatními aktualizacemi ZÚR, resp. dobou jejich pořízení, vypovídací hodnota takového porovnání by byla nulová.

Předmětná Aktualizace č. 4 ZÚR Moravskoslezského kraje je však jednou z aktualizací ZÚR, na které se autor (disertační práce) podílel jako spoluautor a člen zpracovatelského týmu. Na základě této zkušenosti je konstatováno, že potřeba uložení kompenzačních opatření dle § 37 odst. 7 stavebního zákona v rámci předmětné aktualizace vyžadovala poměrně intenzivní komunikaci a koordinaci s příslušnými orgány ochrany přírody a v průběhu pořízení aktualizace kladla zvýšené nároky na pořizovatele i projektanta a objektivně měla za důsledek zdržení v procesu pořízení v řádu jednotek týdnů až měsíců. V návaznosti na tuto aktualizaci Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo životního prostředí zároveň vydalo metodické sdělení⁹, kterým se upřesňuje postup v případě identifikace významného negativního vlivu na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti a potřeby uložení kompenzačních opatření. Tímto způsobem by měla být do budoucna zajištěna optimalizace (urychlení) procesu pořízení v případě potřeby uložení kompenzačních opatření.

I přes autorovu osobní zkušenost z předmětné aktualizace však nelze na základě jednoho vzorku vyvozovat statistické závěry, a to ani expertním odhadem. Lze tak konstatovat, že v případě faktoru F15 se **nepodařilo prokázat, že by tento faktor měl vliv** na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

⁹ Doporučený postup pořizování aktualizace ZÚR po identifikaci významného negativního vlivu na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, čj. MMR-8267/2021-81, ze dne 16. 2. 2021

8.2. Souhrn

Níže v tabulce je pro přehlednost uveden souhrn hodnocení faktorů provedeného v kapitole 8.1. včetně:

1. ověření hypotézy, že faktory F1–F15 ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR,
2. ověření předpokládaných vlivů faktorů dle odhadu autora, tj.:
 - ▶ **F1** Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F2** Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F3** Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F4** Předpokládá se středně významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F5** Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F6** Předpokládá se středně významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F7** Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F8** Předpokládá se středně významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F9** Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F10** Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F11** Předpokládá se významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F12** Předpokládá se mírně významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F13** Předpokládá se středně významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F14** Předpokládá se mírně významný vliv na dobu pořízení.
 - ▶ **F15** Předpokládá se mírně významný vliv na dobu pořízení.

Pod tabulkou je poté připojen přehled ostatních statistických zjištění, která z výzkumu vyplynula.

Tabulka 18: Souhrn hodnocení faktorů a ověření hypotéz a odhadů autora (vlastní zpracování, 2024)

Kód	Faktor	Vliv	Hypotéza	Míra vlivu	Odhad autora
F1	Postup pořízení	ANO	POTVRZENA	Významný	POTVRZEN
F2	Zpráva o uplatňování	ANO	POTVRZENA	Významný	POTVRZEN
F3	Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání	ANO	POTVRZENA	Významný	POTVRZEN
F4	Variantní návrh	ANO	POTVRZENA	Středně významný	POTVRZEN
F5	Rozpor	ANO	POTVRZENA	Významný	POTVRZEN
F6	Mezistátní konzultace	ANO	POTVRZENA	Významný	NEPOTVRZEN
F7	Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území	ANO	POTVRZENA	Významný	POTVRZEN
F8	Stanovisko SEA	ANO	POTVRZENA	Středně významný	POTVRZEN
F9	Náročnost	ANO	POTVRZENA	Významný	POTVRZEN
F10	Připomínky	ANO	POTVRZENA	Mírně významný	NEPOTVRZEN
F11	Námítky	ANO	POTVRZENA	Mírně významný	NEPOTVRZEN
F12	Četnost zasedání zastupitelstva	NE	NEPOTVRZENA	Nulový	NEPOTVRZEN
F13	Délka přípravných prací	ANO	POTVRZENA	Středně významný	POTVRZEN
F14	Zodpovědný projektant	ANO	POTVRZENA	Mírně významný	POTVRZEN
F15	Kompenzační opatření	ANO	NELZE OVĚŘIT		

Na základě provedeného výzkumu bylo u třinácti faktorů (F1, F2, F3, F4, F5, F6, F7, F8, F9, F10, F11, F13, F14) potvrzeno, že mají vliv dobu pořízení aktualizace ZÚR. U jednoho faktoru (F12) bylo prokázáno, že nemá vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. U jednoho faktoru (F15) nebylo možné ověřit, zda má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Ostatní statistická zjištění

Nad rámec stanovených cílů bylo v rámci provedeného výzkumu zaznamenáno několik zajímavých zjištění, která mohou zvýšit rámcové povědomí o procesních náležitostech pořizování aktualizací ZÚR a z toho důvodu jsou níže uvedena v bodovém přehledu.

- ▶ Za sledované období 2006–2023 bylo v ČR pořízeno a vydáno celkem **69 aktualizací ZÚR**.
- ▶ Průměrná doba pořízení jedné aktualizace ZÚR byla **31 měsíců**.
- ▶ Nejkratší doba pořízení aktualizace ZÚR byla **7 měsíců** (Aktualizace č. 7 ZÚR Moravskoslezského kraje).
- ▶ Nejdelší doba pořízení aktualizace ZÚR byla **90 měsíců** (Aktualizace č. 3 ZÚR Středočeského kraje).
- ▶ Pořízení aktualizace ZÚR zkráceným postupem dle § 42a–42b stavebního zákona trvalo v průměru **o cca 17 měsíců méně** než pořízení „klasickým“ postupem dle § 42 stavebního zákona.
- ▶ Pořízení aktualizace ZÚR na základě zprávy o uplatňování trvalo v průměru **o cca 25 měsíců déle** než aktualizace ZÚR, u kterých byly požadavky na obsah stanoveny jiným způsobem.
- ▶ Pořízení aktualizace ZÚR, v jejímž průběhu vyvstala potřeba společného jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání trvala v průměru **o cca 18 měsíců déle**, než pokud tyto etapy, resp. žádná z těchto etap, nebyly potřeba.
- ▶ Pořízení aktualizace ZÚR, jejíž návrh obsahoval varianty řešení, trvalo v průměru **o cca 14 měsíců déle**, než pokud byl návrh invariantní.
- ▶ Pořízení aktualizace ZÚR, v jejímž průběhu byla sousedním státem využita možnost konzultace návrhu aktualizace ZÚR ve smyslu § 37 odst. 4 stavebního zákona, trvala v průměru **o cca 39 měsíců déle**, než pokud o konzultaci sousední stát neprojevil zájem.¹⁰
- ▶ Pořízení aktualizace ZÚR, v jejímž průběhu vyvstala potřeba řešení rozporu ve smyslu § 4 odst. 8 stavebního zákona, trvala v průměru **o cca 26 měsíců déle**, než pokud

¹⁰ Je potřeba upozornit na velmi nízký počet aktualizací, u kterých vyvstala potřeba mezistátní konzultace (3), oproti aktualizacím bez nutnosti mezistátní konzultace (66), čímž může být statistický výsledek teoreticky ovlivněn, resp. zkreslen.

rozpor nebylo potřeba řešit.

- ▶ Pořízení aktualizace ZÚR, která musela být posouzena z hlediska vlivů na udržitelný rozvoj území, trvalo **o cca 21 měsíců déle**, než pokud jeho zpracování nebylo ze strany Ministerstva životního prostředí požadováno.
- ▶ Pokud příslušné orgány ochrany přírody nepožadovaly posouzení aktualizace ZÚR z hlediska vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (část B VVURÚ), k čemuž došlo v 9 případech, a vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území tak bylo zpracováno kromě této části, trvalo její pořízení „pouze“ **o 16 měsíců déle**.
- ▶ Průměrná doba vydání stanoviska SEA k návrhu aktualizace ZÚR byla **7,6 měsíce** od společného jednání/veřejného projednání.
- ▶ Průměrně bylo uplatněno **27,2 připomínek** k aktualizaci ZÚR, přičemž v případě „klasického“ postupu pořízení bylo průměrně uplatněno **39,9 připomínek**, v případě zkráceného postupu pořízení bylo průměrně uplatněno **9,0 připomínek**.
- ▶ Průměrně bylo uplatněno **5,5 námitek** k aktualizaci ZÚR, přičemž v případě „klasického“ postupu pořízení bylo průměrně uplatněno **7,4 námitek**, v případě zkráceného postupu pořízení bylo průměrně uplatněno **2,8 námitek**.
- ▶ Průměrná délka přípravných prací (období mezi rozhodnutím zastupitelstva kraje o pořízení aktualizace a nabytím účinnosti smlouvy o dílo s projektantem) byla **6,2 měsíce**.
- ▶ V ČR je pouze **10 projektantů**, kteří vedli zpracování alespoň dvou aktualizací ZÚR.

9. ZÁVĚR

Disertační práce je zaměřena na oblast územního plánování, konkrétně problematiku ZÚR, jakožto druhu územně plánovací dokumentace pořizovaného pro celé území kraje, a jejich aktualizací. Na ZÚR lze nahlížet ze dvou hledisek: věcného a procesního. Zatímco věcné hledisko řeší obsahové náležitosti včetně způsobu vyhotovení jednotlivých částí dokumentace a uspořádání prostorových dat, procesní hledisko sleduje tzv. proces pořízení, který *de facto* představuje soubor pravidel a aktů stanovených příslušnými právními předpisy, jež je potřeba splnit, aby tato územně plánovací dokumentace mohla být schválena a stát se právně závaznou (účinnou). Právě tato procesní problematika je tématem disertační práce a hlavní pozornost je věnována aktualizacím ZÚR, které jsou v praxi, kdy již všechny kraje mají pořízené, vydané a účinné své ZÚR, nejběžnějším procesem.

Práce je postavena na rešerši teoretických východisek řešené procesní problematiky, která primárně vychází z právních předpisů, „komentářové“ literatury k právním předpisům a judikatury. Na teoretickou část navazuje vlastní výzkum vycházející z dat všech aktualizací ZÚR, které byly v ČR pořízeny mezi lety 2006–2023, tedy v době účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též „stavební zákon“ nebo „zákon č. 183/2006 Sb.“). Tato právní úprava stavebního zákona tak současně představuje výchozí právní rámec disertační práce, přestože dne 1. 1. 2024 nabyl účinnosti zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále též „nový stavební zákon“ nebo „zákon č. 283/2021 Sb.“).¹¹ Stavět teoretickou část práce zaměřenou na aktualizace ZÚR, které byly pořízeny dle zákona č. 183/2006 Sb., na „nové“ právní úpravě stavebního zákona by bylo nelogické. V daném kontextu je však nezbytné zdůraznit, co mj. konstatuje důvodová zpráva k novému stavebnímu zákonu: *„Úprava zásad územního rozvoje, jakožto povinné územně plánovací dokumentace na úrovni krajů, v zásadě navazuje na dosavadní právní úpravu.“* (Důvodová zpráva, 2020) S ohledem na tuto informaci je z pohledu autora smysluplné se problematikou procesu pořízení aktualizací ZÚR ve vztahu k zákonu č. 183/2006 Sb. vůbec zabývat a do budoucna se teoreticky nabízí možnost na provedený výzkum navázat obdobným výzkumem, který se bude procesu pořízení aktualizací ZÚR věnovat ve vztahu k zákonu č. 283/2021 Sb.

V ČR bylo v letech 2006–2023 pořízeno a vydáno 69 aktualizací ZÚR, přičemž rozptyl v době pořízení byl značný: od 7 do 90 měsíců. Výchozím předpokladem při formulování cílů disertační práce bylo, že existují nějaké faktory, které dobu pořízení aktualizace ZÚR ovlivňují. Disertační práce na základě analýzy a vyhodnocení statistických dat zmíněných aktualizací tyto faktory identifikovala (cíl C1), stanovila míru jejich významnosti (cíl C2) a v návaznosti na tato zjištění navrhla rámcová doporučení, kterými by teoreticky bylo možné proces pořízení optimalizovat (cíl C3). Stanovené cíle se tak podařilo splnit a v návaznosti na výsledky provedeného výzkumu

¹¹ Pozn.: V době zpracování disertační práce byl ve věcech týkajících se územního plánování stále závazný zákon č. 183/2006 Sb.

(viz kapitola 8.) lze k jednotlivým cílům formulovat tyto závěry:

C1 Definovat faktory, které ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Na základě provedeného výzkumu bylo definováno třináct faktorů, které statisticky mají prokazatelný vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. U jednoho původně navrženého faktoru (*F12 Četnost zasedání zastupitelstva*) byl vliv identifikován jako nulový, tedy tento faktor nemá vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. U jednoho faktoru (*F15 Kompenzační opatření*) nebylo z důvodu nedostatečného množství vzorků možné ověřit, zda má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Tabulka 19: Faktory ovlivňující dobu pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Kód	Faktor
F1	Postup pořízení
F2	Zpráva o uplatňování
F3	Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání
F4	Variantní návrh
F5	Rozpor
F6	Mezistátní konzultace
F7	Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území
F8	Stanovisko SEA
F9	Náročnost
F10	Připomínky
F11	Námítky
F13	Délka přípravných prací
F14	Zodpovědný projektant

C2 Zhodnotit vliv jednotlivých faktorů na dobu pořízení aktualizace ZÚR.

U výše definovaných třinácti faktorů ovlivňujících dobu pořízení aktualizace ZÚR byl jejich vliv popsán primárně s využitím vybraných statistických ukazatelů (p-hodnota, Cohenovo *d*, hodnota spolehlivosti R^2) na třech hladinách významnosti: významný vliv, středně významný vliv, mírně významný vliv. U sedmi faktorů byl vliv identifikován jako významný, u třech jako

středně významný a u třech jako mírně významný.

Tabulka 20: Míra vlivu definovaných faktorů ovlivňujících dobu pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)

Významný	Středně významný	Mírně významný
F1 Postup pořízení	F4 Variantní návrh	F10 Přípomínky
F2 Zpráva o uplatňování	F8 Stanovisko SEA	F11 Námitky
F3 Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání	F13 Délka přípravných prací	F14 Zodpovědný projektant
F5 Rozpor		
F6 Mezistátní konzultace		
F7 Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území		
F9 Náročnost		

C3 Navrhnout doporučení, která by vedla k možné optimalizaci procesu pořízení aktualizace ZÚR.

Na základě rešerše teoretických východisek, dosažených výsledků provedeného výzkumu, zjištění vyplývajících z dotazníkového šetření a částečně též poznatků z autorovy projekční praxe je navrženo několik rámcových doporučení, kterými by teoreticky bylo možné proces pořízení optimalizovat. Jednotlivá doporučení mají buď legislativní přesah, nebo se týkají činnosti samospráv, pořizovatelů, dotčených orgánů či oprávněných investorů. Je však potřeba poukázat na skutečnost, že většina faktorů reálně optimalizovat spíše nelze a rychlost procesu pořízení se primárně odvíjí od přístupu a aktivity všech zainteresovaných stran, zejména pořizovatele, zpracovatele, dotčených orgánů a veřejnosti. Navržená doporučení mají tak spíše obecný charakter a primárně cílí na nastolení témat a možné otevření odborné diskuse, na jejímž základě by mohly být zváženy konkrétní kroky vedoucí k optimalizaci procesu pořízení.

Navržená doporučení, která mají legislativní přesah, se vážou na stávající platnou právní úpravu stavebního zákona, tj. zákon č. 183/2006 Sb., která tvoří výchozí právní rámec disertační práce, a nezohledňují změny, které přináší nový stavební zákon. Jak již bylo uvedeno v úvodu, disertační práce se nevěnuje srovnání legislativního ukotvení procesu pořízení aktualizací ZÚR v zákoně č. 183/2006 Sb. a zákoně č. 283/2021 Sb. Současně je však potřeba zdůraznit, co mj. uvádí důvodová zpráva k novému stavebnímu zákonu, že právní úprava ZÚR dle nového stavebního zákona v zásadě navazuje na tu dosavadní. (Důvodová zpráva, 2020) To je vůči navrženým doporučením velice důležitý poznatek, jelikož tím pádem jsou navržená doporučení do značné míry relevantní i ve vztahu k novému stavebnímu zákonu.

Doporučení 1

► Zavést pouze možnost zkráceného postupu

Při pořizování aktualizací ZÚR by bylo vhodné využívat pouze zkráceného postupu dle § 42a–42b stavebního zákona. Jedná se institut, kterým lze dosáhnout zcela zásadního zkrácení doby pořízení (cca o 17 měsíců) oproti „klasickému“ postupu dle § 42 stavebního zákona. Možnost využití „klasického“ postupu by mohla být ze zákona vypuštěna a pořizovatel by tak neměl možnost volby, využití zkráceného postupu by v případě aktualizací ZÚR bylo automatické.

Doporučení 2

► Redukovat okruh subjektů uplatňujících připomínky

Stavební zákon umožňuje, aby k návrhu aktualizace ZÚR mohl každý uplatnit připomínky. Institut připomínek je silně liberální a prakticky umožňuje jedinci, který např. chce hájit výhradně svá vlastní práva a sleduje výhradně vlastní zájem, uplatňovat připomínky k záměrům mezinárodního, republikového či nadmístního významu, které jsou ve veřejném zájmu, tedy jsou zájmem celé nebo podstatné části společnosti (veřejnosti) a směřují k všeobecnému blahu a dobru (Havelková, 2008), a tedy hluboce přesahují zájem jednotlivce. Měřítko ZÚR zároveň neumožňuje identifikaci jednotlivých pozemků, a tak případné vymezování se proti dotčení vlastnického práva např. koridorem pro veřejně prospěšnou stavbu je mnohdy sporné až irelevantní. Každá taková uplatněná připomínka však zvyšuje administrativní zátěž pořizovatele, jelikož s každou takovou připomínkou je pořizovatel povinen se dle § 172 odst. 4 správního řádu zabývat jako podkladem pro opatření obecné povahy, kterým se aktualizace ZÚR vydává, a vypořádat se s ní v jeho odůvodnění.

Institut připomínky lze rovněž veřejností zneužít, jako tomu bylo v případě Aktualizace č. 1 ZÚR Jihomoravského kraje, k níž bylo v rámci projednání uplatněno přes 27 000 připomínek. Tento případ představuje zcela bezprecedentní zneužití zákonné pravomoci jedince vůči veřejné správě, která však této situaci nebyla schopna objektivně jakkoli předejít a s nastalou situací musela naložit v souladu s platnými právními předpisy, tedy s každou takovou připomínkou se pořizovatel musel zabývat a vyhodnotit ji.

Participace veřejnosti na rozhodovacích procesech, včetně procesu pořízení aktualizace ZÚR, je základním znakem každé liberální demokracie a nelze ji opomíjet (viz Aarhuská úmluva). Na druhou stranu je potřeba rozlišovat veřejný zájem státu či kraje a soukromý zájem jedince, resp. zohledňovat míru podrobnosti ZÚR. V daném kontextu se možnost uplatnění připomínky k návrhu aktualizace ZÚR kýmkoliv jeví disproporčně. Jako schůdná alternativa řešení této problematiky se jeví ponechat možnost zapojení se veřejnosti do procesu pořízení pouze prostřednictvím institutu *zástupce veřejnosti* dle § 23 stavebního zákona, tedy zmocněnce, který veřejnost při pořizování návrhu ÚPD zastupuje, a je navíc oprávněn proti návrhu uplatňovat námítky, což je silnější institut oproti připomínce. Zástupce veřejnosti tak *de facto* hájí společný zájem větší skupiny osob a jeho legitimita je v kontrastu se zájmem jedince výrazně vyšší.

Doporučení 3

► Umožnit vypořádat věcně související námitky souhrnně

Relativně osamocenými, avšak z pohledu autora velmi zajímavými podněty, které vyplynuly z dotazníkového šetření, je jednoznačně umožnit pořizovateli vypořádat věcně související námitky souhrnně, nikoli vypořádat každou samostatně samostatným rozhodnutím o námitkách. Tímto způsobem by se teoreticky dala snížit administrativní zátěž pořizovatele a dosáhnout časové úspory. Tento přístup sice připouští i NSS, dle kterého není rozhodné, zda pořizovatel rozhodl jedním výrokem o více námitkách nebo o každé dílčí námitce samostatným výrokem, pokud se jejich podstatě řádně věnoval a pokusil se předestřenou argumentaci oprávněných osob k jejich podání vlastními názory rozptýlit (NSS, 1 Ao 7/2011-526), nicméně jednoznačná zákonná deklaráce by v daném případě byla žádoucí a předešla by případným spekulacím.

Doporučení 4

► Výjimky pro „deregulaci“ území

V teoretické části byla v rámci optimalizačních procesů ze zahraničí nastíněna možnost udělení výjimek určitým formám rozvoje, které mají formu „deregulace“ území. V daném kontextu si lze představit, že aktualizace ZÚR, jejichž předmětem řešení by bylo pouze rušení vybraných ploch či koridorů (např. z důvodu zajištění souladu s PÚR), a tedy „deregulace“ / „odblokování“ území, by mohly být pořizovány ve zvláštním zrychleném režimu, např. ve zkrácených lhůtách, bez nutnosti vydávání stanovisek orgánů ochrany přírody a Ministerstva životního prostředí z hlediska potřeby vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, resp. automatickým stanovením, že takové aktualizace ZÚR není ze zákona nutné vyhodnocovat z hlediska vlivů na udržitelný rozvoj území. Typickým soudobým příkladem takových aktualizací ZÚR by mohly být aktualizace, které se budou pořizovat ve vazbě na schválenou Aktualizaci č. 7 PÚR, jíž byla zrušena povinnost příslušných krajů vymezit ve svých ZÚR územní rezervu pro průplavní spojení Dunaj-Odra-Labe a tyto územní rezervy se nyní budou v rámci ZÚR rušit.

Doporučení 5

► Zavést fixní lhůty při řešení rozporu

Zkrácení procesu lze teoreticky docílit stanovením fixních lhůt u vybraných aktů. V rámci dotazníkového šetření byl konkrétně dvakrát zmíněn proces řešení rozporu, u kterého byl v rámci výzkumu identifikován významný vliv na dobu pořízení a zároveň je respondenty považován za nejvýznamnější faktor ovlivňující dobu pořízení. V daném kontextu se minimálně v tomto případě nabízí možnost zavedení takových lhůt pro jeho aktéry a současně stanovení způsobu jejich vymahatelnosti, resp. postihu při jejich nedodržení.

Doporučení 6

► Výjimky pro záměry se souhlasným stanoviskem EIA

V praxi se lze setkat s případy, kdy ke konkrétnímu záměru již bylo příslušným orgánem ochrany přírody vydáno souhlasné stanovisko EIA a až následně je požadováno pro tento záměr vymezit v ZÚR příslušnou plochu či koridor. V takovém případě se jeví jako nadbytečné a přebyrokratizované vyžadovat posouzení takového záměru při aktualizaci ZÚR z hlediska vlivů na životní prostředí v procesu SEA, o to spíše v kontextu související judikatury, kdy NSS v minulosti poukázal na skutečnost, že smyslem prověření realizovatelnosti záměru na úrovni ZÚR je posoudit na základě stávajícího stavu životního prostředí, zda je zcela vyloučeno, že by konkrétní záměr (v některé z myslitelných podob) mohl splnit veřejnoprávní limity. Jinými slovy, smyslem VVURÚ v úrovni ZÚR je prověření, zda není *a priori* vyloučeno, aby byl tento záměr do území umístěn. (NSS, 7 As 88/2021-88) Pokud však již bylo k záměru vydáno souhlasné stanovisko EIA, tedy byla nalezena akceptovatelná a z pohledu míry dotčení životního neoptimalnější varianta, je prakticky nemyslitelné, že by v posouzení SEA v rámci aktualizace ZÚR přispělo k další ochraně životního prostředí. Pro takové případy by mohlo být zákonem stanovena automatická výjimka z potřeby posuzování vlivů na životní prostředí, příp. úleva, že by takovéto záměry byly v rámci SEA posuzovány jen v širším kontextu z hlediska kumulativních a synergických vlivů, což posouzení EIA neobsahuje.

Doporučení 7

► Řádně zvažovat potřebu zpracování VVURÚ

Ze strany orgánů ochrany přírody a Ministerstva pro životní prostředí by měla být vždy pečlivě zvážena potřeba zpracování VVURÚ, zejména zda je takové vyhodnocení důvodné a má skutečně možnost přispět k ochraně životního prostředí a nepožadovat jej pouze z důvodu předběžné opatrnosti. Potřeba zpracování VVURÚ prodlužuje dobu pořízení aktualizace ZÚR o cca 21 měsíců.

Doporučení 8

► Vyjasnit kompetence dotčených orgánů

Jak vyplynulo z výsledků dotazníkového šetření, většina respondentů považuje za významný problém nekompetentnost vybraných dotčených orgánů a zdoluhavá dohodovací řízení v případě uplatnění nesouhlasného stanoviska. V tomto směru se nabízí možnost jednoznačného vyjasnění kompetenčních mantinelů dotčených orgánů a případné posílení role pořizovatele při vyhodnocování uplatněných stanovisek např. v případech, kdy odůvodnění uplatněného (nesouhlasného) stanoviska je nedostatečné, příp. zcela absentuje. Zároveň by pro úředníky jednotlivých dotčených orgánů zodpovědné za vydávání stanovisek k ÚPD mohl být zákonem stanoven požadavek, aby tyto osoby byly držiteli osvědčení zvláštní odborné způsobilosti z územního plánování.

Doporučení 9

► Kvalitně zpracované odborné podklady

V rámci dotazníkového šetření bylo několikrát poukázáno na skutečnost, že proces pořízení aktualizace ZÚR lze zkrátit, pokud k předmětné aktualizaci ZÚR jsou připravené a předjednané (např. oprávněným investorem) příslušné podklady. S ohledem na charakter a význam ZÚR, které slouží pro rozhodování území a jsou tak *de facto* realizačním nástrojem, je ustálenou praxí provést u jednotlivých záměrů nejprve územní studijní přípravu a vytvořit odborný podklad k jeho proveditelnosti a koordinaci v území (např. územní studie, vyhledávací studie, studie proveditelnosti, oborový generel). Touto přípravou se zejména prověřují (ev. minimalizují či eliminují) případné kolize v území a zjišťují informace o možných překážkách a problémech k řešení, které nelze v měřítku ZÚR podchytit, avšak které by mohly v budoucnu podstatně snížit či dokonce znemožnit realizovatelnost záměru. Aplikace popsané ustálené praxe bývala je nanejvýš žádoucí a vycházející i z autorovy projekční praxe může významným způsobem přispět k hladkému procesu pořízení aktualizace ZÚR.

Doporučení 10

► Personálně a odborně posílit úřady

Často zmiňovaným problémem v procesu pořízení v dotazníkovém šetření byl personální deficit úřadů, které mají pořizování ZÚR v kompetenci. Respondenti též poukazovali na časovou vytíženost pořizovatelů jinou agendou a ve vybraných případech na nízkou míru kompetence. Je nepochybně žádoucí kapacitně posilovat příslušné úřady o nové pořizovatele a zajišťovat jejich soustavné vzdělávání v pořizovatelské praxi.

10. DISKUSE

Hlavními cíli disertační práce bylo definovat faktory, které ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR, zhodnotit vliv jednotlivých faktorů na dobu pořízení a navrhnout doporučení, která by vedla k možné optimalizaci procesu pořízení. Je potřeba připomenout, že proces pořízení (aktualizace) ZÚR představuje poměrně specifickou problematiku, které zpravidla nebývá věnována vyšší míra pozornosti a dosud na ni prakticky nebyla zaměřena žádná výzkumná činnost. Z pohledu autora se spolu s absencí vybraných dat (reálné množství věcných námitek a připomínek – viz dále) jedná o jeden z největších limitů provedeného výzkumu. Již od začátku bylo zřejmé, že případné dosažené výsledky nebude možné porovnat s jinými. Z daného důvodu je zhodnocení výsledků dále provedeno pouze na základě autorových praktických zkušeností s přihlédnutím ke skutečnosti, že v rámci projekční praxe se dlouhodobě přednostně věnuje právě zpracování aktualizací ZÚR; ke dni zpracování disertační práce se podílel na 30 aktualizacích ZÚR (některé z nich jsou v současné době ve fázi rozpracovanosti).

Shrnutí výsledků

Na základě provedeného výzkumu bylo definováno celkem 13 faktorů, které ve větší či menší míře ovlivňují dobu pořízení (viz níže). Tento výstup lze označit za stěžejní výsledek práce.

- F1 Postup pořízení | Významný vliv
- F2 Zpráva o uplatňování | Významný vliv
- F3 Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání | Významný vliv
- F4 Variantní návrh | Středně významný vliv
- F5 Rozpor | Významný vliv
- F6 Mezistátní konzultace | Významný vliv
- F7 Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území | Významný vliv
- F8 Stanovisko SEA | Středně významný vliv
- F9 Náročnost | Významný vliv
- F10 Připomínky | Mírně významný vliv
- F11 Námitky | Mírně významný vliv
- F13 Délka přípravných prací | Středně významný vliv
- F14 Zodpovědný projektant | Mírně významný

V návaznosti na provedený výzkum byla navržena rámcová doporučení, kterými by teoreticky bylo možné proces pořízení optimalizovat.

Interpretace výsledků

Definované faktory nejsou z pohledu autora překvapením. Přesto je důležité, že původně subjektivní názor vyřčený v kapitole 7., kde byl proveden prvotní návrh faktorů založen na expertním odhadu autora, byl ověřen s využitím statistických dat a metod popsanych v kapitole 3., čímž lze dosaženým výsledkům přiřadit jistou míru relevance. Nelze však samozřejmě odhlédnout od určitých nejistot, kterými byl výzkum zatížen (komentováno dále).

► Významný vliv

Identifikovaný významný vliv u příslušných faktorů víceméně koresponduje s realitou projekční praxe. Pouze u *faktoru F6 Mezistátní konzultace* bylo již při statistickém hodnocení poukázáno na skutečnost, že v případě tohoto faktoru byl zaznamenán velmi nízký počet aktualizací ZÚR (pouze 3), ve kterých byla vyvolána potřeba zajištění mezistátní konzultace ve smyslu § 37 odst. 4 stavebního zákona. V případě tohoto faktoru je tak potřeba upozornit na určitý limit výzkumu spočívající v relativně malém vzorku. Dosažený statistický výsledek (tj. významný vliv) tak může být v důsledku této skutečnosti zkreslen. Na základě autorovy zkušenosti ze zpracování Aktualizace č. 2 ZÚR Ústeckého kraje, při níž proběhla mezistátní konzultace ve smyslu § 37 odst. 4 stavebního zákona, lze podotknout, že jistý vliv na dobu pořízení tato skutečnost dozajista měla, avšak jistě se nejednalo o vliv tak významný, kvůli kterému celková doba pořízení předmětné aktualizace byla 57 měsíců, tedy o 26 měsíců více, než je průměrná doba pořízení jedné aktualizace ZÚR (31 měsíců). Z pohledu autora je reálný vliv tohoto faktoru spíše středně významný, jak bylo uvedeno v původním odhadu předpokládaného vlivu (viz Tabulka 10).

Pozitivně je potřeba zhodnotit zejména dosažený výsledek u faktoru *F1 Postup pořízení*, u kterého byl identifikován významný vliv na dobu pořízení. Umožnění využití tzv. zkráceného postupu dle § 42a–42b stavebního zákona při pořízení aktualizace ZÚR je stále relativně novinka, která se ve stavebním zákoně objevila až od 1. 1. 2018 a v teoretické rovině měla právě přispět ke zkrácení procesu pořízení. Jednalo se sice o ojedinělou, avšak výraznou snahu zákonodárce o optimalizaci procesu pořízení za poslední dekády. Dosaženým výsledkem výzkumu v případě tohoto faktoru bylo mj. konstatováno, že pořízení aktualizace ZÚR zkráceným postupem trvá v průměru o cca 17 měsíců méně než pořízení „klasickým“ postupem dle § 42 stavebního zákona, a že průměrná doba pořízení aktualizace ZÚR při využití zkráceného postupu je 20,5 měsíců, tedy o cca 10 měsíců méně, než je průměrná doba pořízení jedné aktualizace (31 měsíců). Tato legislativní změna tak bezesporu naplnila svůj účel, o čemž svědčí i fakt, že od roku 2018 bylo prakticky upuštěno od pořizování aktualizací ZÚR „klasickým“ postupem a je přednostně využíván zkrácený postup.

Ve vazbě na provedené dotazníkové šetření (viz Příloha č. 2) lze též pozitivně zhodnotit skutečnost, že jako faktory s významným vlivem byly dle výzkumu identifikovány faktory *F2 Zpráva o uplatňování*, *F3 Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání*, *F5 Rozpor* a *F7 Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území*, přičemž právě tyto

čtyři faktory byly dle zaznamenaných odpovědí v dotazníku v otázce 18. označeny jako ty, které dle názoru respondentů nejvíce ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR. Analogicky lze k těmto čtyřem faktorům přiřadit faktor *F9 Náročnost*, který pro zjednodušení nebyl součástí dotazníkového šetření, jelikož se *de facto* jedná o obdobu faktoru *F2 Zpráva o uplatňování*, avšak v rámci výzkumu byl sledován jako samostatný faktor, protože byl hodnocen jinou metodou (lineární regresi). Přestože se tedy jedná o subjektivní názory respondentů, dávají dosaženým výsledkům další míru relevance.

Z pohledu autorových zkušeností z projekční praxe je jedním z nejvýznamnějších vlivů faktor *F7 Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území*. Zpracování a následné projednání VVURÚ je vysoce odborná a časově náročná činnost, přičemž je patrný dlouhodobý deficit autorizovaných osob. Ve spojení se složitostí struktury VVURÚ, zejména pak vyhodnocení vlivů na životní prostředí (SEA), a jeho nedostatečným metodickým ukotvením se z potřeby jeho zpracování často stává hlavní důvod prodlužování doby pořízení aktualizace ZÚR. Ve vybraných případech je z pohledu autora navíc požadavek na zpracování VVURÚ čistě formalistický, a toto hodnocení reálně nemá možnost ani ambici přispět k další ochraně životního prostředí. Jako příklad podporující toto tvrzení lze doložit zkušenost při pořizování Aktualizace č. 3 ZÚR Plzeňského kraje, k níž byl ze strany Ministerstva životního prostředí uplatněn požadavek na zpracování VVURÚ v rozsahu dle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů. Předmětná aktualizace byla pořízena na základě zprávy o uplatňování, která mj. obsahovala požadavek na prověření vymezení plochy pro rekreační vodní nádrž v území Chráněné krajinné oblasti Český les. Na základě tohoto požadavku vydal příslušný orgán ochrany přírody stanovisko k návrhu zprávy o uplatňování, v němž s odvoláním na předmětný požadavek na prověření vymezení plochy pro rekreační vodní nádrž uvedl, že aktualizace může mít významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Pouze v návaznosti na toto stanovisko (ostatní příslušné orgány ochrany přírody ve svých stanoviscích vyloučily vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti) se tak v rámci VVURÚ zpracovávala i část B (tzv. naturové posouzení). Již při zpracování návrhu pro společné jednání však bylo na základě prověření předmětného požadavku s pořizovatelem dohodnuto, že plocha pro rekreační vodní nádrž vymezena nebude, tedy nebude předmětem řešení aktualizace. V daném kontextu se tak zpracování naturového posouzení jeví jako bezpředmětné a z hlediska procesní ekonomie by bylo značně neefektivní, a proto byl pořizovatelem osloven příslušný orgán ochrany přírody s žádostí o součinnost a přehodnocení původního stanoviska a vydání doplňujícího stanoviska, ve kterém bude tento fakt zohledněn. Cílem bylo logicky předejít potřebě zpracování naturového posouzení a úspora času v procesu pořízení. Ze strany příslušného orgánu ochrany přírody však byla tato žádost zamítnuta a naturové posouzení muselo být přes uvedené skutečnosti zpracováno, přestože bylo zřejmé, že jeho příspěvek k ochraně životního prostředí bude nulový (což se v konci i potvrdilo).

► Středně významný vliv

S faktorem *F7 Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území* úzce souvisí faktor *F9 Stanovisko SEA*, kterého byl identifikován středně významný vliv. V souvislosti s tímto faktorem bylo poukázáno na skutečnost, že vydání stanoviska SEA v praxi zpravidla předchází kontrola dokumentace SEA vyžadovaná nad rámec zákona Ministerstvem životního prostředí. Tyto kontroly navíc bývají často opakované a v praxi jsou jednotlivými pořizovateli a zpracovateli vnímány vesměs negativně, jelikož vybočují z pomyslných kompetenčních mantinelů tohoto orgánu a prodlužují proces pořízení (průměrná doba vydání stanoviska SEA k návrhu aktualizace ZÚR činí 7,6 měsíce od společného jednání/veřejného projednání). Ostatně role Ministerstva životního prostředí ve vztahu k procesu SEA byla prakticky výhradně v negativním smyslu komentována i v několika zaznamenaných odpovědích v dotazníku v otázkách 19. a 20.

V případě faktoru *F8 Variantní návrh* byl středně významný vliv očekáván. Variantní řešení aktualizace ZÚR vcelku logicky zvyšuje pracnost při jejím zpracování i pořízení, avšak zavedením zkráceného postupu a možnosti jeho využití právě i při variantním návrhu se tyto časové nároky postupně stírají. Jako příklad podporující toto tvrzení lze doložit zkušenost z praxe při pořizování Aktualizace č. 3 ZÚR Moravskoslezského kraje a Aktualizace č. 6 ZÚR Moravskoslezského kraje¹². Předmětem řešení obou aktualizací bylo variantní vymezení koridoru pro vysokorychlostní trať ve vybraném úseku, tedy obsahově si tyto aktualizace byly velmi blízké a v průběhu pořízení ani jedné z nich nebylo potřeba řešit významné překážky (např. rozpor, mezistátní konzultace, složitá dohádovací řízení). Zatímco Aktualizace č. 3 byla pořizována „klasickým“ postupem dle § 42 stavebního zákona a doba pořízení trvala 41 měsíců, Aktualizace č. 6 byla pořizována zkráceným postupem dle § 42a–42b stavebního zákona a doba pořízení trvala 25 měsíců.

Faktor *F13 Délka přípravných prací* má v souboru faktorů specifické postavení, jelikož přímo nesouvisí s projekční nebo pořizovatelskou činností, ale jedná se o agendu příslušné samosprávy. V rámci tohoto faktoru bylo mj. zjištěno, že průměrná délka přípravných prací u aktualizace ZÚR je 6,2 měsíce. V tomto směru mají jistou výhodu kraje, které si aktualizace ZÚR zpracovávají svépomocí (Hl. m. Praha, Jihočeský kraj, částečně Zlínský kraj) a odpadá jim tak např. potřeba zajištění výběrového řízení na projektanta, čímž logicky dochází ke zkrácení doby pořízení. V rámci vyhodnocení průměrné doby pořízení aktualizace ZÚR dle krajů (viz Graf 1) jsou zmíněné tři kraje hodnoceny jako jedny z nejrychlejších a pod hranicí průměrné doby pořízení (31 měsíců). I v dotazníkovém šetření bylo zaznamenáno několik odpovědí ve smyslu potřeby věnovat pozornost i procesu výběru projektanta, resp. výběrovému řízení. Několik odpovědí naznačovalo možnost, že by si kraje aktualizace ZÚR automaticky zpracovávaly svépomocí.

¹² Pozn.: Aktualizace č. 6 ZÚR Moravskoslezského kraje není součástí zdrojové tabulky (Příloha č. 1), jelikož byla vydána 7. 3. 2024 a nabyla účinnosti 2. 4. 2024, tedy v době vysokého stádia rozpracovanosti disertační práce.

► **Mírně významný vliv**

Jednoznačně největším překvapením výzkumu z pohledu autora byla identifikace „pouze“ mírně významného vlivu u faktorů *F10 Připomínky* a *F11 Námitky*. U obou faktorů byl v kapitole 7. stanoven odhad autora (viz Tabulka 10), že se u těchto faktorů předpokládá významný vliv na dobu pořízení. Současně byly tyto faktory dle zaznamenaných odpovědí v dotazníku v otázce 18. označeny jako ty, které dle názoru respondentů významně ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR (počet námitek byl označen jako 4. nejvýznamnější, počet připomínek jako 5. nejvýznamnější). V dosažených výsledcích u těchto faktorů se tak pravděpodobně promítlo provedené zjednodušení před jejich statistickým hodnocením, kdy pro účely výzkumu se jednou námitkou rozumí jedno podání, byť v praxi může být v jednom podání vícero věcných námitek, které se musí vždy samostatně vypořádat a pro které musí pořizovatel zpracovat rozhodnutí o námitkách, což značně zvyšuje pracnost. To samé obdobně platí pro připomínky, pro které bylo pro účely výzkumu provedeno stejné zjednodušení a jednou připomínkou se rozumí jedno podání, byť v praxi může být v jednom podání vícero věcných připomínek. S ohledem na rozsah zkoumaného vzorku 69 aktualizací a množství jednotlivých podání námitek a připomínek (jednotky tisíců) však nebylo reálně možné každé podání analyzovat z hlediska počtu věcných námitek a připomínek. Reálné množství věcných námitek a připomínek tak nebylo k dispozici. Jedná se tak patrně o nejvýznamnější nejistotu a limit provedeného výzkumu, který mohl zapříčinit zkreslení dosaženého výsledku. Z pohledu autora i s přihlédnutím k zaznamenaným odpovědím v dotazníku je i nadále reálný vliv těchto faktorů spíše významný.

Dle dosažených výsledků má mírně významný vliv ještě faktor *F14 Zodpovědný projektant*. Hodnocení tohoto faktoru bylo provedeno zjednodušenou formou bez využití statistických ukazatelů. Bylo zjištěno, že u jednotlivých projektantů je průměrná doba pořízení aktualizace ZÚR odlišná, přičemž rozptýl 14 až 37 měsíců (viz Graf 8) lze považovat za relativně vysoký. Je ale potřeba vzít v potaz, že proces pořízení je vždy ovlivněn řadou vnějších vlivů, které mohou v průběhu pořízení aktualizace ZÚR nastat a prodloužit dobu pořízení, a které není projektant schopen objektivně ovlivnit. Zároveň ve zkoumaném vzorku projektantů jsou značné disparity v počtu zpracovaných aktualizací jednotlivými projektanty. Ve snaze dosáhnout co nejrelevantnějšího porovnatelného výsledku byli do hodnocení zahrnuti pouze projektanti, kteří vedli zpracování alespoň dvou aktualizací ZÚR. I v tomto redukováném vzorku jsou však projektanti, kteří vedli zpracování dvou nebo tří aktualizací ZÚR, a projektanti, kteří vedli zpracování devíti nebo devatenácti aktualizací ZÚR. U projektantů s vyšším počtem aktualizací ZÚR tak bude dosažený výsledek jistě přesnější, než v případě projektantů s nižším počtem aktualizací ZÚR. I v tomto případě je tak potřeba upozornit na relativně významnou nejistotu a limit výzkumu.

► **Bez vlivu**

U původně navrženého faktoru *F12 Četnost zasedání zastupitelstva* nebylo prokázáno, že by tento měl vliv na dobu pořízení. Autorem byl tento faktor navržen na základě přímých zkušeností, kdy v minulosti byl několikrát požádán pořizovatelem v Moravskoslezském kraji

o dodání upravených návrhů aktualizací ZÚR pro vydání zastupitelstvem kraje ve zkrácené lhůtě oproti smlouvě o dílo s odůvodněním, že zastupitelstvo kraje zasedá pouze jednou za tři měsíce a v případě odevzdání ve lhůtě stanovené smlouvou by se vydání aktualizace muselo odsunout na další zasedání zastupitelstva, čímž by došlo ke zbytečnému zdržení v řádu jednotek měsíců. Na základě výsledků výzkumu však je zřejmé, že se pravděpodobně jedná o ojedinělé případy a nikoliv obecný trend.

► **Neověřeno**

U původně navrženého faktoru *F15 Kompenzační opatření* nebylo z důvodu nedostatečného množství vzorků (pouze Aktualizace č. 4 ZÚR Moravskoslezského kraje) možné ověřit, zda má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Předmětná aktualizace ZÚR je však jednou z aktualizací, na které se autor podílel jako spoluautor a člen zpracovatelského týmu. Na základě této zkušenosti lze konstatovat, že potřeba uložení kompenzačních opatření dle § 37 odst. 7 stavebního zákona v rámci předmětné aktualizace vyžadovala poměrně intenzivní komunikaci a koordinaci s příslušnými orgány ochrany přírody a v průběhu pořízení aktualizace kladla zvýšené nároky na činnost pořizovatele i projektanta a objektivně měla za důsledek zdržení v procesu pořízení v řádu jednotek týdnů až měsíců. Přesto však nelze na základě jednoho vzorku vyvozovat statistické závěry, a to ani expertním odhadem.

► **Rámcová doporučení na optimalizaci procesu pořízení**

Disertační práce na základě dosažených výsledků a zjištění vyplývajících z dotazníkového šetření navrhuje několik rámcových doporučení, kterými by teoreticky bylo možné proces pořízení optimalizovat. U těchto doporučení je však potřeba poukázat na skutečnost, že přestože se v maximální míře snaží reflektovat dosažené výsledky výzkumu, jsou do značné míry zatíženy subjektivním názorem autora a respondentů dotazníkového šetření a s tímto vědomím je potřeba k nim přistupovat. Navržená doporučení mají tak spíše obecný charakter a primárně cílí na nastolení témat a možné otevření odborné diskuse, na jejímž základě by mohly být zváženy konkrétní kroky vedoucí k optimalizaci procesu pořízení.

Je současně potřeba opět připomenout, že navržená doporučení se vážou na stávající platnou právní úpravu stavebního zákona, tj. zákon č. 183/2006 Sb., která tvoří výchozí právní rámec disertační práce, a nezohledňují změny, které přináší nový stavební zákon, tj. zákon č. 283/2021 Sb., který v době jejího zpracování není stále účinný ve věcech týkajících se územního plánování. Jak bylo uvedeno hned v úvodu, disertační práce se nevěnuje srovnání legislativního ukotvení procesu pořízení aktualizací ZÚR v zákoně č. 183/2006 Sb. a zákoně č. 283/2021 Sb. Současně je však potřeba zdůraznit, co mj. uvádí důvodová zpráva k novému stavebnímu zákonu, že právní úprava ZÚR dle nového stavebního zákona v zásadě navazuje na tu dosavadní (Důvodová zpráva, 2020). To je vůči navrženým doporučením velice důležitý poznatek, jelikož tím pádem jsou navržená doporučení do značné míry relevantní i ve vztahu k novému stavebnímu zákonu.

Přínos výzkumu

► Přínos výzkumu pro teorii

Provedený výzkum se prakticky nemohl opřít o žádnou výzkumnou činnost věnující se obdobné problematice. Teoretická východiska vycházejí primárně z právních předpisů, „komentářové“ literatury k právním předpisům a judikatury. Pro navazující výzkumnou činnost tak může tato práce představovat jeden z podkladů, jak k problematice pořizování (aktualizací) ZÚR přistupovat, resp. jako srovnávací dokument. Teoretická část obsahuje poměrně značné množství judikátů věnujících se problematice územního plánování a procesu pořizení, které mohou být vodítky a cennými informačními zdroji pro hlubší zkoumání konkrétních faktorů, kterým se práce věnuje.

► Přínos výzkumu pro praxi

Výsledky disertační práce mohou být využity zejména krajskými samosprávami při určování strategie rozvoje kraje, zejména při zvažování potřebnosti pořizení aktualizace ZÚR ať už z vlastního podnětu nebo na návrh jiného zákonem oprávněného subjektu. Definované faktory, které ovlivňují dobu pořizení aktualizace ZÚR, a míra jejich významnosti, můžou přispět ke zpřesnění časového harmonogramu pořizení aktualizace ZÚR, a tedy i navazujících činností spočívajících zejména v uvedení navazujících ÚPD do souladu s tou nadřazenou a projektové přípravě konkrétních záměrů, které jsou předmětem řešení příslušných aktualizací ZÚR. Pořizovatelé mohou současně výsledky výzkumu využít pro přípravu materiálů sloužících jako podklad pro rozhodování zastupitelstva kraje; je žádoucí, aby zastupitelstva byla před svými rozhodnutími týkajícími se pořizování aktualizací ZÚR v maximální míře srozuměna s jejich teoretickými důsledky (např. zvolený postup pořizení, požadavek na variantní řešení). Analogicky to samé platí pro správní orgány, které jsou v procesu pořizení významnými subjekty a v důsledku jejichž rozhodnutí může docházet k zásadnímu ovlivnění doby pořizení aktualizace ZÚR (např. požadavek na zpracování VVURÚ, vyvolání rozporu). Výsledky též mohou být zohledněny jednotlivými samosprávami při přípravě veřejných zakázek na zpracování (aktualizace) ZÚR.

Zohledňování výsledků výzkumů a zvažování různých alternativ při procesu pořizení aktualizace ZÚR tak může v praxi přinést jak úsporu času potřebného na její pořizení a vydání, tak úsporu v rámci veřejných rozpočtů (např. snížení administrativní zátěže pořizovatele, včasné vytvoření územních podmínek pro realizaci konkrétního záměru, předcházení navyšování ceny za provedení aktualizace ZÚR).

Přínos pro praxi může v neposlední řadě spočívat v zohlednění navržených rámcových doporučení, kterými by teoreticky bylo možné proces pořizení optimalizovat.

Doporučení

Disertační práce přináší ohlédnutí za procesem pořizování aktualizací ZÚR dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, shrnuje základní východiska a poznatky týkající se této problematiky a současně definuje faktory, které ovlivňují dobu pořizení aktualizace ZÚR. Teoreticky se nabízí možnost na provedený výzkum v budoucnu navázat obdobným výzkumem, který se bude procesu pořizování aktualizací ZÚR věnovat ve vztahu k zákonu č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, a který bude moci zhodnotit, zda a případně jakou měrou přispěly legislativní změny provedené na úseku územního plánování přijetím nového stavebního zákona k optimalizaci a zkrácení doby pořizení (aktualizací) ZÚR. Je doporučeno tento výzkum provést ve chvíli, kdy bude pořizeno a vydáno dostatečné množství aktualizací ZÚR, přičemž dle odhadu autora lze za dostatečný reprezentativní vzorek považovat alespoň 40 aktualizací.

ZDROJE

Knihy a tištěné publikace

- CAVES, Roger W. a J. Barry CULLINGWORTH, 2023. *Planning in the USA: Policies, Issues, and Processes*. 5. vydání. Londýn: Routledge. 774 s. ISBN 9781003036999.
- COHEN, Jacob, 1988. *Statistical Power Analysis for the Behavioral Science*. 2. vydání. Hillsdale (NJ): Erlbaum. 579 s. ISBN 0-8058-0283-5.
- DVOŘÁK, Libor, 2018. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 428 s. ISBN 978-80-7552-183-5.
- FIALA, Zdeněk et al., 2020. *Správní řád. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer. 884 s. ISBN 978-80-7598-797-6.
- HEGENBART, Miroslav et al., 2008. *Stavební zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck. 490 s. ISBN 978-80-7400-044-7.
- HEJČ, David a Lenka BAHÝLOVÁ, 2017. *Opatření obecné povahy v teorii a praxi*. Praha: C. H. Beck. 272 s. ISBN 978-80-7400-276-2.
- HENDL, Jan, 2006. *Přehled statistických metod zpracování dat*. Praha: Portál. 583 s. ISBN 80-7367-123-9.
- JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO, 2008. *Správní řád. Komentář*. Praha: C. H. Beck. 592 s. ISBN 978-80-7179-784-5.
- JEŽEK, Jiří et al., 2014. *Regionální rozvoj*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. 122 s. ISBN 978-80-261-0462-9.
- JIRÁSEK, Petr, 2014. *Územní plánování*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Fakulta životního prostředí. 140 s. ISBN 978-80-7414-820-0.
- MACHAČKOVÁ, Jana et al., 2018. *Stavební zákon. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 1216 s. ISBN 978-80-7400-558-9.
- MAIER, Karel a Jiří ČTYROKÝ, 2000. *Ekonomika územního rozvoje*. Praha: Grada Publishing. 142 s. ISBN 80-7169-644-7.
- MAREČEK, Jan et al., 2018. *Komentář ke stavebnímu zákonu a předpisy související*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o. 960 s. ISBN 978-80-7380-703-0.
- NOBLE, Allen G. et al., 1998. *Regional Development and Planning for the 21st Century*. New York: Routledge. 396 s. ISBN 978-1-84014-800-8
- PLOS, Jiří, 2013. *Stavební zákon s komentářem pro praxi*. Praha: Grada Publishing. 800 s. ISBN 978-80-47-3865-9.
- PRŮCHA, Petr et al., 2017. *Stavební zákon: praktický komentář podle stavu k 1. 1. 2017*.

Praha: Leges. 876 s. ISBN 978-80-7502-180-9

PRŮCHA, Petr et al., 2020. *Stavební zákon: praktický komentář podle stavu k 1. 6. 2020*. 2. vydání. Praha: Leges. 1073 s. 978-80-7502-400-8.

RATCLIFFE, Roger, Michael STUBBS a Miles KEEPING, 2021. *Urban Planning and Real Estate Development*. 4. vydání. New York: Routledge. 552 s. ISBN 978-0-367-02574-8.

REIMER, Mario, Panagiotis GETIMIS a Hans Heinrich BLOTEVOGEL, 2014. *Spatial Planning Systems and Practices in Europe. A Comparative Perspective on Continuity and Changes*. New York: Routledge. 336 s. ISBN 978-0-415-72724-2.

VEDRAL, Josef, 2012. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon. 1446 s. ISBN 978-80-7273-166-4.

Online publikace

HARTMANN, Jiří et al., 2020. *Analýza závaznosti a forem vydávání územně plánovacích dokumentací ve vybraných evropských státech* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj. 143 s. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/publikace-a-odborne-texty/analyza-zavaznosti-a-forem-vydavani-upd-v-evrope>

HAVELKOVÁ, Svatava, 2008. „Veřejný zájem“ – aplikace pojmu v ochraně přírody. *Ochrana přírody a krajiny* [online]. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Ročník 2008, číslo 3, - s. [cit. 2024-04-15]. ISSN 1210-258X. Dostupné z: <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/pravo-v-ochrane-prirody/verejny-zajem/>

HYNEK, Martin a Jana ZVÁROVÁ, 2016. Statistické metody v medicíně II. – p-hodnota. *Aktuální Gynekologie a Porodnictví* [online]. Praha: Česká společnost pro ultrazvuk v porodnictví a gynekologii. Ročník -, číslo 8, 24-25 s. [cit. 2024-03-29]. ISSN: 1803-9588. Dostupné z: https://www.actualgyn.com/pdf/cz_2016_193.pdf

NADIN, Vincent et al., 2018. *COMPASS – Comparative Analysis of Territorial Governance and Spatial Planning Systems in Europe, Applied Research 2016-2018* [online]. Luxembourg: ESPON. [cit. 2024-03-29]. ISBN: 978-99959-55-55-7. Dostupné z: <https://www.espon.eu/planning-systems>

SOUKUP, Petr, 2013. Věcná významnost výsledků a její možnosti měření. *Data a výzkum – SDA Info* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. Ročník 7, číslo 2, 125-148 s. [cit. 2024-04-14]. ISSN: 1802-8152. Dostupné z: <http://dav.soc.cas.cz/issue/19-data-a-vyzkum-2-2013/111>

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2024a. *Principy a pravidla územního plánování*. Internetová příručka [online]. Brno: Ústav územního rozvoje. [cit. 2024-02-11]. Dostupné z: <https://www.uur.cz/publikacni-cinnost/aktualizovane-prirucky/>

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2024b. *Dotčené orgány v procesu územního plánování. Zásady*

územního rozvoje a jejich aktualizace. Internetová příručka [online]. Brno: Ústav územního rozvoje. [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.uur.cz/media/32mebqv5/02-zur-01012024-final.pdf>

YANG, Jinkun, Linchuan YANG a Haiato MA, 2022. Community Participation Strategy for Sustainable Urban Regeneration in Xiamen, China. *Land* [online]. Basel: MDPI. Ročník 11, číslo 5, 14 s. [cit. 2024-03-10]. ISSN 2073-445X. Dostupné z: <https://www.mdpi.com/2073-445X/11/5/600#B33-land-11-00600>

Stanoviska, sdělení, metodiky

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2021. *Doporučený postup pořizování aktualizace ZÚR po identifikaci významného negativního vlivu na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblastí*. Metodické sdělení [online]. Čj. MMR-8267/2021-81. 16. 2. 2021. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj. [cit. 2024-02-11]. Dostupné z: <https://www.uur.cz/media/xkzffyfp/53-vyznamny-negativni-vliv-azur-mmr-8267-2021-02.pdf>

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2022a. *Stanovisko MŽP k návrhu aktualizace č. 2b Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje a vyjádření MŽP k vyhodnocení vlivů tohoto návrhu na udržitelný rozvoj území*. Čj. MZP/2022/710/966. 13. 4. 2022. Praha: Ministerstvo životního prostředí. [cit. 2024-02-20].

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2022b. *Stanovisko MŽP k návrhu Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje a vyjádření MŽP k vyhodnocení vlivů tohoto návrhu na udržitelný rozvoj území*. Čj. MZP/2022/710/2743. 16. 8. 2022. Praha: Ministerstvo životního prostředí. [cit. 2024-02-20].

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2022b. *Stanovisko MŽP k návrhu Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje a vyjádření MŽP k vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje na udržitelný rozvoj území*. Čj. MZP/2021/710/5296. 26. 11. 2021. Praha: Ministerstvo životního prostředí. [cit. 2024-02-20].

Webové stránky

ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2024. Informační systém SEA. In: *Portal CENIA* [online]. 8. 1. 2024. [cit. 2024-01-08]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_koncepce

DIGITÁLNÍ A INFORMAČNÍ AGENTURA, 2024. Registr smluv. In: *Registr smluv* [online]. 9. 1. 2024. [cit. 2024-01-09]. Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/>

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2024c. Evidence územně plánovací činnosti. In: *Evidence územně plánovací činnosti* [online]. 30. 1. 2024. [cit. 2024-01-30]. Dostupné z: <https://eupc.uur.cz/ikas>

INSTITUT BIOSTATISTIKY A ANALÝZ LÉKAŘSKÉ FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY,

2024. P-hodnota a její interpretace. In: *Matematická biologie* [online]. 1. 4. 2024. [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://portal.matematickabiologie.cz/index.php?pg=aplikovana-analyza-klinickyh-a-biologickyh-dat--biostatistika-pro-matematickou-biologii--uvod-do-testovani-hypotez--p-hodnota-a-jeji-interpretace>

McLEOD, Saul, 2023. P-Value And Statistical Significance: What It Is & Why It Matters. In: *Simply Psychology* [online]. 13. 10. 2023. [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.simplypsychology.org/p-value.html>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2024a. Jednotný standard územně plánovací dokumentace. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 1. 1. 2023. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/2-uzemne-planovaci-dokumentace-a-jejich-zmeny/jednotny-standard-uzemne-planovaci-dokumentace>

Právní předpisy

Doporučení Komise (EU) 2022/822 ze dne 18. května 2022 o urychlení postupů udělování povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a usnadnění smluv o nákupu elektřiny. In: *EUR-Lex* [online]. 25. 5. 2022. [cit. 2024-02-28]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32022H0822>

Nařízení Rady (EU) 2022/2577 ze dne 22. prosince 2022, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů. In: *EUR-Lex* [online]. 29. 12. 2022. [cit. 2024-02-28]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32022R2577>

Nařízení Rady (EU) 2024/223 ze dne 22. prosince 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů. In: *EUR-Lex* [online]. 10. 1. 2024. [cit. 2024-02-28]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32024R0223>

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 124/2004 Sb. m. s. o Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí. In: *Zákony pro lidi* [online]. 29. 10. 2004. [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2004-124>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí. In: *EUR-Lex* [online]. 21. 7. 2001. [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32001L0042>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652. In: *EUR-*

Lex [online]. 31. 10. 2023. [cit. 2024-02-28]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32023L2413>

Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. In: *EUR-Lex* [online]. 10. 6. 1992. [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A31992L0043>

Směrnice Rady ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků. In: *EUR-Lex* [online]. 6. 4. 1979. [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A31979L0409>

Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti. In: *Zákony pro lidi* [online]. 28. 11. 2006. [cit. 2024-01-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-500>

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. 28. 12. 1992. [cit. 2024-01-31]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

Zákon č. 84/1958 Sb., o územním plánování (ZRUŠEN). In: *Zákony pro lidi* [online]. 28. 12. 1958. [cit. 2024-01-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1958-84>

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (ZRUŠEN). In: *Zákony pro lidi* [online]. 11. 5. 2006. [cit. 2024-01-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1976-50>

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. 31. 12. 1997. [cit. 2024-01-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-347>

Zákon č. 83/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a o změně a doplnění některých dalších zákonů (ZRUŠEN). In: *Zákony pro lidi* [online]. 15. 4. 1998. [cit. 2024-01-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-83/zneni-0>

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). In: *Zákony pro lidi* [online]. 15. 5. 2000. [cit. 2024-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. In: *Zákony pro lidi* [online]. 24. 9. 2004. [cit. 2024-01-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Zákony pro lidi* [online]. 11. 5. 2006. [cit. 2024-01-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>

Zákon č. 403/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. In: *Zákony pro lidi* [online]. 13. 10. 2020. [cit. 2024-01-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-403>

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon. In: *Zákony pro lidi* [online]. 29. 7. 2021. [cit. 2024-01-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-283>

Judikáty

Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/07 ze dne 19. 11. 2008 (N 198/51 SbNU 409) [online]. Brno: Ústavní soud. [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=PI-14-07_1

Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1669/11 ze dne 7. 5. 2013 (N 76/69 SbNU 291) [online]. Brno: Ústavní soud. [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=3-1669-11_1

Nález Ústavního soudu náleží sp. zn. I. ÚS 178/15 ze dne 8. 11. 2018 (N 179/91 SbNU 225) [online]. Brno: Ústavní soud. [cit. 2024-03-23]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=1-178-15_1

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2011, čj. 1 Ao 2/2010-185, č. 2397/2011 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/620563>

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2017, čj. 65 A 3/2017-931 [online]. Brno: Krajský soud v Brně. [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/459058>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2011, čj. 6 Ao 2/2011-27 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/621245>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2012, čj. 1 Ao 7/2011-526, č. 2698/2012 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-30]. Dostupné z: <https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/625004>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2011, čj. 7 Ao 7/2010-133 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/620871>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2010, čj. 2 Ao 1/2009-74 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/617456>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2023, čj. 6 As 319/2021-111 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/709490>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2008, čj. 2 Ao 1/2008-51 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-02]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/611383>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2010, čj. 1 Ao 5/2010-169, č. 2266/2011 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-04]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/620159>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2014, čj. 9 Ao 6/2011-261, č. 3099/2014 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-05]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/631782>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2011, čj. 7 Ao 2/2011-127, č. 2497/2012 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-16]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/622069>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2012, čj. 9 Ao 6/2011-147 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/623579>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2009, čj. 9 Ao 2/2009-54, č. 2008/2010 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/617346>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2019, čj. 1 As 232/2018-38 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/649794>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2021, čj. 4 As 118/2020-52 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-25]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/658723>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2010, čj. 8 Ao 1/2007-94, č. 2265/2011 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-15]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/618755>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, čj. 9 As 302/2016-68 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-28]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/643086>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2019, čj. 1 As 224/2018-62 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-10]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/649446>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, čj. 5 As 49/2016-198 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-22]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/642512>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, čj. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/614105>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2018, čj. 2 As 81/2016-157 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/648412>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 6. 2011, čj. 2 Ao 3/2011-150 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/621573>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, čj. 2 Ao 2/2007-73, č. 1462/2008 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/254053>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2010, čj. 4 Ao 5/2010-48 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/619529>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2016, čj. 8 As 89/2016-48 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-17]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/640645>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2015, čj. 8 As 47/2015-44 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-22]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/635525>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, čj. 7 As 104/2013-21 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-04]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/631386>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2023, čj. 7 As 88/2021-88 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-05-03]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/710021>

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2009, čj. 9 Ao 3/2009-59, č. 2009/2010 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/617181>

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2011, čj. 4 Ao 6/2010-37 [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-02-07]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/620930>

Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, čj. 9 Ao 7/2011-489, č. 2606/2012 Sb. NSS [online]. Brno: Nejvyšší správní soud. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Html/623790>

Územně plánovací dokumentace

ANTOŠOVÁ, Monika et al., 2018. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Zlínského kraje* [online]. Zlín: Krajský úřad Zlínského kraje. [cit. 2024-02-05]. Dostupné

z: <https://zlinskykraj.cz/aktualizace-c-2-zasad-uzemniho-rozvoje-zlinskeho-kraje>

ANTOŠOVÁ, Monika et al., 2022. *Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Zlínského kraje* [online]. Zlín: Krajský úřad Zlínského kraje. [cit. 2024-02-05]. Dostupné

z: <https://zlinskykraj.cz/aktualizace-c-4-zasad-uzemniho-rozvoje-zlinskeho-kraje>

BERÁNEK, Karel et al., 2018a. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Karlovarského kraje* [online]. Karlovy Vary: Krajský úřad Karlovarského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.kr-karlovarsky.cz/temata/rozvoj-regionu-uzemni-planovani/uzemni-planovani/dokumentace-kraje/aktualizace-c-1-zasad-uzemniho-rozvoje-karlovarskeho-kraje-2018>

BERÁNEK, Karel et al., 2018b. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje* [online]. Ostrava: Krajský úřad Moravskoslezského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/aktualizace-c--1-zur-msk-12832/

BERÁNEK, Karel et al., 2022a. *Aktualizace č. 2a Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje* [online]. Ostrava: Krajský úřad Moravskoslezského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/aktualizace-c--2a-zur-msk-12830/

BERÁNEK, Karel et al., 2023a. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Středočeského kraje* [online]. Praha: Krajský úřad Středočeského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://kr-stredocesky.cz/web/uzemni-planovani/3.-aktualizace-zAsad-Uzemniho-rozvoje>

BERÁNEK, Karel et al., 2022b. *Aktualizace č. 6 Zásad územního rozvoje Středočeského kraje* [online]. Praha: Krajský úřad Středočeského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://kr-stredocesky.cz/web/uzemni-planovani/6.-aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-stredoceskeho-kraje>

BERÁNEK, Karel et al., 2022c. *Aktualizace č. 7 Zásad územního rozvoje Středočeského kraje* [online]. Praha: Krajský úřad Středočeského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://kr-stredocesky.cz/web/uzemni-planovani/7.-aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-stredoceskeho-kraje>

BERÁNEK, Karel et al., 2023b. *Aktualizace č. 10 Zásad územního rozvoje Středočeského kraje* [online]. Praha: Krajský úřad Středočeského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://kr-stredocesky.cz/web/uzemni-planovani/10.-aktualizace-zAsad-Uzemniho-rozvoje>

BERÁNEK, Karel et al., 2022d. *Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje* [online]. Ústí nad Labem: Krajský úřad Ústeckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.kr-ustecky.cz/4-aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-usteckeho-kraje/ds-100878>

BERÁNEK, Karel et al., 2012. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Zlínského kraje*

[online]. Zlín: Krajský úřad Zlínského kraje. [cit. 2024-02-05]. Dostupné

z: <https://zlinskykraj.cz/aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-zlinskeho-kraje>

BOHÁČOVÁ, Monika et al., 2012. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina*

[online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://pupo.kr-vysocina.cz/up/kraj>

CIZNEROVÁ, Vanda et al., 2019. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje*

[online]. Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.olkraj.cz/aktualizace-c-3-zasad-uzemniho-rozvoje-olomouckeho-kraje-cl-4310.html>

HADLAČ, Michal et al., 2023a. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Libereckého kraje*

[online]. Liberec: Krajský úřad Libereckého kraje. [cit. 2024-02-02]. Dostupné

z: <https://www.kraj-lbc.cz/urad/odbory/odbor-uzemniho-planovani-a-stavebniho-radu/oddeleni/oddeleni-uzemniho-planovani/dokumenty-uzemniho-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-libereckeho-kraje/aktualizace-c-2-zasad-uzemniho-rozvoje-libereckeho-kraje-vydana-2023>

HADLAČ, Michal et al., 2014. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje*

[online]. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://geoportal.plzensky-kraj.cz/portal/zasady-uzemniho-rozvoje/data>

HADLAČ, Michal et al., 2023b. *Aktualizace č. 11 Zásad územního rozvoje Středočeského kraje*

[online]. Praha: Krajský úřad Středočeského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://kr-stredocesky.cz/web/uzemni-planovani/11.-aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-stredoceskeho-kraje>

HADLAČ, Michal et al., 2020. *Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina* [online].

Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://pupo.kr-vysocina.cz/up/kraj>

HALUZA, Jaroslav et al., 2011. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje*

[online]. Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.olkraj.cz/aktualizace-c-1-zasad-uzemniho-rozvoje-olomouckeho-kraje-vydana-22-4-2011-cl-881.html>

HALUZA, Jaroslav et al., 2019. *Aktualizace č. 2a Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje*

[online]. Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.olkraj.cz/aktualizace-c-2a-zasad-uzemniho-rozvoje-olomouckeho-kraje-cl-3495.html>

KÖRNER, Milan et al., 2014. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Pardubického kraje*

[online]. Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.pardubickykraj.cz/aktualizace-c-1-zasad-uzemniho-rozvoje>

KYNČL, Jakub et al., 2020. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje*

[online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: https://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/oupsr/zur_jmk_a1_PZ/WEB_VYROK/

KYNČL, Jakub et al., 2017. *Aktualizace č. 2b Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje* [online]. Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/aktualizace-c-2b-zasad-uzemniho-rozvoje-olomouckeho-kraje-vydana-24-4-2017-cl-3114.html>

KYNČL, Jakub et al., 2021. *Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje* [online]. Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/aktualizace-c-4-zasad-uzemniho-rozvoje-olomouckeho-kraje-cl-5254.html>

PLAŠIL, Jiří et al., 2021. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Libereckého kraje* [online]. Liberec: Krajský úřad Libereckého kraje. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://www.kraj-lbc.cz/urad/odbory/odbor-uzemniho-planovani-a-stavebniho-radu/oddeleni/oddeleni-uzemniho-planovani/dokumenty-uzemniho-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-libereckeho-kraje/aktualizace-c-1-zasad-uzemniho-rozvoje-libereckeho-kraje-vydana-2021>

POLÁČKOVÁ, Vlasta et al., 2015. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Středočeského kraje* [online]. Praha: Krajský úřad Středočeského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://kr-stredocesky.cz/web/uzemni-planovani/1.-aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-stredoceskeho-kraje>

POLÁČKOVÁ, Vlasta et al., 2018. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Středočeského kraje* [online]. Praha: Krajský úřad Středočeského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://kr-stredocesky.cz/web/uzemni-planovani/2.-aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-stredoceskeho-kraje>

SVOBODA, Milan et al., 2020a. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje* [online]. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=412317&TypeID=2>

SVOBODA, Milan et al., 2018a. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje* [online]. Hradec Králové: Krajský úřad Královéhradeckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.khk.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/aktualizace-c-1-zasad-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-71274/>

SVOBODA, Milan et al., 2019a. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje* [online]. Hradec Králové: Krajský úřad Královéhradeckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.khk.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/aktualizace-c-2-zasad-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-308196/>

SVOBODA, Milan et al., 2021a. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje* [online]. Hradec Králové: Krajský úřad Královéhradeckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://vz.khk.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/aktualizace-c-3-zasad-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-308196/>

[uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-326961/](https://www.khk.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/aktualizace-c-4-zasad-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-326961/)

SVOBODA, Milan et al., 2020b. *Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje* [online]. Hradec Králové: Krajský úřad Královéhradeckého kraje. [cit. 2024-02-01].

Dostupné z: <https://www.khk.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/aktualizace-c-4-zasad-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje---navrh-pro-verejne-projednani-313331/>

SVOBODA, Milan et al., 2023a. *Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje* [online]. Hradec Králové: Krajský úřad Královéhradeckého kraje. [cit. 2024-02-01].

Dostupné z: <https://www.khk.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/aktualizace-c-3-zasad-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-362002/>

SVOBODA, Milan et al., 2022a. *Aktualizace č. 2b Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje* [online]. Ostrava: Krajský úřad Moravskoslezského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/aktualizace-c--2b-zur-msk-13191/

SVOBODA, Milan et al., 2022b. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje* [online]. Ostrava: Krajský úřad Moravskoslezského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/aktualizace-c--3-zur-msk-12828/

SVOBODA, Milan et al., 2022c. *Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje* [online]. Ostrava: Krajský úřad Moravskoslezského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/aktualizace-c--4-zur-msk-12829/

SVOBODA, Milan et al., 2021b. *Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje* [online]. Ostrava: Krajský úřad Moravskoslezského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/aktualizace-c--5-zur-msk-12831/

SVOBODA, Milan et al., 2023b. *Aktualizace č. 7 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje* [online]. Ostrava: Krajský úřad Moravskoslezského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/aktualizace-c--7-zur-msk-12348/

SVOBODA, Milan et al., 2022d. *Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje* [online]. Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.olkraj.cz/aktualizace-c-5-zasad-uzemniho-rozvoje-olomouckeho-kraje-cl-5763.html>

SVOBODA, Milan et al., 2019b. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Pardubického kraje* [online]. Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.pardubickykraj.cz/aktualizace-c-2-zasad-uzemniho-rozvoje>

SVOBODA, Milan et al., 2020c. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Pardubického kraje* [online]. Pardubice: Krajský úřad Pardubického kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.pardubickykraj.cz/aktualizace-c-3-zasad-uzemniho-rozvoje-pk>

SVOBODA, Milan et al., 2018b. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje* [online]. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné

z: <https://www.plzensky-kraj.cz/clanek/aktualizace-c-2-zasad-uzemniho-rozvoje-pk>

- SVOBODA, Milan et al., 2023c. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje* [online]. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/vydani-aktualizace-c-3-zur-pk>
- SVOBODA, Milan et al., 2018c. *Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje* [online]. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/clanek/aktualizace-c-4-zasad-uzemniho-rozvoje-pk>
- SVOBODA, Milan et al., 2020d. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje* [online]. Ústí nad Labem: Krajský úřad Ústeckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/2-aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-usteckeho-kraje/ds-100616>
- SVOBODA, Milan et al., 2019c. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje* [online]. Ústí nad Labem: Krajský úřad Ústeckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/3-aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje-usteckeho-kraje/ds-100476>
- SZENTESIOVÁ, Kateřina et al., 2014. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: https://uzr.praha.eu/uzplan/uzemni_plan_hmp/OOP_43_1_AZUR/OOP43.html
- SZENTESIOVÁ, Kateřina et al., 2018a. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: https://uzr.praha.eu/uzplan/Uzemni_plan_HMP/ZUR/2_AZUR/OOP/OOP.html
- SZENTESIOVÁ, Kateřina et al., 2019. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: https://uzr.praha.eu/uzplan/Uzemni_plan_HMP/OOP_60_3_AZUR/OOP.html
- SZENTESIOVÁ, Kateřina et al., 2018b. *Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: https://uzr.praha.eu/uzplan/Uzemni_plan_HMP/OOP_58_4_AZUR/OOP.html
- SZENTESIOVÁ, Kateřina et al., 2021a. *Aktualizace č. 6 Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: https://uzr.praha.eu/uzplan/uzemni_plan_hmp/OOP_121_2021/OOP.html
- SZENTESIOVÁ, Kateřina et al., 2021b. *Aktualizace č. 7 Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: https://uzr.praha.eu/uzplan/uzemni_plan_hmp/OOP_116_2021/OOP.html
- SZENTESIOVÁ, Kateřina et al., 2021c. *Aktualizace č. 9 Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: https://uzr.praha.eu/uzplan/Uzemni_plan_HMP/OOP_103_2021/OOP.html
- SZENTESIOVÁ, Kateřina et al., 2022. *Aktualizace č. 11 Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: https://uzr.praha.eu/uzplan/uzemni_plan_hmp/OOP_144_2022/OOP.html

ŠINDLEROVÁ, Veronika et al., 2016a. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://pupo.kr-vysocina.cz/up/kraj>

ŠINDLEROVÁ, Veronika et al., 2016b. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://pupo.kr-vysocina.cz/up/kraj>

ŠINDLEROVÁ, Veronika et al., 2017. *Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://pupo.kr-vysocina.cz/up/kraj>

ŠINDLEROVÁ, Veronika et al., 2019. *Aktualizace č. 6 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://pupo.kr-vysocina.cz/up/kraj>

ŠINDLEROVÁ, Veronika et al., 2021. *Aktualizace č. 7 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://pupo.kr-vysocina.cz/up/kraj>

ŠINDLEROVÁ, Veronika et al., 2020. *Aktualizace č. 8 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://pupo.kr-vysocina.cz/up/kraj>

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2014a. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/aktualizace-zur/1aktualizace-zur>

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2014b. *Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/aktualizace-zur/2aktualizace-zur>

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2015. *Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/aktualizace-zur/3aktualizace-zur>

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2017. *Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/aktualizace-zur/5aktualizace-zur>

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2018. *Aktualizace č. 6 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/aktualizace-zur/6aktualizace-zur>

[uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/aktualizace-zur/6aktualizace-zur](#)

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2021a. *Aktualizace č. 7 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/aktualizace-zur/7aktualizace-zur>

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2021b. *Aktualizace č. 8 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/8aktualizace-zur>

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2022. *Aktualizace č. 9 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/9aktualizace-zur>

ŠNEJDOVÁ Ludmila et al., 2023. *Aktualizace č. 11 Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje* [online]. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje. [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje/11aktualizace-zur>

VRCHLAVSKÁ, Hana et al., 2019. *Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje* [online]. Ústí nad Labem: Krajský úřad Ústeckého kraje. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/opatreni%2Dobecne%2Dpovahy%2D1%2Da%2Dzur%2Dduk/ds-100109/archiv=0>

Ostatní

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk 673/0, část č. 1/10 Novela zákona o urychlení výstavby dopravní infrastruktury. In: *Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna* [online]. 10. 12. 2019. [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=673&CT1=0>

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona na vydání zákona o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Sněmovní tisk 998/0, část č. 1/8 Vládní návrh zákona o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna* [online]. 25. 5. 2005. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=4&ct=998&ct1=0>

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona na vydání stavebního zákona. Sněmovní tisk 1008/0. Vládní návrh zákona – stavební zákon – EU. In: *Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna* [online]. 24. 8. 2020. [cit. 2024-02-27]. Dostupné

z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=8&ct=1008&ct1=0>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2024b. *Politika územního rozvoje České republiky (Úplné znění závazné od 1. 3. 2024)* [online]. Praha, Brno: Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje [cit. 2024-01-15]. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-uzemniho-rozvoje-ceske-republiky/uplne-zneni-politiky-uzemniho-rozvoje-ceske-republ>

UNITED NATIONS ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE, 1991. *Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo Convention)*. In: *United Nations Economic Commission for Europe* [online]. 25. 2. 1991. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: https://unece.org/DAM/env/eia/documents/legaltexts/Espoo_Convention_authentic_ENG.pdf

UNITED NATIONS ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE, 1998. *Convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters*. In: *United Nations Economic Commission for Europe* [online]. 25. 6. 1998. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://unece.org/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>

Grafy

Graf 1: Vlastní zpracování, 2024

Graf 2: Vlastní zpracování, 2024

Graf 3: Vlastní zpracování, 2024

Graf 4: Vlastní zpracování, 2024

Graf 5: Vlastní zpracování, 2024

Graf 6: Vlastní zpracování, 2024

Graf 7: Vlastní zpracování, 2024

Graf 8: Vlastní zpracování, 2024

Obrázky

Obrázek 1: Vlastní zpracování, 2024

Obrázek 2: ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2024a. Složky územního rozvoje. In: Ústav územního rozvoje. *Principy a pravidla územního plánování. Internetová příručka* [online]. Brno: Ústav územního rozvoje. [cit. 2024-02-11]. Dostupné z: <https://www.uur.cz/publikacni-cinnost/aktualizovane-prirucky/>

Obrázek 3: Vlastní zpracování, 2024

Obrázek 4: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2024b. Schéma 4 Doprava železniční. In: Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. *Politika územního rozvoje České republiky (Úplné znění závazné od 1. 3. 2024)* [online]. Praha,

Brno: Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje [cit. 2024-01-15].
Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-uzemniho-rozvoje-ceske-republiky/uplne-zneni-politiky-uzemniho-rozvoje-ceske-republ>

Obrázek 5: Vlastní zpracování, 2024

Obrázek 6: Vlastní archiv, 2024

Obrázek 7: SVOBODA, Milan et al., 2023d. I.2.b.1. Výkres ploch a koridorů. In: *Úplné znění Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje po vydání Aktualizací č. 1, 2, 3, 4 a 5* [online]. Hradec Králové: Krajský úřad Královéhradeckého kraje. [cit. 2024-01-30]. Dostupné z: <https://www.khk.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/uplne-zneni-zasad-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-po-vydani-aktualizaci-c--1--2--3--4-a-5-362003/>

Obrázek 8: Vlastní zpracování, 2024

Obrázek 9: NADIN, Vincent et al., 2018. Categories for the analysis of the scope of spatial planning in legal and professional terms. In: *COMPASS – Comparative Analysis of Territorial Governance and Spatial Planning Systems in Europe, Applied Research 2016-2018* [online]. EPSON, 2018. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.espon.eu/planning-systems>

Obrázek 10: NADIN, Vincent et al., 2018. The role of spatial planning within different sectoral policies at the national (N), sub-national (S) and local (L) level. In: *COMPASS – Comparative Analysis of Territorial Governance and Spatial Planning Systems in Europe, Applied Research 2016-2018* [online]. EPSON, 2018. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.espon.eu/planning-systems>

Obrázek 11: Vlastní zpracování, 2024

Tabulky

Tabulka 1: Vlastní zpracování, 2024. Údaje převzaty ze zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Zákony pro lidi* [online]. 11. 5. 2006. [cit. 2024-01-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>

Tabulka 2: Vlastní zpracování, 2024. Údaje převzaty ze zákona č. 84/1958 Sb., o územním plánování (ZRUŠEN). In: *Zákony pro lidi* [online]. 28. 12. 1958. [cit. 2024-01-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1958-84>

Tabulka 3: Vlastní zpracování, 2024. Údaje převzaty ze zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (ZRUŠEN). In: *Zákony pro lidi* [online]. 11. 5. 2006. [cit. 2024-01-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1976-50>

- Tabulka 4: Vlastní zpracování, 2024. Údaje převzaty ze zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (ZRUŠEN). In: *Zákony pro lidi* [online]. 11. 5. 2006. [cit. 2024-01-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1976-50>
- Tabulka 5: Vlastní zpracování, 2024. Údaje převzaty ze zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Zákony pro lidi* [online]. 11. 5. 2006. [cit. 2024-01-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>
- Tabulka 6: Vlastní zpracování, 2024. Údaje převzaty ze zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Zákony pro lidi* [online]. 11. 5. 2006. [cit. 2024-01-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>
- Tabulka 7: Vlastní zpracování, 2024. Údaje převzaty z: ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2024b. *Dotčené orgány v procesu územního plánování. Zásady územního rozvoje a jejich aktualizace*. Internetová příručka [online]. Brno: Ústav územního rozvoje. [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.uur.cz/media/32mebqv5/02-zur-01012024-final.pdf>
- Tabulka 8: Vlastní zpracování, 2024. Údaje převzaty z Přílohy č. 1 – Zdrojová tabulka s daty k aktualizacím ZÚR.
- Tabulka 9: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 10: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 11: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 12: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 13: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 14: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 15: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 16: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 17: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 18: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 19: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 20: Vlastní zpracování, 2024
- Tabulka 21: Vlastní zpracování, 2024

SEZNAM ZKRATEK

č.	číslo
čj.	číslo jednací
CEA	Cumulative Environmental Assessment
ČIAŽP	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
DIA	Digitální a informační agentura
DŠ	Dotazníkové šetření
EIA	Environmental Impact Assessment
EU	Evropská unie
Hl. m.	Hlavní město
IBALFMUNI	Institut biostatistiky a analýz Lékařské fakulty Masarykovy univerzity
KHK	Královéhradecký kraj
KSBR	Krajský soud v Brně
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MS	Microsoft
MSK	Moravskoslezský kraj
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATURA 2000	Soustava chráněných území určená k ochraně nejvzácnějších a nejvíce ohrožených druhů živočichů, rostlin a nejvzácnějších přírodních stanovišť na území Evropské unie
NSS	Nejvyšší správní soud
odst.	odstavec
písm.	písmeno
PÚR	Politika územního rozvoje
RP	Regulační plán
Sb.	Sbírka zákonů
SEA	Strategic Environmental Assessment
SJ	Společné jednání
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe

ÚP	Územní plán
ÚPA	Územní prognóza
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚPO	Územní plán obce
ÚPT	Územní projekt
ÚPVÚC	Územní plán velkého územního celku
ÚRP	Územní rozvojový plán
ÚS	Ústavní soud
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
VP	Veřejné projednání
VVURÚ	Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území
ZÚR	Zásady územního rozvoje

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Průměrná doba pořízení aktualizace ZÚR dle krajů	93
Graf 2: Základní statistické porovnání faktoru F8 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024).....	101
Graf 3: Základní statistické porovnání faktoru F9 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024).....	102
Graf 4: Základní statistické porovnání faktoru F10 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024).....	103
Graf 5: Základní statistické porovnání faktoru F11 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024).....	104
Graf 6: Základní statistické porovnání faktoru F12 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024).....	105
Graf 7: Základní statistické porovnání faktoru F13 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024).....	106
Graf 8: Základní statistické porovnání faktoru F14 a doby pořízení aktualizace ZÚR (bez přípravných prací) (vlastní zpracování, 2024).....	107

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma možného nahlížení na problematiku ZÚR a jejich aktualizace (vlastní zpracování, 2024).....	14
Obrázek 2: Složky územního rozvoje (ÚÚR, 2024a)	29
Obrázek 3: Úrovně řešené prostřednictvím nástrojů územního plánování (vlastní zpracování, 2024).....	34
Obrázek 4: Ukázka PÚR – schéma rozvoje železniční dopravy (MMR, 2024b).....	37
Obrázek 5: Stávající systém územně plánovacích dokumentací (vlastní zpracování, 2024)	38
Obrázek 6: Ukázka hlavního výkresu ÚPVÚC Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace, Terplan, 1988 (vlastní archiv, 2024).....	45
Obrázek 7: Ukázka výkresu ploch a koridorů ZÚR Královéhradeckého kraje (Svoboda et al., 2023d).....	45
Obrázek 8: Struktura dokumentace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	46
Obrázek 9: Formální kategorizace územního plánování (Nadin et al., 2018).....	50
Obrázek 10: Role územního plánování v rámci různých sektorových politik na národní (N), regionální (S) a místní (L) úrovni (Nadin et al., 2018).....	52
Obrázek 11: Základní schéma postupu pořízení ZÚR a jejich aktualizace (vlastní zpracování, 2024).....	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Postavení zásad územního rozvoje v systému nástrojů územního plánování (vlastní zpracování, 2024, podle stavebního zákona)	35
Tabulka 2: Druhy územních plánů v letech 1959 – 1976 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 84/1958 Sb.)	39
Tabulka 3: Struktura územně plánovacích dokumentací v letech 1976 – 1998 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 50/1976 Sb.)	40
Tabulka 4: Struktura územně plánovacích dokumentací v letech 1998 – 2006 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 50/1976 Sb.)	41
Tabulka 5: Struktura územně plánovacích dokumentací v letech 2007 – 2020 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 183/2006 Sb.)	42
Tabulka 6: Struktura územně plánovacích dokumentací od roku 2021 (vlastní zpracování, 2024, podle zákona č. 183/2006 Sb.)	42
Tabulka 7: Dotčené orgány v procesu územního plánování pro ZÚR a jejich aktualizace (vlastní zpracování, 2024, podle ÚÚR, 2024b)	75
Tabulka 8: Doba pořízení aktualizací ZÚR (vlastní zpracování, 2024, podle dat uvedených v Příloze č. 1)	80
Tabulka 9: Hodnotící škála pro odhad předpokládaných vlivů faktorů na dobu pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	84
Tabulka 10: Návrh faktorů ovlivňujících dobu pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	85
Tabulka 11: Základní statistické porovnání faktoru F1 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	94
Tabulka 12: Základní statistické porovnání faktoru F2 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	95
Tabulka 13: Základní statistické porovnání faktoru F3 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	96
Tabulka 14: Základní statistické porovnání faktoru F4 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	97
Tabulka 15: Základní statistické porovnání faktoru F5 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	98
Tabulka 16: Základní statistické porovnání faktoru F6 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	99

Tabulka 17: Základní statistické porovnání faktoru F7 a doby pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024).....	100
Tabulka 18: Souhrn hodnocení faktorů a ověření hypotéz a odhadů autora (vlastní zpracování, 2024).....	111
Tabulka 19: Faktory ovlivňující dobu pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	115
Tabulka 20: Míra vlivu definovaných faktorů ovlivňujících dobu pořízení aktualizace ZÚR (vlastní zpracování, 2024)	116

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Zdrojová tabulka s daty k aktualizacím ZÚR

Příloha č. 2 Dotazníkové šetření

Příloha č. 3 Seznam prací autora vztahujících se k tématu disertační práce

Příloha č. 1 | Zdrojová tabulka s daty k aktualizacím ZÚR

Zdrojová tabulka s daty k aktualizacím ZÚR je uvedena na následující straně

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC	AD	AE
	Kraj	Název aktualizace ZÚR	Rozhodnutí o pořízení	Smlouva o dílo	Délka přípravných prací	Společné jednání	Společné jednání o novém návrhu	Veřejné projednání	Opakované veřejné projednání	Vydání	Nabytí účinnosti	Doba pořízení [més.]	Postup KLASICKÝ / ZKRÁCENÝ	Zpráva o uplatňování	Variantský návrh	Rozpor	Mezistátní konzultace	SEA	NATURA 2000	Kompenzační opatření	Stanovisko SEA	Doba vydání stanoviska SEA - doba od SJVP [més.]	Náročnost (1 až 10)	Σ připomínek (P)	Σ námitek (N)	Σ celkem P+N	Zodpovědný projektant	Zodpovědný projektant (doba zpracování)	Počet zasedání zastupitelstva kraje za rok	Zdroj
1	Hl. m. Praha	Aktualizace č. 1	04.11.2011			25.07.2012	19.04.2013	11.12.2013		11.09.2014	01.10.2014	35	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	02.08.2013	4		117	18	135	SZENTESIOVÁ Kateřina	35	10x	SZENTESIOVÁ et al., 2014
2	Hl. m. Praha	Aktualizace č. 2	20.10.2016			13.03.2017		06.11.2017		14.06.2018	04.07.2018	21	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				35	0	35	SZENTESIOVÁ Kateřina	21	9x	SZENTESIOVÁ et al., 2018a
3	Hl. m. Praha	Aktualizace č. 3	30.03.2017			19.03.2018		09.07.2018		21.03.2019	29.05.2019	26	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				35	1	36	SZENTESIOVÁ Kateřina	26	11x	SZENTESIOVÁ et al., 2019
4	Hl. m. Praha	Aktualizace č. 4	15.06.2017			05.03.2018		25.06.2018		06.09.2018	23.10.2018	17	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				30	0	30	SZENTESIOVÁ Kateřina	17	9x	SZENTESIOVÁ et al., 2018b
5	Hl. m. Praha	Aktualizace č. 6	12.12.2019					31.07.2020		14.10.2021	27.12.2021	25	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				17	0	17	SZENTESIOVÁ Kateřina	25	10x	SZENTESIOVÁ et al., 2021a
6	Hl. m. Praha	Aktualizace č. 7	12.12.2019					03.11.2020		09.09.2021	27.12.2021	25	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				16	0	16	SZENTESIOVÁ Kateřina	25	10x	SZENTESIOVÁ et al., 2021b
7	Hl. m. Praha	Aktualizace č. 9	12.12.2019					03.11.2020		27.05.2021	17.08.2021	20	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				17	0	17	SZENTESIOVÁ Kateřina	20	10x	SZENTESIOVÁ et al., 2021c
8	Hl. m. Praha	Aktualizace č. 11	15.10.2020					23.09.2022		28.04.2022	28.07.2022	22	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				13	0	13	SZENTESIOVÁ Kateřina	22	11x	SZENTESIOVÁ et al., 2022
9	Jihočeský	Aktualizace č. 1	15.05.2012			13.11.2013		08.07.2014		18.12.2014	06.01.2015	32	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	28.03.2014	5		63	25	88	ŠNEJDOVÁ Ludmila	32	6x	ŠNEJDOVÁ et al., 2014a
10	Jihočeský	Aktualizace č. 2	24.04.2014			13.11.2013		26.10.2015		18.12.2014	06.01.2016	21	KLASICKÝ	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	28.03.2014	5		0	0	0	ŠNEJDOVÁ Ludmila	21	6x	ŠNEJDOVÁ et al., 2014b
11	Jihočeský	Aktualizace č. 3	05.02.2015			03.08.2015		26.10.2015		17.12.2015	06.01.2016	11	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				0	0	0	ŠNEJDOVÁ Ludmila	11	6x	ŠNEJDOVÁ et al., 2015
12	Jihočeský	Aktualizace č. 5	05.11.2015			01.06.2016		24.11.2016		16.02.2017	09.03.2017	16	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				9	0	9	ŠNEJDOVÁ Ludmila	16	8x	ŠNEJDOVÁ et al., 2017
13	Jihočeský	Aktualizace č. 6	16.02.2017			22.06.2017		25.10.2017		22.02.2018	09.03.2018	13	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	21.08.2017	2		1	0	1	ŠNEJDOVÁ Ludmila	13	8x	ŠNEJDOVÁ et al., 2018
14	Jihočeský	Aktualizace č. 7	19.09.2019					28.11.2019	14.07.2020	18.03.2021	09.04.2021	19	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				14	2	16	ŠNEJDOVÁ Ludmila	19	10x	ŠNEJDOVÁ et al., 2021a
15	Jihočeský	Aktualizace č. 8	22.09.2016			15.10.2019		16.07.2021		09.09.2021	05.10.2021	61	KLASICKÝ	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	11.06.2021	20		1	0	1	ŠNEJDOVÁ Ludmila	61	10x	ŠNEJDOVÁ et al., 2021b
16	Jihočeský	Aktualizace č. 9	22.09.2016			15.10.2019		01.04.2022		16.06.2022	07.07.2022	70	KLASICKÝ	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	11.06.2021	20		1	0	1	ŠNEJDOVÁ Ludmila	70	10x	ŠNEJDOVÁ et al., 2022
17	Jihočeský	Aktualizace č. 11	10.11.2022					16.03.2023		22.06.2023	14.07.2023	8	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				10	8	18	ŠNEJDOVÁ Ludmila	8	8x	ŠNEJDOVÁ et al., 2023
18	Jihomoravský	Aktualizace č. 1	28.03.2019	12.06.2017		09.10.2019		09.06.2020		17.09.2020	31.10.2020	19	KLASICKÝ	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	31.01.2020	4		27458	343	27801	KYNČL Jakub	19	6x	KYNČL et al., 2020
19	Jihomoravský	Aktualizace č. 2	27.02.2020	07.05.2020	2			16.06.2020		17.09.2020	31.10.2020	8	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE			3	0	4	4	SVOBODA Milan	6	6x	SVOBODA et al., 2020a
20	Karlovarský	Aktualizace č. 1	13.09.2012	27.08.2013	12	10.06.2015		19.09.2017		21.06.2018	13.07.2018	71	KLASICKÝ	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	08.03.2016	9		29	8	37	BERÁNEK Karel	59	8x	BERÁNEK et al., 2018a
21	Královéhradecký	Aktualizace č. 1	23.06.2014	31.12.2014	6	14.12.2015	08.12.2016	14.12.2017		10.09.2018	03.10.2018	52	KLASICKÝ	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	12.07.2017	7	9	45	4	49	SVOBODA Milan	46	7x	SVOBODA et al., 2018a
22	Královéhradecký	Aktualizace č. 2	06.02.2017	24.05.2017	4	09.11.2017		19.12.2018		17.06.2019	12.07.2019	30	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	12.07.2018	8	5	7	1	8	SVOBODA Milan	26	7x	SVOBODA et al., 2019a
23	Královéhradecký	Aktualizace č. 3	18.06.2018	23.10.2018	4	13.06.2019		26.11.2020		22.03.2021	16.04.2021	34	KLASICKÝ	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	02.03.2020	9	6	29	2	31	SVOBODA Milan	30	7x	SVOBODA et al., 2021a
24	Královéhradecký	Aktualizace č. 4	25.03.2019	06.11.2019	8			25.02.2020		22.06.2020	18.07.2020	16	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	14.05.2020	3	2	1	1	2	SVOBODA Milan	9	7x	SVOBODA et al., 2020b
25	Královéhradecký	Aktualizace č. 5	13.09.2021	10.01.2022	4			09.08.2022		27.03.2023	09.05.2023	20	ZKRÁCENÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	17.01.2023	5	4	13	0	13	SVOBODA Milan	16	7x	SVOBODA et al., 2023a
26	Liberecký	Aktualizace č. 1	25.02.2014	01.12.2014	9	09.10.2015	09.08.2018	23.07.2020		30.03.2021	27.04.2021	87	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	28.11.2019	16		103	11	114	PLAŠIL Jiří	78	11x	PLAŠIL et al., 2021
27	Liberecký	Aktualizace č. 2	26.04.2022	25.10.2022	6			19.04.2023		28.11.2023	03.01.2024	21	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				9	0	9	HADLAČ Michal	15	11x	HADLAČ et al., 2023a
28	Moravskoslezský	Aktualizace č. 1	05.09.2012	08.08.2013	11	20.07.2015		10.10.2017	27.09.2018	13.09.2018	21.11.2018	76	KLASICKÝ	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	21.10.2016	15		114	44	158	BERÁNEK Karel	64	4x	BERÁNEK et al., 2018b
29	Moravskoslezský	Aktualizace č. 2a	13.12.2018	15.11.2019	11			08.09.2020	24.11.2021	16.06.2022	16.08.2022	45	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	11.05.2022	20		25	17	42	BERÁNEK Karel	34	4x	BERÁNEK et al., 2022a
30	Moravskoslezský	Aktualizace č. 2b	17.03.2021	01.02.2022	11			12.04.2022		15.09.2022	11.10.2022	19	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	08.08.2022	4	6	6	6	12	SVOBODA Milan	8	4x	SVOBODA et al., 2022a
31	Moravskoslezský	Aktualizace č. 3	13.12.2018	22.10.2019	10	28.05.2020		25.08.2021		16.03.2022	16.04.2022	41	KLASICKÝ	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	14.05.2021	12	8	6	2	8	SVOBODA Milan	30	4x	SVOBODA et al., 2022b
32	Moravskoslezský	Aktualizace č. 4	12.12.2019	13.03.2020	3	30.07.2020		10.11.2021		16.03.2022	16.04.2022	29	KLASICKÝ	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	30.04.2021	9	7	3	0	3	SVOBODA Milan	25	4x	SVOBODA et al., 2022c
33	Moravskoslezský	Aktualizace č. 5	17.12.2020	22.12.2020	0			23.02.2021		17.06.2021	31.07.2021	8	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE			1	11	9	20	SVOBODA Milan	7	4x	SVOBODA et al., 2021b
34	Moravskoslezský	Aktualizace č. 7	15.12.2022	14.11.2022	0			15.02.2023		08.06.2023	13.07.2023	7	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE			2	1	1	2	SVOBODA Milan	7	4x	SVOBODA et al., 2023b
35	Olomoucký	Aktualizace č. 1	29.06.2009	19.08.2009	2	01.07.2010		23.11.2010		22.04.2011	14.07.2011	25	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	10.01.2011	2		27	7	34	HALUZA Jaroslav	23	5x	HALUZA et al., 2011
36	Olomoucký	Aktualizace č. 2a	19.09.2014	09.11.2015	14	12.04.2016		13.09.2018		23.09.2019	15.11.2019	63	KLASICKÝ	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	20.06.2018	27		44	29	73	HALUZA Jaroslav	49	5x	HALUZA et al., 2019
37	Olomoucký	Aktualizace č. 2b	19.09.2014	09.11.2015	14	21.07.2015		15.01.2016	15.12.2016	24.04.2017	19.05.2017	32	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	24.11.2015	4		6	1	7	KYNČL Jakub	19	5x	KYNČL et al., 2017

	Kraj	Název aktualizace ZÚR	Rozhodnutí o pořízení	Smlouva o dílo	Délka přípravných prací	Společné jednání	Společné jednání o novém návrhu	Veřejné projednání	Opakované veřejné projednání	Vydání	Nabytí účinnosti	Doba pořízení [més.]	Postup KLASICKÝ / ZKRÁCENÝ	Zpráva o uplatňování	Variantský návrh	Rozpor	Mezistátní konzultace	SEA	NATURA 2000	Kompenzační opatření	Stanovisko SEA	Doba vydání stanoviska SEA - doba od SJ/VP [més.]	Náročnost (1 až 10)	Σ připomínek (P)	Σ námitek (N)	Σ celkem P+N	Zodpovědný projektant	Zodpovědný projektant (doba zpracování)	Počet zasedání zastupitelstva kraje za rok	Zdroj
38	Olomoucký	Aktualizace č. 3	23.04.2018	26.04.2018	0			10.07.2018	06.11.2018	25.02.2019	19.03.2019	11	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				2	1	3	CIZNEROVÁ Vanda	11	5x	CIZNEROVÁ et al., 2019
39	Olomoucký	Aktualizace č. 4	25.02.2019	27.05.2019	3			24.06.2021		13.12.2021	27.01.2022	36	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	08.09.2021	3		14	4	18	KYNČL Jakub	33	5x	KYNČL et al., 2021
40	Olomoucký	Aktualizace č. 5	13.12.2021	02.05.2022	5			04.08.2022		26.09.2022	22.10.2022	10	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE			3	2	1	3	SVOBODA Milan	6	5x	SVOBODA et al., 2022d
41	Pardubický	Aktualizace č. 1	16.09.2010	22.10.2010	1	18.10.2011	20.11.2013	20.06.2014		17.09.2014	07.10.2014	49	KLASICKÝ	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO		06.03.2014	4		21	7	28	KÖRNER Milan	48	5x	KÖRNER et al., 2014
42	Pardubický	Aktualizace č. 2	22.09.2016	05.04.2017	7			20.11.2018		18.06.2019	05.07.2019	34	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE			4	8	0	8	SVOBODA Milan	27	6x	SVOBODA et al., 2019b
43	Pardubický	Aktualizace č. 3	26.06.2018	10.10.2018	4			17.01.2020		25.08.2020	12.09.2020	27	ZKRÁCENÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	22.06.2020	5	8	9	3	12	SVOBODA Milan	23	6x	SVOBODA et al., 2020c
44	Pižeňský	Aktualizace č. 1	09.09.2010	27.05.2011	9	15.04.2012		10.12.2013		10.03.2014	01.04.2014	43	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	27.09.2013	18		14	11	25	HADLAČ Michal	35	5x	HADLAČ et al., 2014
45	Pižeňský	Aktualizace č. 2	12.09.2016	10.01.2017	4	14.06.2017		27.04.2018		10.09.2018	29.09.2018	25	KLASICKÝ	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	07.11.2017	5	5	9	2	11	SVOBODA Milan	21	5x	SVOBODA et al., 2018b
46	Pižeňský	Aktualizace č. 3	12.02.2018	25.01.2021	36	01.11.2021		10.05.2023		04.09.2023	28.09.2023	68	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	20.01.2023	15	9	27	4	31	SVOBODA Milan	33	7x	SVOBODA et al., 2023c
47	Pižeňský	Aktualizace č. 4	20.02.2017	21.08.2017	6	23.02.2018		03.10.2018		17.12.2018	24.01.2019	23	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	04.07.2018	4	4	2	1	3	SVOBODA Milan	17	6x	SVOBODA et al., 2018c
48	Středočeský	Aktualizace č. 1	09.12.2013	15.03.2014	3	27.11.2014		23.04.2015		27.07.2015	26.08.2015	21	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	23.03.2015	4		105	15	120	POLÁČKOVÁ Vlasta	18	6x	POLÁČKOVÁ et al., 2015
49	Středočeský	Aktualizace č. 2	23.06.2014	14.01.2015	7	11.12.2015		29.11.2016		26.04.2018	04.09.2018	51	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	30.09.2016	10		102	14	116	POLÁČKOVÁ Vlasta	44	5x	POLÁČKOVÁ et al., 2018
50	Středočeský	Aktualizace č. 3	28.06.2016	21.09.2017	15	13.11.2019		06.06.2022		26.06.2023	09.11.2023	90	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	03.11.2022	5		220	43	263	BERÁNEK Karel	75	9x	BERÁNEK et al., 2023a
51	Středočeský	Aktualizace č. 6	29.04.2019	31.08.2020	16			23.09.2021		12.09.2022	03.11.2022	43	ZKRÁCENÝ	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	21.06.2022	9		3	3	6	BERÁNEK Karel	26	9x	BERÁNEK et al., 2022b
52	Středočeský	Aktualizace č. 7	25.11.2019	11.03.2021	16			07.12.2021		30.05.2022	25.08.2022	33	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				1	2	3	BERÁNEK Karel	18	9x	BERÁNEK et al., 2022c
53	Středočeský	Aktualizace č. 10	14.02.2022	23.05.2022	3			09.12.2022		26.06.2023	09.11.2023	21	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				25	10	35	BERÁNEK Karel	18	9x	BERÁNEK et al., 2023b
54	Středočeský	Aktualizace č. 11	28.03.2022	28.11.2022	8			24.05.2023		18.09.2023	04.01.2024	22	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				1	0	1	HADLAČ Michal	13	9x	HADLAČ et al., 2023b
55	Ústecký	Aktualizace č. 1	03.09.2014	18.06.2015	10	16.02.2016		04.11.2016		24.04.2017	20.05.2017	33	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO		20.05.2016	3		9	2	11	VRCHLAVSKÁ Hana	23	7x	VRCHLAVSKÁ et al., 2017
56	Ústecký	Aktualizace č. 2	14.12.2015	30.05.2017	18	16.04.2018		08.10.2019		22.06.2020	05.08.2020	57	KLASICKÝ	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	21.11.2018	7	10	169	21	190	SVOBODA Milan	39	7x	SVOBODA et al., 2020d
57	Ústecký	Aktualizace č. 3	25.06.2018	24.07.2018	1			20.09.2018		28.01.2019	17.02.2019	8	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE			1	7	1	8	SVOBODA Milan	7	9x	SVOBODA et al., 2019c
58	Ústecký	Aktualizace č. 4	21.06.2021	16.09.2021	3			15.02.2022		12.12.2022	04.02.2023	20	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	09.09.2022	7		9	1	10	BERÁNEK Karel	17	7x	BERÁNEK et al., 2022a
59	Vysočina Kraj	Aktualizace č. 1	22.06.2010	21.09.2010	3	06.09.2011		29.05.2012		18.09.2012	23.10.2012	28	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO		10.07.2012	1		6	8	14	BOHÁČOVÁ Monika	25	8x	BOHÁČOVÁ et al., 2012
60	Vysočina Kraj	Aktualizace č. 2	23.06.2015	18.09.2015	3	09.02.2016		15.06.2016		13.09.2016	07.10.2016	16	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	29.04.2016	3	5	130	0	130	SINDLEROVÁ Veronika	13	8x	SINDLEROVÁ et al., 2016a
61	Vysočina Kraj	Aktualizace č. 3	23.06.2015	18.09.2015	3	09.02.2016		15.06.2016		13.09.2016	07.10.2016	16	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	25.04.2016	3	4	18	1	19	SINDLEROVÁ Veronika	13	8x	SINDLEROVÁ et al., 2016b
62	Vysočina Kraj	Aktualizace č. 4	21.06.2016	09.05.2017	11	18.07.2018		16.09.2019	18.05.2020	08.09.2020	07.11.2020	53	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	07.01.2019	6		21	7	28	HADLAČ Michal	43	8x	HADLAČ et al., 2020
63	Vysočina Kraj	Aktualizace č. 5	09.05.2017	05.06.2017	1	03.08.2017		14.11.2017		12.12.2017	30.12.2017	8	KLASICKÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				0	0	0	SINDLEROVÁ Veronika	7	7x	SINDLEROVÁ et al., 2017
64	Vysočina Kraj	Aktualizace č. 6	27.03.2018	19.06.2018	3			04.12.2018		14.05.2019	14.06.2019	15	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	05.03.2019	3		6	1	7	SINDLEROVÁ Veronika	12	7x	SINDLEROVÁ et al., 2019
65	Vysočina Kraj	Aktualizace č. 7	18.06.2019	27.08.2019	2	06.03.2020		16.03.2021		01.09.2021	20.10.2021	29	KLASICKÝ	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	20.07.2020	5		12	0	12	SINDLEROVÁ Veronika	26	8x	SINDLEROVÁ et al., 2021
66	Vysočina Kraj	Aktualizace č. 8	11.02.2020	14.04.2020	2			07.09.2020		11.02.2020	13.04.2021	14	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				6	2	8	SINDLEROVÁ Veronika	12	8x	SINDLEROVÁ et al., 2020
67	Zlínský	Aktualizace č. 1	15.09.2010	09.12.2010	3	19.09.2011		11.06.2012		12.09.2012	05.10.2012	25	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	24.07.2012	1		20	6	26	BERÁNEK Karel	22	4x	BERÁNEK et al., 2012
68	Zlínský	Aktualizace č. 2	29.06.2016			12.12.2017		06.06.2018		05.11.2018	27.11.2018	29	KLASICKÝ	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE				4	0	4	ANTOŠOVÁ Monika	29	6x	ANTOŠOVÁ et al., 2018
69	Zlínský	Aktualizace č. 4	14.09.2020					11.05.2021		28.02.2022	22.03.2022	18	ZKRÁCENÝ	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE				7	1	8	ANTOŠOVÁ Monika	18	7x	ANTOŠOVÁ et al., 2022

Příloha č. 2 | Dotazníkové šetření

V rámci zpracování disertační práce bylo provedeno dotazníkové šetření, jehož smyslem bylo:

1. Zjistit, jak je respondenty obecně vnímána doba pořízení aktualizací ZÚR.
2. Ověřit, zda autorem navržené faktory F1–F15 v první fázi výzkumu (kapitola 7.) jsou relevantní a správné pro další fázi výzkumu.
3. Zjistit, jaké faktory respondenti (subjektivně) vnímají jako nejvýznamnější.
4. Zjistit, zda dle názoru respondentů existují další relativně významné faktory, které ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR.
5. Zjistit, jakými způsoby by dle názoru respondentů podle možno optimalizovat a zkrátit proces pořízení aktualizace ZÚR.

Dotazníkové šetření probíhalo online formou prostřednictvím platformy Survio v období 9. 4. – 21. 4. 2024. Před rozesláním dotazníku byl autorem vytvořen seznam čítající 100 osob, které jsou obecně obeznámené s problematikou pořizování aktualizací ZÚR a jsou schopné poskytnout relevantní zpětnou vazbu k danému tématu. Jedná se o osoby z řad pořizovatelů (krajských úřadů), projektantů, Ministerstva pro místní rozvoj, Ústavu územního rozvoje, oprávněných investorů, autorizovaných osob pro zpracování vybraných částí vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území a advokátů věnujících se problematice územního plánování. Ze 100 oslovených se do dotazníkového šetření zapojilo 67 respondentů. Účast tedy činila 67 % a tento vzorek lze považovat za reprezentativní.

Na následujících stranách je nejprve uveden dotazník ve znění, jak byl rozeslán vybraným osobám (*kurzivou modře*), a následně jsou připojeny výsledky jednotlivých odpovědí se stručným doprovodným komentářem autora.

Dotazník

2024_Aktualizace zásad územního rozvoje

Vážení kolegové,

prosím, věnujte přibližně 6 minut tomuto dotazníku, který obsahuje 21 otázek (z toho poslední 3 jsou dobrovolné).

Dotazník se věnuje problematice pořizování aktualizací zásad územního rozvoje (ZÚR) dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Jeho smyslem je ověřit, jaké faktory teoreticky ovlivňují (prodlužují) dobu pořízení aktualizací ZÚR.

Výsledky dotazníkového šetření budou sloužit jako výchozí podklad pro další část výzkumu, která se bude zabývat významností jednotlivých faktorů. Přestože je předkládaný dotazník relativně triviální, má v rámci celého výzkumu svou nezastupitelnou úlohu.

Veškeré zaznamenané odpovědi v dotazníku budou anonymizovány.

Předem děkuji za váš čas.

Jan Cihlář

1. Prosím, vyberte jednu z kategorií, kam byste se profesně zařadili.

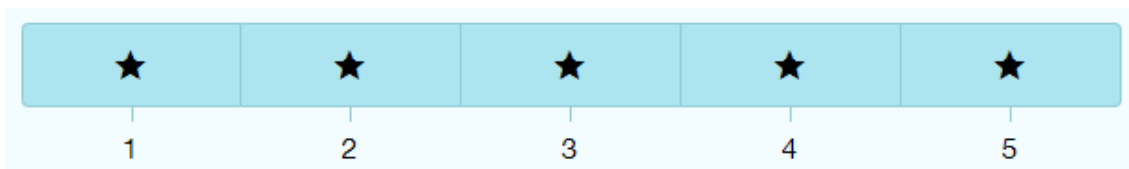
Vyberte jednu odpověď

- Pořizovatel
- Projektant
- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Oprávněný investor
- Ostatní

2. Průměrná doba pořízení aktualizace ZÚR je 31 měsíců. Jak tento časový údaj vnímáte?

Pro zajímavost: Nejkratší doba pořízení aktualizace ZÚR byla 7 měsíců. Nejdelší doba pořízení aktualizace ZÚR byla 90 měsíců.

(1 hvězdička = pořízení trvá nepřiměřeně dlouho / 5 hvězdiček = pořízení je extrémně rychlé)

3. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR zvolený postup pořízení?

Pořízení aktualizace může probíhat „klasickým“ postupem dle § 42 stavebního zákona nebo zkráceným postupem dle § 42a–42b stavebního zákona.

- ANO
- NE

4. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR skutečnost, že je aktualizace ZÚR pořizována na základě zprávy o uplatňování oproti např. pořízení na základě návrhu oprávněného investora?

Aktualizace pořizované na základě zprávy o uplatňování zpravidla průřezově řeší většinu částí ZÚR.

- ANO
- NE

5. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR skutečnost, že v průběhu pořízení vyvstane potřeba společného jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání?

- ANO
- NE

6. Má podle Vás vliv na dobu pořízení skutečnost, že návrh aktualizace ZÚR obsahuje varianty řešení?

- ANO
- NE

7. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR skutečnost, že v průběhu pořízení vyvstane potřeba řešení rozporu?

Rozpor ve smyslu § 4 odst. 8 stavebního zákona.

- ANO
- NE

8. Má podle Vás vliv na dobu pořízení skutečnost, že v průběhu pořízení aktualizace ZÚR vyvstane potřeba mezistátní konzultace?

Mezistátní konzultace ve smyslu § 37 odst. 4 stavebního zákona.

- ANO
- NE

9. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR potřeba zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území?

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území se zpracovává, jen pokud Ministerstvo životního prostředí ve svém stanovisku (zpracovaném podle kritérií přílohy č. 8 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí) uvede, že má být aktualizace ZÚR posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí.

- ANO
- NE

10. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR proces vydávání stanoviska SEA?

Vydání stanoviska Ministerstva životního prostředí podle § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí k návrhu aktualizace ZÚR v praxi mohou předcházet opakované kontroly dokumentace SEA vyžadované ministerstvem.

- ANO
- NE

11. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR množství, resp. charakter, požadovaných změn?

Požadavky na obsah aktualizace ZÚR vždy vychází z rozhodnutí zastupitelstva kraje.

- ANO
- NE

12. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR počet uplatněných připomínek?

- ANO
- NE

13. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR počet uplatněných námitek?

- ANO
- NE

14. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR četnost zasedání zastupitelstva kraje?

Zastupitelstvo kraje se dle § 40 zákona o krajích schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce.

- ANO
- NE

15. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR délka přípravných prací (zahrnující např. výběrové řízení)?

Jedná se o období mezi rozhodnutím zastupitelstva kraje o pořízení aktualizace a zahájením projekčních prací. V tomto období zpravidla dochází k přípravě veřejné zakázky a následnému výběrovému řízení na projektanta aktualizace.

- ANO
- NE

16. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR její projektant?

- ANO
- NE

17. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR skutečnost, že v průběhu pořízení vyvstane potřeba stanovení kompenzačních opatření?

Kompenzační opatření dle § 37 odst. 7 stavebního zákona uvede ve stanovisku Ministerstvo životního prostředí.

- ANO
- NE

18. Vyberte faktory (max. 8), které podle Vás nejvíce ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Vyberte maximálně 8 odpovědí

- Postup pořízení ("klasický" X zkrácený)

- *Výchozí zadání (např. zpráva o uplatňování, návrh oprávněného investora) a množství, resp. charakter, požadovaných změn*
- *Společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání*
- *Varianty řešení*
- *Rozpor*
- *Mezistátní konzultace*
- *Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území*
- *Vydávání stanoviska SEA*
- *Počet připomínek*
- *Počet námitek*
- *Četnost zasedání zastupitelstva*
- *Délka přípravných prací (zahrnující např. výběrové řízení)*
- *Projektant*
- *Potřeba stanovení kompenzačních opatření*

19. Existují podle Vás další relativně významné faktory, které ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR?

Otázka není povinná, ale všechny nápady a podněty jsou vítané. Napište jedno nebo více slov (max. 500):

20. Jakými způsoby by podle Vás bylo možno optimalizovat a zkrátit proces pořízení aktualizace ZÚR?

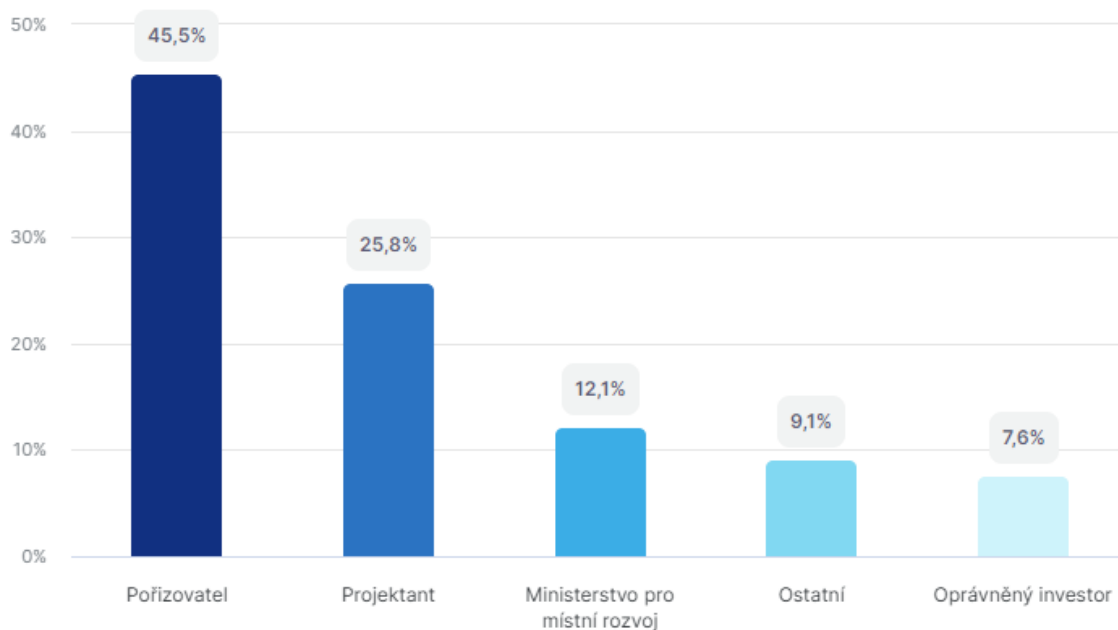
Otázka není povinná, ale všechny nápady a podněty jsou vítané. Napište jedno nebo více slov (max. 999):

21. Kontaktní údaje respondenta (dobrovolné)

Níže můžete uvést své kontaktní údaje pro případ dodatečných interních konzultací iniciovaných autorem výzkumu (např. ve vazbě na odpovědi u otázek 19 a 20), případně pokud máte zájem o zaslání konečných výsledků výzkumu. Napište jedno nebo více slov (max. 500):

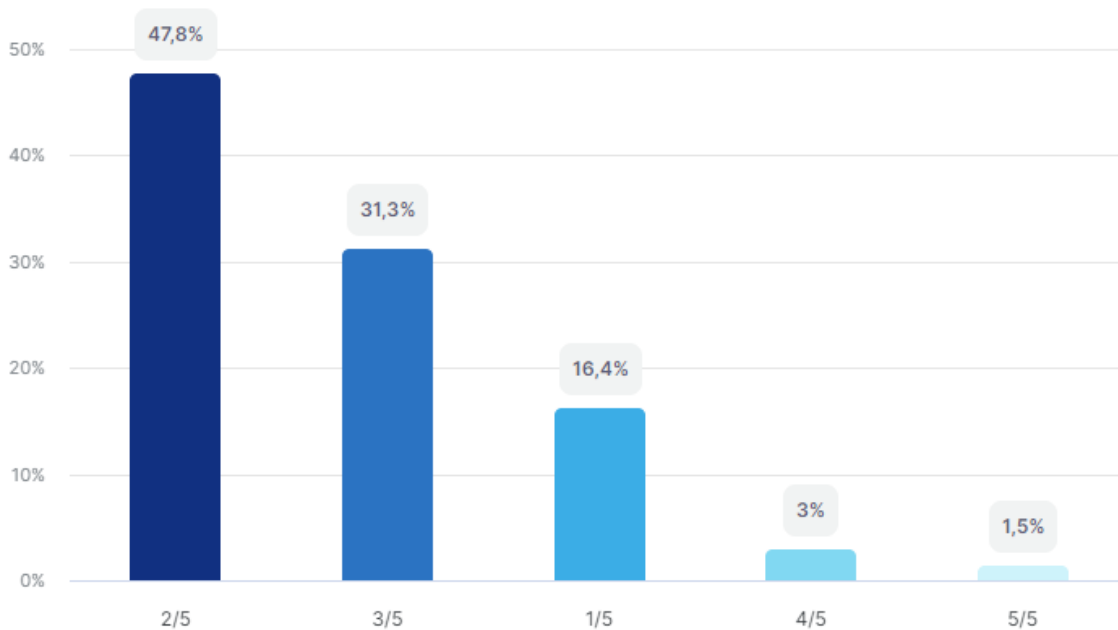
Výsledky

1. Prosím, vyberte jednu z kategorií, kam byste se profesně zařadili.

Komentář: Dotazníkového šetření se v největší míře zúčastnili pořizovatelé aktualizací ZÚR (téměř 46 %), což lze hodnotit velmi pozitivně, jelikož tyto osoby mají do problematiky pořizování nejlepší vhled.

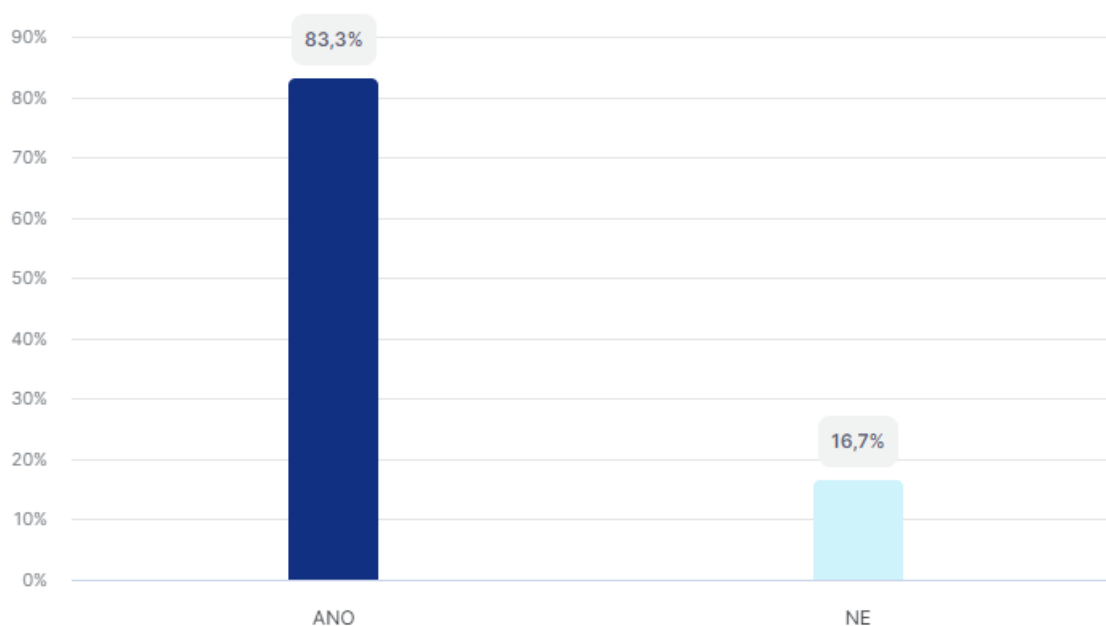
2. Průměrná doba pořízení aktualizace ZÚR je 31 měsíců. Jak tento časový údaj vnímáte?

Komentář: U této otázky respondenti používali tzv. hvězdičkové hodnocení (1 hvězdička

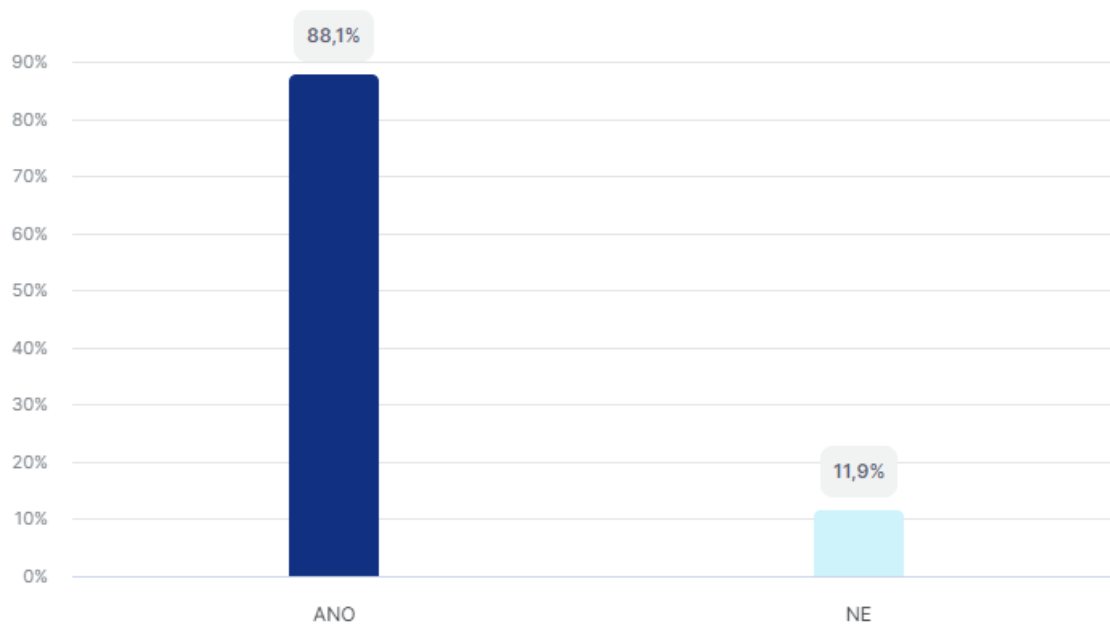
= pořízení trvá nepřiměřeně dlouho / 5 hvězdiček = pořízení je extrémně rychlé). Téměř 48 % respondentů volilo hodnocení 2 hvězdičky, což lze s ohledem na zvolenou škálu interpretovat tak, že pořízení aktualizace ZÚR podle jejich názoru trvá spíše dlouho. Spolu s podílem jednohvězdičkových hodnocení se tak 64 % respondentů domnívá, že doba pořízení je ve větší či menší míře nepřiměřená. 31 % respondentů svým tříhvězdičkovým hodnocením považuje dobu pořízení za přiměřenou, odpovídající povaze této ÚPD.

3. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR zvolený postup pořízení?

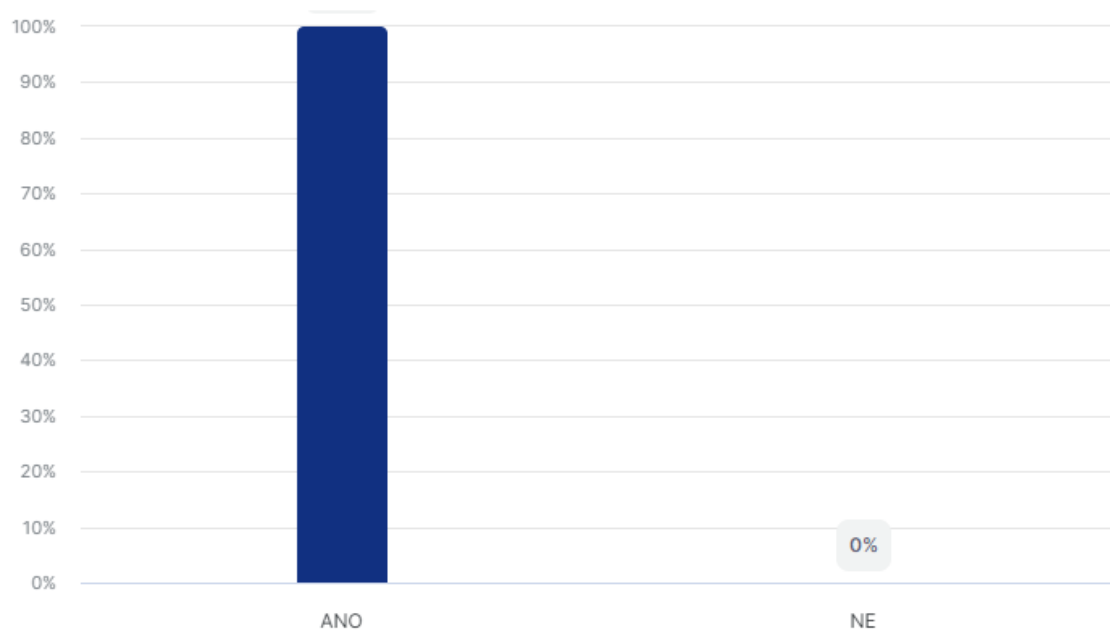
Komentář: Více než 83 % respondentů se domnívá, že zvolený postup pořízení (tj. „klasický“ postup dle § 42 stavebního zákona nebo zkrácený postup dle § 42a–42b stavebního zákona) má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

4. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR skutečnost, že je aktualizace ZÚR pořizována na základě zprávy o uplatňování oproti např. pořízení na základě návrhu oprávněného investora?

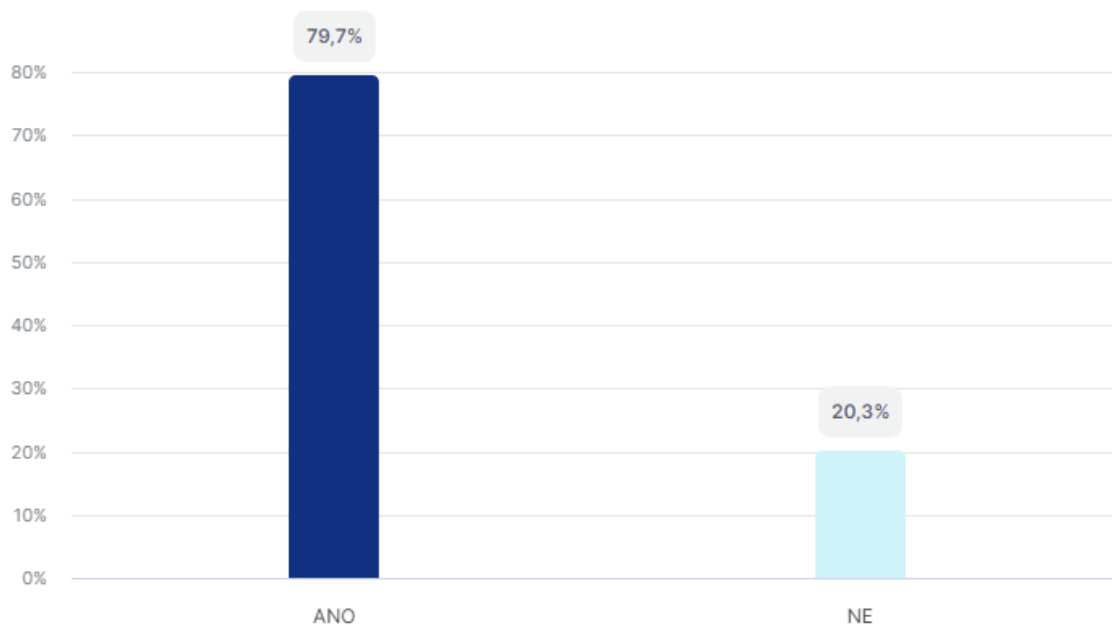
Komentář: Více než 88 % respondentů se domnívá, že forma zadání (např. zpráva o uplatňování, návrh oprávněného investora) aktualizace ZÚR má vliv na dobu pořízení. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

5. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR skutečnost, že v průběhu pořízení vystane potřeba společného jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání?

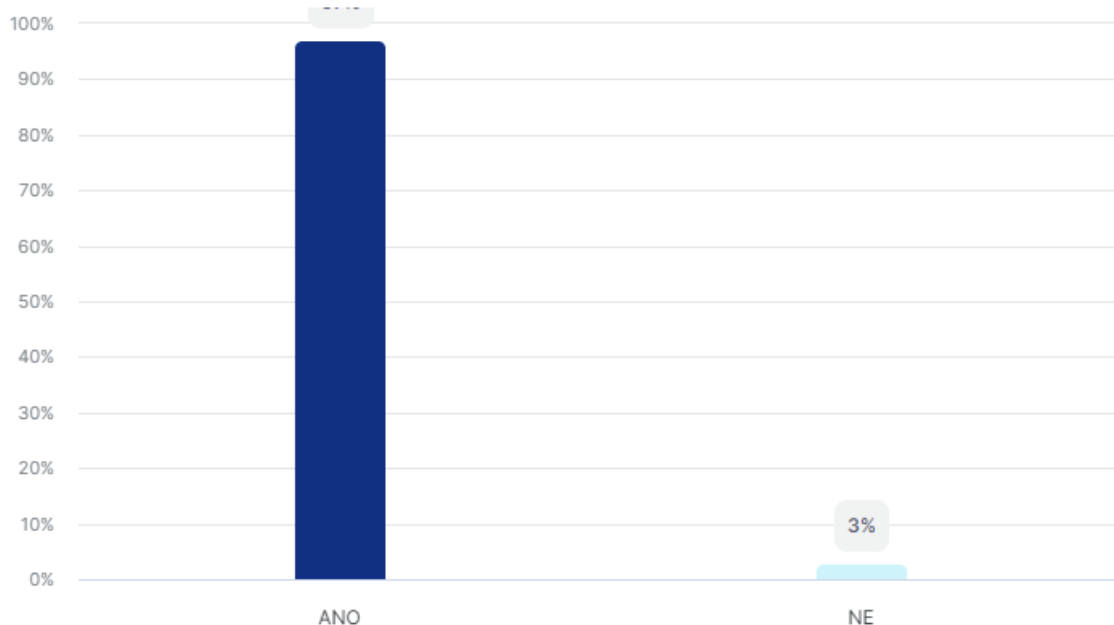
Komentář: Všichni respondenti se domnívají, že případná potřeba společného jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

6. Má podle Vás vliv na dobu pořízení skutečnost, že návrh aktualizace ZÚR obsahuje varianty řešení?

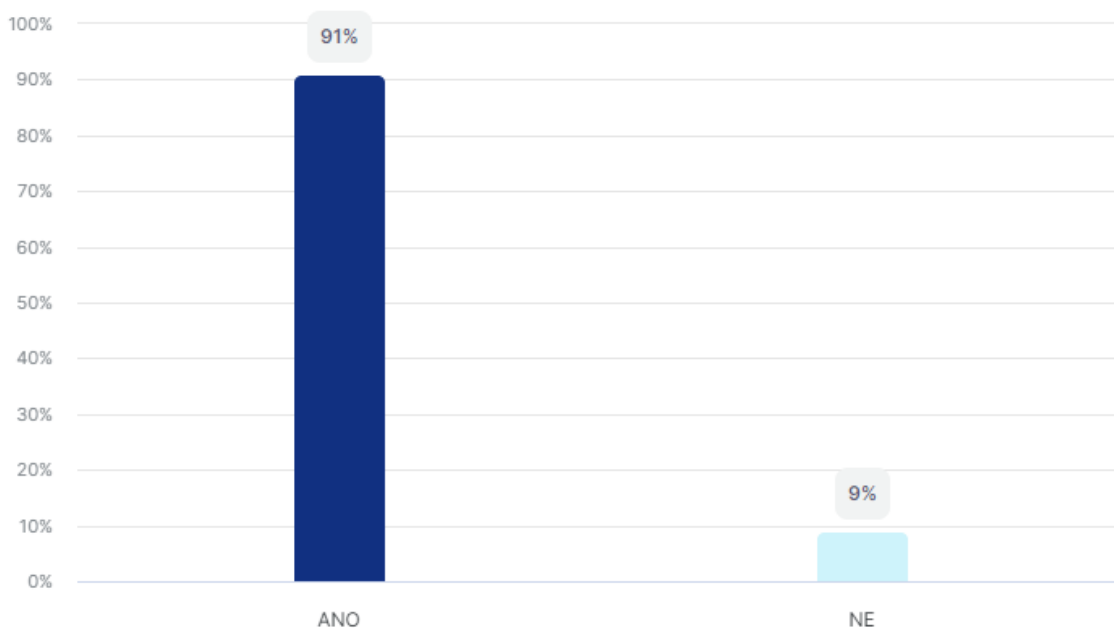
Komentář: Téměř 80 % respondentů se domnívá, že obsahuje-li návrh aktualizace ZÚR varianty řešení, má toto vliv na dobu pořízení. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

7. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR skutečnost, že v průběhu pořízení vyvstane potřeba řešení rozporu?

Komentář: 97 % respondentů se domnívá, že případná potřeba řešení rozporu ve smyslu § 4 odst. 8 stavebního zákona má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

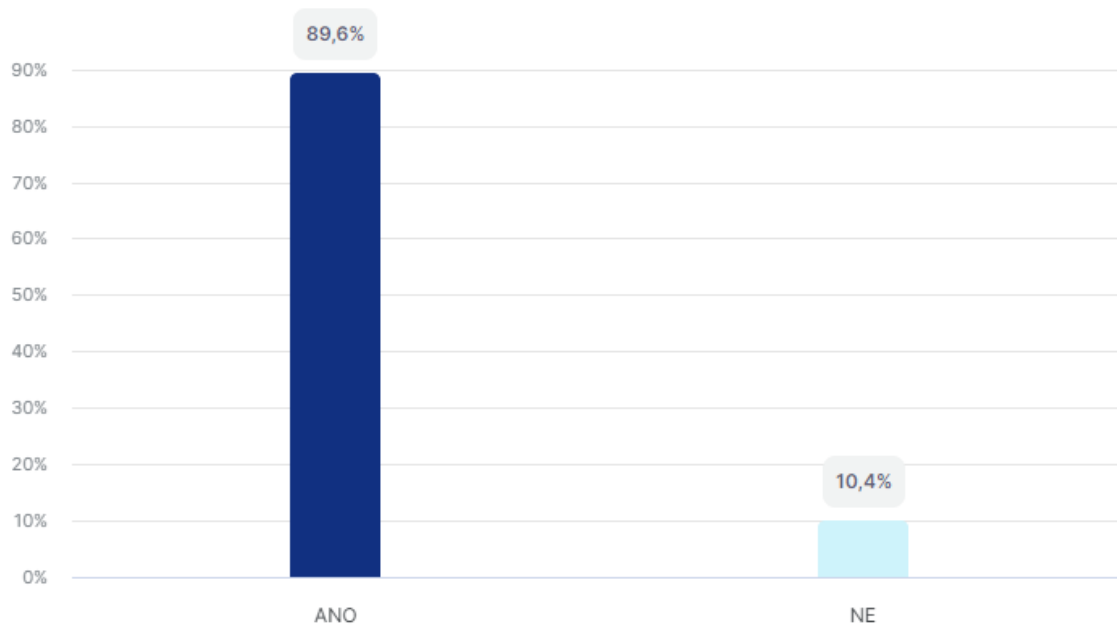
8. Má podle Vás vliv na dobu pořízení skutečnost, že v průběhu pořízení aktualizace ZÚR vyvstane potřeba mezistátní konzultace?

Komentář: 91 % respondentů se domnívá, že případná potřeba mezistátní konzultace ve

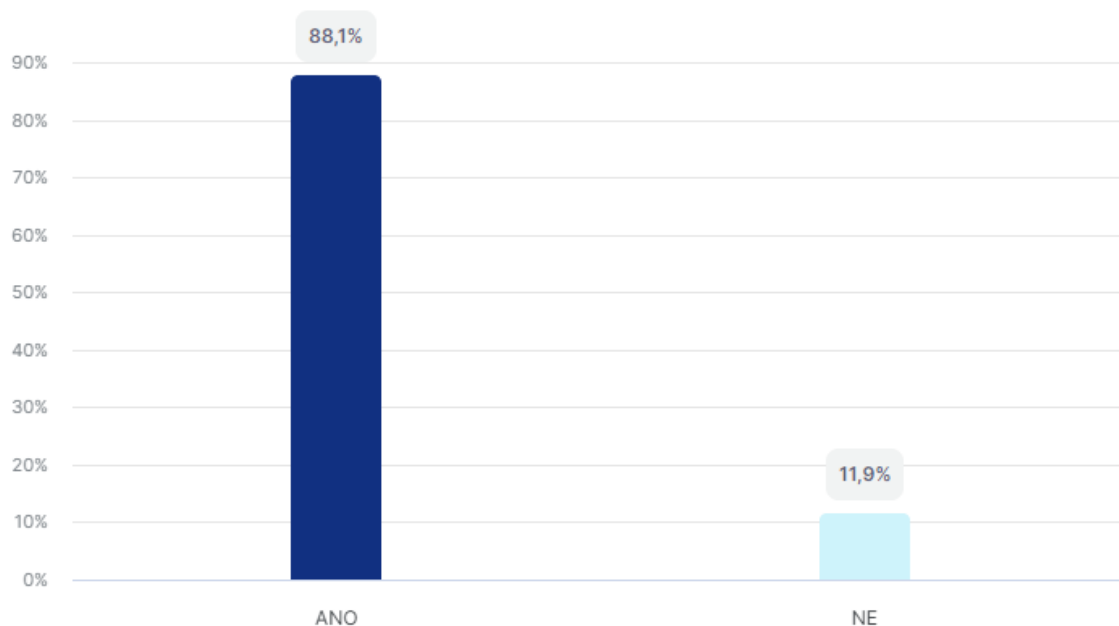
smyslu § 37 odst. 4 stavebního zákona má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

9. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR potřeba zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území?

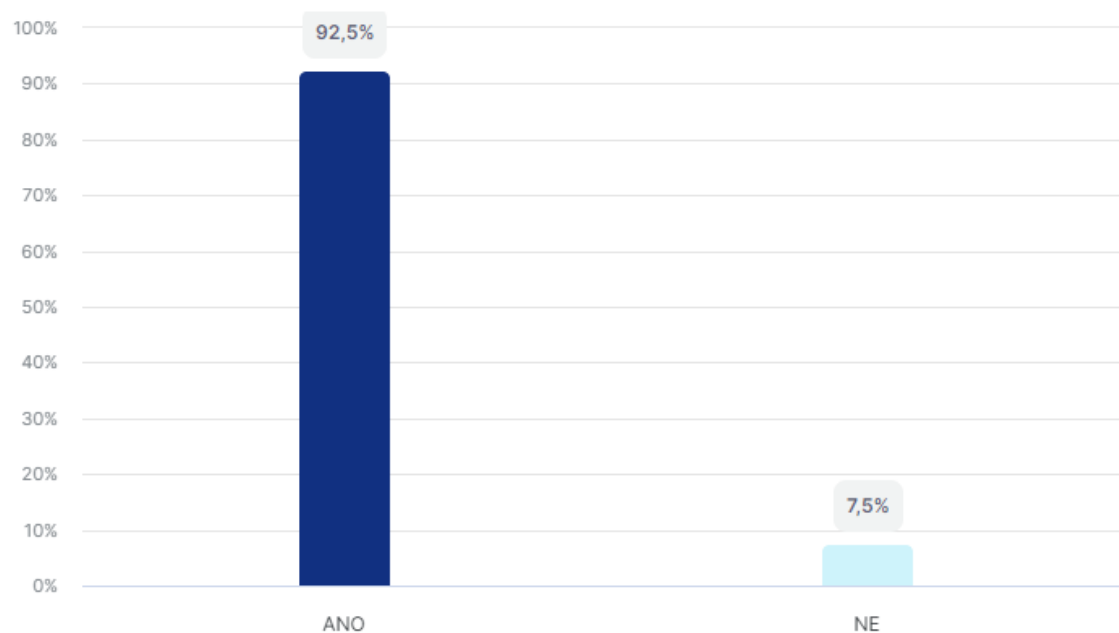
Komentář: Téměř 90 % respondentů se domnívá, že případná potřeba zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

10. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR proces vydávání stanoviska SEA?

Komentář: Více než 88 % respondentů se domnívá, že kontroly dokumentace SEA vyžadované Ministerstvem životního prostředí před vydáním stanoviska SEA mají vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

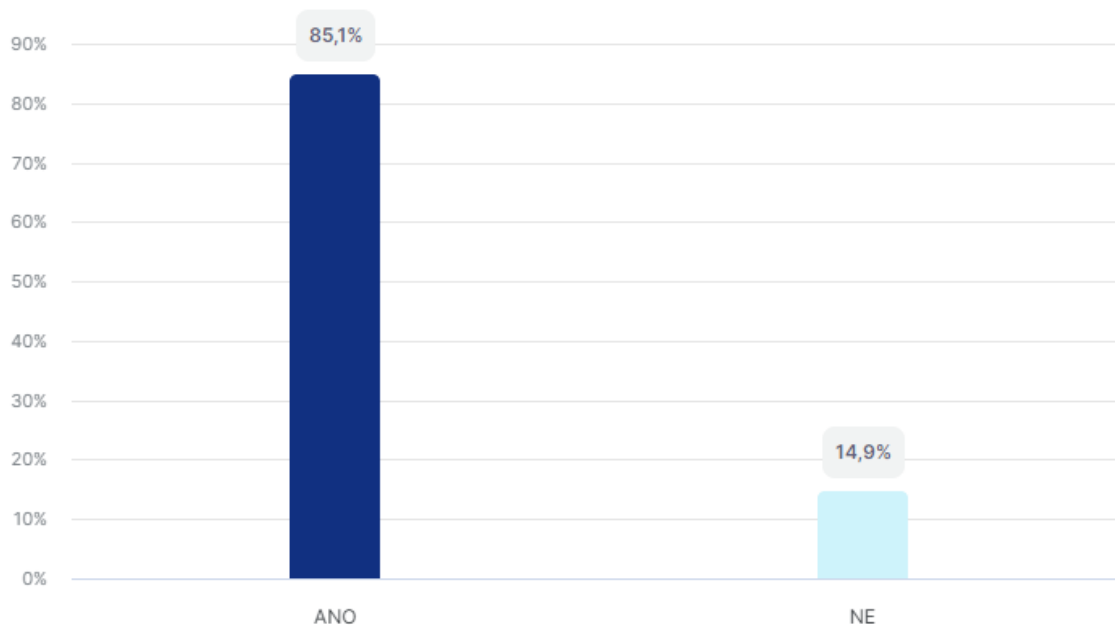
11. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR množství, resp. charakter, požadovaných změn?

Komentář: Téměř 93 % respondentů se domnívá, že charakter a množství požadovaných

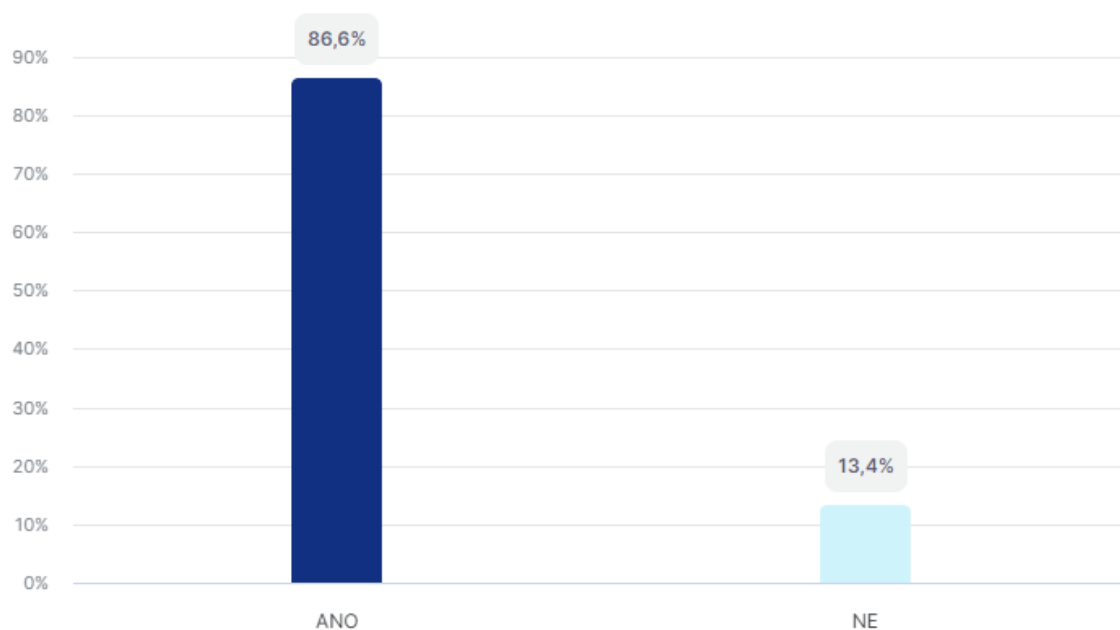
změn (tj. náročnost) má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

12. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR počet uplatněných připomínek?

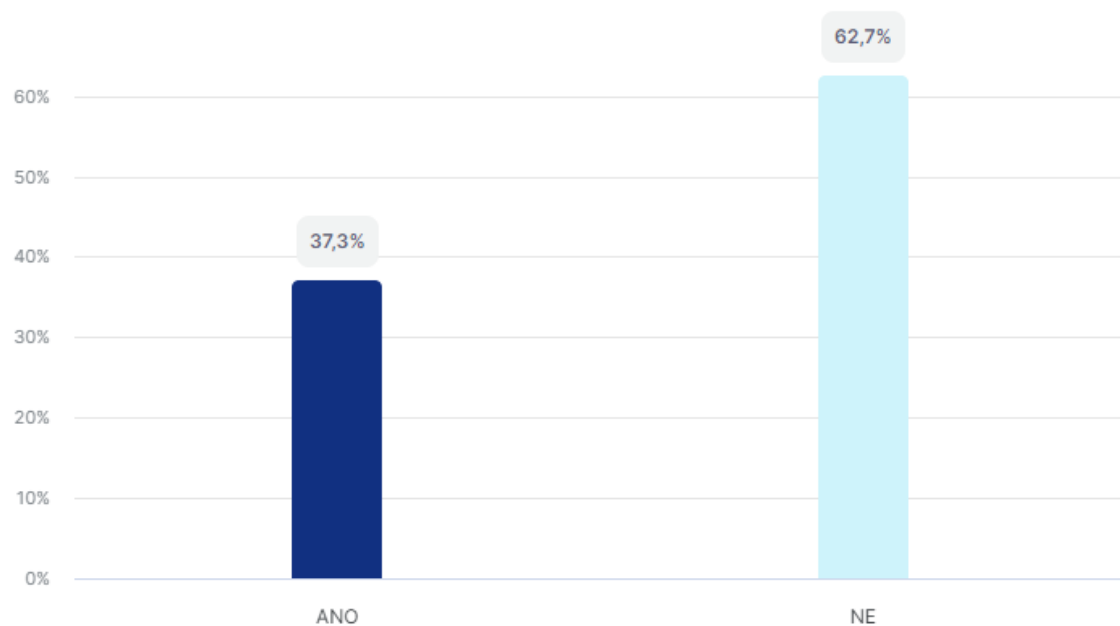
Komentář: Více než 85 % respondentů se domnívá, že počet uplatněných připomínek má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

13. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR počet uplatněných námitek?

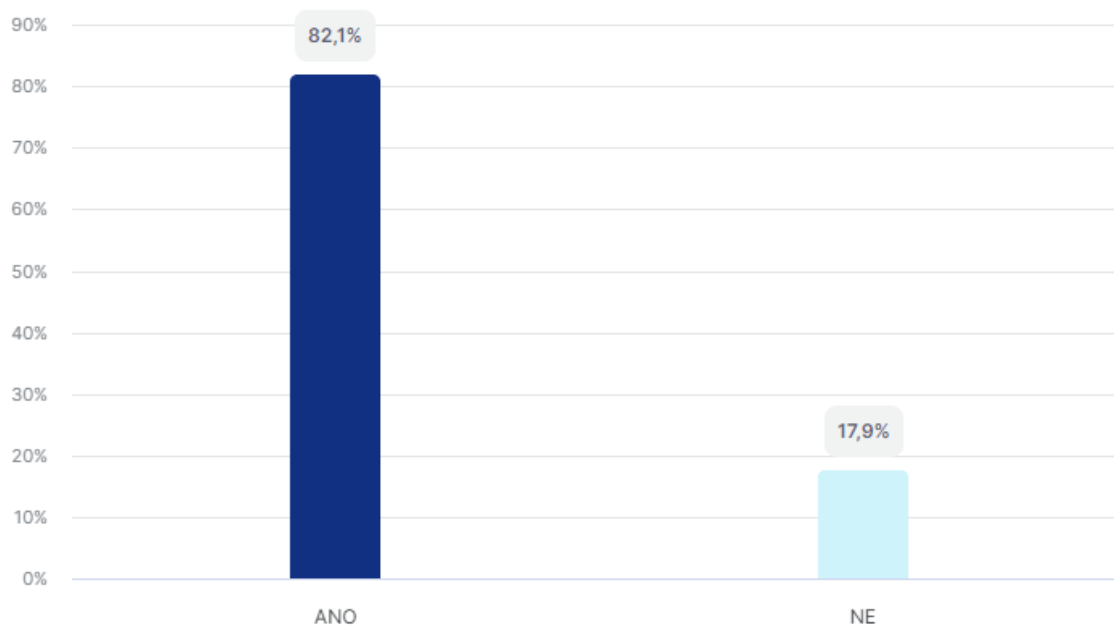
Komentář: Téměř 87 % respondentů se domnívá, že počet uplatněných námitek má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

14. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR četnost zasedání zastupitelstva kraje?

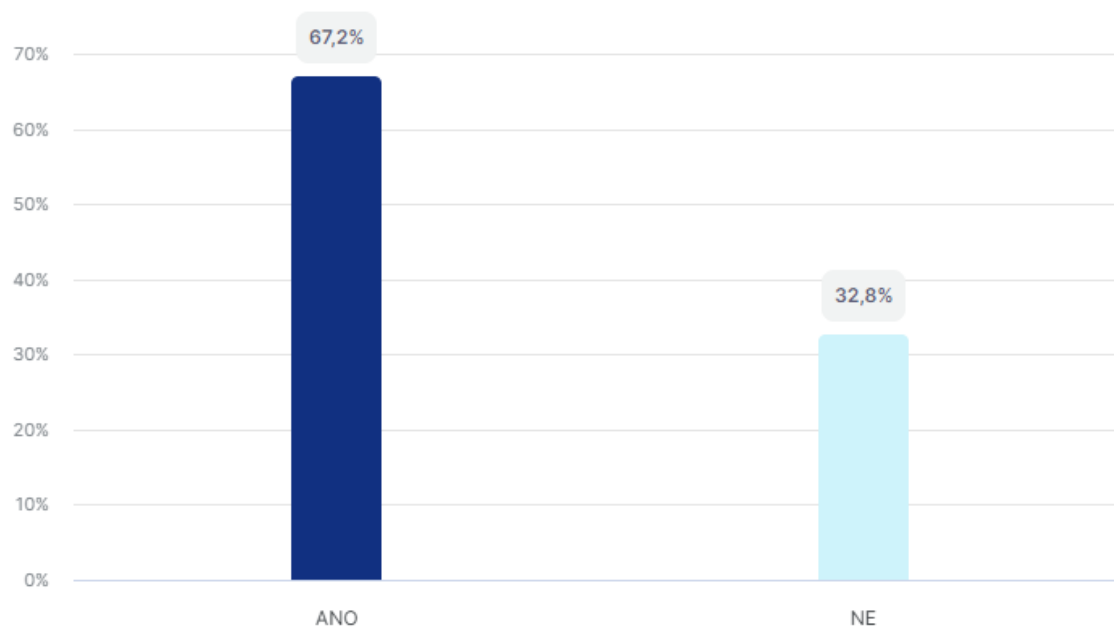
Komentář: Téměř 63 % respondentů se domnívá, že četnost zasedání zastupitelstva kraje nemá vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru jako jediného nebyla potvrzena.

15. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR délka přípravných prací (zahrnující např. výběrové řízení)?

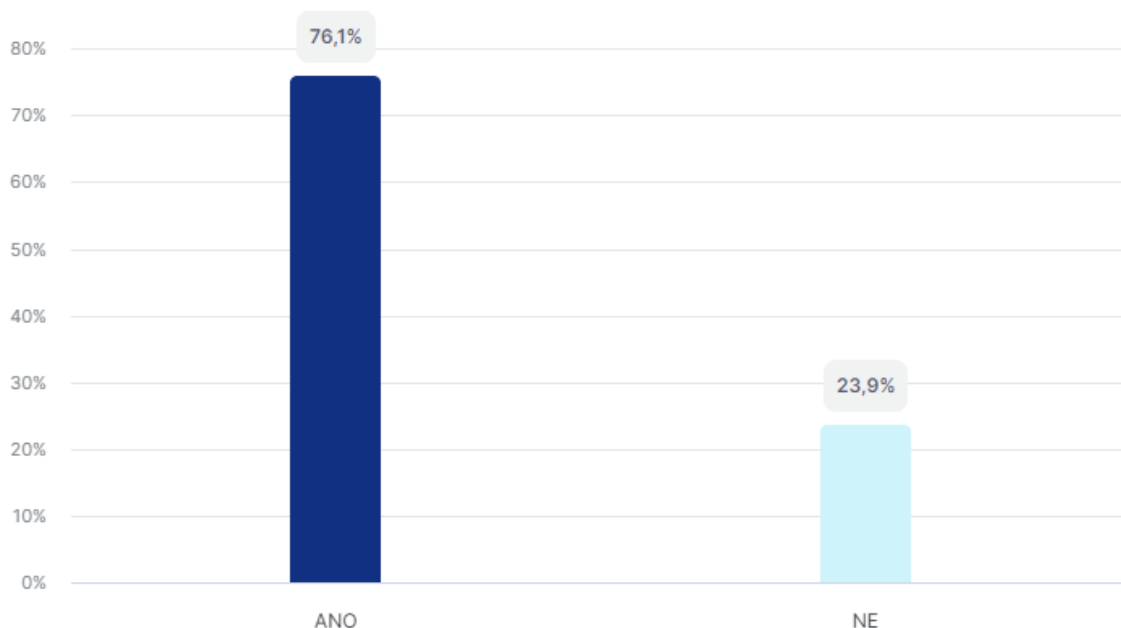
Komentář: Více než 85 % respondentů se domnívá, že délka přípravných prací (zahrnující např. výběrové řízení) má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

16. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR její projektant?

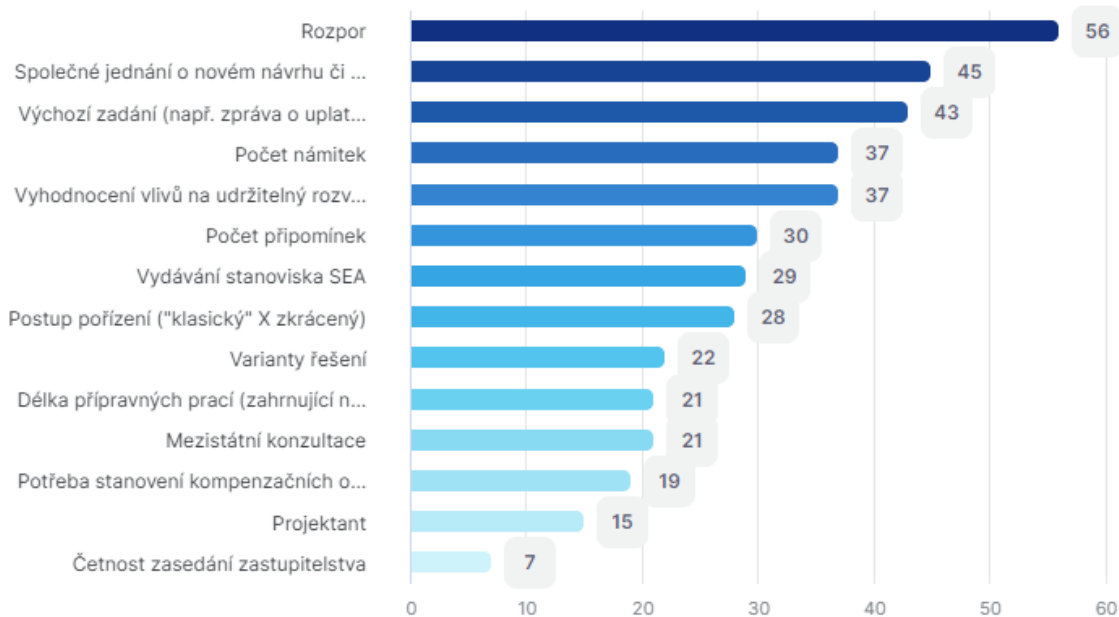
Komentář: Více než 67 % respondentů se domnívá, že výběr projektanta má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

17. Má podle Vás vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR skutečnost, že v průběhu pořízení vyvstane potřeba stanovení kompenzačních opatření?

Komentář: Více než 76 % respondentů se domnívá, že potřeba stanovení kompenzačních opatření dle § 37 odst. 7 stavebního zákona má vliv na dobu pořízení aktualizace ZÚR. Relevance navrženého faktoru byla potvrzena.

18. Vyberte faktory (max. 8), které podle Vás nejvíce ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR.

Komentář: Smyslem otázky bylo zjistit, jaké faktory z pohledu doby pořízení aktualizace ZÚR respondenti (subjektivně) vnímají jako nejvýznamnější a které jako nejméně

významné. Jako nevýznamnější faktor ovlivňující dobu pořízení je respondenty považována případná potřeba řešení rozporu ve smyslu § 4 odst. 8 stavebního zákona (shoda 83,6 % respondentů), následovaná případnou potřebou společného jednání o novém návrhu či opakovaného veřejné projednání (shoda 67,2 % respondentů) a výchozí formou zadání (např. zpráva o uplatňování, návrh oprávněného investora) (shoda 64,2 % respondentů). Jako nejméně významný faktor ovlivňující dobu pořízení aktualizace ZÚR je respondenty považována četnost zasedání zastupitelstva kraje (shoda 10,4 % respondentů).

V daném kontextu je zajímavé srovnání s dosaženými výsledky provedeného výzkumu (viz kapitola 8.). Všechny 3 výše komentované nevýznamnější faktory ovlivňující dobu pořízení dle dotazníkového šetření (tj. rozpor, společné jednání o novém návrhu či opakované veřejné projednání, výchozí forma zadání) byly současně na základě statistických dat vyhodnoceny jako významné faktory ovlivňující dobu pořízení. Zároveň u faktoru, který byl v dotazníkovém šetření identifikován jako nejméně významný (tj. četnost zasedání zastupitelstva kraje) byl na základě statistických dat vyhodnocen jako faktor, který nemá vliv na dobu pořízení.

19. Existují podle Vás další relativně významné faktory, které ovlivňují dobu pořízení aktualizace ZÚR?

Pozn.: Je uveden doslovný přepis zaznamenaných odpovědí.

- ▶ *1/ rychlos práce pořizovatele při zpracování pokynů projektantovi 2/ aktualizace a změny nadřazené nadřazené ÚPD a PÚR*
- ▶ *1) odborné kompetence a organizační (manažerské) schopnosti pořizovatele. 2) Podpora ze strany samosprávy, pochopení pro složitost procesu.*
- ▶ *Změna zastupitelstva - nové volební období. Nízká odbornost některých dotčených orgánů v oblasti územního plánování uplatňujících stanoviska v procesu pořízení A ZÚR. Kvalita zpracování a obsah ÚAP.*
- ▶ *Změna politického složení zastupitelstva*
- ▶ *Změna legislativy*
- ▶ *- vytíženost pořizovatele jinou prací než pořizováním konkrétní aktualizace ZÚR (může být i jiná aktualizace ZÚR) - dotčené orgány (zejména OOP) se věnují stejným záměrům projednávaným v ÚPD daleko více než v projednávaných rezortních koncepcích*
- ▶ *Výrazně ovlivňuje pořizování odpor veřejnosti. Pokud jsou odpůrci řešení ZÚR organizovaní, dokážou vymýšlet způsoby, jak brzdít pořizování. Podávání námitek podjatosti úředních osob ve smyslu systémové podjatosti - od pracovníků až po ředitele*

krajského úřadu, napadání projektanta u ČKA, posílání smyšlených pochybení pořizovatele i projektanta zastupitelům atd, To vše, aby působil pořizovatel i projektant u zastupitelů jako nedůvěryhodný, neschopný, ... Problémem je i nekompetentní zástupce DO.

- ▶ *vypořádání stanovisek dotčených orgánů; vrácení návrhu zastupitelstvem kraje s pokyny k úpravě*
- ▶ *Všechny faktory, které napadají i mě, byly zmíněny.*
- ▶ *V procesu pořizování často lhůtu prodlužuje dohadování stanovisek s dotčenými orgány.*
- ▶ *Volební období vedení kraje*
- ▶ *vnější zájmy*
- ▶ *Spolupráce mezi projektantem ZUR a zpracovateli Vyhodnocení vlivů na ŽP a lokality soustavy Natura 2000*
- ▶ *S ohledem na nabytí účinnosti nového stavebního zákona a zavedení nové povinnosti pořizovat ZÚR za účasti určeného zastupitele se dá předpokládat, že se bude jednat o další faktor, který může dobu pořizování prodloužit.*
- ▶ *Skutečná vůle zastupitelstva pořídit aktualizaci. Kapacita pořizovatele věnovat se aktualizaci.*
- ▶ *Schopnost pořizovatele zadávat srozumitelné a jasné úkoly a požadavky*
- ▶ *Setkal jsem se s průtahy ve výběrových řízeních zhotovitelů ÚPD a navyšování cen z důvodů nového jednotného standardu územně plánovací dokumentace od r. 2023. Dále nedostatečná personální kapacita úřadů územního plánování viz otázka č. 20.*
- ▶ *Průběžná projednávání nad zákonem stanovený rámec, existence relevantních podkladů a odborných studií*
- ▶ *Projednání AZUR ve volených orgánech kraje - výbory, komise, rada*
- ▶ *Povinnost upravovat návrh aktualizace ZÚR po společném jednání, tj. nemožnost projednat ten samý návrh změny ve společném a veřejném projednání.*
- ▶ *Potvrzení významného vlivu na území Natura 2000 (přesně na "předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti") ve "vyhodnocení Natura". Změna politického vedení kraje. Změna záměrů Ministerstva dopravy. Změna Politiky územního rozvoje (též územního rozvojového plánu, až bude). Nátlakové skupiny.*
- ▶ *Pořizovatel, Kvalita zpracovaných podkladů pro aktualizaci ZÚR*
- ▶ *pořizovatel chybějící kontinuita prací*
- ▶ *Pořizovatel*

- ▶ *politická situace - volby do krajských zastupitelstev*
- ▶ *Obsah stanovisek dotčených orgánů - nesměřující k projednávané věci, překračující podrobnost řešení. Časově náročná součinnost s dotčenými orgány.*
- ▶ *Ne*
- ▶ *Navrhovatel - soukromý vs. státní subjekt*
- ▶ *MŽP ČR a vyhodnocení vlivů na životní prostředí*
- ▶ *MMR*
- ▶ *metodické vakuum v případě např. regulace OZE formou OOP - jde se systémem zkouška/omyl (každý kraj jinak), tzn. NSS zruší/nezruší*
- ▶ *Krajský úřad - pružnost, vstřícnost či časová vytíženost úředníků. Dále hraje roli, ve kterém kraji, potažmo konkrétní části kraje, je aktualizace řešena - většinou ve vztahu k jiným zájmům v území - např. Praha či Středočeský kraj ve vztahu k vyšší hodnotě pozemků, jižní či východní Morava ve vztahu k ochraně přírody. Politická situace v kraji - více než četnost zasedání zastupitelstva mohou pořízení protáhnout krajské volby (pořízení se často nestihne v jednom volebním období).*
- ▶ *Komunikace resp. nekomunikace dotčených orgánů v průběhu projednání dokumentace (období od vydání stanoviska k návrhu a vyhodnocením stanoviska - ujasnění co vlastně DO požaduje). Změna samosprávy a požadavky na úpravy. Neochota schvalovat kontroverzní aktualizace před volbami.*
- ▶ *Kompetentní a aktivní pořizovatel*
- ▶ *Charakter záměru, který je předmětem aktualizace.*
- ▶ *Dostatečná znalost vymezovaného záměru a jeho neměnnost v čase*
- ▶ *dobu pořízení ZÚR může dle mého podstatně prodloužit zařazení problematického bodu Aktualizace ZÚR např.: umístění armádní plochy viz Mošnov, dále ochota orgánu ŽP vydávat svá stanoviska v co nejkratším termínu*
- ▶ *Činnost / nečinnost pořizovatele*
- ▶ *Aktivita pořizovatele.*
- ▶ *akceschopnost státní správy a pořizovatele*

Komentář: Otázka 19. byla doplňující a nelze tak provést procentuální hodnocení jako u předchozích otázek. Na základě analýzy zaznamenaných a věcně shodných odpovědí však lze definovat několik okruhů, které respondenti považují za relativně významné ve vztahu k době pořízení aktualizace ZÚR. Jedná se o následující:

1. Pořizovatel. Značná část odpovědí považuje roli pořizovatele za klíčovou v procesu pořízení aktualizace ZÚR. Respondenti poukazují na časovou

vytíženost pořizovatelů jinou agendou, ve vybraných případech na nízkou míru kompetence a aktivity jednotlivých pořizovatelů a personální deficit příslušných úřadů.

2. Zastupitelstvo kraje. Relativně velké množství respondentů považuje za problém změnu politického složení zastupitelstva v souvislosti s výsledky voleb, kdy nové zastupitelstvo může mít k rozpracované aktualizaci jiný postoj. Jako problém byla též identifikována nízká míra podpory ze strany politické reprezentace kraje.

3. Dotčené orgány. V několika odpovědích je poukázáno na nekompetentnost dotčených orgánů a zdlouhavá dohádovací řízení v případě uplatnění nesouhlasného stanoviska. Dotčené orgány přitom mají v procesu pořízení aktualizace ZÚR klíčovou roli, jelikož k jejímu návrhu vydávají stanoviska, jejichž obsah je pro aktualizaci závazný.

4. Legislativa. Spíše v obecné rovině je v několika případech poukázáno na oblast legislativy, kdy vybrané změny, resp. absence některých procesních náležitostí (např. kdy potom dochází k projednávání nad rámec stanovený zákonem), mohou mít vliv na dobu pořízení.

5. Podklady. V několika případech je konstatováno, že vliv na dobu pořízení může mít i kvalita a vlastní existence relevantních podkladů pro aktualizaci ZÚR.

6. Nadřazené dokumentace. Dobu pořízení mohou dle několika odpovědí ovlivnit i jednotlivé aktualizace PÚR, resp. do budoucna ÚRP. Kraj je přitom povinen bez zbytečného odkladu uvést do souladu ZÚR se schválenou PÚR nebo ÚRP.

7. Veřejnost. Relativně osamocenou, avšak z pohledu autora velmi zajímavou odpovědí je poukázání na odpor veřejnosti proti řešení aktualizace ZÚR, kdy stávající systém umožňuje v procesu pořízení vytvářet obstrukce a tím ho účelově brzdit.

20. Jakými způsoby by podle Vás bylo možno optimalizovat a zkrátit proces pořízení aktualizace ZÚR?

Pozn.: Je uveden doslovný přepis zaznamenaných odpovědí.

- ▶ *1/ změna zákona pro zadávání veřejných zakázek, resp. reálná praxe procesů dle tohoto zákona významně ovlivněná judikáty a NKÚ 2/ závazné lhůty pro ministerstva, zejména při řešení rozporů*
- ▶ *zúžit okruh subjektů, které mohou podávat připomínky. Veřejnost by měla být zastoupena pouze samosprávami*
- ▶ *Zřízení "Institutu plánování kraje", který by průběžně pracoval na ÚAP, ZÚR, případně*

studíích apod.

- ▶ Zrušit OOP
- ▶ Zrušit formu vydávání prostřednictvím OOP - formalizace postupu, obšírné odůvodňování způsobu řešení, vyhodnocování připomínek, námitek, atd.....převládá nad podstatou věcného řešení.
- ▶ - zpracování aktualizace ZÚR by nemělo být vybranou činností ve výstavbě (někdy není co projektovat; není jen o výběru projektanta, projektant se nemůže dané aktualizaci hned věnovat, ale musí ji zařadit mezi ostatní zakázky) - zpracovatele aktualizace ZÚR by bylo možné přímo poptat u Ústavu územního rozvoje (nemuselo by jít nutně o zpracování na klíč, ale třeba o nějaký odborný dohled či certifikaci, pokud by aktualizaci ZÚR provedl pořizovatel sám) - oslabení pozice MŽP jako všemocného orgánu SEA, který si může svévolně diktovat, jak má vypadat SEA - pokud je záměr pozitivně projednán v SEA k rezortní koncepci (např. plánu dílčích povodí), tak ho není možné bojkotovat dotčenými orgány v SEA u ZÚR (někdy je v koncepci podrobnější než v ZÚR)
- ▶ Zkrátit termíny v zákoně
- ▶ Zjednodušit vydávání stanovisek SEA respektive omezit průtahy ze strany MŽP
- ▶ Za současného znění stavebního zákona 283/2021 by pomohlo navýšení personálních kapacit úřadů územního plánování, přímé zapojení zhotovitelů dokumentace a dalších autorizovaných osob (např. architektů a IT pracovníků) do struktur úřadu.
- ▶ Vždy je to o lidech.
- ▶ Využitím možnosti rozdělit změnu (zejména pokud vyplývá ze ZoU) na části projednatelné (méně konfliktní) a konfliktní - ty pak řešit samostatně (nebo i zastavit) a na základě podrobnějších podkladů (studie, varianty).
- ▶ vyšší kompetence pořizovatele a projektanta, ... dále mj. redukce počtu tištěných paré
- ▶ Vyjasnit kompetence dotčených orgánů, neposuzovat z hlediska vlivů na ŽP již jednou posouzené záměry, postavit na jisto obsah vyhodnocení vlivů na ŽP a stanoviska SEA i kritéria tzv. "zjišťovacího" řízení (zda bude aktualizace podléhat posouzení vlivů či nikoliv), méně "přísná" úprava kompenzačních opatření a jejich načasování
- ▶ V rámci stávajícího i "nového" stavebního zákona těžko...
- ▶ v případě zpracování Zprávy o uplatňování, průběžná komunikace a sběr podnětů od obcí, dotčených orgánů, apod. zjednodušení procesu výběrového řízení na zpracovatele dle i dalších kritérií, než je nejnižší cena
- ▶ Stanovení závazných lhůt pro jednotlivé kroky pořizovatele, možnost spojit společné jednání a veřejné projednání, umožnění věcně souvisejících námitek vypořádat souhrnně, nikoli je vypořádat každou samostatně samostatným rozhodnutím

o námitkách.

- ▶ *Snad jedině změnou legislativy*
- ▶ *Přenesením pravomoci rozhodnout o změně z postupu podle stavebního zákona na hejtmána nebo radu. Stačilo by, aby zakreslili do mapy co požadují a přidali podpis a razítko. Tak to udělal svého času hejtmán Rath a na úrovni ÚP někteří starostové/stky. Ušetřilo by se hodně úřednických míst. :)*
- ▶ *průběžné projednávání s dotčenými orgány a stakeholdery, koordinace se zpracovatelem SEA, úprava obsahu vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území*
- ▶ *Projektant by byl zaměstnanec kraje (vhodné pro drobné aktualizace ZÚR).*
- ▶ *Projednání záměrů mezinárodního a republikového významu v ÚRP.*
- ▶ *Problém územního plánování i stavebního řízení je, že se chtějí hájit veškeré všemožné veřejné zájmy a všem dotčeným osobám se chtějí dát všechna možná práva a možnosti přezkumu a zároveň se chce postupovat rychle, což není možné. Pro zásadní urychlení není jiná možnost, než zejména důležité stavby infrastruktury považovat za prioritní veřejný zájem a pokud se vyhnou plošným chráněným územím (pravděpodobně s vyloučením CHKO, které jsou skoro všude), neposuzovat u nich vliv na životní prostředí, respektive posuzovat jej pouze z toho pohledu, aby byly pokud možno k životnímu prostředí šetrné, ale aby nebylo možné jejich realizaci zcela vyloučit (pouze požadovat určité technické řešení apod.). Stejně tak je nutné omezit práva vlastníků a dalších dotčených osob.*
- ▶ *Podstatnou roli dále hraje příprava záměrů ze strany investorů. Kvalitnější a předem projednané podklady pro zpracování aktualizace mohou proces pořízení/projednání významně snížit.*
- ▶ *omezit aktivní legitimaci k podání připomínek na subjekty, kterou mohou být předmětem aktualizace přímo dotčeny na svých právech (a jsou schopny to prokázat), ochrana veřejných zájmů má náležet dotčeným orgánům*
- ▶ *Naučit dotčené orgány jejich kompetenční mantinely stanovisek ve vztahu k zákonné podrobnosti ZÚR.*
- ▶ *Kdyby se ministerstva či jiné orgány vydávaly stanoviska dle kompetenčního a správního řádu, což se bohužel neděje.*
- ▶ *Kdyby dotčené orgány řádně a pouze v rozsahu jim svěřené kompetence hájily veřejné zájmy a nebyly někdy zbytečně formalističtí.*
- ▶ *Jediným způsobem je udržet proces pořízení tak, že nejsou v něm žádné "prostoje". Vše je o odborné práci pořizovatele i projektanta.*
- ▶ *Domnívám se, že délka celého procesu je nejvíce ovlivněna "náročností" aktualizace (tzv. počtem, složitostí požadavků v ní řešených), správními lhůtami (pro pořizovatele*

i dotčené orgány) a případně řešením rozporů či výběrovým řízením na zpracovatele (pokud se nesoutěží pouze na nejnižší cenu). Při zjednodušení, zkrácení některých uvedených postupů je možné docílit optimalizace, nicméně je mi otázkou, jestli bude v obvyklých případech časová úspora větší. Umím si představit, že při přenastavení procesu řešení rozporů (zavedení lhůty?) lze v procesu pořizování postupovat rychleji (i v řádech měsíců), to samé v mechanismech veřejných zakázek (kde však roli můžou hrát i konkrétní interní postupy v rámci každého KÚ).

- ▶ *Dobrá spolupráce mezi pořizovatelem a projektantem*
- ▶ *Dle nového stavebního zákona se budou uplatňovat pouze připomínky (námitky již ne), což bude podle mě také přínos.*
- ▶ *Detailně projednané požadované změny s oprávněnými investory*
- ▶ *dělit aktualizace na systémově stejné záležitosti, kombinace záměrů z různých oblastí obvykle vyžaduje delší projednání (delší dohodovací řízení, více dotčených orgánů)*
- ▶ *automatické "spadnutí" do SEA*

Komentář: Otázka 20. byla doplňující a nelze tak stejně jako v případě otázky předchozí provést procentuální hodnocení. Na základě analýzy zaznamenaných a věcně shodných odpovědí však lze definovat několik směrů, kterými by dle respondentů bylo možno optimalizovat a zkrátit proces pořizování aktualizace ZÚR. Jedná se o následující:

1. Dotčené orgány. Značná část odpovědí naznačuje, že proces pořizování by bylo možno optimalizovat vyjasněním kompetencí dotčených orgánů, konkrétně bylo jmenováno např. Ministerstvo životního prostředí ve vztahu k vyhodnocení SEA. Dané odpovědi tak korespondují s výsledky předchozí otázky, kde bylo opakovaně poukazováno na nekompetentnost dotčených orgánů.

2. Veřejnost. V několika případech je konstatováno, že by bylo možné redukovat okruh subjektů, které mohou k návrhu aktualizace ZÚR uplatňovat připomínky. Zajímavý je zejména názor, že veřejnost by v procesu pořizování měla být zastoupena pouze samosprávami.

3. Lhůty. Několik odpovědí poukazuje na možnost stanovení konkrétních lhůt pro jednotlivé kroky, resp. jednotlivé aktéry (např. pořizovatele, dotčené orgány), v procesu pořizování, přičemž konkrétně byl dvakrát zmíněn proces řešení rozporu.

4. Pořizovatel a zpracovatel. Jako možný způsob zefektivnění procesu pořizování je několikrát zmíněna dobře nastavená spolupráce mezi pořizovatelem a zpracovatelem (vč. zpracovatelem SEA). V případě pořizovatele je (obdobně jako u předchozí otázky 19.) poukázáno na potřebu navýšení personálních kapacit úřadů, které mají pořizování v kompetenci. V případě zpracovatele pak je poukázáno na možnost, že si kraje aktualizace ZÚR *de facto* zpracovávaly

svépomocí.

5. Kvalita podkladů. Obdobně jako u předchozí otázky je konstatováno, že proces pořízení lze zkrátit, pokud k předmětné aktualizaci ZÚR jsou připravené a předjednané (např. oprávněným investorem) příslušné podklady.

6. Vyhodnocení námitek a připomínek. Relativně osamocenými, avšak z pohledu autora velmi zajímavými podněty je umožnit (pořizovateli) vypořádávat věcně související námítky souhrnně, nikoli vypořádávat každou samostatně samostatným rozhodnutím o námitkách. Analogicky je zaznamenáno i v případě vyhodnocování připomínek.

7. Opatření obecné povahy. Ve dvou případech je navrhováno, že proces pořízení by bylo možné optimalizovat, pokud by aktualizace ZÚR nebyly vydávány formou opatření obecné povahy podle správního řádu.

21. Kontaktní údaje respondenta (dobrovolné)

Otázka 21. byla dobrovolná, a jelikož obsahuje kontaktní údaje vybraných respondentů, které mají, jak bylo v dotazníku deklarováno, sloužit výhradně pro případ dodatečných interních konzultací iniciovaných autorem výzkumu (např. ve vazbě na odpovědi u otázek 19 a 20), případně pro případ, že má respondent zájem o zaslání konečných výsledků výzkumu, nejsou zde zaznamenané odpovědi uváděny.

Příloha č. 3 | Seznam prací autora vztahujících se k tématu disertační práce

Jako nedílná součást disertační práce jsou předloženy aktualizace ZÚR, na kterých se mezi lety 2015–2023 autor (disertační práce) podílel jako spoluautor a člen zpracovatelského týmu. Jedná se o tyto aktualizace (v závorce uveden rok vydání):

- ▶ Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (2020)
- ▶ Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina (2016)
- ▶ Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina (2016)
- ▶ Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2018)
- ▶ Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2019)
- ▶ Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2021)
- ▶ Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2020)
- ▶ Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2023)
- ▶ Aktualizace č. 2b Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (2022)
- ▶ Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (2022)
- ▶ Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (2022)
- ▶ Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (2021)
- ▶ Aktualizace č. 7 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (2023)
- ▶ Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje (2022)
- ▶ Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Pardubického kraje (2018)
- ▶ Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Pardubického kraje (2020)
- ▶ Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje (2018)
- ▶ Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje (2023)
- ▶ Aktualizace č. 4 Zásad územního rozvoje Plzeňského kraje (2018)
- ▶ Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje (2020)
- ▶ Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje (2018)

Vzhledem k počtu prací (21) a rozsahu jednotlivých dokumentací jsou tyto přiloženy k disertační práci na DVD. Toto DVD je nedílnou součástí disertační práce (viz zadní desky výtisku).